

Bundel – Algemeen bestuursvergadering MidZuid van 6 juli 2023

- 1 Opening, mededelingen en vaststellen agenda
Mededelingen Algemeen Directeur

– Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur
 - 1 opening en agenda.docx
 - 1.1 agenda AB MidZuid.docx
- 2 Notulen en actielijst
 1. *Notulen AB 04-05-2023 en extra AB 25-05-2023 ter vaststelling voor AB*
 2. *Actielijst bestuur ter bespreking*
 - 2.1 Concept-notulen AB 04-05-2023.docx
 - 2.1.1 Concept-notulen AB 25-05-2023.docx
 - 2.2 Actielijst bestuur MidZuid.docx
- 3 Ter instemming
 1. *Jaarrekening 2022 GR WAVA*
 2. *Jaarrekening 2022 MidZuid B.V. /Algemene Vergadering van Aandeelhouders MidZuid B.V.*
 - 2.1 *Formeel vaststellen jaarrekening MidZuid B.V.*
 - 2.2 *Decharge directie MidZuid B.V.*
 - 2.3 *Besluit resultaatbestemming*
 - 2.4 *Afsluiting AVA*
 3. *Accountantsverslag controle jaarrekeningen 2022 (volgt na presentatie Accountant)*
 4. *Formeel vaststellen voortgangsrapportage archief- en informatiebeheer 2022-2023*
 5. *Concept besluitvorming huisvesting MidZuid*
 6. *Besluitvorming Basistaken MidZuid*
 7. *Vaststellen begroting 2024 met reactie op zienswijzen*
Het stuk behorend bij agendapunt 3.3 wordt later toegezonden.
 - 3.0 *Aanbieding jaarstukken 2022.docx*
 - 3.1 *Jaarrekening GR WAVA 2022 V0.1.pdf*
 - 3.2 *Jaarstukken 2022 MidZuid B.V. V0.1.pdf*
 - 3.4 *Bestuursnota voortgangsrapportage archief- en informatiebeheer GR WAVA over 2022-2023 .docx*
 - 3.4.1 *20230515 Voortgang archief- en informatiebeheer GR WAVA v0.3 definitief.docx*
 - 3.5. *AB voorstel Herhuisvesting Bestuur MidZuid AB 25 mei versie 2.0.docx*
 - 3.5.1. *Ruimtelijk en Functioneel Programma van Eisen MidZuid.pdf*
 - 3.5.1.1. *Bijlage 1 bij Ruimtelijk en Functioneel programma van eisen – Technisch Programma van Eisen .pdf*
 - 3.5.2. *Verantwoording bij kostenraming.pdf*
 - 3.5.3. *Beschrijving huisvestingsscenario 0 & lange termijn vergelijking scenario's .pdf*
 - 3.5.3.1. *Bijlage A bij Huisvestingsscenario-0 2023-0101 Omschrijving kosten verduurzaming MidZuid.pdf*
 - 3.5.3.2. *Bijlage B bij Huisvestingsscenario-0 2023-0107 Technische notitie bedrijfszekerheidsrisico's installaties MidZuid.pdf*
 - 3.5.5. *Vragen en antwoorden AB .docx*
 - 3.5.6. *Bijlage bij notitie huisvesting; financiële samenvatting.docx*
 - 3.6 *Voorstel voor bestuur basistaken MidZuid def.pdf*
 - 3.7 *Ontwerpbegroting MidZuid 2024 DEF.pdf*
 - 3.7.1 *Aanbiedingsbrief AB incl reactie zienswijze.docx*
 - 3.7.1.1 *Geertruidenberg Raadsvoorstel Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Verbonden Partijen.pdf*
 - 4 Ter bespreking
Er zijn deze vergadering geen agendapunten ter bespreking.

 - 5 Ter kennisname
 1. *Toezichtsoordeel Provincie informatie- en archiefbeheer GR WAVA 2020-2021*
 2. *kwartaalrapportage 1e kwartaal 2023*
Het stuk behorend bij agendapunt 5.2 wordt later toegezonden.
 - 5.1 *Toezichtsoordeel Provincie informatie- en archiefbeheer GR WAVA 2020-2021.pdf*
 - 6 Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid
Van: Directie
CC:
Betreft: Opening, mededelingen en vaststellen agenda

Vergadering van: 6 juli 2023 | 13:30 uur tot 15:30 uur

Bijlagen:
1. agenda

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

- 1) Mededelingen te bespreken
 - 2) De agenda vast te stellen
-

Mededelingen

- Mededelingen Algemeen Directeur
- ❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

Agenda vergadering Algemeen Bestuur MidZuid van 6 juli 2023

13:30 uur – 15:30 uur

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

- Mededelingen Algemeen Directeur

❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

2. Notulen en actielijst

1. Notulen AB 04-05-2023 en extra AB 25-05-2023 ter vaststelling voor AB

2. Actielijst bestuur ter bespreking

3. Ter instemming

1. Jaarrekening 2022 GR WAVA

2. Jaarrekening 2022 MidZuid B.V. /Algemene Vergadering van Aandeelhouders MidZuid B.V.

2.1 Formeel vaststellen jaarrekening MidZuid B.V.

2.2 Decharge directie MidZuid B.V.

2.3 Besluit resultaatbestemming

2.4 Afsluiting AVA

3. Accountantsverslag controle jaarrekeningen 2022 (volgt na presentatie Accountant)

4. Formeel vaststellen voortgangsrapportage archief- en informatiebeheer 2022-2023

5. Concept besluitvorming huisvesting MidZuid

6. Besluitvorming basistaken MidZuid

7. Vaststellen begroting 2024 met reactie op zienswijzen

4. Ter bespreking

5. Ter kennisname

1. Toezichtoordeel Provincie informatie- en archiefbeheer GR WAVA 2020-2021

2. Kwartaalrapportage 1^e kwartaal 2023

6. Rondvraag en sluiting

Notulen Algemeen bestuur MidZuid

4 mei 2023

Aanwezig: De heer H.H.M. de Jongh, gemeente Geertruidenberg, lid
De heer M. Hofkens, gemeente Geertruidenberg, lid
De heer H.T.M. Bakker, gemeente Drimmelen, lid
De heer D.F.J. Melsen, gemeente Oosterhout, lid
De heer H. Tanis, gemeente Altena, lid (online via Teams)
Mevrouw A. van Hunnik, gemeente Altena, voorzitter
De heer mr. S.M.T.P. Vermeulen, externe adviseur
De heer J. van Huijgevoort, externe adviseur
De heer J. Rooijmans, secretaris en algemeen directeur
De heer M. Maaijwee, concerncontroller
Mevrouw J. Flohr, adviseur bedrijfsvoering/notulist
Hevo (tijdelijk via Teams i.v.m. huisvesting)
Rene Meinders, projectleider huisvesting (tijdelijk i.v.m. huisvesting)

Afwezig met kennisgeving: De heer W.J. van der Zanden, gemeente Oosterhout, vicevoorzitter
De heer T.C.N. Simons, gemeente Drimmelen, lid

Afwezig zonder kennisgeving:

De vergadering vindt hybride plaats via Teams en in de Heuvel bij MidZuid.

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De vergadering wordt om 13.33 uur geopend door de voorzitter.

- Mededelingen Algemeen Directeur

❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

- Op 7 juni 2023 is er een landelijke FNV (CNV) actiedag voor cao Wsw en cao Aan de

slag. MidZuid staat achter deze actie en iedereen die hier naar toe wilt krijgt betaald verlof. De actiedag gaat om loonsverhoging en een hogere kilometervergoeding woon-werkverkeer. Ook Brabantse werkgevers hebben bij elkaar gezeten en zullen zich aansluiten bij een actie vanuit Cedris. Deze actie draait om het thema "Ik zit klem". Zowel directeuren als bestuurders en ook medewerkers worden hierbij uitgenodigd om hun verhaal te doen en met elkaar te spreken over dit thema en waar zij tegenaanlopen. De vraag aan de bestuurders is of zij medewerking willen verlenen? Dit komt terug op de agenda van het DB.

Wethouder Bakker: Vindt er op 7 juni dan ook geen dienstverlening vanuit MidZuid plaats? Algemeen directeur: Ik verwacht dat dit wel gewoon door kan gaan, ik verwacht dat het aantal deelnemers vanuit MidZuid behapbaar blijft.

- De algemeen directeur is sinds kort aangesloten bij commissie arbeidzaken van Cedris. Hij zal zich richten op de onderwerpen Cao's, pensioenwetgeving, ongewenste omgangsvormen binnen SW-organisaties.
- De jaarlijkse raadsledenbijeenkomst zal waarschijnlijk gehouden worden op 27 of 29 juni 2023. MidZuid wil proberen om het direct in contact komen met de medewerkers hier op een bepaalde manier in te versleutelen.

Wethouder Bakker: Deze bijeenkomst gaat niet over huisvesting? Algemeen directeur: Nee, in basis niet.

- Het Jaarverslag ligt momenteel bij de drukker en zal in de volgende vergadering uitgedeeld kunnen worden.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Hofkens naar aanleiding van een email die hij gestuurd heeft over het onderwerp huisvesting. Wethouder Hofkens geeft aan dat hij had voorgesteld om het stuk ter kennisname aan te nemen in plaats van als bespreekstuk. Nu het AB toch met een grote delegatie bij elkaar is stelt hij voor de email verder toe te lichten bij het bespreken van dit agendapunt.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Notulen en actielijst

1. Notulen AB 12-10-2022, extra AB 19-01-2023 en extra AB 30-03-2023 ter vaststelling voor AB

AB 12-10-2022

Inhoudelijk: x

Tekstueel: x

Naar aanleiding van: Wethouder de Jongh vraagt naar het antwoord op de vraag over aandacht voor digitalisering bij nieuwe huisvesting? Hierop is niet concreet teruggekomen. Jessica Flohr geeft aan dat de projectleider huisvesting heeft aangegeven dat er kleinere fysieke archief ruimte zal worden meegenomen en dat er zoveel mogelijk zal worden opgeschoond.

Wethouder Melsen benadrukt het belang van voortijdig opschonen, dat ziet hij ook terug bij

de gemeente Oosterhout.

Conclusie is dat er momenteel geen duidelijk antwoord te geven is op hoe digitalisering vooruitlopend op nieuwe huisvesting van MidZuid wordt aangepakt.

Voorzitter: Laten we dit onderwerp op de actielijst zetten voor een volledig antwoord.

Extra AB 19-01-2023

Inhoudelijk: x

Tekstueel: x

Naar aanleiding van: De voorzitter vraagt naar het eerdere verzoek van de algemeen directeur om geheimhouding van de stukken bij dit onderwerp. Er wordt gevraagd of dit nog van toepassing is? Algemeen directeur: Geheimhouding is wat mij betreft niet meer aan de orde omdat de organisatie intern reeds op de hoogte is. We kunnen hier nu transparant over zijn. Het klopt dat dit toen een verzoek van mij is geweest. Inmiddels zijn we door de tijd ingehaald en is er dus geen bezwaar meer om de presentatie en het verslag openbaar te maken.

Extra AB 30-03-2023

Inhoudelijk: x

Tekstueel: x

Naar aanleiding van: x

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld..

2. Actielijst bestuur ter bespreking

Inhoudelijk: x

Tekstueel: x

Naar aanleiding van: x

Het punt aangaande digitalisering wordt toegevoegd. Daarna wordt de actielijst vastgesteld.

3. Ter instemming

1. Jaarrekening 2022 GR WAVA

De concerncontroller geeft het woord aan de accountants ten behoeve van bespreking van de jaarrekeningen.

Presentatie door Deloitte:

Momenteel zitten wij aan het einde van het controle proces. Er zijn vijf fasen en momenteel bevinden wij ons in de afronding. De stukken die ontvangen zijn, zijn wat ons betreft definitief. We hebben te maken met goedkeuringstoleranties waarbij het percentages 1% is en een percentage van 3% voor fouten en onzekerheden. Het verschil tussen beide gaat wegvallen, het worden afwijkingen. Er komt één percentage en dat wordt 2%. Dit gaat waarschijnlijk in het derde kwartaal door de tweede kamer en gaat in 2024 of 2025 in werking.

Er zijn drie conclusies te trekken uit de stukken:

Conclusie 1: Er is sprake van een goedkeurende controleverklaring getrouwheid en rechtmatigheid. Het jaarverslag niet strijdig met het beeld van de jaarrekening. In de controleverklaring is er veel meer aandacht voor fraude. Hier moet door de accountant ook

concreet iets over opgeschreven worden. Rechtmatigheid besteed meer aandacht aan misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentegelden. Dat is het gevolg van de toeslagenaffaire.

Conclusie2: Er zijn geen bevindingen, dat is heel goed. Het proces is plezierig verlopen. Het is een degelijk en goed en gemotiveerd stuk. Er zijn geen rechtmatigheidsfouten en dingen die we aantreffen zijn direct gecorrigeerd. We zijn nu bijna klaar met de controle. We hebben te maken met één lastig puntje, ik (Reinout) zit in mij achtste jaar bij WAVA. Dat betekent dat ik geen handtekening meer mag zetten. Er is een vervanger gevonden, deze is nog aan het reviewen.

Conclusie 3: Een punt om bij stil te staan is de kijk op de resultaten. Ik kijk gemengd naar het financieel resultaat. WAVA toont een sterke verbetering ten opzichte van vorig jaar en een lichte verbetering op de begroting. Het geeft een beetje een gemengd beeld in mijn ogen omdat de GR budgettair neutraal draait, met name door subsidies. Tegelijkertijd hebben we te maken met een negatief resultaat op de B.V. Dit ligt overigens wel lager dan vorig jaar. Aan de ene kant mag je als bedrijf tevreden zijn. Het is best knap door alle toestanden in de wereld om in de GR op 0 uit te komen. Tegelijkertijd kan ik mij voorstellen dat er zorgen zijn over een positief exploitatieresultaat voor MidZuid. Het eigen vermogen van MidZuid groeide eerst maar is flink teruggelopen. Het verloop van het eigen vermogen GR is belangrijk om goed in de gaten te houden. De schuldquote is laag maar het eigen vermogen ook. Financiering met het eigen vermogen is hiermee wel wat toegenomen aan belang door de stijgende rentepercentages .

Uitdagingen in mijn ogen zijn:

De discussie eigen vermogen in relatie tot risico's naar de toekomst en financiering van het eigen vermogen.

Toekomstvisie; waar wil je naar toe?

Huisvesting.

Landelijk niveau, wat gebeurt er? (blijft een onzekere factor).

Er zijn drie zaken van belang om naar te kijken benoemd vanuit de accountantsbril.

Rechtmatigheidsverantwoording, daar heb ik alle vertrouwen in.

Duurzaamheid.

Cybersecurity.

(hoge inflatie/toenemende energiekosten).

Wethouder Bakker: Het batig saldo WSPDongemond, staat dat er goed?

Concerncontroller: Nee, dat is inderdaad geen batig saldo. Dit zal aangepast worden.

Wethouder Melsen: Als we kijken naar reserves in relatie tot risico's dan zijn daar in Brabant afspraken over. Hoe zien de accountants dat in de rest van het land?

Accountant: Dat zie je overal wel terug. Waar je wel voor op moet passen is dat je niet te rigide wordt. Wat ik zie dat als je heel rigide optreedt, is dat er verlamming in de bedrijfsvoering kan ontstaan. Dat is een risico. Je wilt geen verlamming in de sfeer van vernieuwing/innoveren. Ik snap de basis regel van geen dood kapitaal op de balans van de GR maar je moet tegelijkertijd wel blijven kijken naar waartoe hij is opgericht (gericht op burgers) en of hij ruimte heeft om risico's te nemen in bedrijfsvoering en innovatie. Er zijn ook GRen die helemaal geen eigen

middelen hebben, dan krijg je behoorlijke rentelasten. Iets waar rekening mee gehouden moet worden. Deze GRen worden duurder in kosten omdat ze de financiering moeten rondkrijgen. Kijk dus naar de financieringspositie van GR WAVA.

Wethouder Melsen: Er zijn afspraken in hoeverre we risico's nemen. Huisvesting vind ik wel een interessante. We hebben het dan over flinke financiering en schulden.

Accountant: De gemeente kan in dit geval een lening aantrekken en deze lening doortrekken, of er moet gekeken worden naar het eigen vermogen van de GR. Het is goed om de voorwaarden die banken stellen aan gemeenten en aan GRen naast elkaar bekijken.

Wethouder Melsen: Garantstelling was in dit geval al naar gekeken toch?

Concerncontroller: Ja

Accountant: Afsluitend; pas op voor potjes cultuur maar ben ook niet te rigide.

De voorzitter vraagt of er nog meer vragen zijn ten aanzien van de jaarrekeningen. Die zijn er niet. Wethouders Tanis spreekt zijn waardering uit voor de opgeleverde stukken.

De jaarrekeningen worden hierna (voorlopig) vastgesteld.

Deze vaststelling is voorlopig omdat het accountantsverslag en de daar bijbehorende verklaring formeel op papier nog ontbreken. Formele vaststelling zal plaatsvinden zodra deze stukken beschikbaar zijn in een volgende vergadering. Voor het later publiceren van de jaarrekeningen moet formeel toestemming verleend worden door het bestuur. Het publiceren zal alsnog gebeuren binnen de termijn die staat voor uitstel van publicatie.

De toestemming voor uitstel van publicatie wordt verleend.

14.20 uur aandeelhoudersvergadering wordt geopend.

Onder voorbehoud van te ontvangen verklaring vaststellen, worden zo vastgesteld.

25 mei wordt waarschijnlijk niet gehaald.

Formeel 5 maanden uitstel mogelijk dus wordt dan vermoedelijk 6 juli. Er wordt besloten tot het verlenen van uitstel voor het opmaken van de jaarrekening voor 6 maanden, zodat de accountant zijn werkzaamheden zorgvuldig kan afronden en eventuele opmerkingen uit de review van de accountant nog meegenomen kunnen worden.

2. Jaarrekening 2022 MidZuid B.V. /Algemene Vergadering van Aandeelhouders MidZuid B.V.

De aandeelhoudersvergadering wordt geopend om 14.20 uur.

2.1 Formeel vaststellen jaarrekening MidZuid B.V.

Zie tekst onder agendapunt 3.1

2.2 Decharge directie MidZuid B.V.

Onder unaniem besluit wordt decharge verleend.

2.3 Besluit resultaatbestemming

Het bestuur stemt hier unaniem mee in.

2.4 Afsluiting AVA

De aandeelhoudersvergadering wordt gesloten om 14.22 uur.

3. Accountantsverslag controle jaarrekeningen 2022 (volgt na presentatie

Accountant)

Het accountantsverslag is nog niet ontvangen door MidZuid en daarom nog niet beschikbaar.

Dit zal tijdens de AB vergadering van 6 juli opnieuw geagendeerd worden.

4. Herziene begroting 2023

Wethouder de Jongh: Wat opviel is dat de herziene begroting 2023 wat achterhaalt is bij de begroting over 2024 omdat die er inmiddels ook is. Wat mij verder opvalt is dat er nog niets gezegd wordt over huisvesting.

Concerncontroller: Als we niets doen met huisvesting verandert er niets. Dat is meegenomen in de begroting. Hogere rentelasten en beperking van de inkomsten uit verhuur zijn meegenomen evenals onderhoudskosten. Het 0 scenario zit nu dus eigenlijk volledig ingebouwd in de begroting omdat dit zolang er geen besluit is het uitgangspunt is.

Wethouder Hofkens: Bij de herziene begroting 2023 wisten we nog niet dat we het 0 scenario moeten uitvoeren?

Concerncontroller: In de begroting 2024 zijn zaken als onderhoudskosten verder geactualiseerd op basis van de daadwerkelijke prijsstijgingen. Er is altijd rekening gehouden met het uitvoeren van het onderhoud op basis van de MJOP.

Er zijn geen zienswijzen binnengekomen op de herziene begroting 2023.

De herziene begroting 2023 wordt vastgesteld.

5. Proces vervanging externe bestuursleden

Wethouder Melsen: We hebben het vorig jaar ook over dit onderwerp gehad. Er spelen nog een aantal ontwikkelingen rondom de GR en huisvesting. Er zijn twee verschillende punten; hoe kijken we tegen externe bestuursleden aan? Een aantal andere GRen hebben die niet meer. En als we wel doorgaan met externe bestuursleden is de vraag hoeveel dan? We zijn nu met minder gemeenten (van 6 naar 4). Daar kwam de vraag van wethouder van der Zanden eerder vandaan. We zijn nu bezig met de GR. Ik denk dat we nu een besluit moeten nemen voor één extern bestuurslid en dat we dit moeten aangeven bij de procedure. Als wijzigingen in de GR op dit punt aan de orde zijn moeten we dan bekijken hoe we ermee om willen gaan en dit vastleggen in de GR.

Voorzitter: Ik concludeer dat we de procedure nu voortzetten zoals het idee er ligt, en daarbij nu eerst gaan voor vervanging van Joost van Huijgevoort. Bij de evaluatie en herziening van de GR is dit nog een gespreksonderwerp vanuit Oosterhout.

Wethouder Melsen: De procedure voor werving duurt wel vrij lang zo, kunnen we die niet inkorten?

Algemeen directeur: Er is een voorstel om dit onder zorgvuldigheid eventueel sneller te laten verlopen. We moeten wel goed kijken naar het profiel. We hebben echt een adviseur nodig.

Wethouder Melsen: De discussie kan ook nog zijn tussen een adviseursrol of iemand met stemrecht.

Algemeen directeur: We moeten wel aan de voorkant helderheid hebben over de termijn van aanstelling.

Er wordt gevraagd wanneer de wijzigingen in de GR aan de orde komen in het bestuur.

De concerncontroller geeft een toelichting. Daar komt in naar voren dat op 28 september het eerste voorstel er al zou moeten liggen omdat dit op 1 oktober al bij de gemeenten moet zijn. Hij doet het voorstel om de herziening van de GR op te knippen in twee delen. Het eerste deel

betreft dan de wettelijk verplichte aanpassingen. Het tweede deel zal gaan om eventuele aanpassingen die voortkomen uit de afspraken die gemaakt worden over samenwerking richting toekomstvisie 2035. Er komt anders te veel druk op te staan om beide delen gereed te hebben voor 28 september.

Wethouder Melsen: Dan zou ik wel het verzoek hebben om al te kijken naar een datum voor het vervolgdeel.

Voorzitter: Ja, er zal een processchema opgesteld moeten worden waarbij we een planning maken.

De voorzitter stelt dit procesvoorstel vast.

Wethouder Hofkens vanuit het DB en wethouder Melsen vanuit het AB zullen aansluiten bij de sollicitatiecommissie.

De tekst voor de werving zal op punten nog aangepast worden waarna de werving in gang gezet zal worden.

4. Ter bespreking

1. Stand van zaken huisvesting MidZuid (inclusief raadsvoorstel en procesvoorstel)

Voorzitter: Complimenten voor de stukken.

Hevo is via Teams aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden.

De voorzitter vraagt of er vragen zijn vanuit de bestuursleden?

Wethouder Hofkens: Er moet bij het 0 scenario opeens veel geïnvesteerd worden om het gebouw op orde te houden. Waarom is dit niet over een langere termijn getrokken?

Hevo: In het 0 scenario zijn twee termijnen te onderscheiden, tot 2042/2043 en daarna. Dit heeft te maken met het klimaatakkoord. Het eerste gedeelte is goed huisvaderschap, daarna is het om te voldoen aan de wet. Je kunt dan kiezen voor voorziening of investering ter afschrijving.

Wethouder de Jongh: En er is in dit geval gekozen voor kosten uit voorzieningen, is er ook gekeken naar afschrijven?

Concerncontroller: Er is inderdaad gekozen voor kosten uit voorzieningen. Je kunt activeren en afschrijven of kosten uit voorzieningen laten komen. Destijds is de keuze gemaakt voor voorzien. Kosten zijn dan meer gelijkmatig gespreid aan de voorkant. Er is daarbij 10 jaar vooruitgekeken.

Wethouder Melsen: Ik heb de stukken nog niet helemaal in detail kunnen lezen. Maar wat mij nog verbaasd is dat opknappen nog steeds goedkoper lijkt dan nieuwbouw. Als we kijken naar de total cost of ownership, de 3 tot 5 miljoen verkoopopbrengst, het klimaat en de uitgangspunten en hoe dit in de stukken is verwerkt. Kunnen we zaken nog meer benadrukken om duidelijker te maken dat opknappen op termijn niet goedkoper is?

Hevo: In onze memo zijn een aantal zaken als risico benoemd maar wij houden ons bij de klimaatregels zoals die nu gelden. Een aantal zaken zijn nog geen harde wettelijke verplichtingen.

Wethouder Melsen geeft aan gevraagd te hebben om zaken op te nemen als uitgangspunt en als vooruitziende blik. Los van de wet gaat het om de ambities van de gemeenten. Het is nu te zeer opgeschreven vanuit risico's.

Algemeen directeur: Jullie wilden graag appels met appels vergelijken, dat hebben we volgens mij gedaan. Als je harde uitgangspunten wil met wetten die er mogelijk aankomen kan dat maar dan heb ik wel behoefte aan duidelijke bestuursuitgangspunten.

Wethouder de Jongh: De vraag is dan wel weer wat zou van ENG naar BENG doen? Dat moet dan ook weer berekend worden.

Wethouder Hofkens: de ambitie is ENG wettelijk is BENG aan de orde, dat zou je dan ook in kaart moeten brengen inderdaad.

Rene Meinders: Dat heeft wel weer gevolg voor bijvoorbeeld het grondoppervlak.

Algemeen directeur: is BENG voldoende voor 2050?

Hevo: Nee maar is inderdaad niet verplicht op dit moment.

Algemeen directeur: Als ik BENG neerzet, voldoe ik dan in 2050 aan de reductie uit het klimaatakkoord?

Hevo: Het huidige gebouw op BENG niveau brengen is niet realistisch, energielabel A mogelijk wel. Het volledig casco zal gerenoveerd moeten worden voor BENG.

Wethouder de Jongh: We moeten zoveel mogelijk appels met appels kunnen vergelijken. Dat is misschien niet helemaal mogelijk maar we zijn er nu nog te ver vandaan.

Wethouder Bakker: Ik denk dat we al wel veel naast elkaar hebben kunnen zetten, maar zaken moeten scherper weggezet worden. Oplevering van de grond moet er bijvoorbeeld wel ingezet worden.

Concerncontroller: Bij het 0 scenario zit de eerste 20 jaar de rentelast er wel in.

Wethouder Melsen: We hebben de grond, de lening en het vloeroppervlak oud en nieuw. Bij het 0 scenario is er geen grondopbrengst en is er sprake van fictieve kosten.

Concerncontroller: Deze punten zitten er wel bij in. En bij het nieuwbouwsenario zitten er alleen de rentelasten in. We hebben bij dit scenario geen leningen meer openstaan.

Wethouder de Jongh: Stel je gaat voor 0 scenario, in hoeverre is er dan rekening gehouden met doorlopende afschrijvingsmogelijkheden en huuropbrengsten?

Concerncontroller: We hebben altijd gezegd we zijn geen verhuurder. We hebben ook in het 0 scenario gezegd dat er geen huuropbrengsten meer zouden zijn omdat er ook geen potentiële huurder meer zullen zijn met een achtergesteld gebouw.

Wethouder de Jongh: De huuropbrengsten zijn nu 2 ton. In 20 jaar zijn er mogelijk nog wel huurovereenkomsten te genereren als je het gebouw iets oplapt.

En afschrijving in het 0 scenario?

Concerncontroller: Die zit erin bij 0 scenario.

Wethouder Melsen: Als we meer appels met appels willen vergelijken kunnen we wellicht BENG vergelijken met het 0 scenario. Hij vraagt aan Hevo of dit een goed voorstel is?

Hevo: We kunnen de hogere investering in nieuwbouw om tot ENG te komen beschrijven. En we kunnen het 0 scenario verhogen naar energielabel A. Dichter bij elkaar gaan de appels niet komen. Het huidige gebouw ga je niet op BENG krijgen. Label A is de beste benadering bij BENG.

Wethouder Hofkens: Als raadslid zou ik zeggen dit is voldoende appel met appels vergelijken. Het is voor de toekomst, ga voor nieuwbouw. We kunnen vele malen alles opnieuw blijven berekenen en ik ben niet alleen maar voor mij is dit voldoende. Voor mij ligt de discussie daar

niet.

Wethouder de Jongh: Waar dan wel?

Wethouder Hofkens: In de volgorde van dingen.

De meningen over nieuwe berekeningen en onderbouwing van de uitgangspunten zijn verdeeld. Voor een aantal wethouders is dit van belang om een goed onderbouwd verhaal in de raad te kunnen presenteren, ook gezien alle andere kosten die er voor gemeenten aankomen ook op andere vlakken. Voor anderen is dat minder van belang kijkend naar een oplossing voor de toekomst en het uiteindelijke verschil in kosten tussen beide scenario's. Met name de wethouders de Jongh, Melsen en Bakker zouden toch graag meer duidelijkheid en onderbouwing willen.

Voorzitter: Conclusie; er komen nog wat aanpassingen op het huidige stuk kijkend naar de leningen en hoe dit financieel terugkomt. Dit moet nog helderder in het nieuwbouwscenario. Er is vraag om meer comfort in de argumentatie gezien de realiteit in financiële zaken en de eisen die we mee krijgen. Bouw een valide verhaal om tot een goed voorstel.

Wethouder Melsen: Ja, en dus wat betekent het voor BENG.

Algemeen directeur: Waar hebben we het dan over? 0 scenario naar label A en nieuwbouw naar BENG? Terwijl je uiteindelijk toch aan de eisen van het klimaatakkoord zal moeten voldoen.

Voorzitter: Ja maar het helpt in de argumentatie wordt aangegeven.

Hevo stelt voor om de risico's te kwantificeren maar de voorzitter geeft aan dat het dan alleen maar weer ingewikkelder wordt.

Conclusie: De vragen worden afrond en er vindt dus geen besluitvorming plaats vandaag.

Wethouder Bakker: Klopt de datum voor start van de bouw nog?

Algemeen directeur: We hebben de data nogmaals bekeken en oplevering staat ook in de stukken nog op eind 2026.

Wethouder Melsen: Nog even voor de formulering in het besluit; punten 4a en 4b nog niet hierin opnemen. Het lijkt zo namelijk alsof het besluit al genomen is.

Algemeen directeur: Ja klopt.

Wethouder de Jongh: Nu over op de discussie over de volgorde?

Voorzitter: Eerst dit punt afronden.

Wethouder Bakker: Is dit alles in de planning haalbaar voor 25 mei?

Voorzitter: Dat gaan we zo bezien na de discussie over de volgorde.

Wethouder Hofkens: De mail was niet om ter discussie te stellen of er iets moet gebeuren met het gebouw, maar wel om de volgorde waarin we dingen doen. Ik kan nog niet motiveren en aan de raad duidelijk maken dat ik geld ga uitgeven aan huisvesting terwijl ik nog niet weet hoe we verder gaan.

Voorzitter: Ik hoor je maar denken dat je tekortdoet aan de stappen die we al gezet hebben. We hebben al veel fundamentele zaken met elkaar opgeschreven. We hebben terugkoppeling gehad van Teus in januari. Afspraken kunnen invloed hebben op de taakuitvoering maar niet op de ruimte die we nodig hebben. Ten aanzien van de GR hebben we nog slagen te maken, maar de basis is helder.

Wethouder Hofkens: We hebben gezegd wat we hebben gezegd inderdaad en er is geen discussie over de basis, echter buiten een aantal sessies heeft dit niet geleid tot een beleidsstuk. Vier andere organen moeten hier ook iets van vinden.

Wethouder Melsen: Ik snap het enerzijds, maar waarom kom je hier nu mee?

Wethouder Hofkens: Voortschrijdend inzicht en Oosterhout triggerde mij vorige keer toen het ging over verdeling van de kosten, de GR etc.

Wethouder Melsen: De opmerking over de GR ging over externe bestuursleden en hoe de verdeling van de kosten tot stand is gekomen. Dat laatste is voor mij inmiddels een uitgezocht onderwerp en voor mij afgesloten. De verschillen ten opzichte van het verleden zijn klein, er is niet veel veranderd.

Wethouder Hofkens: Hoe zit het dan als je bijvoorbeeld minder beschutwerk af wilt nemen?

Wij zien MidZuid als belangrijkste partner voor NBW, maar ziet iedereen dat wel zo?

Wethouder Tanis: Ik vind dit ingewikkeld en zit meer op de lijn van Oosterhout. Volgens mij waren de verschillen ook niet zo groot en voelde ik ook niet dat hier een nieuw beleidsstuk over zou moeten komen. Ik vind daarnaast dat wij bestuurlijk verantwoordelijk moeten nemen voor MidZuid. Als eigenaren en wethouders moeten wij de verantwoordelijkheid nemen om MidZuid een stap verder te brengen.

Wethouder de Jongh: Ik begrijp de tijdsdruk om het besluit op huisvesting te nemen niet.

Wethouder Tanis: De vorige collegeperiode is hier ook al veel over gesproken.

Wethouder de Jongh: Mijn ongemak zit in de 27 miljoen. We moeten zo drie keer naar de raad om geld, eerst voor 27 miljoen en dan ook nog voor de gemeentelijke bijdrage.

Wethouder Tanis: Volgens mij ligt er vanuit een wethouder Hofkens een nieuw punt op tafel en moeten we een discussie uit het verleden opnieuw voeren.

Wethouder Hofkens: Ik constateer nu dat er geen beleidsstuk onderligt en we nu eerst voor huisvesting kiezen en daarna de toekomst met elkaar bespreken. We moeten met beide punten naar de raden.

Wethouder Tanis: Misschien heb ik de verkeerde conclusie getrokken maar ik dacht echt dat er geen stuk voor naar de raden hoefde.

Wethouder Melsen: Heeft het effect op huisvesting, nee. Er is wel discussie over de taken. Omdat het geen effect op huisvesting heeft denk ik dat we het los moeten kunnen trekken.

Wethouder Bakker: ik snap de discussie ook niet helemaal. We zijn al sinds 2019 bezig. De basis is nodig en over andere zaken moeten we nog praten.

Wethouder Hofkens: Het gesprek over de stenen (basis) is gevoerd maar heeft nog niet geleid tot concrete afspraken. Het is wat mij betreft prima om ervoor te zorgen dat de raden gelijktijdig iets vinden van de samenwerking en van huisvesting.

Wethouder Melsen: Aangaande huisvesting zijn de raden op verschillende momenten meegenomen. Daar is nog geen enkele keer iets op binnen gekomen, daar zijn momenten genoeg voor geweest.

Wethouder Hofkens: Daar ben ik het niet mee eens. Oosterhout is de eerste geweest die heeft gezegd we moeten met MidZuid kijken naar de taken. Giet hetgeen besproken is in beleidsstuk. Er zijn geen harde afspraken.

Stephan: Er zijn bestuurlijk wel harde afspraken gemaakt.

Wethouder Hofkens: wie gaat er uiteindelijk over? Andere gremia.

Voorzitter: Wij zijn tot constructieve punten van samenwerking gekomen in eerdere gesprekken. Zo is de P-wet niet gezamenlijk, dat is er nou eenmaal uit gekomen. We zijn hier voor gezamenlijk bedrijf MidZuid. De kracht van zaken niet in een gezamenlijke visie, biedt juist ruimte.

Wethouder Melsen vraagt aan wethouder Hofkens of een gezamenlijke memo vanuit de vier gemeenten (zonder MidZuid) over het proces dat rondom dit onderwerp gelopen is en nog loopt en de constatering dat dit geen effect heeft op huisvesting zou helpen in het proces gericht op huisvesting.

Wethouder Hofkens geeft aan hierover na te moeten denken omdat hij ook het gevoel heeft dat Geertruidenberg hier alleen in staat. Hij heeft aan behoefte te hebben aan antwoord op vragen gebundeld in een visie op schrift. De bouwstenen moeten inzichtelijk gemaakt worden.

Voorzitter: Dat klinkt bijna als een raadsbrief.

Wethouder Hofkens: Dat is erg platgeslagen.

Voorzitter: Mag ik hem dan vertalen naar het centraler in beeld brengen van de gezamenlijke taakuitvoering (de basis) in relatie tot de discussiepunten in de takendiscussie?

Wethouder Hofkens: Ja dat, daar heeft de raad recht op.

Wethouder Melsen: Dat levert wel weer risico op discussie in raden op die je niet wilt.

Algemeen directeur: Waar we het over eens zijn in de discussie over taken kunnen we nog eens op papier zetten en het effect oftewel geen effect op huisvesting daarin meenemen en dit toevoegen aan de stukken en per gemeente bepalen om dit mee te nemen of niet. Of wil je de hele takendiscussie nu eerst afkaderen? Ik proef twee dingen.

Concerncontroller: De punten waarover we het eens zijn en de punten waarover we later discussie voeren misschien benoemen?

Wethouder Hofkens: Ja, en als dat eerste gedeelte dan gekoppeld kan worden aan huisvesting, voldoende om huisvesting te rechtvaardigen, dat zou goed zijn.

Algemeen directeur: Er ontstaat dan wel kans op discussie inderdaad. Gezamenlijk besluit, hoezo?

Voorzitter: Ik wil wel pleiten voor enige uniformiteit in wat aan de raden gepresenteerd wordt hierover of niet.

Wethouder Melsen: Ja, maar dat kan bij de een nadrukkelijker in de voorlegger dan bij de ander bijvoorbeeld.

Wethouder Melsen: Is dit iets wat we vanuit de verschillende gemeenten op moeten stellen met input van MidZuid?

Voorzitter: Jij hebt de eerdere sessie gearrangeerd, nu weer?

Wethouder Melsen: Ja ik kan de beleidsambtenaren wel bij elkaar brengen om een soort van samenvatting van wat eerder besproken is te maken.

Wethouder Hofkens: Ja maar niet te kort door de bocht, geen boekwerk, maar wel goed uitgewerkt, bijvoorbeeld Tint en de mogelijkheden die dat biedt uitlichten.

Algemeen directeur: Biedt dit ook comfort voor wethouder de Jongh?

Wethouder de Jongh: Dat zal uit de memo moeten komen, dus die zal ik bekijken.

Wethouder Hofkens: Moeten we de stukken niet ook aanpassen? VO, DO, bestek? Er wordt nu

gevraagd om 27 miljoen.

Algemeen directeur: De raden moeten wel weten wat het gaat kosten.

Jessica: Op welke termijn kunnen we het stuk over de toelichting op taken verwachten?

Wethouder Melsen: Hopelijk over 2 weken. Huisvesting staat 25 mei weer op de agenda toch.

Voorzitter: Conclusie; We gaan inhoudelijk de raad op de hoogte stellen over de stappen die de gemeenten met elkaar hebben gemaakt in het takenpakket. We gaan dit parallel delen met de stukken over huisvesting. Los van de verdere gesprekken die we nog te voeren hebben met elkaar aangaande de GR. Oosterhout gaat het voortouw nemen over het stuk met betrekking tot takenpakket, er vindt ambtelijke afstemming plaats, 25 mei komt dit in eerste concept op tafel, de volgende versie komt dan bij het concept besluit huisvesting.

Geertruidenberg heeft hiermee nog een voorbehoud op besluitvorming.

5. Ter kennisname

1. Stand van zaken samenwerkingsagenda beleidsambtenaren

Dit wordt ter kennisname aangenomen.

2. Populair jaarverslag 2022

Dit ligt nog bij de drukker en zal 25 mei uitgedeeld worden.

3. Brief vanuit MidZuid als reactie op de regionale uitvoeringsagenda

Dit wordt ter kennisname aangenomen.

6. Rondvraag en sluiting

Joost: Leuk om het repeterende karakter op een aantal zaken steeds terug te zien komen.

Hopelijk zorgen de piketpaaltjes die nu geslagen worden voor meer rust voor de toekomst. Bij projecten is het belangrijk om altijd aan te geven dat en hoe ze in het belang van de mensen uitgevoerd moeten worden. Dat moet altijd bij alle projecten gebeuren, ook andere projecten vanuit de gemeenten.

Stephan: Ik sluit aan bij Joost. We hebben het gehad over de email. Het gaat niet alleen om het financiële maar juist ook om bedrijfsvoering en de mensen zijn zeer belangrijk, dat wordt soms gemist.

De vergadering sluit om 16:12 uur.

Mevrouw A. van Hunnik
Voorzitter

Drs. J.G Rooijmans MSc
Secretaris

Notulen Algemeen bestuur MidZuid

25 mei 2023

Aanwezig: De heer H.H.M. de Jongh, gemeente Geertruidenberg, lid
De heer M. Hofkens, gemeente Geertruidenberg, lid
De heer H.T.M. Bakker, gemeente Drimmelen, lid
De heer T.C.N. Simons, gemeente Drimmelen, lid
De heer W.J. van der Zanden, gemeente Oosterhout, vicevoorzitter
De heer D.F.J. Melsen, gemeente Oosterhout, lid
De heer H. Tanis, gemeente Altena, lid
Mevrouw A. van Hunnik, gemeente Altena, voorzitter
De heer mr. S.M.T.P. Vermeulen, externe adviseur
De heer J. Rooijmans, secretaris en algemeen directeur
De heer M. Maaijwee, concerncontroller
Mevrouw J. Flohr, adviseur bedrijfsvoering/notulist
Hevo (i.v.m. huisvesting)

**Afwezig met
kennisgeving:**

**Afwezig
zonder
kennisgeving:** De heer J. van Huijgevoort, externe adviseur

De vergadering vindt plaats in de Heuvel bij MidZuid.

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De vergadering wordt om 13.05 uur geopend door de voorzitter.

Concerncontroller: De accountant is nog niet zover dus de formele vaststelling van de jaarrekeningen vindt plaats op 6 juli 2023. De agendapunten behorend bij de jaarrekeningen komen hiermee te vervallen.

De agenda wordt hierna vastgesteld.

- Mededelingen Algemeen Directeur

❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

- Het jaarverslag is verschenen, zowel online als ook fysiek. Voor MidZuid een document om trots op te zijn. Online is er meer aandacht voor video's, het is meer interactief. Wie een fysiek exemplaar wil kan dat meenemen na de vergadering.
- Op 7 juni is de landelijke actiedag voor medewerkers die vallen onder de Cao Wsw en Cao aan de slag. FNV is langs geweest bij MidZuid. De algemeen directeur geeft aan volledig achter deze actie van FNV te staan. Er zullen 1 of 2 bussen vanuit MidZuid richting jaarbeursplein gaan. De minister mag langskomen op de actiedag als ze ook echt iets meebrengt, tot nu toe is dat steeds achterwege gebleven.
De algemeen directeur zit sinds kort in commissie arbeidszaken Cedris. Vanuit de Waadi is er nu een uitzonderingspositie waarmee MidZuid mensen kan detacheren via onze eigen CAO. Hier is nu discussie over. Als dit eruit valt moeten deze medewerkers gaan vallen onder de CAO van de inlener, hetgeen enorm veel werk met zich mee gaat brengen
- 28 juni is de jaarlijkse raadsledenbijeenkomst bij MidZuid. De bijeenkomst heeft dit keer een iets andere insteek, minder tijd voor Jos en Marcel en meer ruimte voor het gesprek met medewerkers. Er zullen een aantal sessies zijn waarbij raadsleden in gesprek gaan met medewerkers. Het gaat om kennismaken en in gesprek gaan met de mensen waarvoor we het doen. Huisvesting is dan niet aan de orde.
- De algemeen directeur heeft een mail gestuurd naar Dees Melsen en Mike Hofkens rondom de vacature extern bestuurslid. De algemeen directeur geeft een korte uitleg over het proces.

Mededeling wethouder Hofkens:

Wij hebben als college van Geertruidenberg de begrotingen verbonden partijen vastgesteld. Geertruidenberg heeft het voorstel aan de raad gedaan om een zienswijze in te dienen rondom huisvesting en de volgorde der dingen.

De voorzitter vraagt wat de zienswijze inhoudt?

Wethouder Hofkens: Het gaat om de juiste volgorde; visie, daarna GR en daarna huisvesting.

Wethouder Melsen: Daarmee leg je een redelijke bom onder het proces.

Wethouder Hofkens: Dat is de vraag, daar kunnen we het zo over hebben.

Wethouder van der Zanden: Wat betekent dat dan concreet voor het tijdspad? Je zit zo in Q4.

Wethouder Hofkens: Daar hadden we toch ook nog geen overeenstemming over? Het is een autonome bevoegdheid van het college van Geertruidenberg om dit zo te doen.

Wethouder van der Zanden: Ik heb deze signalen niet eerder opgevangen op deze manier.

Wethouder Melsen: De formele ruimte is er, maar het zegt wel iets over de manier van samenwerking. We hebben de vorige keer gezegd en afgesproken er wordt gewerkt aan een memo. Deze zouden we vandaag bespreken voor zover mogelijk.

Wethouder Hofkens: Deze memo afhebben en vandaag dus bespreken is niet gelukt.

Wethouder Melsen: Nee dat klopt, dan zouden we hem 6 juli bespreken. Oosterhout heeft ook tekst over huisvesting in de begroting staan terwijl we daar ook nog niet meer over kunnen zeggen. Waarom kies je hier nu voor?

Wethouder Hofkens: Ik hoor keer op keer goede redenen om een andere volgorde aan te houden. Dat kan ook een reactie op de zienwijze zijn. Maar zo geeft Geertruidenberg wel de kijk op de zaak.

Wethouder Melsen: Het roept wel weer vragen op bij de raden.

Wethouder de Jongh: Is dat per definitie een probleem?

Wethouder Hofkens: De vaststelling van de begrotingen verbonden partijen is na de vorige AB vergadering geweest. Eerder hebben wij ook niet de intentie gehad. Wel wilden we onze mening kenbaar maken aan de raden.

Wethouder Hofkens: Het stuk over de basisvisie ging van een raadinformatiebrief naar een memo en toen uiteindelijk naar de basisvisie zoals die nu opgesteld wordt. Dit stuk over de basisvisie en het stuk over huisvesting kan parallel lopen. Waarom niet een voorlopig ontwerp laten maken en parallel laten lopen?

Wethouder van der Zanden: Wat is het tijdspad dan?

Wethouder Melsen: We hebben de vorige keer afgesproken om te kijken hoe we eruit kunnen komen met een memo, nu ga je de andere kant op.

Wethouder Hofkens: Volgend jaar gaan we het hebben over de GR. Als het over de verdeling van de kosten gaat betekent dat ook wat.

Wethouder Melsen: Daar hebben we het de vorige keer ook over gehad en dat hebben we laten uitzoeken en is wat Oosterhout betreft geen reden meer voor discussie. Oosterhout betaald 44% van de kosten. Zelfs dat is geen probleem.

Wethouder Hofkens: Dan kan dat toch een antwoord zijn op de zienwijze en dan hoeft het de boel ook niet te vertragen.

Wethouder Melsen: Het is belangrijk in gedachte te houden dat de basisvisie en huisvesting niet afhankelijk is van de visie 2035.

Wethouder Hofkens: Het is natuurlijk altijd een kwestie van geven en nemen. De visie 2035 wordt waarschijnlijk in Q1 2024 definitief bepaald. Wat is de noodzaak van nu een besluit nemen op huisvesting?

Wethouder Melsen: Dit proces loopt al heel lang en we lopen een bepaalde route met elkaar. We hebben het proces bepaald met elkaar. Op een gegeven moment moet je tot afronding komen, het blijft een kip en ei verhaal.

Wethouder de Jongh: Ik begrijp niet waarom zo snel en geforceerd een besluit nemen op huisvesting als je het over de visie 2035 gaat hebben in het najaar. Als je het dan hebt over de volgorde der dingen. Eerst visie, dan GR dan huisvesting. Dat scheelt misschien enkele tienduizenden Euro's in totaal. Maar hoe weegt dat op tegen de risico's?

Wethouder Melsen: Leg dan een eerlijk verhaal op tafel dat je zorgen hebt over de bouwkosten ontwikkeling.

Wethouder van der Zanden: Ik sluit me wel aan bij wethouder Melsen. Ik hoor verschillende nuances vanuit Geertruidenberg over de volgorde. We zitten zonder formeel besluit met elkaar wel op het spoor van nieuwbouw. Kunnen we dan nu wel tot de conclusie komen dat

we nog steeds met elkaar op dit spoor zitten? Kunnen we de conclusie trekken dat alleen een stapje extra nodig is maar dat het spoor van nieuwbouw niet ter discussie staat.

Wethouder Melsen: Er is eerder benadrukt dat de bouw geen invloed heeft op de visie. Er wordt modulair gebouwd. Degene die meer wil betaald daar uiteindelijk ook voor hebben we gezegd.

Wethouder van der Zanden: Moeten we alleen nog zaken helder krijgen of staat het scenario nieuwbouw ter discussie?

Voorzitter: Ik wil hem even terugpakken, we gaan steeds dieper. We gaan niet alles overdoen, dat wil Geertruidenberg ook niet geven ze aan. Er is eerder een keuze gemaakt om het nieuwbouwscenario verder uit te werken. De uitleg over het proces met betrekking tot de visie tot nu toe volgt. Daarin wordt onder andere uitgelegd dat de visie geen impact heeft op de benodigde huisvesting. Je roept nu wel ook bij mij de vraag op waar nu nog de twijfel in zit? Juist omdat we de stappen zorgvuldig met elkaar doorlopen hebben en ook steeds weer de thermometer erin gestoken hebben. Ik vind de zienswijze een vrij zwaar middel om ook mij nu mee te verrassen. Zit het dan voornamelijk in de GR en de visie 2035? Als we het daar allemaal vanaf laten hangen moeten we ook heel goed kijken naar het meerjaren onderhoud.

Wethouder Hofkens: We kunnen toch als parallel aan het proces huisvesting het gesprek hebben over de visie 2035.

Voorzitter: Staat de visie op wat besproken is hierover dan ter discussie?

Wethouder Hofkens: Nee de inhoud niet, maar wat er op papier staat of niet op papier staat wel.

Wethouder Bakker: Er ligt nog niks op tafel, bij ons ook niet.

Wethouder Tanis: Ik ben het eens met wat wethouder Melsen aangaf over modulair bouwen. Daarnaast vind ik ook echt dat we de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het bedrijf en de mensen binnen het bedrijf. Het zit mij in de weg dat we al jaren proberen te komen tot besluiten en steeds als er een besluit lijkt te gaan vallen wordt er teruggekrabbeld.

Wethouder Melsen: We zouden de visie van de vier gemeenten samen vaststellen, dat proces loopt.

Wethouder Hofkens: Als deze basisvisie gezamenlijk met huisvesting wordt aangeboden en er geen wezenlijke aanpassen in de GR komen op het gebied van kostenverdeling, dan zou het goed zijn. We hoeven hier niet nog eens 3 of 4 jaar over te doen.

Wethouder de Jongh: Dat niet maar de logische volgorde der dingen blijft. Einde van het jaar zou een antwoord komen op de visie, waarom dan nu toch eerst huisvesting?

Wethouder Melsen: Het staat los van elkaar, ik ben het niet eens met wat er nu gebeurt.

Algemeen directeur: We kunnen niet voorbij gaan aan de discussie die er nu aan tafel is. We hebben echter wel een aantal dingen samen afgesproken in het eerdere proces. Het fundament voor nieuwe huisvesting wordt onderbouwd met de basisvisie zoals afgesproken en we hebben een aantal extra berekeningen laten doen zodat vragen die er nog waren beantwoord zijn. De basisvisie, hetgeen de uitkomst is van de takendiscussie die de 4 gemeenten gevoerd hebben, geeft aan hoeveel ruimte het nieuwe hoofdkantoor nodig gaat hebben. Dit is reeds meegenomen in de uitwerking van het huisvestingsplan. In het najaar bepalen we de visie op andere onderdelen van de taakuitvoering maar dit heeft geen invloed

op de ruimte voor huisvesting van het hoofdkantoor. Dit is meer een uitwerking van wat strategisch rond die basistaken nodig is om die goed te kunnen organiseren in de zin van richting van markten waar we ons op gaan richten etc. Deze memo over de basisvisie moet er voor 6 juli liggen. Dat biedt als het goed is voldoende comfort om dit huisvestingsvraagstuk te kunnen beargumenteren. Het bestek en basisdocument moeten voldoende zijn om een besluit op huisvesting voor de komende 40 jaar te nemen.

Ik kijk naar wethouder de Jongh en wethouder Hofkens en ook naar alle anderen. De verschillende visies gaan we over praten, maar die gaan niets veranderen aan de huisvestingsbehoefte voor het hoofdkantoor van MidZuid Wethouder Hofkens wil het basisdocument graag vastgesteld hebben. Jammer dat dat nu is. Ik snap het wel een beetje maar had het liever twee vergaderingen geleden gehad. We moeten langjarige verplichtingen met elkaar aangaan en elkaar daarin vertrouwen. En dat gaat met deze basisvisie en antwoorden op de laatste vragen dan hopelijk op 6 juli gebeuren.

Wethouder Hofkens: Voor mij wordt het zo goed samengevat. Andere gemeenten zullen toch ook behoefte hebben om iets op papier te kunnen laten zien, om aan te tonen "dit is wat we hebben afgesproken".

De voorzitter doet een rondje langs alle bestuursleden.

Wethouder de Jongh: Alles is gezegd.

Wethouder Melsen: Ligt Geertruidenberg wel op één lijn?

Wethouder de Jongh: Het zit hooguit in nuanceverschillen. Ik vind de laatste opmerking van de algemeen directeur heel belangrijk.

Wethouder van der Zanden: Toe we hieraan begonnen waren de beelden niet scherp, er werd gedacht dat de verschillende visies op de toekomst invloed zou hebben op huisvesting. De verschillen bleken niet zo groot. Het is goed om de basisvisie te hebben. Ik proefde verschillende nuances bij Geertruidenberg. Daar hebben we het nu over gehad. Voor Oosterhout is het duidelijk, wij willen doorgaan.

Wethouder Bakker: Ik wil op beide processen verder gaan. Huisvesting liep in 2019 al, daar wil ik nu wel vanaf. Laten we hier gezamenlijk mee doorgaan.

Wethouder Tanis: Het is tijd om door te pakken, de algemeen directeur heeft het goed geformuleerd. De sessie in Oosterhout is ook niet voor niks geweest, dat is goed geweest, maar nu moeten we wel een keer doorpakken.

Wethouder Simons: Jullie hebben gezamenlijk het proces doorgemaakt. Ik haak later aan en moet zelf nog tot een conclusie komen. Het voelt voor mij oncomfortabel en de stukken worden laat aangeleverd. Ik wil er voor mezelf nog een mening over vormen dus ik ga de stukken nog goed doornemen.

Wethouder Melsen: Ik sluit mij aan bij wethouder van der Zanden.

Voorzitter: Ik sluit me namens Altena aan bij Wethouder Tanis.

Voorzitter: We hebben hiermee huisvesting opnieuw bestendigd. We moeten op de zienswijzen gaan reageren volgens het normale proces. Daarnaast loopt het traject huisvesting. De memo ligt er nog niet. Het concept besluit hierover zullen we nu ook niet ter instemming behandelen. Dit schuift door naar 6 juli.

Voorzitter: Stephan, wil jij nog iets te zeggen?

Stephan: Ik sluit me aan bij de algemeen directeur en vind dat we moeten doorpakken. We zijn hier lang genoeg mee bezig.

2. Ter instemming

Agendapunt 2.1 t/m 3 schuiven door naar 6 juli.

1. Formeel vaststellen jaarrekening 2022 GR WAVA
2. Jaarrekening 2022 MidZuid B.V. /Algemene Vergadering van Aandeelhouders MidZuid B.V.
 - 2.1 Formeel vaststellen jaarrekening MidZuid B.V.
 - 2.2 Decharge directie MidZuid B.V.
 - 2.3 Besluit resultaatbestemming
 - 2.4 Afsluiting AVA
3. Accountantsverslag controle jaarrekeningen 2022

4. Concept besluitvorming huisvesting MidZuid

Dit agendapunt is ter bespreking geworden. Wethouder Simons had daarbij een procesopmerking.

De algemeen directeur reageert op deze procesopmerking: Dat de stukken zo laat zijn is aangegeven in het ambtelijk vooroverleg. De werkwijze met betrekking tot de memo is ook besproken in het ambtelijk vooroverleg. We wilden de stukken die er waren wel op de agenda zetten maar hebben afgesproken dat die laat zouden komen. De concerncontroller/algemeen directeur en/of Hevo willen jou ook graag even apart bijpraten. Er zijn ook nieuwe leden bij het ambtelijk vooroverleg vanuit Drimmelen dus het is ook niet de ideale situatie.

Wethouder Simons: graag.

Algemeen directeur: zijn alle vragen van vorige keer beantwoord? Hevo nog iets toe te voegen?

Hevo: Nee

Algemeen directeur/concerncontroller: De scenario's liggen dicht bij elkaar binnen een bepaalde bandbreedte. Die bandbreedte ga je niet meer veranderd krijgen door nog meer gedetailleerde berekeningen te maken. Hoe dieper je nu nog gaat rekenen hoe meer aannames er in komen en daarmee wordt het verhaal niet sterker. Bij dit soort berekeningen moet je uiteindelijk op een bepaald strategische niveau blijven zitten voor de besluitvorming.

Concerncontroller: Ik vind het ergens wel goed dat Wethouder Simons er nu instapt, goed om het geheel te kunnen toetsen of er nu een duidelijk verhaal ligt. De stukken staan ook in Teams zodat leden van het ambtelijk vooroverleg mee kunnen schrijven en lezen/kijken. We merken dat daardoor sprake is van een hele goede interactieve samenwerking op dit stuk.

Voorzitter: Dankjewel, hard gewerkt. Ik wil even een rondje maken of dit herkend wordt.

Wethouder Bakker: Het ziet er veel beter uit. Nog één ding. Over de risico's op het 0 scenario. Bij elk scenario zijn de plussen en minnen helder alleen staan daarna nog de overige financiële effecten en die staan hier ze nu nog net niet goed. Die zouden in de twee scenario's verwerkt moeten staan.

Wethouder Melsen: We hebben juist gezegd we houden het apart zodat we het goed in beeld houden. Dus dat deel staat goed. Het zit dan meer in de formulering van de conclusie volgens mij.

Wethouder Bakker: Gaan de financiële gevolgen niet in 2027 in?

Concerncontroller: 2026 is het overgangsjaar zonder afschrijving op het nieuwe pand, maar wel met rente lasten en andere specifieke kosten al voor de nieuwbouw en de lasten van het oude pand. Vandaar dat voor de vergelijking 2027 als eerste zuivere jaar met nieuwbouw is gepakt in de vergelijking met de ontwerpbegroting 2024 zoals die er nu ligt.

Wethouder van der Zanden: Ik heb het tot nu toe diagonaal gelezen, er is zeker een slag gemaakt ten opzichte van vorige keer. We gaan het goed doorlezen, ook ambtelijk, opmerkingen zullen komen maar mooie stappen gezet.

Wethouder Melsen: Ik ben het eens met wethouder van der Zanden, praktisch wegleggen via het ambtelijk vooroverleg.

Andere opmerking vanuit wethouder Melsen: Het bestemmingsplan moet aangepast worden, dat is nog niet meegenomen.

Wethouder Hofkens: Goed dat de scenario's op een rij gezet zijn, bandbreedte, keuze moet mogelijk zijn. Ik sluit mij aan bij de concerncontroller.

Wethouder de Jongh: Ik sluit aan op wethouder van der Zanden en wethouder Melsen. Ik voel wel de behoefte om het ambtelijk te bespreken en dan met opmerkingen te komen.

Stephan: Helder stuk, duidelijker kan bijna niet.

Wethouder Tanis: Dank voor het werk na de vorige vergadering, geen verdere opmerkingen. Misschien komt er uit het ambtelijk vooroverleg nog wat maar niet veel.

Voorzitter: Er is nog een mooie slag gemaakt in het comfort aanbrengen voor de wethouders.

Algemeen directeur: Samen met het andere stuk moet dit voldoende comfort geven. Richting wethouder de Jongh; ik kan niet in de toekomst kijken qua bouwkosten. Baanbrekers heeft zojuist gehoord dat de kosten op het budget zitten van Hevo. Ik heb er het volste vertrouwen in maar kan niks garanderen.

Concerncontroller: Indexeringen zitten er in van 5% per jaar.

Algemeen directeur: We zullen dit in de vragen en antwoorden opnemen net als de go no go momenten.

Voorzitter richting wethouder Melsen en wethouder van der Zanden: Het stuk van de ambtelijk vooroverleg leden is nog niet klaar. Gaat dit nog bij iedereen langs? Via de ambtelijke lijn naar alle gemeenten?

Wethouder van der Zanden: Ja. Termijn waarop het gereed zal zijn wordt nagecheckt.

3. Ter bespreking

X

4. Ter kennisname

X

5. Rondvraag en sluiting

De vergadering sluit om 14:09 uur.

Mevrouw A. van Hunnik
Voorzitter

Drs. J.G Rooijmans MSc
Secretaris

Actielijst bestuur MidZuid

Beschrijving	Toelichting	Datum	Verantw.	Uitvoer	Status/actie
Hoe wordt omgegaan met digitalisering vooruitlopend op mogelijk nieuwe huisvesting?	Vraag vanuit het AB is of en op welke manier voortijdig aandacht besteed zal worden aan zoveel mogelijk digitalisering richting de toekomst en nieuwe huisvesting.	Antwoord helder voor de zomer 2023	AB	Directie	Hierover zal intern bij MidZuid navraag gedaan worden en op teruggekomen worden in het AB van 6 juli.
Wijziging wet gemeenschappelijke regeling	Het implementeren van de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen met als voorstel de implementatie vanuit MidZuid en de terugkoppeling vanuit gemeenten over de Regionota Verbonden Partijen.	September 2023 inhoudelijk helder.	AB	Directie	Regelmatig terug laten komen op de agenda.
Proces vervanging externe bestuursleden	De regeling tav de aanstelling van externe bestuursleden moet gemoderniseerd en geactualiseerd worden. Hierin zal de regeling zoals die ook bij de WVS groep is ingericht worden toegepast. Doel van de directie is om voor einde eerste kwartaal 2023 de regeling en het profiel op orde te hebben zodat daarna vervolgstappen plaats kunnen vinden en	Q3 2023	AB	Directie	Het proces rondom werving wordt in gang gezet. Er wordt ten minste één kandidaat geworven. Bij de aanpassingen van de GR op strategisch vlak zal bekeken worden wat er aangaande dit onderwerp opgenomen is/moet worden in de GR.

	vervanging in Q3 2023 ingezet kan worden.				
Intern per gemeente het gesprek aan gaan/navraag doen bij teamleiders op welke medewerker zij trots zijn.	Vanuit het gesprek tussen de OR van MidZuid en het bestuur is de vraag vanuit de OR gekomen of bestuursleden een navraag zouden willen doen bij hen gemeente.	Eerste kwartaal 2023	DB	DB	Eerste terugkoppeling vanuit Altena is geweest. Verzoek aan de andere gemeenten om dit ook op te pakken.
Werkconferentie publieke dienstverlening/bestuur	Wordt opgepakt vanuit de manager werkbedrijf Frits in 't Groen		DB	Directie	

Agendapunt 3.0

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid

Van: Directie

Betreft: Jaarstukken 2022

Vergadering van: 4 mei 2023

Bijlagen: 3.1. Jaarrekening 2022 GR WAVA
3.2. Jaarrekening 2022 MidZuid B.V.
3.3. Rapportage Deloitte

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om:

- 1) Kennis te nemen van het rapport van bevindingen en de accountsverklaringen van de accountant Deloitte; en
 - 2) de aangeboden concept-jaarrekeningen 2022 van GR WAVA en MidZuid B.V. vast te stellen; en
 - 3) aan het positieve resultaat van € 115.000 toe te voegen aan de overige reserves; en
 - 4) aan het algemeen bestuur voor te stellen om een bedrag van € 0 over 2022 uit te keren aan de gemeenten; en
 - 5) ten laste van de bestemmingsreserve 'WSP Dongemond' (voorheen : WSP MidZuid) het negatieve resultaat 2022 van WSP Dongemond ad € 119.000 ten laste van de algemene reserve van WSP Dongemond te brengen. De besluitvorming hierover berust bij het dagelijks bestuur; en
 - 6) overeenkomstig de bepalingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de definitieve jaarstukken aan de provincie en de raden van de deelnemende gemeenten te versturen.
-

Toelichting

Bestemming resultaten

Het te bestemmen resultaat over 2022 bedraagt voor GR WAVA € 115.000 positief. Het voorstel is om dit resultaat toe te voegen aan de overige reserves. Het WSP Dongemond heeft met ingang van 2018 een eigen begroting. Ten opzichte van de begroting is over 2022 een negatief resultaat van € 119.000 behaald. De financiële verantwoording van WSP Dongemond is opgenomen in de jaarrekening van MidZuid B.V. (hoofdstuk 4).

Het besluit over de bestemming van het jaarresultaat GR WAVA moet worden genomen door het algemeen bestuur. Uit de herberekening van de algemene reserve op basis van het vastgestelde beleid blijkt dat het maximale bedrag aan reserve € 1.391.000 mag bedragen. Volgens het reservebeleid heeft het bestuur altijd de mogelijkheid om af te wijken van de standaard berekening. Na resultaatbestemming bedraagt de reserve € 1.771.000. Echter gezien de niet sluitende begroting over 2023 en 2024 met een tekort van in totaal € 774.000 is het voorstel om het extra bedrag van € 380.000 ook aan te houden als reserve.

Een belangrijke post in het resultaat wordt gevormd door de LIV (lage inkomens voordeel). De LIV over 2022 moet volgens de BBV-verslaggevingsvoorschriften al in de jaarrekening 2022 als bate worden opgenomen, maar wordt pas in de 2^e helft van 2023 door de belastingdienst uitbetaald. Over 2022 betreft dit een bedrag van € 484.000. Voorgesteld wordt om eventuele verrekeningen van het resultaat over 2022 pas uit te betalen als de LIV opbrengst is ontvangen, omdat anders de liquiditeitspositie te ver onder druk komt te staan.)

Een uitsplitsing van de verrekening per gemeente is in onderstaande tabel opgenomen.

	Altena	Drimmelen	Geertruidenberg	Oosterhout	Totaal
omslag vaste lasten	26,83%	12,17%	15,61%	45,39%	100,00%
Aantal plaatsingen 2022	131	57	80	212	480
Gemeentelijke bijdrage:					
Voorschot	531.064	250.261	306.744	846.931	1.935.000
Afrekening	-2.852	-27.073	24.231	5.694	0
Totaal gemeentelijke bijdrage	528.212	223.188	330.975	852.625	1.935.000
Te bestemmen resultaat*:					
Resultaat op vaste lasten	0	0	0	0	0
Resultaat op overige activiteiten	0	0	0	0	0
Mutatie reserve	0	0	0	0	0
Te verrekenen resultaat/reserves	0	0	0	0	0
Totale bijdrage per gemeente	528.212	223.188	330.975	852.625	1.935.000
Te verrekenen met gemeenten					
Gemeentelijke bijdrage	-2.852	-27.073	24.231	5.694	0
Afrekening resultaat/reserves	0	0	0	0	0
Totaal afrekening	-2.852	-27.073	24.231	5.694	0

* alle positieve resultaten zijn op nihil gezet, omdat voorgesteld wordt deze binnen het vermogen van MidZuid te houden

Het resultaat van WSP Dongemond ad € 119.000 negatief moet eveneens worden bestemd. Zoals in de jaarrekening van MidZuid B.V. (hoofdstuk 4) is toegelicht. Voorgesteld wordt om het verlies ten laste van de opgebouwde reserves van het WSP te brengen.

Volgens de dienstverleningsovereenkomst vindt financiële besluitvorming plaats door het bestuurlijk overleg (portefeuillehouders sociale zaken) en wordt verder aangesloten bij de werkwijzen en rapportagecyclus van GR WAVA. De portefeuillehouders sociale zaken zijn tevens de deelnemers aan het dagelijks bestuur van GR WAVA. Gelet op het vorenstaande is het dagelijks bestuur daarmee bevoegd om te besluiten over de resultaatbestemming.

MIDZUID

Jaarstukken 2022
Gemeenschappelijke Regeling WAVA

Inhoudsopgave

Jaarverslag	4
Programmaverantwoording	4
Paragrafen.....	7
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	7
Onderhoud kapitaalgoederen.....	11
Financiering.....	11
Bedrijfsvoering.....	13
Verbonden partijen	14
Corona-virus	14
Jaarrekening	16
1. Balans per 31 december 2022 (vóór resultaatbestemming)	16
2. Overzicht van baten en lasten 2022	18
Specificatie van baten en lasten.....	19
3. Toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten	20
3.1 Algemene toelichting.....	20
3.1.1 Algemeen	20
3.1.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	21
3.1.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	22
3.2 Toelichting op de balans	23
3.2.1 Materiële vaste activa.....	23
3.2.2 Financiële vaste activa.....	24
3.2.3 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar	24
3.2.4 Liquide middelen	26
3.2.5 Overlopende activa	26
3.2.6 Eigen vermogen	26
3.2.7 Voorzieningen	27
3.2.8 Langlopende schulden (looptijd meer dan 1 jaar).....	28
3.2.9 Netto vlottende schulden	28
3.2.11 Niet uit de balans blijken de verplichtingen.....	30
3.2.12 Gebeurtenissen na balansdatum.....	31
3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	31
3.3.1 Algemeen	31
3.3.2 Subsidiëres resultaat.....	31
3.3.4 Nieuwe doelgroepen (P-wet)	32
3.3.5 Vaste lasten.....	33

3.3.6	Overhead.....	33
3.3.7	Overige bedrijfskosten	33
3.3.8	Operationeel resultaat MidZuid B.V.....	33
3.3.9	Resultaat WSP Dongemond.....	34
3.3.10	Onvoorzien.....	34
3.3.11	Gemeentelijke bijdrage	34
3.3.12	Toepassing WNT	34
3.3.13	Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	37
3.3.14	Begrotingsrechtmatigheid en analyse	37
3.3.15	Incidentele baten en lasten	37
3.4	Overige informatie.....	39
3.4.1	Werknemers.....	39
3.4.2	Kengetallen per SW-medewerker in Aj	39
4.	Overige gegevens.....	40
4.1	Bijdrage per gemeente, voorschot.....	40
4.2	Bijdrage per gemeente, afrekening.....	40
4.3	Rekening naar taakvelden	41
5.	Controleverklaring van de onafhankelijke Accountant	42

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Door het Rijk is de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) belegd bij gemeenten. Om te voldoen aan deze verplichting is door de destijds bestaande gemeenten, welke nu vallen onder de gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout, de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (hierna: WAVA) opgericht.

In 2016 is het implementatieplan 'Mensenwerk is de basis' vastgesteld door het Algemeen Bestuur van MidZuid¹. Met dit plan is door de Raden van de deelnemende gemeenten in 2016/2017 unaniem ingestemd. Daarmee heeft het bedrijf de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en nieuw beschut werk, activiteiten te ontwikkelen, mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is een duidelijke lijn naar de toekomst uitgezet. In het jaar 2018 is samen met de gemeenten volgens deze koers verder gewerkt.

In het verlengde hiervan is in 2018 het traject voortgezet om de visie, missie, koers en positionering te herijken en is een onderzoek gestart naar het imago en de profilering (verpoping) van het bedrijf. Dit heeft in 2018 geresulteerd in een nieuwe visie en missie, daarbij is vastgesteld dat de kernwaarden passend zijn maar nog wel een eigentijdse vertaling behoeven. Qua profilering is in 2018 door het bestuur besloten om over te gaan tot een herpositionering van het bedrijf en tot een wijziging van de naam over te gaan. Vanaf 1 januari 2019 is deze naamswijziging formeel ingegaan. Onder de naam MidZuid vallen de GR WAVA, MidZuid B.V., MidZuid AID B.V. en WerkgeversServicepunt (WSP) Dongemond. Soms is het noodzakelijk toch de naam GR WAVA te gebruiken, om voor de lezer helder te houden over welk bedrijfs onderdeel het specifiek gaat.

Voor WSP Dongemond is in 2017 een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de deelnemende gemeenten, waardoor voor WSP Dongemond met ingang van 2018 een eigen begroting en financiering (middels gemeentelijke bijdrage) van toepassing is. De afzonderlijke verantwoording van WSP Dongemond over 2022 is opgenomen in de jaarrekening van MidZuid B.V. en meegenomen in het geconsolideerde resultaat. In het kader van de resultaatbestemming zal door het bestuur over het resultaat van WSP Dongemond een afzonderlijk besluit worden genomen.

¹ MidZuid is de handelsnaam voor o.a. de gemeenschappelijke regeling WAVA.

De samenwerking met de deelnemende gemeenten betreffende de Participatiewet is intensief en begint steeds meer resultaten op te leveren. Dit blijkt onder andere uit de verdere stijging van het aantal medewerkers in het kader van nieuw beschut werk (en de participatiewet) in 2022. Verder is de samenwerking met het UWV, de GGZ en de pro/vso-scholen geïntensiveerd op het gebied van de Participatiewet en WMO. Met de komst van de nieuwe algemeen directeur per 1 juli 2021 is de formatie van de organisatie weer compleet. Waarmee er direct is doorgepakt in de organisatiestructuur van MidZuid, wat per 1 januari 2022 heeft geleid tot een kleinere formatie van het managementteam (MT), waarmee het MT van 9 leden terug is gebracht tot 6. De organisatie is daarmee smaller en de verantwoordelijkheden komen zo lager in de organisatie te liggen. In het eerste kwartaal van 2022 is dit middels afdelingsplannen verder vormgegeven. Deze wijzigingen dragen bij aan de betere wendbaarheid van MidZuid. Eind 2022 zijn de deelnemende gemeenten gezamenlijk in overleg gegaan om hun visie op MidZuid te herijken en te concretiseren. In 2023 zal dit samen met MidZuid verder uitgewerkt worden tot een hernieuwde basis waarmee MidZuid voor de komende jaren weer sterk gepositioneerd wordt om haar doelen te kunnen behalen. Meer mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt aan het werk.

Het boekjaar 2022 sluit met een positief resultaat van € 115.000 (exclusief het resultaat van WSP Dongemond). Het resultaat van de deelneming MidZuid B.V. (hierna: MidZuid) is hierin voor 100% meegenomen. Waar MidZuid in 2021 nog een groot verlies presenteerde, is het resultaat in 2022 in ieder geval weer positief en wordt het resultaat zelfs boven begroting afgesloten. Neemt niet weg dat er voor de jaren 2023 en 2024 nog twee moeilijke jaren worden verwacht, waarin MidZuid haar eigen vermogen zal moeten aanspreken. Vandaar dat dit positieve resultaat niet zonder meer vrij te besteden is, maar hard nodig is in de komende jaren. We zien nog steeds dat de uitstroom harder gaat dan de instroom, waarmee de productiecapaciteit onder druk blijft staan. In combinatie met de kosten die blijven stijgen als gevolg van de enorme inflatie geeft dit de uitdaging goed weer waar we dagelijks mee te maken hebben. De uitstroom is ook mede ingegeven door de grote vraag naar werknemers, waardoor ook de uitstroom naar werk buiten MidZuid in 2022 is doorgedaan. Hetgeen ook een doelstelling is van MidZuid. Neemt niet weg dat MidZuid ook fungeert als een vangnet voor de uitgestroomde medewerkers op basis van de terugkeergaranties in de van toepassing zijnde Cao's wanneer de vraag naar werknemers zou wegvallen. In het resultaat 2022 zijn een aantal incidentele posten opgenomen, voor per saldo € 289.000 (bate). Incidentele baten betroffen het subsidieresultaat (€ 327.000), de coronacompensatie (€ 67.000) en de tijdelijke verhoging van het lage inkomensvoordeel (LIV) (€ 149.000); De Incidentele lasten hadden betrekking op advieskosten inzake huisvesting (€ 37.000) en extra project- en advieskosten (€ 31.000).

Voor WSP Dongemond is met ingang van 2018 sprake van een eigen begroting. Over 2022 is een negatief saldo van € 119.000 gerealiseerd, waarbij in de begroting nog werd uitgegaan van een verlies van € 185.000, waarbij ook nog eens de doelstelling in plaatsingen ruim is behaald, een mooi resultaat. Administratief is dit opgenomen in het resultaat van de Gemeenschappelijk Regeling. Zoals eerder is opgemerkt, zal bij het vaststellen van de jaarrekening het algemeen bestuur afzonderlijk een besluit nemen over de bestemming van het resultaat van WSP Dongemond.

In de interne bedrijfsvoering wordt voortdurend gestreefd naar kostenefficiënt en effectief werken. Hierin is al vaker aangegeven dat, wil het bedrijf goed kunnen blijven functioneren, de grens van wat op dit punt verantwoord is, is bereikt. Sterker nog: de maatschappelijke ontwikkeling op het gebied van duurzaamheid, werknemers welzijn en aanscherping van wetgeving zorgt juist voor een stijging aan kosten, zoals onze deelnemende gemeenten die ook ervaren. Als onderdeel van de gemeenten zijn wij op dat vlak ook onderdeel van dezelfde ontwikkelingen.

Bij het vaststellen van de jaarrekening zal het bestuur tevens een besluit nemen over de bestemming van het positieve resultaat van GR WAVA en een afzonderlijk besluit nemen over het resultaat van WSP Dongemond.

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de weerstandscapaciteit van WAVA en een inventarisatie van risico's, die vervolgens worden gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Daarnaast wordt nog ingegaan op enkele kengetallen met betrekking tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit worden de middelen en mogelijkheden bedoeld, die de organisatie heeft om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve. Eind 2022 bedraagt de algemene reserve € 1.656.000 vóór de resultaatbestemming over 2022. De omvang van de algemene reserve bevindt zich, op basis van de cijfers uit de jaarrekening 2022, op het maximum van de beleidsmatige bandbreedte. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 zal in het kader van de resultaatbestemming door het bestuur besloten worden over een eventuele aanpassing van dit maximum, op grond van de afgesproken rekenregels. Volgens deze rekenregels mag het maximum van de algemene reserve op grond van de cijfers over 2022 worden bijgesteld naar een bedrag van € 1.391.000. Echter ligt het in de lijn der verwachting dat in verband met de negatieve begroting 2023 en 2024 de reserve tijdelijk hoger zal worden gesteld dan op basis van de afgesproken rekenregels.

De algemene reserve dient om onvoorziene risico's, die samenhangen met de uitvoering, af te dekken. In december 2013 heeft het algemeen bestuur het volgende beleid vastgesteld:

1. WAVA brengt jaarlijks alle risico's die verbonden zijn aan haar activiteiten en de bedrijfsvoering in beeld.
2. WAVA splitst deze risico's enerzijds in vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds in overhead en exploitatieresultaat.
3. De berekening voor de weerstandscapaciteit voor WAVA wordt gebaseerd op 3% van de absolute bedragen van de aan WAVA toe te rekenen opbrengsten en kosten in de onderdelen overhead en exploitatieresultaat.
4. Een minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen omdat WAVA niet gewoon is gedurende het boekjaar begrotingswijzigingen door te voeren.
5. De minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen op éénmaal het berekende jaarrisico, het maximum op tweemaal dit risico.
6. De berekening van de weerstandscapaciteit is niet maatgevend voor een berekening van de bestemming bij het rekeningresultaat. Dat laatste vindt elk jaar apart plaats, waarbij wel het minimumniveau van de weerstandscapaciteit in acht wordt genomen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de algemene reserve beleidsmatig niet gerelateerd is en ook niet bedoeld is voor het opvangen van risico's en fluctuaties in de subsidie-systematiek. Bij het vaststellen van de resultaatbestemming over 2014 is door het bestuur overwogen om hiervoor eventueel een aparte risico- en egaliseringsreserve te vormen. Begin 2015 is echter besloten tot het alternatief dat de individuele gemeenten hiervoor een eigen risicoreserve aanhouden.

Risico-inventarisatie (financieel)

In deze paragraaf wordt ingegaan op – relevante – risico's waarmee de organisatie in de komende tijd te maken heeft. De beschreven risico's moeten worden gezien in de totaliteit van GR WAVA en MidZuid B.V.. In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in enerzijds de risico's die samenhangen met de vaste lasten en het subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en het exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat (WAVA):

- Het macrobudget voor de SW is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in de Q leiden tot aanpassingen in de P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Dit brengt risico's met zich mee die moeilijk zijn in te schatten. In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende cijfers (september-circulaire 2022).

In opdracht van het ministerie heeft Berenschot de 2^e thermometer Wsw uitgevoerd (over de jaren 2015-2016), waaruit blijkt dat als gevolg van rijks bezuinigingen ook in de komende jaren sprake is van een forse financiële problematiek rond de SW-financiering. Dit kan volgens Berenschot niet worden opgevangen met verbeteringen in het operationele resultaat. Dit betekent dat aanvullende middelen nodig zijn. Volgens de staatssecretaris zijn deze middelen via het IBP (interbestuurlijk programma) beschikbaar, maar deze mening wordt niet gedeeld door Cedris en de VNG. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.

- De bijdrage per arbeidsjaar waarmee in de begroting is gerekend, is gebaseerd op de septembercirculaire 2022 en bedraagt voor het jaar 2023 € 30.744. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2022 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2023 kan dit risico maximaal € 206.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.

- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2023 wordt ingeschat op maximaal 9 arbeidsjaren (loonkosten € 287.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 25%.
- In de cao SW is afgesproken dat de loonkostenstijging wordt gekoppeld aan de loon- en prijsontwikkeling (LPO) van het budget, waardoor dit in principe niet tot een extra risico leidt. Het loon van een groep SW-medewerkers ligt echter op het niveau van het wettelijk minimumloon (WML), zodat die ontwikkeling in ieder geval wel gevolgd moet worden, ongeacht of er sprake is van de LPO-ontwikkeling in het budget. Een WML-stijging van 7% die niet tot compensatie zou leiden heeft een effect van € 261.000; de kans hierop wordt ingeschat op 50%. De huidige cao voor het SW-personeel loopt tot en met 31 december 2025.
- Met ingang van 2017 is het LIV (lage inkomens voordeel) ingevoerd. Het LIV is van toepassing op medewerkers die tussen de 100% en 125% van het wettelijk minimumloon (WML) verdienen. Voor deze groep kan, mits aan voorwaarden van het aantal gewerkte uren e.d. wordt voldaan, een vergoeding in het kader van het LIV worden ontvangen, die overigens pas een jaar later wordt uitbetaald. Inmiddels is er twee jaar ervaring opgedaan met het LIV. De omvang van het bedrag aan LIV kan vanuit de salarisadministratie redelijk worden benaderd. Een onzekerheid blijft echter het landelijke plafond in de middelen die voor het LIV beschikbaar zijn. In de begroting is rekening gehouden met LIV-opbrengsten voor de doelgroepen Wsw, nieuw beschut werk en P-wetters, totaal € 319.000. Deze opbrengsten zijn met enige voorzichtigheid ingeschat, maar door de hiervoor geschetste onzekerheden bestaat het risico dat de begrote opbrengsten niet worden gehaald. Dit risico wordt ingeschat op 50%

Risico's met betrekking tot de overhead en het exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn dan ook afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische- en marktsituatie. De begrote omzetten zijn zo goed als mogelijk ingeschat, maar door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat deze niet worden gehaald. De omvang van het risico is € 594.000 en de kans van optreden is normaliter minder dan 50%.
- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal SW-medewerkers heeft hierop een negatief effect. In de begroting is ermee rekening

gehouden dat deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werk of P-banen instromen, alsmede door de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt ingeschat op € 480.000 en de kans daarop wordt geschat op 50%.

Als alle hier genoemde risico's (exclusief de risico's die betrekking hebben op de subsidiesystematiek) zich tegelijk zouden voordoen maal de kans, dan zou dat een bedrag omvatten van € 724.000. Hiertegenover staat een weerstandscapaciteit na resultaat bestemming 2021 van € 1.756.000, welke naar verwachting oploopt naar € 1.871.000 begin 2023. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de kans dat alle hiervoor genoemde risico's zich tegelijk zullen voordoen zeer klein is. Door in 2023 en 2024 in totaal een bedrag van € 773.000 als gevolg van een negatieve exploitatie ten laste van de reserves te brengen ontstaat geen bijzonder extra risico voor de continuïteit van de bedrijfsvoering van MidZuid.

Financiële positie.

Door middel van onderstaande kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van GR WAVA.

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen schulden minus vorderingen ten opzichte van de netto-opbrengsten. Een netto schuldquote tussen 0% en 90% wordt als normaal beschouwd.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal geeft het percentage eigen vermogen weer ten opzichte van het totale vermogen. De minimumnorm voor deze ratio wordt gesteld op 30%.

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het is overigens bij WAVA niet de bedoeling om structureel (positieve) resultaten te boeken, maar om een sluitende exploitatie te hebben.

Verslagjaar 2022	Verloop van de kengetallen		
	2021	Begroting 2022	2022
Kengetallen			
netto schuldquote	30,93%	35,20%	22,28%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	30,93%	35,20%	22,28%
solvabiliteitsratio	18,91%	14,00%	13,06%
structurele exploitatieruimte	-4,74%	-0,96%	-2,43%

De norm van 30% voor de solvabiliteitsratio wordt niet gehaald door de schuldenlast uit het verleden.

Onderhoud kapitaalgoederen

De doelstelling ten aanzien van de kapitaalgoederen is, dat deze goed worden beheerd. Het daartoe noodzakelijke onderhoud zal worden uitgevoerd.

Algemeen

WAVA heeft de gebouwen aan het Wilhelminakanaal Noord en de Esdoornlaan te Oosterhout in eigendom. In 2017 is op basis van een integrale inspectie de onderhoudstoestand van de gebouwen en installaties opnieuw in beeld gebracht en op grond daarvan is de onderhoudsplanning geactualiseerd. Het plan dient ter onderbouwing van de voorziening onderhoud en vormt de leidraad voor de in de begroting 2019 en volgende jaren opgenomen bedragen voor onderhoud. Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 is de uitvoeringsplanning van het (groot) onderhoud geactualiseerd en zijn de opgenomen prijzen geïndexeerd. Op basis hiervan is ook de dotatie voor 2022 gebaseerd en zijn de werkelijke kosten ten laste van deze reserve gebracht. Eind 2023 vindt er een nieuwe actualisatie plaats.

Financiële consequenties

Alle kosten van doorlopend onderhoud aan gebouwen en installaties e.d. worden in de resultatenrekening opgenomen.

Financiering

Financiering vindt in belangrijke mate via vaste geldleningen plaats. Van de openstaande leningen op 31 december 2022 kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overzicht leningen financiële instellingen		in euro's					
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	Totaal
Oorspronkelijk bedrag	1.000.000	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	6.600.000
Datum laatste aflossing	29-12-2022	28-12-2023	30-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	29-12-2027	
Rentepercentage	0,335%	0,470%	0,120%	0,170%	0,150%	3,310%	
Rentelast 2022	3.350	7.520	1.200	1.700	1.500	0	
Datum renteherziening	29-12-2022	28-12-2023	30-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	29-12-2027	
Saldo bij renteherziening	-	-	-	-	-	-	
Restant lening begin van het jaar	1.000.000	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-	5.600.000
In 2022 opgenomen						1.000.000	1.000.000
Aflossing 2022	1.000.000-	-	-	-	-	-	1.000.000-
							-
Restant lening eind van het jaar	-	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.600.000

Oorspronkelijk was sprake van leningen van totaal € 11 miljoen, waarvan € 5 miljoen ter financiering voor de aankoop van het pand en € 6 miljoen voor verliesfinanciering. De laatste lening is in 2014 overgesloten voor een bedrag van € 5 miljoen. Door de aflossingen is de totale schuld eind 2022 teruggelopen tot € 5.600.000. De overige leningen betreffen herfinanciering van de aflossingen op de lening inzake verliesfinanciering, met een uitbreiding van € 600.000 voor de financiering van een investering in het wagenpark, begin 2019 (bestuursbesluit 22 november 2018).

Een verdere aflossing van schulden is op dit moment niet haalbaar. De voorziening groot onderhoud is op dit moment ook niet met liquide middelen gedekt, waardoor de uitvoering van het groot onderhoud in 2022 zal leiden tot een stijging van het totale lening saldo.

Verder is met ingang van 1 januari 2019 een kredietfaciliteit in rekening-courant bij de BNG beschikbaar van € 1.000.000 (met een intradaglimiet van 1,5 miljoen).

Het betalingsverkeer is volledig geautomatiseerd en verloopt middels een systeem van elektronisch bankieren. In lijn met de bepalingen van de wet FIDO is een treasury statuut opgesteld. Eind 2018 is het treasury statuut geactualiseerd; vaststelling hiervan door het algemeen bestuur heeft plaatsgevonden op 28 februari 2019. WAVA voldoet aan alle verplichtingen inzake het schatkistbankieren. Dagelijks wordt het saldo beoordeeld en indien nodig afgestort ten gunste van de centrale overheid.

Gelet op de gemaakte afspraken met de deelnemende gemeenten, waarbij de begrote gemeentelijke bijdrage op kwartaalbasis vooraf aan WAVA wordt vergoed, verwacht WAVA voorlopig geen beroep te hoeven doen op de kasgeldfaciliteit bij BNG. In dit kader moet nog wel worden opgemerkt dat de opbrengsten in het kader van het LIV en de

bonus nieuw beschut werken moeten worden voorgefinancierd, aangezien de betaling ervan pas plaatsvindt in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Op balansdatum 31 december 2022 zijn er geen lopende treasurytransacties.

Bedrijfsvoering

Resultaat

Het boekjaar 2022 sluit met een positief resultaat van € 115.000 (exclusief het resultaat op WSP Dongemond (negatief € 119.000)). Dit resultaat is gerealiseerd door de activiteiten van WAVA en MidZuid gezamenlijk. Het resultaat van WAVA bedraagt € 4.000 negatief, het resultaat op de deelneming MidZuid bedraagt € 853.000 negatief. Het resultaat van MidZuid wordt voor 100% meegenomen in het resultaat van WAVA; dit is grotendeels opgenomen onder de post resultaat deelnemingen en, voor zover het onvoorziene lasten betrof, onder de post overige bedrijfskosten.

Toelichting op het resultaat

Zoals hiervoor al is opgemerkt is het positieve resultaat 2022 ad € 115.000. In paragraaf 3.3.15 zijn de incidentele posten eveneens vermeld. Hier worden alleen de drie belangrijkste posten toegelicht.

Een belangrijke post in de exploitatie wordt gevormd door het subsidieresultaat. Dit betreft het verschil tussen de rijkssubsidie Wsw en de (loon)kosten van de Wsw-medewerkers. Het subsidieresultaat is € 327.000 gunstiger dan begroot, doordat de ontvangen rijksbijdrage hoger was dan voorzien in de begroting. Het effect kan grotendeels als incidenteel worden betiteld (totaal incidentele bate € 327.000), zoals ook nader is toegelicht in paragraaf 3.3.2.

Naast het subsidie resultaat is het lage inkomensvoordeel (LIV) tijdelijk verhoogd, wat leidt tot een incidentele bate van € 149.000. Tot slot is er in 2022 nog een bedrag van € 67.000 ontvangen aan coronacompensatie.

Voor de activiteiten van WSP Dongemond is met ingang van 2018 een eigen begroting van toepassing. Het batige saldo van WSP Dongemond ten opzichte van de begroting 2022 (negatief € 40.000) is afzonderlijk in het overzicht van baten en lasten vermeld. Bij het vaststellen van de jaarrekening besluit het bestuur apart over de bestemming van dit resultaat.

Fiscaliteit: Convenant Horizontaal Toezicht

Voor het Convenant Horizontaal Toezicht met de belastingdienst vindt jaarlijks een gesprek plaats, waarin de fiscale ontwikkelingen met betrekking tot WAVA en haar deelnemingen worden besproken. Eind 2022 is het Convenant afgelopen en voldoet MidZuid qua omvang niet meer aan de vereisten voor een nieuw convenant. Er is geen beroep gedaan op de tijdelijke overgangsregeling, omdat dit weinig toevoegt aan de relatie met de belastingdienst en alleen gerealiseerd kon worden met een behoorlijke investering en een jaarlijkse toename van de kosten. Deze investering zou een verlenging van slechts drie jaar zijn, waarna het convenant alsnog zou vervallen. Ten aanzien van de vennootschapsbelastingplicht (Vpb) voor overheidsinstellingen is begin 2016 door de belastingdienst bevestigd dat sprake is van een Vpb-vrijstelling voor WAVA, doordat de gemeentelijke bijdrage als tekortfinanciering kan worden beschouwd.

Op 16 juli 2019 is door de belastingdienst vastgesteld dat MidZuid B.V. voldoet aan de voorwaarden voor het toepassen van de SW-vrijstelling en is goedgekeurd dat deze met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018 wordt toegepast. Ook voor 2022 is de vrijstelling van toepassing. Jaarlijks toetst MidZuid B.V. zelf of zij nog aan de voorwaarden voldoet. MidZuid A.I.D. B.V. is wel zelfstandig belastingplichtig, maar het fiscale resultaat van deze B.V. bedraagt nihil.

Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling WAVA zijn: Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. Daarnaast zijn binnen de gemeenschappelijke regeling de volgende rechtspersonen aanwezig:

- MidZuid B.V., ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, gericht op de verbetering van de mogelijkheden voor de uitvoering van de doelstelling van WAVA. MidZuid B.V. is voor 100% eigendom van WAVA. Het resultaat van MidZuid B.V. wordt volledig verrekend met WAVA.
- MidZuid A.I.D. B.V.; dit is een 100% deelneming van MidZuid B.V. MidZuid A.I.D. B.V. is de entiteit waarin onder meer de werknemers vanuit andere contracten dan de WSW, ambtenaren en het regulier personeel worden verloond. De activiteiten van MidZuid A.I.D. B.V. worden volledig verrekend met MidZuid B.V.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe MidZuid invulling geeft en gaat geven aan de Wet open overheid.

Passieve openbaarmaking

Formeel heeft MidZuid tot op heden nog niet de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Hieraan wordt de komende periode verdere invulling gegeven. Tot de formele benoeming van deze persoon zal de senior adviseur bedrijfsvoering van MidZuid het eerste aanspreekpunt zijn om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen. Contactgegevens zullen op korte termijn worden opgenomen op de website en intern gecommuniceerd worden. Ten behoeve van de behandeling van Woo-verzoeken zal een procesbeschrijving opgesteld worden die voldoet aan de gestelde eisen en termijnen in de Woo.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. Over de ingangsdatum is op het moment van schrijven van deze paragraaf nog geen zekerheid. Naar verwachting moeten in de zomer van 2023 de eerste categorieën gepubliceerd worden.

MidZuid zorgt ervoor dat de verplichte informatiecategorieën actief gepubliceerd worden conform de daarvoor geldende regels. Zodra mogelijk zal MidZuid aangesloten worden op PLOOI (PPlatform Open OverheidsInformatie) zoals de Woo voorschrijft.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. MidZuid bekijkt de mogelijkheden hierin en hieraan wordt in de komende jaren verdere invulling gegeven.

Tot slot

Met trots en dank voor de bijdrage van al onze partners en vooral van onze medewerkers, die 2022 tot een succesvol jaar hebben gemaakt, spreek ik de hoop uit ook in 2023 te mogen rekenen op hun inzet en betrokkenheid en zien wij de ontwikkelingen met vertrouwen tegemoet.

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
Algemeen directeur

Jaarrekening

I. Balans per 31 december 2022 (vóór resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>30-12-2021</u>
<i>VASTE ACTIVA</i>		
3.2.1 Materiële vaste activa		
Overige investeringen met een economisch nut	5.928	6.090
3.2.2 Financiële vaste activa		
Deelnemingen	<u>285</u>	<u>1.257</u>
Totaal vaste activa	6.213	7.348
<i>VLOTTENDE ACTIVA</i>		
3.2.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.444	1.928
Vorderingen op openbare lichamen	299	208
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.408	1.112
Overige vorderingen	1.737	608
3.2.4 Liquide middelen	64	150
Kassaldi	-	-
Banksaldi	64	150
3.2.5 Overlopende activa	57	42
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	57	42
Totaal vlottende activa	3.565	2.121
Totaal Generaal	<u>9.778</u>	<u>9.468</u>

Bedrag waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

-

-

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>30-12-2021</u>
VASTE PASSIVA		
3.2.6 Eigen vermogen	1.786	1.790
Bestemmingsreserve	-	467
Algemene reserve	1.790	1.997
Gerealiseerd resultaat	4-	673-
3.2.7 Voorzieningen	1.594	1.330
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.594	1.330
3.2.8 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5.600	5.600
Onderhandse leningen van Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.600	5.600
Totaal vaste passiva	8.980	8.720
VLOTTENDE PASSIVA		
3.2.9 Kortlopende schulden	353	354
Overige schulden	353	354
3.2.10 Overlopende passiva	445	394
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	388	335
Overige nog te betalen bedragen en de vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	57	59
Totaal vlottende passiva	798	748
Totaal Generaal	9.778	9.468

2. Overzicht van baten en lasten 2022

Alle activiteiten vinden plaats binnen één programma: werk en re-integratie.

(bedragen x € 1.000)

	Raming begrotings- jaar voor wijziging	Raming begrotings- jaar na wijziging	Realisatie begrotings- jaar	Realisatie vorig begrotings- jaar
Programma werk en re-integratie - baten	16.274	16.715	16.413	15.742
Programma werk en re-integratie - lasten	16.274	16.867	16.417	16.415
Gerealiseerde salde van baten en lasten	-	152-	4-	673-
Overhead (last)	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting (last)	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-	152-	4-	673-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	152-	4-	673-

In het resultaat 2023 ad € 4.000 negatief is het resultaat van WSP Dongemond begrepen (€ 119.000 negatief). Zie verder de toelichting op het resultaat, hoofdstuk 3.3.

Specificatie van baten en lasten

	2022	Begroting	2021
Subsidieresultaat			
Rijkssubsidie	11.927	11.600	12.062
Begeleid werken	-654	-565	-542
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.274	11.035	11.520
Personeelslasten	-11.403	-11.688	-12.046
Vervoer doelgroep	-196	-243	-253
Totaal personeelskosten	-11.599	-11.931	-12.299
Subsidieresultaat	-325	-895	-779
Nieuw beschut			
Loonkostensubsidies	803	1.026	515
Personeelslasten (na aftrek LIV en bonus)	-1.617	-1.880	-1.085
Subsidieresultaat	-814	-854	-570
Begeleidingsvergoedingen	791	744	577
Saldo nieuw beschut	-23	-110	8
Participatiebanen			
Loonkostensubsidies	585	587	482
Personeelslasten (na aftrek LIV en bonus)	-1.238	-1.547	-1.116
Subsidieresultaat	-653	-960	-634
Begeleidingsvergoedingen	304	298	287
Saldo participatiebanen	-348	-662	-347
Subtelling alle doelgroepen	-697	-1.667	-1.119
Vaste lasten WAVA			
Gebouw	-777	-593	-625
Huuropbrengsten derden	222	227	194
Doorbelast gebruik gebouwen	501	466	467
Rente lening BNG	-15	-24	-22
Energie	-172	-139	-130
Vaste lasten	-242	-64	-117
Overhead			
Personeelskosten	-40	-67	-79
Doorbelasting naar Midzuid B.V.	40	67	79
Totaal	0	0	0
Overige bedrijfskosten	-28	-22	-99
Operationeel resultaat Midzuid B.V.	-853	-49	-920
Resultaat WSP Midzuid	-119	-185	-40
Onvoorzien	0	-100	0
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-1.939	-2.086	-2.294
Gemeentelijke bijdrage	1.935	1.935	1.621
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-4	-151	-673

3. Toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten

3.1 Algemene toelichting

3.1.1 Algemeen

Activiteiten

In verband met de herstructurering van de GR WAVA te Oosterhout is de uitvoering van de Wsw per 1 januari 2001 ondergebracht bij MidZuid. De gemeenschappelijke regeling is de enige aandeelhouder van MidZuid B.V. (hierna MidZuid).

De belangrijkste taak van de gemeenschappelijke regeling is een juiste uitvoering van de Wsw. Hiertoe is met MidZuid een overeenkomst afgesloten die onder andere de volgende onderdelen bevat:

- Het nemen van een aanwijzingsbesluit tot uitvoering van de sociale werkvoorziening;
- Het maken van afspraken over de te realiseren taakstellingen;
- Verhuren van onroerend goed aan MidZuid;
- Detacheren van Wsw- en ambtelijk personeel bij de diverse vennootschappen.

Met de invoering van de participatiewet in 2015 is tevens beschut werk ondergebracht bij de GR WAVA en vinden (via MidZuid) overige re-integratieactiviteiten plaats.

Dit betekent dat de balans per einde boekjaar, alsmede het overzicht van baten en lasten slechts betrekking heeft op bovenvermelde activiteiten.

Lijst van deelnemingen

Aandeel in kapitaal

Deelnemingen:

MidZuid B.V. te Oosterhout	100%
en haar deelneming in:	
MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. te Oosterhout	100%

Voor wat betreft MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. (MidZuid A.I.D.) geldt dat deze gebruikt kan worden om mensen in dienst te nemen op andere arbeidsvoorwaarden dan die formeel voor MidZuid zijn vastgesteld. Dit is met name gewenst in het kader van bedrijfsactiviteiten gericht op het integreren van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

Fiscale positie

Met de belastingdienst zijn samenwerkingsafspraken van toepassing in het kader van het Convenant Horizontaal Toezicht (HT) tot en met 2022. Vanaf 2023 voldoet MidZuid niet meer aan de criteria voor een individueel HT- convenant. Gemeenschappelijke regelingen waren tot en met 2015 niet vennootschapsbelastingplichtig (Vpb), aangezien zij kwalificeerden als een publiekrechtelijk rechtspersoon. Met ingang van 2016 is nieuwe wetgeving van toepassing die (lagere) overheidsinstellingen ook onder het regime van de Vpb brengt. De GR WAVA heeft een gemeentelijke bijdrage nodig, die feitelijk dient als tekortfinanciering en waarvan duidelijk is dat een positief resultaat in de GR WAVA in principe leidt tot verplichting tot terugbetaling van gemeentelijke bijdrage aan de gemeenten. Om deze reden heeft de belastingdienst begin 2016 aangegeven dat onder die condities vrijstelling voor de Vpb wordt verleend aan de GR WAVA. Overigens is eind 2018 de Vpb-regelgeving voor sociale werkbedrijven aangepast, waardoor de mogelijkheden voor toepassing van de Vpb-vrijstelling voor sw-bedrijven duidelijker zijn geworden. MidZuid B.V. maakt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018 gebruik van deze vrijstelling. MidZuid A.I.D. B.V. is wel zelfstandig belastingplichtig, maar het fiscale resultaat van deze B.V. bedraagt nihil.

3.1.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderinggrondslag is vermeld. Een geconsolideerde balans en overzicht van baten en lasten zijn conform het BBV niet in de jaarrekening opgenomen. De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Mede in verband met de door de GR WAVA aan MidZuid afgegeven comfortletter is de deelneming op grondslag van continuïteit gewaardeerd. Tenzij anders vermeld worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare

activa worden gewaardeerd tegen verwachte directe opbrengstwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs dan wel duurzaam lagere waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van kosten. Voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde.

Langlopende schulden en uitzettingen

Opgenomen leningen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume worden geen verplichtingen opgenomen op balansdatum.

3.1.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij bekend of voorzienbaar zijn. Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra deze definitief zijn vastgesteld en zijn uitgekeerd.

Opbrengsten

Opbrengsten worden verantwoord op het moment dat deze zijn gerealiseerd. De met omzet samenhangende kosten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.2. Toelichting op de balans

3.2.1 Materiële vaste activa

OVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven.

bedragen in euro's x 1.000

	Grond	Voorzieningen aan terreinen	Gebouw/ kant.inr.	Installaties	Totaal materiële activa
Oorspronkelijke aanschaffingswaarde per 1 januari 2022	3.630	448	4.252	2.680	11.010
Investerings 2022	-	-	-	7	7
Projecten in uitvoering	-	-	-	-	-
Desinvestering	-	-	-	-	-
Oorspronkelijke aanschaffingswaarde per 31 december 2022	3.630	448	4.252	2.687	11.017
Totaal afschrijvingen per 1 januari 2022		443	1.895	2.581	4.919
Afschrijvingen 2022		2	143	24	169
Terugboeking afschrijvingen wegens desinvesteringen		-	-	-	-
Totaal afschrijvingen per 31 december 2022	-	445	2.038	2.605	5.089
Boekwaarde per 1 januari 2022	3.630	5	2.357	99	6.090
Boekwaarde per 31 december 2022	3.630	3	2.214	82	5.928

De materiële vaste activa hebben betrekking op de gronden, gebouwen en installaties aan Wilhelminakanaal Noord/Esdoornlaan in Oosterhout. Deze worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 5, 10, 20 of 40 jaar. Over de grond vindt geen afschrijving plaats. De materiële vaste activa bevatten uitsluitend investeringen met een economisch nut.

In 2022 zijn geen investeringen gerealiseerd, noch verplichtingen voor investeringen aangegaan.

In 2014 zijn de onroerende zaken getaxeerd. De taxatiewaarde is destijds bepaald op € 5,15 miljoen. Gelet op de prijsontwikkelingen in de markt zal de waarde eind 2022 ca. € 4,4 miljoen bedragen.

3.2.2 Financiële vaste activa

Deelneming MidZuid B.V.

Het verloop van de waardering van de deelneming kan als volgt worden weergegeven:

Boekwaarde per 1 januari 2022		1.257
Mutaties 2022:		
Resultaat WSP	119-	
Resultaat deelneming	<u>853-</u>	
Totaal mutaties 2022		972-
Boekwaarde per 31 december 2022		285

De deelneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De totale verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 17.535.000 (aandelenkapitaal en agioreserve).

3.2.3 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
Te ontvangen bedragen LIV	299	208
Totaal	299	208
<i>Uitzettingen in rijkschatkist</i>		
Schatkistbankieren U/G	1.408	1.112
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.444	1.928
<i>Debiteuren</i>		
Debiteuren derden	892	457
Voorziening voor oninbaarheid	0	0
Totaal	892	457
<i>Vorderingen op groepsmaatschappijen</i>		
Midzuid B.V.	845	151
Totaal	845	151

Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.444

1.928

Het te ontvangen bedrag LIV heeft betrekking op de vordering over 2022. Uitbetaling vindt medio 2022 plaats.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de GR WAVA bedraagt dit drempelbedrag € 1.000.000. Hierna is een (voorgeschreven) overzicht opgenomen met betrekking tot de kwartaalcijfers schatkistbankieren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	213	299	306	236
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	787	701	694	764
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	10.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	10.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.213	27.249	28.195	21.731
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	213	299	306	236

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het drempelbedrag voor schatkistbankieren in 2022 niet is overschreden.

3.2.4 Liquide middelen

	31-12-2022	30-12-2021
Rekening-courant BNG	64	150
Totaal	64	150

De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Met ingang van 1 januari 2019 is een kredietfaciliteit in rekening-courant bij de BNG beschikbaar van € 1.000.000 (met een intradaglimiet van 1,5 miljoen).

3.2.5 Overlopende activa

	31-12-2022	30-12-2021
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	0	0
Te vorderen omzetbelasting	38	37
Voorschot personeel	6	5
Overige vorderingen en overlopende activa	13	0
Totaal	57	42

3.2.6 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen over 2022 is in onderstaand overzicht weergegeven.

Verloop eigen vermogen	1-1-2022	Resultaat bestemming 2021		Resultaat 2022	31-12-2022
		Toevoeging reserve	Terugbetaald aan gemeenten		
Bestemmingsreserve	467	467			-
Algemene reserve	1.823	166			1.656
Reserve WSP	174	40			134
Resultaat voorgaand boekjaar WSP	40	40			-
Resultaat voorgaand boekjaar WAVA	633	633	-		-
Resultaat boekjaar WSP				119	119
Resultaat boekjaar WAVA				115	115
Saldo	1.324	467	-	4	1.786

De algemene reserve bevond zich eind 2021 boven het gestelde maximum. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 is het verlies van € 633.000 over 2021 ten laste van de overige reserve gebracht. Daarna bevond deze reserve zich nog steeds iets boven het maximumniveau, maar conform het reservebeleid kan het bestuur besluiten een hogere

reserve aan te houden. In dit geval om de niet sluitende begroting 2022 te kunnen dekken en voldoende reserve te hebben om de extra risico's in de begroting op te vangen als gevolg van de ontwikkelingen rond corona.

Over het jaar 2022 heeft de GR WAVA een positief resultaat van € 115.000 behaald. Daarnaast is op het WSP Dongemond een negatief resultaat behaald van € 119.000. Het resultaat van de GR WAVA staat ter bestemming van het algemeen bestuur, de bestemming van het resultaat van het WSP staat ter bestemming van het dagelijks bestuur.

3.2.7 Voorzieningen

De opbouw van de post voorzieningen is als volgt:

	Saldo per	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Totaal mutatie	Saldo per
	1-1-2022			in 2022	2022	31-12-2022
Voorziening groot onderhoud	1.330	264	0	-	264	1.594
Voorzienbare verplichtingen	-			-	-	-
Totaal	1.330	264	0	-	264	1.594

Voorziening voor groot onderhoud

Deze voorziening dient ter egalisatie van de kosten van (groot) onderhoud. De omvang van de voorziening is gebaseerd op een onderhoudsinventarisatie, met daaraan gekoppeld een meerjarige onderhoudsprognose. In 2017 is de onderhoudsinventarisatie geactualiseerd en daarna jaarlijks bijgewerkt. Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 is de uitvoeringsplanning van het (groot) onderhoud geactualiseerd en zijn de opgenomen prijzen geïndexeerd. In 2022 is hangende het huisvestingsbesluit geen groot onderhoud uitgevoerd.

Voorzienbare verplichtingen

Deze voorziening heeft betrekking op de verplichtingen om aan de aangescherpte eisen van de archiefwet te kunnen voldoen. Inmiddels is de achterstand daarop ingelopen en is er geen voorziening meer noodzakelijk en worden de jaarlijkse kosten in de begroting meegenomen.

3.2.8 Langlopende schulden (looptijd meer dan 1 jaar)

Overzicht leningen financiële instellingen		in euro's					
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	Totaal
Oorspronkelijk bedrag	1.000.000	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	6.600.000
Datum laatste aflossing	29-12-2022	28-12-2023	30-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	29-12-2027	
Rentepercentage	0,335%	0,470%	0,120%	0,170%	0,150%	3,310%	
Rentelast 2022	3.350	7.520	1.200	1.700	1.500	0	
Datum renteherziening	29-12-2022	28-12-2023	30-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	29-12-2027	
Saldo bij renteherziening	-	-	-	-	-	-	
Restant lening begin van het jaar	1.000.000	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-	5.600.000
In 2022 opgenomen						1.000.000	1.000.000
Aflossing 2022	1.000.000-	-	-	-			1.000.000-
							-
Restant lening eind van het jaar	-	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.600.000

In 2022 hebben de geplande aflossingen tijdig plaatsgevonden. In 2022 is conform begroting een extra lening van € 1.000.000 aangetrokken als herfinanciering voor de vervallen aflossingstermijn. De rentelast over 2022 met betrekking tot de langlopende leningen is € 22.170.

3.2.9 Netto vlottende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	96	116
Totaal	96	116
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	257	237
Pensioenpremie		0
Te betalen omzetbelasting		0
Totaal	257	237
<i>Schulden aan groepsmaatschappijen</i>		
Midzuid B.V.	0	0
Totaal	0	0
Totaal netto vlottende schulden	353	355

	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	96	116
Totaal	96	116
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	257	237
Pensioenpremie	0	0
Te betalen omzetbelasting	0	0
Totaal	257	237
<i>Schulden aan groepsmaatschappijen</i>		
Midzuid B.V.	0	0
Totaal	0	0
Totaal netto vlottende schulden	353	355
	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	96	116
Totaal	96	116
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	257	237
Pensioenpremie	0	0
Te betalen omzetbelasting	0	0
Totaal	257	237
<i>Schulden aan groepsmaatschappijen</i>		
Midzuid B.V.	0	0
Totaal	0	0
Totaal netto vlottende schulden	353	355

	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	96	116
Totaal	96	116
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	257	237
Pensioenpremie	0	0
Te betalen omzetbelasting	0	0
Totaal	257	237
<i>Schulden aan groepsmaatschappijen</i>		
Midzuid B.V.	0	0
Totaal	0	0
Totaal netto vlottende schulden	353	355
3.2.10 Overlopende passiva		
Personeelsvereniging	0	1
Tegoeden spaarverlof	387	334
	388	335
Transitorische passiva	57	59
Totaal	445	394

Ultimo 2022 waren er geen kasgeldleningen opgenomen door de GR WAVA.

3.2.II Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Comfortletter

Het algemeen bestuur van de GR WAVA te Oosterhout heeft een comfortletter afgegeven die inhoudt dat de gemeenschappelijke regeling zich garant stelt voor alle schulden uit hoofde van de rechtshandelingen en een mogelijk negatief vermogen van MidZuid te Oosterhout. Deze toezegging vormt een zodanige regeling dat de nakoming van de verplichtingen van MidZuid in geval van een tekort aan middelen wordt gewaarborgd door de GR WAVA. Deze aansprakelijkheid geldt zolang de besloten vennootschap MidZuid bestaat, of tot het moment dat de aansprakelijkheid schriftelijk wordt ingetrokken door het algemeen bestuur van de GR WAVA. Het algemeen bestuur heeft geen enkele intentie om de garantstelling in te trekken.

3.2.12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die van materieel belang zijn op de cijfers over het boekjaar 2022.

3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.3.1 Algemeen

Het boekjaar 2022 sluit met een positief resultaat van € 115.000 (exclusief resultaat op WSP Dongemond). Het resultaat van de deelneming MidZuid B.V. is hierin voor 100% meegenomen. In het resultaat zijn enkele incidentele baten en lasten opgenomen; zie in dit verband het overzicht van incidentele baten en lasten in paragraaf 3.3.14. Het resultaat op WSP Dongemond bedroeg over 2022 € 119.000 negatief; ook dit is opgenomen en nader toegelicht in de jaarrekening van MidZuid B.V..

Hierna wordt een verklaring gegeven van de belangrijkste verschillen tussen de resultaten 2022 ten opzichte van de begroting 2022. De opgenomen begrotingscijfers betreffen de cijfers volgens het bedrijfsplan 2022 (zijnde de eerste begrotingswijziging 2022), dat door het algemeen bestuur is vastgesteld op 7 juli 2022. In 2022 zijn er daarna geen begrotingswijzigingen meer geweest.

3.3.2 Subsidieresultaat

De opbouw van het subsidieresultaat is als volgt:

	2022	Begroting	2021
Rijkssubsidie	11.927	11.600	12.062
Begeleid werken	-654	-565	-542
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.274	11.035	11.520

	2022	Begroting	2021
Loonkosten	-11.703	-11.879	-12.253
Loonsubsidies	300	191	208
Totaal	-11.403	-11.688	-12.046

	2022	Begroting	2021
Vervoer doelgroep	-196	-243	-253

De rijkssubsidie beschikbaar voor de GR WAVA is per saldo € 327.000 hoger dan begroot. De subsidie volgens de septembercirculaire 2022 is hoger vastgesteld dan de subsidie volgens de septembercirculaire 2021, die de basis vormde voor het bedrijfsplan (aangepaste begroting) 2022. De loonkosten van de sw-medewerkers zijn per saldo € 285.000 lager dan begroot. In de begroting is de post loonkosten en

loonkostensubsidie samen genomen. In de begroting wordt ook het LIV meegenomen. Dit was voor een bedrag van € 191.000 meegenomen en valt nu dus € 112.000 voordeliger uit. Dit is het gevolg van een incidentele verhoging van het LIV voor 2022 en 2023. De loonkosten vallen € 176.000 lager uit als gevolg van een hogere uitstroom dan begroot. Als gevolg van de coronamaatregelen was het groepsvervoer begroot op het niveau van 2021. Door het snel wegvallen van de beperkende maatregelen omtrent het groepsvervoer in 2022 valt deze post € 50.000 lager uit dan begroot. Van het subsidieresultaat kan € 570.000 als incidenteel worden aangemerkt.

3.3.3 Nieuw beschut

	2022	Begroting	2021
Loonkostensubsidies	803	1.026	515
Personeelslasten (na aftrek LIV en bonus)	-1.617	-1.880	-1.085
Subsidieresultaat	-814	-854	-570
Begeleidingsvergoedingen	791	744	577
Saldo nieuw beschut	-23	-110	8

In de begroting was uitgegaan van gemiddeld 87 medewerkers (73 fte) nieuw beschut werkplekken voor onze deelnemende gemeenten over het jaar 2022. De door het Rijk bepaalde taakstelling voor de deelnemende gemeenten bedroeg over 2022, ultimo jaar, 95 medewerkers (o.b.v. 31 uur per week). Ultimo 2022 (de peildatum van het rijk) zijn er 99 medewerkers nieuw beschut werk (77,3fte) in dienst. Gemiddeld over 2022 zijn er 94 (72,7 fte) aan nieuw beschut werkplekken ingevuld, waarmee de aantallen uit de begroting zijn behaald. Van het aantal medewerkers ultimo 2022 waren er 38 werkzaam binnen beschermd werk/groepsdetachering, 33 in publieke dienstverlening (groen), 16 in de facilitaire dienstverlening, 6 in de groepsdetachering en 5 individueel gedetacheerd en 1 intern werkzaam onder de overhead van MidZuid.

3.3.4 Nieuwe doelgroepen (P-wet)

	2022	Begroting	2021
Loonkostensubsidies	585	587	482
Personeelslasten (na aftrek LIV en bonus)	-1.238	-1.547	-1.116
Subsidieresultaat	-653	-960	-634
Begeleidingsvergoedingen	304	298	287
Saldo participatiebanen	-348	-662	-347

In de begroting was uitgegaan van gemiddeld 71 medewerkers (55 fte) participatiebanen voor onze deelnemende gemeenten over het jaar 2022. Op 31 december 2022 waren 75 medewerkers in dienst. Gemiddeld over 2022 zijn dit er 68,6 (54,4 fte) , waarmee het beoogde gemiddelde aantal fte nagenoeg is behaald. Van de medewerkers ultimo 2022 waren er 48 werkzaam in publieke dienstverlening (groen), 17 in de facilitaire

dienstverlening, 4 in de groepsdetachering, 5 individueel gedetacheerd bij werkgevers en 1 werkzaam op de productieafdeling.

3.3.5 Vaste lasten

De vaste lasten zijn feitelijk € 184.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door de hogere belastingen, onderhoudskosten en energiekosten. Van de onder de vaste lasten begrepen kosten van de gebouwen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2022	Begroting	2021
Afschrijving Immateriele activa	0	0	0
Afschrijving terreinen	-2	-2	-15
Afschrijving installaties	-24	-24	-46
Afschrijving gebouwen	-143	-143	-146
Totaal afschrijvingskosten	-169	-169	-206
Belasting en verzekering	-61	-51	-58
Betaalde onderhoudskosten	-173	-81	-117
Mutatie in onderhoudsvoorziening	-264	-220	-184
Rente geldlening gebouw	0		0
Overige kosten gebouwen	-109	-72	-60
Totaal kosten gebouwen	-777	-593	-625

Onder de regel 'Overige kosten gebouwen' is onder meer een bedrag van € 37.000 opgenomen aan onderzoekskosten voor huisvesting. Dit bedrag van € 37.000 kan als incidenteel worden aangemerkt.

3.3.6 Overhead

De kosten van overhead hebben betrekking op enkele reguliere medewerkers die een ambtelijke aanstelling hebben binnen de GR WAVA. Zij zijn werkzaam in (staf)functies die vallen binnen de definitie van het BBV met betrekking tot overhead.

3.3.7 Overige bedrijfskosten

De opbouw van de overige bedrijfskosten is als volgt:

	2022	Begroting	2021
Accountantskosten	-26	-15	-21
Kosten bestuur	0	-7	-7
Rente en bankkosten	-1	0	-2
Overige bedrijfskosten	0	0	-69
	-28	-22	-99

3.3.8 Operationeel resultaat MidZuid B.V.

Het operationeel resultaat van MidZuid B.V. betreft het resultaat dat is behaald bij deze 100% deelneming. Door MidZuid B.V. wordt een afzonderlijke jaarrekening opgesteld. In het operationeel resultaat van MidZuid B.V. zijn enkele incidentele posten begrepen voor een totaalbedrag van € 36.000 (lasten). Deze incidentele posten hebben betrekking op de ontvangen coronacompensatie van € 67.000 en € 31.000 aan implementatiekosten voor werkstap.

3.3.9 Resultaat WSP Dongemond

Met ingang van 2018 heeft het WerkgeversServicepunt (WSP) Dongemond een eigen begroting en financiering. Financieel loopt WSP Dongemond mee in de administratie en jaarrekening van MidZuid B.V. Het resultaat is afzonderlijk zichtbaar gemaakt, aangezien het bestuur over de bestemming daarvan afzonderlijk besluit.

3.3.10 Onvoorzien

In de begroting was voor onvoorziene uitgaven een post van € 100.000 geraamd. De onvoorziene uitgaven worden in de jaarrekening opgenomen onder "overige bedrijfskosten" voor een bedrag van € 18.000. Dit is met name de inzet van de extern ingehuurde functionaris gegevensbescherming (FG) en een stuk externe ondersteuning op AFAS.

3.3.11 Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage over 2022 is gelijk aan het in het bedrijfsplan opgenomen bedrag. Bij het vaststellen van de jaarrekening vindt over 2022 nog een afrekening van de gemeentelijke bijdrage plaats.

3.3.12 Toepassing WNT

Jaarlijks dienen de gegevens in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT) verstrekt te worden. De rapportage betreft de inkomens van de topfunctionarissen zoals die in het kader van de wet aangewezen zijn. Hierna zijn de gegevens van de topfunctionarissen bij de GR WAVA opgenomen over het jaar 2022. Daarbij zijn per functie ook de geldende maxima vermeld.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

In de gemeenschappelijke regeling (GR) zijn geen topfunctionarissen verloond. De vergoeding van de directeur van de GR zijn derhalve verantwoord onder de post 1e: Topfunctionarissen (vergoeding via een gelieerde rechtspersoon)

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	Dhr. J. van Huijgevoort	Dhr Mr. S.M.P.T. Vermeulen
Functiegegevens	Extern bestuurslid	Extern bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	7.000	7.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	7.000	7.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	Dhr. J. van Huijgevoort	Dhr Mr. S.M.P.T. Vermeulen
Functiegegevens	[Voorzitter/Lid]	[Voorzitter/Lid]
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	7.000	7.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600

De maxima zoals genoemd in de wet worden door geen van de topfunctionarissen overschreden.

1d Topfunctionarissen

Gegevens 2022	
Onbezoldigde bestuurders	
Naam topfunctionaris	Functie
J.G. Rooijmans	Algemeen directeur
mevrouw drs. P.C. Jorritsma-Verkade	Voorzitter dagelijks en algemeen bestuur tot en met 31 januari 2022
de heer A.H.M. de Jongh	Plaatsvervangend voorzitter dagelijks en algemeen bestuur tot en met 25 juli 2022
mevrouw L. Schuitemaker	Bestuurslid dagelijks en algemeen bestuur tot en met 15 juni 2022
mevrouw L. Schuitemaker	Bestuurslid algemeen bestuur met ingang van 16 juni 2022
de heer mr. M.P.C. Willemsen	Bestuurslid dagelijks en algemeen bestuur tot en met 12 juli 2022
de heer J.P. Tanis	Bestuurslid algemeen bestuur tot en met 31 januari 2022
de heer J.P. Tanis	Bestuurslid dagelijks en algemeen bestuur van 1 februari 2022 tot en met 30 mei 2022
de heer J.P. Tanis	Bestuurslid algemeen bestuur met ingang van 31 mei 2022
de heer H.T.M. Bakker	Bestuurslid algemeen bestuur tot en met 15 juni 2022
de heer H.T.M. Bakker	Bestuurslid dagelijks en algemeen bestuur met ingang van 16 juni 2022
de heer M.P.C. Hofkens	Bestuurslid algemeen bestuur tot en met 25 juli 2022
de heer M.P.C. Hofkens	Bestuurslid dagelijks en algemeen bestuur met ingang van 26 juli 2022
de heer D.F.J. Melsen	Bestuurslid algemeen bestuur
mevrouw A. van Hunnik	Voorzitter dagelijks en algemeen bestuur met ingang van 31 mei 2022
de heer M. van Oosten	Bestuurslid algemeen bestuur met ingang van 1 februari 2022 tot en met 31 mei 2022
de heer W.J. van der Zanden	Plaatsvervangend voorzitter dagelijks en algemeen bestuur met ingang van 13 juli 2022
de heer H.H.M. de Jongh	Bestuurslid algemeen bestuur met ingang van 26 juli 2022
de heer T.C.N. Simons	Bestuurslid algemeen bestuur met ingang van 2 februari 2022

Bovenstaande topfunctionarissen ontvangen vanuit de Gemeenschappelijk Regeling geen vergoeding voor hun uitgeoefende functie.

1e Topfunctionarissen (vergoeding via een gelieerde rechtspersoon)

bedragen x € 1	Dhr. J.G. Rooijmans
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Gemeenschappelijke regelijk WAVA	0
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Gemeenschappelijke regelijk WAVA	N.v.t.
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Midzuid BV	136.407,46
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t.
Subtotaal	136.407,46
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	136.407,46
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	Dhr. J.G. Rooijmans
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Gemeenschappelijke regelijk WAVA	N.v.t.
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Gemeenschappelijke regelijk WAVA	61.504,20
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij Gemeenschappelijke regelijk WAVA	N.v.t.
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t.
Subtotaal	N.v.t.
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	105.358,90
Totale bezoldiging	N.v.t.

Bovenstaande topfunctionarissen ontvangen hun vergoeding via MidZuid B.V.

3.3.13 Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Gezien de aard van het SW-bedrijf kent de GR WAVA geen andere dekkingsmiddelen dan de rijkssubsidie in het kader van de Wsw, die rechtstreeks van de deelnemende gemeenten wordt ontvangen.

3.3.14 Begrotingsrechtmatigheid en analyse

Zoals uit de rekening naar taakvelden (zie paragraaf 4.3) blijkt zijn de totale lasten (excl. resultaat van de rekening van baten en lasten) lager dan begroot. De totale baten zijn hoger dan begroot. Hierdoor wordt binnen de gestelde (begrotings-)kaders gebleven. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat zich geen materiële begrotings-onrechtmatigheden op programmaniveau hebben voorgedaan, die zouden moeten meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Analyse begrotingsrechtmatigheid			
<i>Bedragen * € 1.000</i>			
Begrotingsafwijking	Conclusie:	Conclusie	Motivering van conclusie
0.1 Bestuur	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	€ 6	De afwijking is te verklaren door de accountantskosten, die hoger zijn dan de begroting. Deze accountantskosten worden als bestuurskosten verantwoord.
In het kader van de begrotingsrechtmatigheid behoeven alleen de kosten die hoger zijn dan de begroting nader verklaard te worden.			

3.3.15 Incidentele baten en lasten

Volgens de geldende verslaggevingsregels (BBV) dient een overzicht van incidentele baten en lasten te worden opgenomen.

In de jaarrekening 2022 van de GR WAVA zijn de volgende incidentele posten opgenomen:

Subsidieresultaat Wsw (bate) (par. 3.3.2)	€ 327.000
Tijdelijke verhoging LIV (bate) (par. 3.3.2.)	€ 149.000

Vaste lasten (last) (par. 3.3.5)	€ 37.000
In resultaat MidZuid B.V. begrepen incidentele posten (in overhead):	
Coronacompensatie (bate) (par. 2.4.3.2.)	€ 67.000
Onvoorziene bedrijfskosten (last) (par. 3.3.7)	€ 31.000
Per saldo (bate)	€ 475.000

Oosterhout, 31 mei 2022

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
Algemeen directeur

3.4 Overige informatie

3.4.1 Werknemers

Realisatie sw over 2022, in arbeidsjaren (AJ)					
Gemeente	Volgens	In budget	Realisatie	Verskil met:	
	bedrijfsplan (gem. 2022)	(meicirculaire 2022)	binnen WAVA (gem. 2022)	bedrijfsplan	budget (meircirc.)
Altena	101,4	102,9	102,8	1,4	-0,2
Drimmelen	43,7	43,9	41,6	-2,0	-2,3
Geertruidenberg	61,1	62,2	60,0	-1,2	-2,3
Oosterhout ¹⁾	191,1	185,5	183,7	-7,4	-1,8
	397,3	394,5	388,0	-9,3	-6,5

¹⁾ de medewerkers die vanuit 'buitengemeenten' werkzaam zijn bij WAVA worden geregistreerd onder de gemeente Oosterhout

Stand per ultimo jaar in FTE	2022	2021
Ambtelijk personeel	0,0	0,8
Waarvan niet actief	0,0	0,0
Waarvan actief werkzaam	0,0	0,8
WSW dienstverbanden	345,2	369,6
WSW begeleid werken	21,3	21,1

3.4.2 Kengetallen per SW-medewerker in AJ

Kengetallen per SW-medewerker in AJ

	2022	2021
Rijkssubsidie	30.230	28.271
Gemeentelijke bijdrage	4.997	4.039
Loonkosten SW	32.010	30.017

4. Overige gegevens

4.1 Bijdrage per gemeente, voorschot

	Aantal plaatsingen vlg's bedrijfsplan	Bijdrage subsidiresultaat	Omslagfactor vaste lasten	Bijdrage vaste lasten	Totaal berekend voorschot
Gemeente Altena	142	513.891	26,83%	17.173	531.064
Gemeente Drimmelen	67	242.470	12,17%	7.791	250.261
Gemeente Geertruidenberg	82	296.754	15,61%	9.990	306.744
Gemeente Oosterhout	226	817.884	45,39%	29.047	846.931
Totaal	517	1.871.000	100%	64.000	1.935.000

4.2 Bijdrage per gemeente, afrekening

	Basis voorschot 2022	Ontvangen Voorschot Gemeentelijke bijdrage 2022	Werkelijk Aantal Plaatsingen 2022	Omslagfactor vaste lasten	Definitieve Gemeentelijke Bijdrage 2022	Verschil/ afrekening 2022
Gemeente Altena	142	531.064	121	26,83%	528.212	-2.852
Gemeente Drimmelen	67	250.261	51	12,17%	223.188	-27.073
Gemeente Geertruidenberg	82	306.744	76	15,61%	330.975	24.231
Gemeente Oosterhout	226	846.931	195	45,39%	852.625	5.694
Totaal	517	1.935.000	443	100%	1.935.000	0

4.3 Rekening naar taakvelden

Rekening naar taakvelden

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2022			Begroting na wijziging; bedrijfsplan 2022			Realisatie 2022			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur		20	-20		22	-22		28	-28	-	6	-6
0.4 Overhead	277	277	-	67	67	-	40	40	-	-27	-27	-
0.5 Treasury		40	-40		24	-24		15	-15	-	-9	9
0.8 Overige baten en lasten		100	-100		100	-100		-	-	-	-100	100
0.9 Vennootschapsbelasting			-			-			-	-	-	-
0.10 Mutatie reserves			-			-			-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten			-	152		152	4		4	-148		-148
6.4 Begeleide participatie	16.078	15.918	160	16.648	16.654	-6	16.415	16.376	39	-233	-278	45
6.5 Arbeidsparticipatie			-			-			-			-
TOTALEN	16.355	16.355	-	16.867	16.867	-	16.459	16.459	-	-408	-408	-

5. Controleverklaring van de onafhankelijke Accountant

MIDZUID

Jaarstukken 2022 MidZuid B.V.

Inhoudsopgave

A. Jaarverslag	4
1. Jaarverslag 2022	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Resultaat	4
1.3 Bedrijfsvoering	5
1.4 Risicoparagraaf.....	7
1.5 Toekomst	9
B. Jaarrekening	11
2. Geconsolideerde jaarrekening 2022	11
2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022 (voor resultaatbestemming) .	11
2.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2022	13
2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022	14
2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.....	15
2.4.1 Algemene toelichting	15
2.4.2 Toelichting op de geconsolideerde balans	19
2.4.3 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	24
3. Enkelvoudige jaarrekening 2022	29
3.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2022 (voor resultaatbestemming)	29
3.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2022.....	31
3.3 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.....	31
3.3.1 Algemeen	32
3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans.....	32
3.3.3 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening.....	36
3.3.3.1 Lonen, salarissen en sociale lasten	36
3.4 Overige toelichtingen.....	37
3.4.1 Beloning bestuurders	37
3.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum	37
4. Financiële verantwoording WSP MidZuid 2022	38
5. Overige gegevens	39
5.1 Statutaire bepaling resultaatbestemming	39
5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40
Bijlagen	41

Bijlage 1 Overzicht gelieerde partijen..... 42

A. Jaarverslag

I. Jaarverslag 2022

I.1 Algemeen

MidZuid B.V. (hierna: MidZuid) is een 100% dochter van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (hierna: WAVA). In WAVA nemen vier gemeenten deel: Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. MidZuid verzorgt in samenwerking met WAVA de uitvoering van de wet sociale werkbedrijven en onderdelen van de participatiewet (nieuw beschut werk en diverse overige producten in het kader van re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit de eerder genoemde gemeenten). De werkzaamheden van MidZuid worden uitgevoerd voor diverse marktpartijen en in belangrijke mate voor de deelnemende gemeenten. Voor gemeenten worden werkzaamheden verricht in de groenvoorziening, postbezorging, beheer van het milieustation, schoonmaak en catering van gemeentehuizen. Sommige werkzaamheden worden bij alle gemeenten gedaan, anderen voor enkele. De organisatie is onderverdeeld in vijf afdelingen en staat onder leiding van een managementteam, gevormd door de directie en de afdelingsmanagers. Ultimo 2022 bood MidZuid direct en in de samenwerking met de GR WAVA werk aan 741 (2021: 745) medewerkers (605,0 fte; 2021 613,9 fte). Deze jaarstukken doen verslag van de door MidZuid in 2022 uitgevoerde werkzaamheden.

Met ingang van 2018 heeft WSP Dongemond op basis van een met de deelnemende gemeenten afgesloten dienstverleningsovereenkomst een eigen begroting en financiering, door middel van een afzonderlijke gemeentelijke bijdrage. De activiteiten van WSP Dongemond worden uitgevoerd binnen de organisatie van MidZuid B.V. Om die reden vindt de financiële verantwoording van WSP Dongemond plaats via de jaarrekening van MidZuid B.V. Deze verantwoording is opgenomen in hoofdstuk 4.

I.2 Resultaat

MidZuid heeft het jaar afgesloten met een negatief resultaat van € 853.000 (exclusief het resultaat van WSP). In de jaarrekening van WAVA wordt dit resultaat verantwoord als resultaat op deelnemingen. Het resultaat was over 2022 beter dan 2021, ondanks dat er ten opzichte van 2021 € 170.000 minder aan coronacompensatie is ontvangen. Daarmee is los van de coronagelden het resultaat autonoom met € 237.000 verbeterd. In de cijfers zit een bedrag van € 67.000 aan incidentele baten, zijnde de ontvangen coronagelden in

2022. Er zijn geen specifiek aan te wijzen posten van incidentele lasten.

De stabiliteit van de netto-omzet ten opzichte van 2021 is vooral te danken aan enerzijds alle PMC's binnen MidZuid die zich maximaal hebben ingespannen om een zo goed mogelijke omzet te realiseren en anderzijds zijn de juiste acties uitgevoerd om de kostenstijgingen zoveel mogelijk in de omzet zelfstandig op te vangen. Daarmee is duidelijk te zien dat de resultaten van de PMC's na de daling in de voorgaande jaren nu grotendeels zijn gestabiliseerd. Er zijn geen PMC's die er enorm uitschieten in de ontwikkeling ten opzichte van 2021.

Daarnaast waren er hogere kosten voor personeel, die zijn gestegen ten gevolge van cao-maatregelen en door een doorgroei in treden. De reguliere formatie is in 2022 gemiddeld 101,9 fte (2021 gem. 104 fte). Zoals hiervoor opgemerkt zijn in de overige bedrijfskosten incidentele posten van per saldo totaal € 31.000 opgenomen. Deze posten zijn nader toegelicht in paragraaf 2.4.3.6.

Met ingang van 2018 heeft het WerkgeversServicepunt (WSP) Dongemond een eigen begroting. Over 2022 is een negatief saldo van € 119.000 gerealiseerd. Dit resultaat is niet inbegrepen in het hiervoor genoemde negatieve resultaat van € 853.000, maar afzonderlijk opgenomen en toegelicht in hoofdstuk 4. Over de bestemming van het resultaat van WSP Dongemond wordt door het bestuur afzonderlijk besloten.

1.3 Bedrijfsvoering

Het implementatieplan 'Mensenwerk is de basis' dat in 2016 is vastgesteld door het bestuur heeft in 2018 en 2019 duidelijk richting gegeven aan de koers van MidZuid. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de samenwerking met de gemeenten en het toenemende aantal medewerkers vanuit nieuwe doelgroepen (P-wet) en nieuw beschut werk. De samenwerking met de deelnemende gemeenten betreffende de Participatiewet is intensief en begint steeds meer resultaten op te leveren. Dit blijkt onder andere uit de verdere stijging van het aantal medewerkers in het kader van nieuw beschut werk (en de participatiewet) in 2022. Verder is de samenwerking met het UWV, de GGZ en de pro/vso-scholen geïntensiveerd op het gebied van de Participatiewet en WMO. Met de komst van de nieuwe algemeen directeur per 1 juli 2021 is de formatie van de organisatie weer compleet. Waarmee er direct is doorgepakt in de organisatiestructuur van MidZuid, wat per 1 januari 2022 heeft geleid tot een kleinere formatie van het managementteam (MT), waarmee het MT van 9 leden terug is gebracht tot 6. De organisatie is daarmee smaller en de verantwoordelijkheden komen zo lager in de organisatie te liggen. In het eerste

kwartaal van 2022 is dit middels afdelingsplannen verder vormgegeven. Deze wijzigingen dragen bij aan de betere wendbaarheid van MidZuid. Eind 2022 zijn de deelnemende gemeenten gezamenlijk in overleg gegaan om hun visie op MidZuid te herijken en te concretiseren. In 2023 zal dit samen met MidZuid verder uitgewerkt worden tot een hernieuwde basis waarmee MidZuid voor de komende jaren weer sterk midden in haar maatschappelijke functie wordt gezet.

De werkgeversdienstverlening via het WerkgeversServicepunt (WSP) Dongemond is met ingang van 2018 op een andere manier vormgegeven, via een met de deelnemende gemeenten afgesloten dienstverleningsovereenkomst. In 2022 zijn 251 mensen (9 boven doelstelling) via WSP Dongemond duurzaam geplaatst, waarvan 73 vanuit het doelgroepenregister.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit (de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen) bedraagt ultimo 2022 0,08 (2021: 0,30). Voor de solvabiliteit van een onderneming wordt vaak een minimumnorm van de waarde tussen 0,25 en 0,50 gehanteerd. Met een waarde van 0,08 voor het jaar 2022 voldoet MidZuid niet aan deze norm. Echter staat GR WAVA garant voor MidZuid B.V., waardoor het solvabiliteitsgetal op dit niveau weinig zegt over het daadwerkelijke solvabiliteitsrisico.

Voor de liquiditeit worden de current ratio en de quick ratio als normeringen gebruikt. Voor MidZuid leidt dit tot de volgende uitkomsten:

	2022	2021
Current ratio		
Verhouding vlottende activa en kortlopende schulden	0,85	1,18
Quick ratio		
Verhouding vlottende activa -/- voorraden en kortlopende schulden	0,85	1,18

Current ratio

De current ratio geeft een indicatie over de mate waarin de onderneming aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen. De norm ligt normaal op een factor 1. Hierboven wordt de onderneming geacht voldoende liquide te zijn.

Quick ratio

De quick ratio is nog iets strenger omdat de voorraden eerst in mindering worden gebracht op de vlottende activa. In het geval van MidZuid levert dit een minimaal verschil op, omdat nauwelijks voorraden worden aanhouden. De norm ligt normaal op een factor 1. Hierboven wordt de onderneming geacht voldoende liquide te zijn. Evenals bij de

current ratio tonen de uitkomsten voor de markt normale verhoudingen. Naast deze ratio's is overigens van belang dat WAVA een comfortletter heeft afgegeven, waarin zij zich garant stelt voor de verplichtingen van MidZuid. Deze toezegging vormt een zodanige regeling dat de nakoming van de verplichtingen van MidZuid in geval van een tekort aan middelen wordt gewaarborgd door WAVA.

Prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's

MidZuid opereert in een markt met normale prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's. Omdat de gemeenten de voornaamste afnemers zijn in het gebied waarin MidZuid opereert, kan gesteld worden dat de onderneming in de bedrijfsuitoefening niet is blootgesteld aan bovenmatige marktrisico's op de genoemde aandachtsgebieden. Dit neemt niet weg, dat ook bezuinigingen die de rijksoverheid heeft opgelegd aan gemeenten effect kunnen hebben op de resultaten van MidZuid.

Financiële instrumenten

In de bedrijfsvoering maakt MidZuid geen gebruik van financiële instrumenten ter beperking van renterisico's of financiële risico's.

Financiële prestatie-indicatoren

Er worden geen separate prestatie-indicatoren opgemaakt voor MidZuid, omdat MidZuid het best beoordeeld wordt in samenhang met WAVA.

I.4 Risicoparagraaf

Risico-inventarisatie

In deze paragraaf wordt ingegaan op – relevante – risico's waarmee de organisatie in de komende tijd te maken heeft. De beschreven risico's moeten worden gezien in de totaliteit van GR WAVA en MidZuid B.V.. In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in enerzijds de risico's die samenhangen met de vaste lasten en het subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en het exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat (WAVA):

- Het macrobudget voor de SW is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in de Q leiden tot aanpassingen in de

P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Dit brengt risico's met zich mee die moeilijk zijn in te schatten. In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende cijfers (september-circulaire 2022).

In opdracht van het ministerie heeft Berenschot de 2^e thermometer Wsw uitgevoerd (over de jaren 2015-2016), waaruit blijkt dat als gevolg van rijks bezuinigingen ook in de komende jaren sprake is van een forse financiële problematiek rond de SW-financiering. Dit kan volgens Berenschot niet worden opgevangen met verbeteringen in het operationele resultaat. Dit betekent dat aanvullende middelen nodig zijn. Volgens de staatssecretaris zijn deze middelen via het IBP (interbestuurlijk programma) beschikbaar, maar deze mening wordt niet gedeeld door Cedris en de VNG. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.

- De bijdrage per arbeidsjaar waarmee in de begroting is gerekend, is gebaseerd op de septembercirculaire 2022 en bedraagt voor het jaar 2023 € 30.744. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2022 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2023 kan dit risico maximaal € 206.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.
- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2023 wordt ingeschat op maximaal 9 arbeidsjaren (loonkosten € 287.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 25%.
- In de cao SW is afgesproken dat de loonkostenstijging wordt gekoppeld aan de loon- en prijsontwikkeling (LPO) van het budget, waardoor dit in principe niet tot een extra risico leidt. Het loon van een groep SW-medewerkers ligt echter op het niveau van het wettelijk minimumloon (WML), zodat die ontwikkeling in ieder geval wel gevolgd moet worden, ongeacht of er sprake is van de LPO-ontwikkeling in het budget. Een WML-stijging van 7% die niet tot compensatie zou leiden heeft een effect van € 261.000; de kans hierop wordt ingeschat op 50%. De huidige cao voor het SW-personeel loopt tot en met 31 december 2025.
- Met ingang van 2017 is het LIV (lage inkomens voordeel) ingevoerd. Het LIV is van toepassing op medewerkers die tussen de 100% en 125% van het wettelijk minimumloon (WML) verdienen. Voor deze groep kan, mits aan voorwaarden van het aantal gewerkte uren e.d. wordt voldaan, een vergoeding in het kader van het LIV worden ontvangen, die overigens pas een jaar later wordt uitbetaald.

Inmiddels is er twee jaar ervaring opgedaan met het LIV. De omvang van het bedrag aan LIV kan vanuit de salarisadministratie redelijk worden benaderd. Een onzekerheid blijft echter het landelijke plafond in de middelen die voor het LIV beschikbaar zijn. In de begroting is rekening gehouden met LIV-opbrengsten voor de doelgroepen Wsw, nieuw beschut werk en P-wetters, totaal € 319.000. Deze opbrengsten zijn met enige voorzichtigheid ingeschat, maar door de hiervoor geschetste onzekerheden bestaat het risico dat de begrote opbrengsten niet worden gehaald. Dit risico wordt ingeschat op 50%

Risico's met betrekking tot de overhead en het exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn dan ook afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische- en marktsituatie. De begrote omzetten zijn zo goed als mogelijk ingeschat, maar door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat deze niet worden gehaald. De omvang van het risico is € 594.000 en de kans van optreden is normaliter minder dan 50%.
- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal SW-medewerkers heeft hierop een negatief effect. In de begroting is ermee rekening gehouden dat deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werk of P-banen instromen, alsmede door de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt ingeschat op € 480.000 en de kans daarop wordt geschat op 50%.

1.5 Toekomst

Investerings, financiering en personeel

Gelet op de voortdurende overheidsbezuinigingen zullen investeringen slechts onder zeer strikte voorwaarden kunnen plaatsvinden. In veel gevallen zal het dan gaan om vervangingsinvesteringen of investeringen rechtstreeks gerelateerd aan uitbreiding van opdrachten. Daarnaast zullen er investeringen op het gebied van duurzaamheid plaats moeten vinden om aan bestekvoorwaarden en duurzaamheidsregelgeving te kunnen

voldoen. De activa zullen echter normaal onderhouden worden, teneinde de waarde van de activa tenminste in stand te houden. Ten aanzien van het regulier personeel wordt nog steeds uitgegaan van een strak te hanteren vacaturestop, tenzij.... . MidZuid verwacht de financiering van haar activiteiten normaal te kunnen blijven verrichten uit de lopende kasstromen.

Toekomst

Met het vaststellen van het implementatieplan 'Mensenwerk is de basis' is meer duidelijkheid gekomen voor de toekomstrichting van WAVA/MidZuid. In West-Brabant zijn WAVA en MidZuid mede betrokken bij het vorm- en inhoud geven aan de ontwikkeling van de arbeidsmarktregio, in samenwerking met de collega SW-bedrijven in West-Brabant. Eind 2022 zijn de deelnemende gemeenten gezamenlijk in overleg gegaan om hun visie op MidZuid te herijken en te concretiseren. In 2023 zal dit samen met MidZuid verder uitgewerkt worden tot een hernieuwde basis waarmee MidZuid voor de komende jaren weer sterk midden in haar maatschappelijke functie wordt gezet.

Met trots en dank voor de bijdrage van al onze partners en vooral van onze medewerkers, die 2022 tot een succesvol jaar hebben gemaakt, spreek ik de hoop uit ook in 2023 te mogen rekenen op hun inzet en betrokkenheid en zien wij de ontwikkelingen met vertrouwen tegemoet.

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
algemeen directeur

B. Jaarrekening

2. Geconsolideerde jaarrekening 2022

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022

(voor resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
2.4.2.1 Materiële vaste activa		
machines en installaties	59	59
andere vaste bedrijfsmiddelen	844	958
	903	1.017
VLOTTENDE ACTIVA		
2.4.2.2 Vorderingen		
op handelsdebiteuren	2.049	2.042
op groepsmaatschappijen	-	-
overige vorderingen	410	322
	2.459	2.363
2.4.2.3 Liquide middelen	408	753
	408	753
TOTAAL ACTIVA	3.770	4.134

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
PASSIVA		
2.4.2.4 Groepsvermogen		
gestort en opgevraagd kapitaal	91	91
agioreserve	17.444	17.444
overige reserves	16.277-	15.317-
resultaat WSP	119-	40-
onverdeeld resultaat	853-	920-
	285	1.257
2.4.2.5 Voorzieningen		
overige	131	231
	131	231
2.4.2.5 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
schulden aan leveranciers en handelskredieten	596	350
schulden aan participanten	845	151
belastingen en premies sociale verzekeringen	934	1.150
overige schulden	391	323
overlopende passiva	588	671
	3.354	2.645
TOTAAL PASSIVA	3.770	4.134

2.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2022

(bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Netto-omzet (2.4.3.1)	10.247	10.257
overige bedrijfsopbrengsten (2.4.3.2)	3.823	3.241
Som der bedrijfsopbrengsten	14.071	13.498
kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (2.4.3.3)	2.609	2.514
lonen, salarissen en sociale lasten (2.4.3.4)	9.453	8.854
afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa (2.4.3.5)	210	248
overige bedrijfskosten (2.4.3.6)	2.650	2.799
Som der bedrijfslasten	14.923	14.415
Bedrijfsresultaat (na som der bedrijfslasten)	852-	917-
andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten (2.4.3.7)	0	0
rentelasten en soortgelijke kosten (2.4.3.7)	1-	3-
Resultaat uit bedrijfsuitoefening voor belastingen	853-	920-
belastingen resultaat uit bedrijfsuitoefening (2.4.3.8)	-	-
Resultaat na belastingen	853-	920-

2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022

Dit kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

(bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	853-	920-
Resultaat Werklink	119-	40-
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen	218	253
Mutatie voorzieningen	100-	190
Vrijval uit overlopende activa	-	-
 Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie handelsvorderingen	7-	404-
Mutatie overlopende activa	88-	112-
Mutatie voorraden	0	0
Mutatie handelscrediteuren	246	86-
Mutatie RC GR WAVA	694	1.013-
Mutatie bel. en soc. premies	216-	50
Mutaties overlopende passiva	15-	236
	<u>614</u>	<u>1.329-</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperatie	240-	1.846-
 Ontvangen intrest	0	0
Betaalde intrest	1-	3-
	<u>1-</u>	<u>3-</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten van de groep	241-	1.849-
 Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA	104-	92-
Desinvesteringen in MVA	0-	28
	<u>104-</u>	<u>64-</u>
 Kasstroom uit financieringsactiviteiten van de groep		
Aflossingen langlopende schulden (leasetermijnen)	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten van de groep	-	-
Toe- en afname geldmiddelen	<u>345-</u>	<u>1.912-</u>
 Saldo liquide middelen 31 12 2021	753	
Mutatie 2022	-345	
Saldo liquide middelen 31 12 2022	408	

2.4 Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

De in de toelichting vermelde bedragen zijn, tenzij anders vermeld, in € 1.000.

2.4.1 Algemene toelichting

2.4.1.1 Activiteiten

MidZuid B.V. (MidZuid), gevestigd op Wilhelminakanaal Noord 3 te Oosterhout, is een 100% dochteronderneming van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (GR WAVA). De kernactiviteiten van MidZuid bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de Wet op de sociale werkvoorziening (Wsw). De werkzaamheden die binnen MidZuid worden uitgevoerd omvatten onder meer re-integratiewerkzaamheden, loonwerk, groepsdetachering, publieke dienstverlening, facilitaire dienstverlening en individuele detacheringen. Het KvK-nummer van MidZuid is 20094680.

Groepsverhoudingen

Aandeelhouder van MidZuid is de GR WAVA te Oosterhout. Dit is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam van de gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, met als doel de uitvoering van de Wsw. De GR WAVA heeft de bedrijfsmatige activiteiten ondergebracht in haar dochtermaatschappij MidZuid. De lijst van deelnemingen van MidZuid is hierna weergegeven.

Lijst van deelnemingen

Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen

Naam	Statutaire Zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
MidZuid Arbeids Integratie Diensten BV	Oosterhout	100%

MidZuid AID B.V. (hierna MidZuid AID) wordt als 100% deelneming, mede gelet op de nauwe verbondenheid van activiteiten met MidZuid, integraal geconsolideerd. Door MidZuid is voor MidZuid AID een aansprakelijkheidsverklaring volgens artikel 2.403 BW afgegeven. Het KvK-nummer van MidZuid AID is 20095485. Voor wat betreft MidZuid AID geldt dat deze onderneming gebruikt kan worden om mensen in dienst te nemen volgens andere arbeidsvoorwaarden dan die formeel voor MidZuid zijn vastgesteld. Dit is met name gewenst in het kader van bedrijfsactiviteiten gericht op het integreren van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

2.4.1.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Sinds 2012 kwalificeert MidZuid B.V. als middelgrote rechtspersoon. De jaarrekening is echter omwille van de transparantie altijd al opgesteld conform de eisen die gelden met betrekking tot middelgrote rechtspersonen. Hierdoor is de opzet in 2022 gelijk aan die van voorgaande jaren. De grondslagen zijn gelijk aan die in de jaarrekening 2022.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

Het groepsvermogen op 31 december 2022 bedraagt € 285.000, inclusief het nog te bestemmen negatief resultaten over 2022 ad € 853.000 van MidZuid en € 119.000 van WSP Dongemond. Daarnaast heeft het algemeen bestuur van de GR WAVA te Oosterhout een comfortletter afgegeven die inhoudt dat de gemeenschappelijke regeling zich garant stelt voor alle schulden uit hoofde van de rechtshandelingen en een mogelijk negatief vermogen van MidZuid te Oosterhout. Deze toezegging vormt een zodanige regeling dat de nakoming van de verplichtingen van MidZuid ingeval van een tekort aan middelen wordt gewaarborgd door de GR WAVA. Deze aansprakelijkheid geldt zolang de besloten vennootschap MidZuid bestaat, dan wel wanneer de aansprakelijkheid schriftelijk wordt ingetrokken door het algemeen bestuur van de GR WAVA. Het algemeen bestuur heeft geen enkele intentie om de garantstelling in te trekken. Hierdoor is de jaarrekening MidZuid op basis van continuïteit opgesteld.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van MidZuid zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van MidZuid. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

2.4.1.3 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs (lineair), rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afhankelijk van de aard van de activa variëren de afschrijvingstermijnen van 5 tot 10 jaar (nader toegelicht bij de post materiële vaste activa).

Financiële vaste activa

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van MidZuid. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden hierop in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van kosten. Voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde.

Langlopende schulden en vlottende passiva

Opgenomen leningen en kortlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

2.4.1.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten hiervan, alsmede andere lasten in het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij bekend of voorzienbaar zijn. Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra deze definitief zijn vastgesteld en zijn uitgekeerd.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen. Opbrengsten worden verantwoord op het moment dat deze zijn gerealiseerd. De met omzet samenhangende kosten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

Met ingang van 1 januari 2018 maakt MidZuid B.V. gebruik van de SW-vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

Pensioenregeling

De van toepassing zijnde pensioenregeling voor het personeel is aan te merken als een beschikbare premieregeling.

2.4.1.5 Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Algemeen

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

2.4.2 Toelichting op de geconsolideerde balans

2.4.2.1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven.

	Machines + Installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal materiële activa
Oorspronkelijke aanschaffingswaarde per 1 januari 2022	586	3.917	4.503
Investerings 2022	20	84	104
Desinvesteringen 2022	-	-	-
Nog over te boeken activa	-	-	-
Aanschaffingswaarde per 31-12-2022	605	4.001	4.606
Totaal afschrijvingen per 1-1-2022	526	2.959	3.485
Afschrijvingen 2022	20	198	218
Terugboeking afschrijvingen wegens desinvesteringen	0-	-	0-
Totaal afschrijvingen per 31-12-2022	546	3.157	3.703
Boekwaarde per 1-1-2022	59	958	1.017
Boekwaarde per 31-12-2022	59	844	903

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur, rekening houdende met een (eventuele) restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen betreffen:

- Machines: 10 jaar
- Inventarissen: 10 jaar
- Computers / ICT: 5 jaar
- Wagenpark: 5-7 jaar (afhankelijk van gegarandeerde restwaarde)
- Overige transportmiddelen: 10 jaar

De investeringen in de andere vaste bedrijfsmiddelen hebben in belangrijke mate te maken met uitbreiding vervoermiddelen direct gerelateerd aan de uitbreiding van werkzaamheden (bedrijfsauto's € 40.000 en een tweetal aanhangwagens € 15.000). Daarnaast zijn twee vergaderruimtes uitgerust met een volwaardig videoconference systeem € 22.000.

2.4.2.2 Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Vorderingen op handelsdebiteuren</i>		
Debiteuren derden	2.066	2.059
Voorziening voor oninbaarheid	17-	17-
Totaal	2.049	2.042
<i>Vorderingen op participanten</i>		
Rekening-courant aandeelhouder GR WAVA	-	-
Totaal	-	-
<i>Overige vorderingen</i>		
Vooruit betaalde kosten	85	71
Vordering op gemeenten	0	38
Voorschot personeel	2	0
Overlopende activa	323	213
Totaal	410	322

De totale vorderingen zijn gelijk gebleven ten opzichte van eind 2021, wat vooral te maken heeft met de facturering eind december. De openstaande posten zijn beoordeeld op volwaardigheid. De getroffen voorziening voor oninbaarheid is op de vorderingen in mindering gebracht.

2.4.2.3 Liquide middelen

	31-12-2022	31-12-2021
Banken	407	752
Kassen	1	1
Totaal	408	753

De liquide middelen zijn afgenomen door een negatieve cashflow, met name door de geldstroom vanuit MidZuid B.V. naar de GR WAVA. Zie voor een gedetailleerd overzicht van de aanwending van de middelen ook het geconsolideerde kasstroomoverzicht onder 2.3.

2.4.2.4 Groepsvermogen

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedroeg per 31 december 2022 € 453.780, verdeeld in 1.000 gewone aandelen van elk € 453,78. Het geplaatste aandelenkapitaal is groot € 90.756, bestaande uit 200 gewone aandelen van elk € 453,78 nominaal (ongewijzigd).

Reserves

Van het verloop van de reserves kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	Saldo per 1-1-22	Toe- voegingen	Ont- trekkingen	Saldo per 31-12-22
Agioreserve	17.444	-	-	17.444
Overige reserves	15.491-	920-		16.411-
Reserve WSP	174	40-		133
	15.317-	960-	-	16.277-
Onverdeeld resultaat WSP	40-	119-	40	119-
Onverdeelde resultaat	920-	853-	920	853-
Totaal	16.277-	1.932-	960	17.250-

In het hierboven vermelde resultaat over 2022 (€ 853.000 negatief) is het resultaat van WSP Dongemond niet begrepen. Dit is wel afzonderlijk in de balans vermeld.

Resultaatbestemming

Voor wat betreft de resultaatbestemming wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2.4.

2.4.2.5 Voorzieningen

Omschrijving	Saldo per 1-1-22	Toe- voegingen	Ont- trekkingen	Vrijval in	Saldo per 31-12-22
Voorziening personeel	231	82	182-		131
Totaal	231	82	182-	-	131

2.4.2.6 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Handelscrediteuren derden		596		350
Totaal		596		350

Schulden aan participanten

Rekening-courant aandeelhouder GR WAVA		845		151
Totaal		845		151

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffingen	433	415
Omzetbelasting	501	736
Totaal	934	1.150

Overige schulden

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Overige schulden</i>		
te betalen vakantiegelden	391	323
Totaal	391	323

Overlopende passiva

Verplichting vakantiedagen	383	345
Personele verplichtingen	83	98
Vooruit gefactureerde omzet	-	60
Vooruit gefactureerde huur	0-	0-
Overige overlopende passiva	122	168
Totaal	588	671

2.4.2.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur bedrijfspanden

De bedrijfspanden zijn eigendom van WAVA. Voor het gebruik van deze panden worden de jaarlijkse kosten doorbelast aan MidZuid, zijnde € 466.000. Daarnaast wordt de door MidZuid aan een derde in rekening gebrachte huur doorbelast door WAVA (€ 180.000). De huur van WAVA vindt plaats voor onbepaalde tijd. Ten behoeve van activiteiten buiten de locatie te Oosterhout worden verschillende locaties in de regio gehuurd (huur circa € 75.000 per jaar; onbepaalde tijd).

Operationele lease

MidZuid heeft ten behoeve van de bedrijfsvoering de behoefte aan auto's, voornamelijk betreft het materieel voor de groenvoorziening. Om in deze behoefte te voorzien is een overeenkomst met een leasemaatschappij afgesloten. In de komende jaren vervallen een aantal leasecontracten. Tevens zijn er in 2022 leasecontracten afgelopen en zijn daarvoor niet automatisch nieuwe leasecontracten aangegaan. Hierdoor dalen de (meerjarige) leaseverplichtingen 2022 ten opzichte van 2021. Van de leaseverplichtingen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Toekomstige minimale leasebetalingen:	31-12-2022	31-12-2021
1. Verschuldigd binnen een jaar na balansdatum	69	61
2. Verschuldigd in de periode langer dan een jaar, maar niet langer dan vijf jaar na balansdatum	90	94
3. Verschuldigd in de periode langer dan vijf jaar na balansdatum	0	0

2.4.3 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

2.4.3.1 Netto-omzet

	2022	2021
Beschermd werk	959	1.008
Groepsdetacheringen	724	678
Individuele detacheringen	1.234	1.232
Publieke dienstverlening	6.233	6.161
Facilitaire dienstverlening	941	877
Participatietrajecten en losse producten	157	301
Totaal	10.247	10.257

De stabiliteit van de netto-omzet ten opzichte van 2021 is vooral te danken aan enerzijds alle PMC's binnen MidZuid die zich maximaal hebben ingespannen om een zo goed mogelijke omzet te realiseren en anderzijds zijn de juiste acties uitgevoerd om de kostenstijgingen zoveel mogelijk in de omzet zelfstandig op te vangen. Daarmee is duidelijk te zien dat de resultaten van de PMC's na de daling in de voorgaande jaren nu grotendeels zijn gestabiliseerd. Er zijn geen PMC's die er enorm uitschieten in de ontwikkeling ten opzichte van 2021.

Bij de PMC's publieke dienstverlening en facilitaire dienstverlening wordt een belangrijk deel van de werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van deelnemende gemeenten. Dat gebeurt juridisch onder het regime van quasi-inbesteding. Dat is mogelijk omdat deze omzet, en ook de omzet behaald bij bedrijven, valt onder de intentie van de opdracht van de gemeenten aan WAVA/MidZuid. Daarmee wordt juridisch voldaan aan de eisen van quasi-inbesteding en past dit binnen Europese regelgeving. Dit is getoetst door een specialist in Europees aanbestedingsrecht van AKD.

2.4.3.2 Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen de opbrengsten samenhangend met de Wiw, nieuw beschut werken en participatiebanen en anderzijds de overige opbrengsten.

Wiw, nieuw beschut werken en participatiebanen

	2022	2021
Uitvoering Wiw	20	48
Uitvoering Beschut werken	1.662	1.197
Uitvoering Participatiebanen	1.003	812

De opbrengst uitvoering Wiw omvat de bijdrage van de gemeenten in verband met de uitvoering van de Wiw. Dit betreft de loonkosten van de Wiw-ers die door MidZuid AID B.V. te werk zijn gesteld. Naast de vergoeding voor de loonkosten wordt een bijdrage

ontvangen voor de begeleiding van deze medewerkers. Daar staat tegenover dat de inkomsten uit arbeid of detachering worden afgedragen aan de gemeenten. Er vindt geen nieuwe instroom in deze regeling plaats. Het aantal Wiw-ers is in 2022 volledig uitgestroomd.

De opbrengsten met betrekking tot nieuw beschut werken en participatieactiviteiten zijn in 2022 ten opzicht van 2021 gestegen doordat het aantal mensen dat via deze regelingen in dienst was is toegenomen.

Overige opbrengsten:

	2022	2021
Verhuur onroerend goed	180	152
Boekresultaat verkoop activa	-	2-
Uitleen stafpersoneel aan gemeenten	9	77
Diverse opbrengsten	296	415
Subsidie begeleid werken van GR WAVA	654	542
Totaal	1.138	1.184

De opbrengst verhuur onroerend goed betreft de verhuur van een gedeelte van het pand aan een derde, aangezien dit huurcontract via MidZuid is afgesloten. De huuropbrengst wordt verrekend met WAVA, als eigenaar van het gebouw. De toename van de uitleen van stafpersoneel aan gemeenten is voor het eerst sinds de inzet in 2018 teruggelopen. De daling van de diverse opbrengsten is te verklaren door de coronacompensatie die in 2021 hieronder is opgenomen. In 2022 is nog een bedrag aan coronacompensatie ontvangen van € 67.000. Dit bedrag is als incidenteel aan te merken.

2.4.3.3 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

	2022	2021
Uitbesteed werk en andere externe kosten	2.609	2.514

De kosten van uitbesteed werk betreffen kosten die rechtstreeks samenhangen met het realiseren van netto-omzet. De ontwikkeling van deze kosten vertoont dan ook een relatie met de ontwikkeling van de netto-omzet. Deze blijft derhalve ook redelijk stabiel ten opzichte van 2022. De grootste post hierin komt door de groenactiviteiten, maar ook bij groepsdetachering en in de facilitaire dienstverlening speelt dit.

2.4.3.4 Lonen, salarissen en sociale lasten

	2022	2021
Lonen en salarissen	7.553	7.095
Sociale lasten		
Sociale lasten	1.310	1.205
Pensioenpremies	590	554
Totaal	1.900	1.759

De stijging van de kosten van lonen en salarissen heeft te maken met de cao-maatregelen en door een doorgroei in treden. De reguliere formatie is in 2022 gemiddeld 101,9 fte (2021 gem. 104 fte).

Overzicht personele bezetting (standen ultimo jaar)

Het aantal medewerkers (fte) in dienst bij MidZuid en MidZuid AID B.V. is gedaald ten opzichte van 2022. De formatie werkzaam bij MidZuid B.V. is ultimo 2022 net iets lager dan aan het einde van 2021. De afname van de stand einde jaar van de SW-medewerkers wordt nagenoeg volledig gecompenseerd door de medewerkers uit nieuwe doelgroepen (nieuw beschut en participatiebanen) in dienst van MidZuid AID. Daaruit blijkt dat de instroom van deze nieuwe doelgroepen zich verder door zet.

	2022 aantallen	2022 fte	2021 fte
Werkzaam bij Midzuid B.V. (inclusief ambtelijke medewerkers)	117,0	101,5	103,6
Werkzaam bij Midzuid A.I.D. B.V.			
- Nieuw beschut	99,0	77,3	66,2
- Participatiebanen	75,0	59,2	51,2
- Wiw-personeel	0,0	0,0	1,0
- Overig personeel	2,0	1,3	1,3
Totaal Entrada	176,0	137,7	119,7
SW medewerkers (inclusief begeleid werken) in dienst bij GR WAVA	447,0	366,5	390,6
	740,0	605,6	613,9

2.4.3.5 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2022	2021
Afschrijvingen materiële vaste activa	210	248
Totaal	210	248

Dit betreft afschrijvingen op materiële vaste activa. De daling van de afschrijvingskosten ten opzichte van 2021 heeft te maken met een aantal activa die in 2022 volledig zijn afgeschreven maar niet direct zijn vervangen. De belangrijkste oorzaak ligt daarin in het uitstellen van vervangingen binnen het wagenpark.

2.4.3.6 Overige bedrijfskosten

	2022	2021
Kosten dienstverlening groep	331-	311-
Inhuurkosten extern personeel	78	133
Overige personeelskosten	47	230
ESF scholingskosten	-	7-
Indirecte productiekosten	207	198
Huur- en leasekosten	422	388
Huur gebouwen van GR WAVA	484	451
Onderhoudskosten	980	942
Energieverbruik	230	202
Belasting en verzekeringen	180	251
Verkoopkosten	7	23
Telefoon	61	51
Abonnementen en contributies	39	35
Reis- en verblijfkosten	1	0
Kantinekosten	37	26
Accountantskosten	24	24
Advieskosten	50	93
Dotatie voorzieningen dubieuze debiteuren	-	5
Overig	135	67
Totaal	2.650	2.799

De kosten van dienstverlening groep betreffen de doorbelasting van (ambtelijk) personeel van GR WAVA aan MidZuid B.V. en tevens het subsidieresultaat nieuw beschut werk en nieuwe doelgroepen, welke in 2022 negatief is. Onder de overige personeelskosten zit in 2021 een grote dotatie aan de personeelsvoorziening, terwijl dit in 2022 slechts een beperkte dotatie was. Dit verklaart het grote verschil tussen beide jaren. De stijging in de huur- en lease kosten zit in de huur van vervoermiddelen, mede door de lange levertijden op nieuwe vervoermiddelen. De onderhoudskosten omvatten ook de ICT kosten welke hoger zijn. In de overige bedrijfskosten is een incidentele post begrepen van € 31.000 betreffende werkstap.

2.4.3.7 Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten, rentelasten en soortgelijke kosten

	2022	2021
Ontvangen rente overig	1	3
Totaal baten	1	3
Betaalde rente overig	0-	0-
Totaal lasten	0-	0-

2.4.3.8 Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

MidZuid maakt gebruik van de SW-vrijstelling voor de vennootschapsbelasting. Hierdoor is er geen verplichting vennootschapsbelasting af te dragen over positieve resultaten. Echter houdt dit ook in dat er geen verliesverrekening plaats kan vinden, waardoor er geen actieve belastinglatentie wordt opgenomen in de jaarrekening voor het negatieve resultaat.

3. Enkelvoudige jaarrekening 2022

3.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2022 (voor resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
machines en installaties	59	59
andere vaste bedrijfsmiddelen	844	958
	903	1.017
Financiële Vaste Activa (3.3.2.1.)		
deelneming Midzuid A.I.D. B.V.	0	0
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen (3.3.2.2)		
op handelsdebiteuren	2.049	2.042
op groepsmaatschappijen	22	62
overige vorderingen	229	186
	2.300	2.290
Liquide middelen (3.3.2.3)	380	706
	380	706
TOTAAL ACTIVA	3.584	4.013

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021
PASSIVA		
Eigen vermogen		
gestort en opgevraagd kapitaal	91	91
agioreserve	17.444	17.444
overige reserves	16.277-	15.317-
resultaat WSP	119-	40-
onverdeelde resultaat (3.3.2.4)	<u>853-</u>	<u>920-</u>
	285	1.257
Voorzieningen (3.3.2.5)		
overige	<u>140</u>	<u>240</u>
	140	240
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar) 3.3.2.6		
schulden aan leveranciers en handelskredieten	596	350
schulden aan participanten	845	151
belastingen en premies sociale verzekeringen	880	1.106
overige schulden	250	238
overlopende passiva	<u>587</u>	<u>671</u>
	3.159	2.516
TOTAAL PASSIVA	<u>3.584</u>	<u>4.013</u>

3.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2022

(bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Netto-omzet	10.247	10.257
overige bedrijfsopbrengsten	<u>3.823</u>	<u>3.241</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	14.071	13.498
kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	2.609	2.514
lonen, salarissen en sociale lasten (3.3.3.1)	6.078	6.083
afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	210	248
overige bedrijfskosten (3.3.3.2)	<u>6.025</u>	<u>5.570</u>
Som der bedrijfslasten	14.923	14.415
Bedrijfsresultaat (na som der bedrijfslasten)	852-	917-
andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0
rentelasten en soortgelijke kosten	<u>1-</u>	<u>3-</u>
Resultaat uit bedrijfsuitoefening voor belastingen	853-	920-
belastingen resultaat uit bedrijfsuitoefening (2.4.3.8)	<u>-</u>	<u>-</u>
aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen (3.3.3.3)	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat na belastingen	853-	920-

3.3 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

De in de toelichting vermelde bedragen zijn, tenzij anders vermeld, in € 1.000.

3.3.1 Algemeen

3.3.1.1 Algemene grondslagen het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Voor de algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt, voor zover hierna niet anders wordt vermeld, verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening (zie paragraaf 2.4).

3.3.2 Toelichting op de enkelvoudige balans

Zoals in paragraaf 3.3.1.1 is aangegeven worden alleen de posten die (qua bedrag) afwijken van de geconsolideerde cijfers hierna nader toegelicht. Voor de overige posten wordt verwezen naar de geconsolideerde cijfers.

3.3.2.1 Financiële vaste activa

Deelnemingen

De deelneming in de balans betreft MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. Deze B.V. is met name belast met bedrijfsactiviteiten gericht op het integreren van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De kosten van de inzet van het haar ter beschikking staande personeel wordt doorbelast aan MidZuid B.V..

Lijst van deelnemingen

<i>Navolgende 100% deelnemingen zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.</i>	<i>Kapitaal</i>
MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. te Oosterhout (MidZuid AID)	100%

Waardering MidZuid AID B.V.

Het gehele in de deelneming MidZuid AID B.V. geïnvesteerde aandelenkapitaal is per balansdatum voorzien. Het betreft hier een bedrag groot € 18.151.

Achtergestelde leningen aan groepsmaatschappijen

MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V.

227

De tekorten van de deelneming uit het verleden zijn van dien omvang dat zij groter zijn dan de omvang van de lening. Omdat MidZuid AID B.V. geen winst maakt, noch verwacht mag worden dat er in de toekomst winst gemaakt gaat worden, is de lening gesaldeerd met het tekort. Het resterend saldo is in zijn geheel voorzien, zie ook 3.3.2.5.

Het verloop van de post financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Gestort kapitaal deelneming	€ 18.151
Negatieve reserves deelneming	<u>€ 253.952-</u>
Negatief eigen vermogen deelneming	€ 235.801-
Afwaardering achterstelde lening aan deelneming	€ 227.000
Negatieve waarde deelneming	€ 8.801
Voorziening deelneming	<u>€ 8.801-</u>
Boekwaarde deelneming 1 januari 2022	€ 0
Mutaties 2022	<u>€ 0</u>
Boekwaarde deelneming 31 december 2022	€ 0

3.3.2.2 Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Vorderingen op handelsdebiteuren</i>		
Debiteuren derden	2.066	2.059
Voorziening voor oninbaarheid	17-	17-
Totaal	2.049	2.042
<i>Vorderingen op participanten</i>		
Rekening-courant aandeelhouder GR WAVA	-	-
Rekening-courant Midzuid A.I.D. BV	22	62
Totaal	22	62
<i>Overige vorderingen</i>		
Vooruit betaalde kosten	85	71
Vordering op gemeenten	0	38
Voorschot personeel	0	0-
Overlopende activa	144	77
Totaal	229	186

3.3.2.3 Liquide middelen

	31-12-2022	31-12-2021
Banken	379	705
Kassen	1	1
Totaal	380	706

3.3.2.4 Eigen vermogen, onverdeelde winst

Voorstel resultaatbestemming boekjaar 2022

In de algemene bestuursvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld zal een voorstel voor de bestemming van het positieve resultaat over 2022 ad € 115.000 worden gedaan. Dit zal gebeuren in combinatie met het resultaat van de GR WAVA. In dit voorstel zal tevens de bestemming van het resultaat van WSP Dongemond(hoofdstuk 4) worden betrokken.

3.3.2.5 Voorzieningen

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Voorziening deelneming in Midzuid A.I.D. BV</i>		
Negatief eigen vermogen Midzuid A.I.D. BV	236	236
Af: Achtergestelde lening Midzuid A.I.D. BV	227	227
Totaal	9	9

MidZuid AID B.V. had per saldo een negatief eigen vermogen bij aanvang van het boekjaar, bestaande uit een geplaatst aandelenkapitaal van € 18.151 en reserves ten bedrage van € 253.952 negatief. Het saldo, groot € 235.801, zoals voorzien aan het begin van het boekjaar is ongewijzigd gebleven. De activiteiten van MidZuid AID B.V. bestaan uitsluitend uit het verlonen van medewerkers. MidZuid AID B.V. kan deze kosten voor 100% doorberekenen aan MidZuid B.V.; hierdoor is het resultaat nihil. Als gevolg hiervan vindt er geen mutatie in de omvang van de voorziening plaats. MidZuid B.V. heeft een art. 2.403 BW garantieverklaring voor MidZuid AID B.V. afgegeven, diensgevolge is MidZuid B.V. volledig verantwoordelijk voor de resultaten van MidZuid AID B.V..

3.3.2.6 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De opbouw van deze post is als volgt:

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Schulden aan leveranciers en handelskredieten</i>		
Handelscrediteuren derden	596	350
Schulden aan overige verbonden maatschappijen	-	-
Totaal	596	350
<i>Schulden aan participanten</i>		
Rekening-courant aandeelhouder GR WAVA	845	151
Rekening-courant Midzuid A.I.D. BV	-	-
Totaal	845	151
31-12-2022		
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffingen	380	370
Omzetbelasting	501	736
Totaal	880	1.106
31-12-2022		
<i>Overige schulden</i>		
te betalen vakantiegelden	250	238
Totaal	250	238
<i>Overlopende passiva</i>		
Verplichting vakantiedagen	383	345
Personele verplichtingen	83	98
Vooruit gefactureerde omzet	-	60
Vooruit gefactureerde huur	0-	0-
Overige overlopende passiva	122	167
Totaal	587	671

3.3.3 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Zoals in paragraaf 3.3.1.1. is aangegeven worden alleen de posten die (qua bedrag) afwijken van de geconsolideerde cijfers hierna nader toegelicht. Voor de overige posten wordt verwezen naar de geconsolideerde cijfers.

3.3.3.1 Lonen, salarissen en sociale lasten

	2022	2021
Lonen en salarissen	4.858	4.905
Sociale lasten		
Sociale lasten	811	779
Pensioenpremies	410	399
Totaal	1.221	1.178

In de toelichting op de geconsolideerde cijfers is bij de lonen, salarissen en sociale lasten een overzicht opgenomen van de aantallen medewerkers (en fte's), waarnaar wordt verwezen.

3.3.3.2 Overige bedrijfskosten

	2022	2021
Kosten dienstverlening groep	3.066	2.476
Inhuurkosten extern personeel	78	133
Overige personeelskosten	25	213
ESF scholingskosten	-	7-
Indirecte productiekosten	207	198
Huur- en leasekosten	422	388
Huur gebouwen van GR WAVA	484	451
Onderhoudskosten	980	942
Energieverbruik	230	202
Belasting en verzekeringen	180	251
Verkoopkosten	7	23
Telefoon	61	51
Abonnementen en contributies	39	35
Reis- en verblijfkosten	1	0
Kantinekosten	37	26
Accountantskosten	24	24
Advieskosten	50	93
Dotatie voorzieningen dubieuze debiteuren	-	5
Overig	135	67
Totaal	6.025	5.570

Voor een toelichting op bovenstaande cijfers wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening. De enige verschillen ten opzichte van de geconsolideerde cijfers betreft de kosten dienstverlening groep en overige personeelskosten.

3.3.3.3 Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het resultaat deelnemingen betreft het resultaat van MidZuid AID. MidZuid AID berekent alle kosten die zij maakt zonder opslag door aan MidZuid. Hierdoor is het resultaat op de deelneming nihil.

3.4 Overige toelichtingen

3.4.1 Beloning bestuurders

Ultimo 2022 is één statutair directeur, de heer J.G. Rooijmans, benoemd. Hij is per 1 juli 2021 in dienst getreden bij de MidZuid B.V. In die hoedanigheid is hij ook bestuurder bij GR Wava. De directeur ontvangt geen bezoldiging vanuit GR WAVA. Omdat de onderneming slechts één statutair directeur heeft, wordt ingevolge de bepalingen van BW 2:383 lid1 hier geen nadere opgave gedaan van de bestuurdersbeloningen.

3.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die van materieel belang zijn op de cijfers over het boekjaar 2022.

Opgemaakt d.d. 31 mei 2022.

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
Algemeen directeur

4. Financiële verantwoording WSP Dongemond2022

Met ingang van 2018 wordt, op basis van de met de deelnemende gemeenten gesloten dienstverleningsovereenkomst, voor WSP Dongemond een afzonderlijke verantwoording gemaakt. De werkelijke en begrote cijfers over 2022 zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

*Bedragen * € 1.000*

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Kosten			
Personele kosten voor aansturing, accountmanagement, nazorg en administratieve ondersteuning	635	640	526
Inhuur jobcoaching	33	34	33
Organisatie banenbeurzen / verkoopkosten	9	15	6
Bijdrage in regionale kosten	-	-	-
Uitvoeringskosten:			
- gebruik kantoorruimten	17	17	16
- kosten ICT en telefonie	47	45	37
- auto- en reiskosten	52	48	36
- diversen (kantoorbenodigdheden e.d.)	17	18	18
- kosten overhead	39	39	37
Totaal kosten	<u>848</u>	<u>856</u>	<u>709</u>
Opbrengsten			
Opbrengsten uit externe financieringsbronnen	73	15	33
Gemeentelijke bijdrage	656	656	636
Totaal opbrengsten	<u>729</u>	<u>671</u>	<u>669</u>
Saldo (+ = batig)	<u>-119</u>	<u>-185</u>	<u>-40</u>

Ten opzichte van de begroting is sprake van een negatief resultaat van € 66.000.

Deze afwijking betreft vooral de opbrengsten uit externe financieringsbronnen. Deze laatste betreffen subsidies voor projecten.

5. Overige gegevens

5.1 Statutaire bepaling resultaatbestemming

Artikel 16

1. De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik of daarvan met medewerking van de vennootschap certificaten zijn uitgegeven.
5. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 2 is voldaan.

5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

Bijlage I Overzicht gelieerde partijen

Omzet januari t/m december 2022, per deelnemende gemeente

	Detachering	Detachering staf	Publieke dienstverlening	Facilitaire dienstverlening	Beschermd werk incl dagbesteding	Totaal werkzaamheden	Participatie	Bijdrage WIW en Beschut werken trajecten	WSP	Totaal per gemeente
Gemeente Altena	27.006		1.519.603	234.546	3.409	1.784.564	287.476	497.074	203.143	2.772.257
Gemeente Drimmelen			1.354.628	74.563		1.429.191	109.002	134.088	79.627	1.751.908
Gemeente Geertruidenberg			814.181	82.777		896.958	265.613	250.191	97.671	1.510.433
Gemeente Oosterhout	84.682	77.363	1.929.473	261.527	1.410	2.354.455	211.057	580.804	275.236	3.421.552
Totaal per activiteit	111.688	77.363	5.617.885	653.413	4.819	6.465.168	873.148	1.462.157	655.677	9.456.150

Opbrengsten en kosten vanuit GR WAVA

Opbrengsten

Subsidie begeleid werken	654
Geleverde diensten:	
Groen	1896
Facilitair	75
Totaal opbrengsten	2625

Kosten

Doorbelasting staf	40
Huur	681
Totaal kosten	721

Agendapunt 3.4

Aan: Algemeen bestuur MidZuid
Van: Dagelijks bestuur MidZuid
CC:
Betreft: Voortgangsrapportage archief- en informatiebeheer GR WAVA over 2022-2023

Vergadering van: 6 juli 2023

Bijlagen: 20230515 Voortgang archief- en informatiebeheer GR WAVA V0.3 definitief

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om:

- kennis te nemen van de voortgangsrapportage;
 - akkoord te gaan met de voortgangsrapportage; en
 - deze voortgangsrapportage formeel vast te stellen;
-

De voortgangsrapportage uit de bijlage vormt de basis voor het afleggen van horizontale verantwoording over het archiefbeheer door het Dagelijks Bestuur (DB) aan het Algemeen Bestuur (AB) van WAVA. Daarnaast dient, na bestuurlijke vaststelling, een afschrift van deze voortgangsrapportage aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant toegezonden te worden; op basis hiervan voert het interbestuurlijk toezicht (IBT) Noord-Brabant verticaal toezicht uit. Deze voortgangsrapportage dient uiterlijk voor 15 juli toegezonden te worden aan de Provincie.

De voortgangsrapportage is een tweede actualisatie van het verbeterplan dat is opgesteld als gevolg van het inspectieverslag 2020, dat tweejaarlijks wordt opgesteld door de archivaris van MidZuid aan de hand van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde kritische prestatie indicatoren archief (KPI's). In het inspectieverslag verwerkt de archivaris de bevindingen vanuit zijn rol en verantwoordelijkheid als toezichthouder zoals bedoeld in artikel 32, lid 2 Aw. Het volgende inspectieverslag van de archivaris volgt niet dit jaar. De veranderingen ten opzichte van 2020 zijn niet zodanig dat hier een heel ander beeld van de informatiehuishouding uit naar voren zou komen. Daarom is gekozen voor een iets uitgebreidere voortgangsrapportage informatie- en archiefbeheer met een bijbehorende roadmap.

Deze voortgangsrapportage geeft een concreet beeld van eerder geconstateerde aandachtspunten en het gevoerde beleid ten aanzien van informatie- en archiefbeheer over 2022 en 2023. Ook staat hierin beschreven wat de uitdagingen voor de komende jaren zijn en hoe de organisatie daar invulling aan gaat geven. De archivaris heeft gericht advies gegeven bij de totstandkoming van deze voortgangsrapportage. Daarnaast is deze werkwijze afgestemd met Teun de Reijke van IBT Noord-Brabant in een verzoek met voorstel per email d.d. 24 april 2023.

Voortgangsrapportage archief- en informatiebeheer GR WAVA over 2022-2023

ten behoeve van horizontale verantwoording Archiefwet
1995

Versiebeheer

Versie	Datum	Wijzigingen	Auteur(s)
0.1	2023-05-02	Eerste concept	Jessica Flohr,
0.2	2023-05-09	Tweede concept, aanvullingen Mathijs Timmermans	Jessica Flohr, Mathijs Timmermans
0.3	2023-05-15	Definitieve versie, na aanvulling Mathijs Timmermans en Jessica Flohr	Jessica Flohr, Mathijs Timmermans

Managementsamenvatting

Voor u ligt het voortgangsverslag over het gevoerde beleid ten aanzien van informatie- en archiefbeheer van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkbedrijf Arbeid voor Allen (WAVA) over 2022 en 2023. MidZuid is de handelsnaam voor de rechtspersoon van de GR WAVA. Dit verslag vormt de basis voor het afleggen van horizontale verantwoording over het archiefbeheer door het Dagelijks Bestuur (DB) aan het Algemeen Bestuur (AB) van WAVA. Daarnaast dient, na bestuurlijke vaststelling, een afschrift van dit voortgangsverslag aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant toegezonden te worden; op basis hiervan voert het interbestuurlijk toezicht (IBT) Noord-Brabant verticaal toezicht uit.

Het voortgangsverslag is een tweede actualisatie van het verbeterplan dat is opgesteld als gevolg van het inspectieverslag 2020, dat tweejaarlijks wordt opgesteld door de archivaris van MidZuid aan de hand van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde kritische prestatie indicatoren archief (KPI's). In het inspectieverslag verwerkt de archivaris de bevindingen vanuit zijn rol en verantwoordelijkheid als toezichthouder zoals bedoeld in artikel 32, lid 2 Aw. MidZuid heeft een archivaris van de gemeente Tilburg aangewezen als haar archivaris; per 1 januari 2021 heeft het AB Mathijs Timmermans als archivaris aangewezen.

De archivaris doet tweejaarlijks verslag van het uitgevoerde toezicht op het gevoerde archief- en informatiebeheer bij MidZuid. Daarnaast is hij formeel beheerder van de archiefbewaarplaats van MidZuid (het depot van Regionaal Archief Tilburg). Het laatste inspectieverslag dateert van 2020. Het volgende inspectieverslag van de archivaris volgt niet dit jaar. De veranderingen ten opzichte van 2020 zijn niet zodanig dat hier een heel ander beeld van de informatiehuishouding uit naar voren zou komen. Daarom is gekozen voor een iets uitgebreidere voortgangsrapportage informatie- en archiefbeheer met een bijbehorende roadmap.

Deze voortgangsrapportage geeft een concreet beeld van eerder geconstateerde aandachtspunten en het gevoerde beleid ten aanzien van informatie- en archiefbeheer over 2022 en 2023. Ook staat hierin beschreven wat de uitdagingen voor de komende jaren zijn en hoe de organisatie daar invulling aan gaat geven. De archivaris heeft gericht advies gegeven

bij de totstandkoming van deze voortgangsrapportage. Daarnaast is deze werkwijze afgestemd met Teun de Reijke van IBT Noord-Brabant in een verzoek met voorstel per email d.d. 24 april 2023.

Roadmap Informatiebeleid

(Actiepunten 7, 14, 15, 16 en 17)

Om te komen tot concreet informatiebeleid voor MidZuid, voor wat betreft de handelingen die GR WAVA uitvoert, is de volgende planning gemaakt.

Stap	Meetbaar	Acceptabel	Realistisch	Tijdgebonden
Werkprocessen in kaart brengen	Werkprocessen vanuit de GR en bijbehorende bedrijfsvoering zijn beschreven	Het is voor medewerkers duidelijk waarom (vanuit welke wettelijke basis) deze werkzaamheden worden verricht	In 2023 is duidelijk welke werkzaamheden vanuit de GR worden uitgevoerd door MidZuid, inclusief de bijbehorende bedrijfsvoeringsprocessen	Q1 t/m. Q4 2023
Procedure-beschrijvingen opstellen	De werkprocessen zijn vertaald naar concrete processtappen en de daarbij horende documentatiestroom	Medewerkers weten welke documenten of welke gegevensverwerking bij een bepaalde stap in een werkproces horen	In 2023 is duidelijk welke documenten en gegevens in beschreven werkprocessen worden gebruikt	Q1 t/m. Q4 2023
Analyse beheer gegevens en documenten	De organisatie kan uitleggen waar gegevens en documenten die in de uitgewerkte	Werknemers weten waar zijn informatie moeten opslaan	De organisatie heeft medewerkers aangewezen die controleren of informatie op de juiste plek wordt opgeslagen	Q4 2023

	werkprocessen worden gebruikt worden beheerd			
Implementeren VNG Selectielijst	Het is inzichtelijk welke bewaartermijnen worden gehanteerd voor procesobjecten van WAVA	Medewerkers weten welke bewaartermijnen moeten worden toegekend en op welke wijze dat moet gebeuren	Bewaartermijnen worden toegekend conform de VNG Selectielijst	Q1 – Q2 2024
	Het is duidelijk welke applicaties bewaartermijnen kunnen toekennen en of deze een vernietigings-functionaliteit hebben	De wijze van beheer is zodanig dat informatieobjecten in goede, geordende en toegankelijke staat kunnen worden beheerd	Informatie is vindbaar, vernietigbaar, toegankelijk en herbruikbaar conform de in de selectielijst opgenomen bewaartermijn	Q4 2024
	De vernietigingsprocedure is afgestemd met de archivaris	De archiefinspecteur en archivaris weten op basis van aangeleverde vernietigingslijsten om welke reden bescheiden worden vernietigd	De organisatie is in staat om te verklaren om welke reden documenten en gegevens wordt vernietigd	Q1/Q4 2024
	Er wordt uitvoering gegeven aan de vernietigingsplicht. De vernietiging vindt plaats conform praktijkstandaarden en -certificering	De organisatie heeft in kaart gebracht op welke wijze vernietiging moet plaatsvinden om deze onreconstrueerbaar te maken. De wijze van vernietiging (verwijdering,	Vernietiging vindt plaats conform de in de verklaring van vernietiging beschreven werkwijze	Q1/Q4 2024

		enkel- of meervoudige overschrijving) is gekozen in relatie tot de risicoklasse van de te vernietigen informatie		
Kwaliteitssysteem informatie- en archiefbeheer	Er zijn toetsbare eisen geformuleerd waarmee kan worden gegarandeerd dat archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat kunnen worden beheerd	De metadata die aan informatieobjecten wordt toegekend kan gebruikt worden om bewaartermijnen toe te kennen, relaties tussen informatieobjecten (in de context van het werkproces) te kunnen leggen en adequate conserveringsmaatregelen te kunnen uitvoeren	De metadata voldoet waar noodzakelijk aan de TMLO metadatastandaard	Q4 2023- Q4 2024
	De organisatie borgt dat kwaliteitseisen daadwerkelijk worden toegepast	Werkinstructies sluiten aan op de in het kwaliteitssysteem geformuleerde kwaliteitseisen	Er is een PDCA-cyclus ingericht, waarmee middels kwaliteitscontroles wordt onderzocht of metadata juist wordt toegepast, dossiers en documenten volledig zijn en of het informatiebeleid aanpassing behoeft	Q4 2024

Het in kaart brengen van de werkprocessen vindt plaats vanuit de wettelijke taken die WAVA als GR heeft. Daarbij horen ook bedrijfsvoeringsprocessen die gerelateerd zijn aan deze werkprocessen. Voor het opstellen van informatiebeleid is het noodzakelijk dat de werkprocessen uitgewerkt zijn in procedurebeschrijvingen, waarbij duidelijk is wat de processtappen en daarbij behorende documentatiestromen zijn. Vervolgens wordt uitgezocht waar deze documenten en gegevens momenteel worden beheerd en welke beheersmaatregelen nodig zijn om deze in goede, geordende en toegankelijke staat te beheren. Daarbij hoort ook dat uitvoering kan worden gegeven aan vernietiging, conform de VNG Selectielijst en in overleg met archiefinspecteur en archivaris. Wanneer deze stappen zijn uitgevoerd, beschikt de organisatie over een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van de door haar ontvangen en opgemaakte archiefbescheiden, conform art. 18 van de Archiefregeling (Ar).

Actielijst

Onderstaande actielijst geeft een overzicht van de stand van zaken rondom de geconstateerde aandachtspunten met betrekking tot informatie- en archiefbeheer. In het toelichtende verslag wordt inhoudelijk ingegaan op de wijze waarop MidZuid invulling geeft aan deze aandachtspunten. Deze invulling wordt, waar relevant en mogelijk, SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) geformuleerd.

Nr.	KPI	Actiepunt	Stand van zaken	Toelichting
1	1	Het is noodzakelijk om formeel een archivaris aan te wijzen door vaststelling van een aanwijzingsbesluit.	Vastgesteld door AB. Notulen AB 11-02-2021	gereed
2	1	Het is noodzakelijk om een Archiefverordening vast te stellen	Vastgesteld door AB. Notulen AB 11-02-2021	gereed
3	1	Uit vaststelling van de Archiefverordening volgt de vaststelling van de Beheerregeling Informatiebeheer	Vastgesteld door AB. Notulen AB 11-02-2021	gereed
4	1	Het is van belang om een Strategisch Informatieoverleg (SIO) in te stellen	Instellen Strategisch Informatieoverleg (SIO)	In overleg met de archivaris is besloten om eerst te werken aan de basis van inrichting van het archiefbeheer bij MidZuid, startende met het beschrijven van de werkprocessen bij MidZuid in relatie tot de activiteiten van WAVA. Pas in een later stadium zal het instellen van een SIO

				van betekenis kunnen zijn.
5	7	Om overbrenging van archieven te realiseren moet een DVO worden afgesloten met Stichting Mommerskwartier voor opname bij het Regionaal Archief Tilburg	DVO afsluiten met Stichting Mommerskwartier	MidZuid heeft bij Stichting Mommerskwartier het verzoek ingediend tot het afsluiten van een DVO. Er wordt nu gewacht op actie vanuit Stichting Mommerskwartier. Hierover heeft MidZuid sinds 20 maart 2023 contact met Stichting Mommerskwartier, de archivaris is hierover ook geïnformeerd.
6	7	WAVA kent achterstanden in de overbrenging van archieven gevormd van 1954 tot en met 2000. Deze archieven vereisen een inhoudelijke en materiële bewerking om in goede, geordende en toegankelijke staat te worden gebracht	Voorbereiding was in 2021, overbrenging 23-2-22.	Gereed, afgezien van de verklaring van overbrenging
7	4	WAVA beschikt niet over een organisatie breed beleidsplan ten aanzien van het analoog en digitaal informatie- en archiefbeheer	Vanuit de basis moet eerst helder worden hoe MidZuid hier momenteel mee omgaat en wat zij hierover voor procesbeschrijvingen heeft. Op basis daarvan moet er een opzet gemaakt worden dan wel bijgewerkt worden en dit	

			<p>uiteindelijke beleidsplan moet worden goedgekeurd door het MT. Hier wordt door MidZuid samen met de archivaris en archiefinspecteur aan gewerkt. Inmiddels heeft MidZuid hierbij ook de hulp van een externe partij (Doxis) ingeschakeld.</p>	
8	5	<p>WAVA beschikt niet over een actueel en volledig geordend overzicht van haar archiefbescheiden</p>	<p>Er is september 2020 gestart met in kaart brengen van de archiefbescheiden op de i-schijf (MidZuid), hier is geen vervolg aan gegeven. Vanuit de basis moet eerst helder worden hoe MidZuid hier momenteel mee omgaat en wat zij hierover voor procesbeschrijvingen heeft. Hier wordt door MidZuid samen met de archivaris en archiefinspecteur aan gewerkt. Vervolgens moet bepaald worden hoe verder, en of MidZuid dit doet met of zonder een externe partij. Inmiddels is besloten dat MidZuid hierbij de hulp van een externe partij wil inzetten.</p>	
9	5	<p>Het DB als archiefzorgdrager heeft geen metadataschema vastgesteld voor ontvangen of opgemaakte archiefbescheiden. Daarmee kan de authenticiteit en context van deze archiefbescheiden niet worden gegarandeerd.</p>	<p>Eerst zullen de werkprocessen t.a.v. archivering bij MidZuid helder en geactualiseerd moeten worden. Vervolgens moet er een Metadataschema opgesteld worden. Dit wordt samen met de archivaris en de archiefinspecteur opgepakt. Vervolgens dient het</p>	

			opgestelde metadataschema goedgekeurd te worden door het DB.	
10	6	De vernietiging van digitale archiefbescheiden vindt niet plaats en moet worden betrokken bij de jaarlijkse vernietigingsprocedure om aan de wettelijke vernietigingsplicht en AVG regels te voldoen	Inventarisatie op i;schijf is opgestart (MidZuid). De stand van zaken is gelijk aan de stand van zaken bij actiepunt 8. Dit hangt met elkaar samen. De werkwijze om hiermee aan de slag te gaan is dan ook gelijk als bij actiepunt 8. Vernietiging op basis van de categorieën van de geldende selectielijst en na beoordeling van de archivaris kan plaatsvinden wanneer de basis op orde is gebracht. Hier wordt aan gewerkt door MidZuid samen met de archivaris en archiefinspecteur. Evenals met een externe partij (Doxis).	
11	1	WAVA maakt geen gebruik van het Stelsel van Basisregistraties	Het is nog onduidelijk van welke basisregistratie gebruik gemaakt moet worden door MidZuid. Dit wordt samen met de archivaris en archiefinspecteur onderzocht. De termijn waarop dit onderzocht kan worden hangt af van de gekozen archiveringsoplossing, welke eerst tot stand moet komen.	
12	1	WAVA beschikt niet over een calamiteitenplan waarin is opgenomen hoe moet worden	Behandeling archiefbescheiden toevoegen aan het bestaande calamiteiten/BHVplan (de archieven van MidZuid staan in	

		gehandeld ten aanzien van archiefbescheiden bij een calamiteit	een brandveilige ruimte). Er is binnen de organisatie opdracht gegeven tot het opstellen van een vernieuwd calamiteiten/BHVplan. Wanneer dit plan vormt krijgt zal dit onderwerp hierin opgenomen worden.	
13	3	De archiefruimte voldoet niet aan alle door de Archiefregeling gestelde eisen. Vooral ten aanzien van de brandveiligheid en de klimatologische omstandigheden zijn aanpassingen noodzakelijk.	De archieven van MidZuid staan in een brandveilige ruimte ondanks dat niet exact aan alle klimatologische eisen wordt voldaan. Bij MidZuid wordt momenteel gewerkt aan een huisvestingsplan voor mogelijke nieuwe huisvesting. Archiefruimte volgens de eisen uit de Archiefregeling zal hierin als onderwerp meegenomen worden.	
14	1	WAVA heeft in artikel 29 de tekst van haar GR speciale aandacht besteed aan de zorg over en het beheer van haar archief. Het is van belang op onderdelen van dit artikel bij de eerstvolgende wijziging op details aan te passen	Tekst art 29 GR lid 3 aanpassen bij eerstvolgende tekstwijziging GR. Archiefbewaarplaats wel zo spoedig mogelijk vaststellen.	In 2023 zullen er een aantal wijziging in de GR worden voorgesteld aan het bestuur. Zo ook de wijziging aangaande de benodigde aanpassingen in art 29 GR lid 3. Deze wijzigingen zullen vervolgens worden voorgelegd aan de colleges en raden van de bestuurders. Uiterlijk 1 juli 2024 zullen de wijzigingen in de GR definitief zijn vastgesteld.

15	1	<p>WAVA beschikt niet over een begroting waaruit duidelijk blijkt welke middelen beschikbaar zijn voor archiefbeheer</p>	<p>In de begroting van MidZuid is momenteel onder de vaste lasten een post begroot voor archief. Intern zal bekeken worden of en met welke onderdelen deze post verder gespecificeerd kan worden.</p>	<p>Op dit moment is een verdere specificatie van de middelen voor archiefbeheer niet aan de orde. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting, echter beslaan een kleine post in de totale begroting. Daardoor zijn deze middelen eerstelaags in de begroting niet zichtbaar. Wanneer de kosten voor archiefbeheer verder zullen toenemen (wanneer we in een verder stadium zitten) zal deze post wellicht wel verder gespecificeerd worden.</p>
16	2	<p>WAVA beschikt niet over medewerkers met specifieke kennis ten aanzien van informatie- en archiefbeheer. Aanbevolen wordt om deze kennis structureel intern te organiseren</p>	<p>Kennisniveau projectleider archivering en mogelijk andere medewerkers verhogen. Middels de inzet van een externe partij in combinatie met het volgen van e-learnings aan de Doxis academy door de projectleider archivering zal gewerkt worden aan verhoging van het kennisniveau.</p>	
17	4	<p>WAVA beschikt niet over een actief intern kwaliteitssysteem ten aanzien van informatie- en</p>	<p>Procedurebeschrijvingen actualiseren en periodiek monitoren (MidZuid).</p>	<p>Zie roadmap</p>

		<p>archiefbeheer. Wel bestaan ten aanzien hiervan drie concrete procedurebeschrijvingen die als onderdeel van een kwaliteitssysteem kunnen worden ingezet en doorontwikkeld.</p>		
18	6	<p>WAVA hanteert voor de vernietiging van haar analoge archiefbescheiden alleen de VNG Selectielijst 2005. Het is van belang de selectielijsten 2012, 2017 en 2020 toe te passen.</p>	<p>Selectielijsten 2012, 2017 en 2020 toe gaan passen. Hier wordt naar toe gewerkt waarbij de huidige werkprocessen en de actualisering hiervan het vertrek punt zijn. Dit wordt momenteel door MidZuid samen met de archivaris, archiefinspecteur en een externe partij (Doxis) opgepakt zoals ook bij andere actiepunten omschreven is.</p>	<p>Zie roadmap</p>
19	6	<p>De huidige vernietigingsprocedure vereist enkele verbeterpunten ten aanzien van de verantwoording van vernietiging.</p>	<p>De vernietigingsprocedure wordt in overleg met archiefinspecteur en archivaris herzien. Hiervoor dienen zoals eerder omschreven eerst de werkprocessen helder en geactualiseerd te zijn, op basis waarvan de selectielijsten goed toegepast kunnen worden en daarmee ook de vernietigingsprocedure verbeterd kan worden.</p>	
20	6	<p>WAVA heeft nog geen hotspotmonitor vastgesteld. Met een hotspotmonitor worden gebeurtenissen vastgesteld die voor de organisatie en de samenleving</p>	<p>Hotspotmonitor vaststellen heeft nu niet de prioriteit gezien andere zaken om de basis archivering op orde te krijgen.</p>	

MIDZUID

	<p>van bijzondere betekenis zijn. Door het vaststellen van hotspots worden archiefbescheiden die normaal gesproken voor vernietiging in aanmerking komen, van vernietiging uitgezonderd.</p>	
--	--	--

Toelichtend, puntsgewijs verslag

Archiefverordening, aanwijzingsbesluit archivaris en Beheerregeling Informatiebeheer (actiepunten 1, 2, 3)

De archiefverordening, het aanwijzingsbesluit voor de archivaris en de Beheerregeling Informatiebeheer zijn vastgesteld door het DB. Deze besluiten zijn echter nog niet gepubliceerd en medegedeeld aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. De projectleider archivering is er uitvoerig mee bezig geweest om de stukken te kunnen publiceren. Een en ander heeft door problemen die zich niet aan de zijde van MidZuid hebben voorgedaan nog niet plaats kunnen vinden. De contactpersoon van het IBT is hier door de projectleider archivering van op de hoogte gehouden. De verwachting is dat publicatie alsnog plaats kan vinden in Q2 of Q3 van 2023.

Strategisch Informatieoverleg en hotspotmonitor (actiepunten 4 en 20)

Nieuwe inzichten en besprekingen tussen MidZuid en de archivaris hebben er toe geleid dat het instellen van een Strategisch Informatieoverleg op dit moment niet als prioriteit wordt gezien. Er zal eerst gewerkt moeten worden aan een basis voor het archiefbeheer. Hier wordt momenteel een eerste aanzet in gedaan door het inschakelen van Doxis als externe partij bij het helpen met de implementatie van de selectielijst 2020. De eerste stap die hierin nu gezet wordt is het in kaart brengen en beschrijven van de werkprocessen van MidZuid in relatie tot de activiteiten van WAVA.

Het heeft momenteel, gezien de ontwikkelingen bij MidZuid, geen prioriteit om veel aandacht te besteden aan het opstellen van een hotspotmonitor. Wanneer zich een hotspot voordoet, kan hierover uiteraard altijd advies worden gevraagd aan de archivaris.

De organisatie loopt ten aanzien van het formeel instellen en operationeel maken van het SIO momenteel risico's rondom het informatie- en archiefbeleid. Momenteel is het beleid ten aanzien van informatiebeheer en archivering onvoldoende volwassen, ook samenhangend met het ontbreken van een kwaliteitssysteem waarbinnen toetsbare eisen voor de kwaliteit van informatie en informatieobjecten binnen de organisatie zijn geformuleerd. Momenteel

wordt er binnen de organisatie wel gekeken om dergelijk beleid, inclusief een functionerend kwaliteitssysteem, vorm te geven.

Hoe gaan we dit verbeteren?

<i>Specifiek</i>	<i>Meetbaar</i>	<i>Acceptabel / Realistisch</i>	<i>Tijdgebonden</i>
SIO en hotspotmonitor zijn momenteel n.v.t. Het in kaart brengen en beschrijven van de werkprocessen is de eerste stap in de basis van archiefbeheer	Doxis is als externe partij ingezet om samen met MidZuid de werkprocessen in kaart te brengen, hier wordt momenteel aan gewerkt.		Zie roadmap
Implementeren selectielijst 2020 binnen MidZuid	Aan de hand van het beschrijven van de werkprocessen zal een eerste stap gezet worden naar implementatie van de selectielijst 2020. Met het implementeren van de selectielijst 2020 en tevens ook het bewerken van het archief aan de hand hiervan wordt een eerste stap gezet richting het borgen van archiefbeheer.		Zie roadmap

Geordend overzicht van ontvangen en opgemaakte archiefbescheiden (actiepunten 8 en 9)

Momenteel kan het DB geen logisch samenhangend overzicht van de ontvangen en opgemaakte archiefbescheiden samenstellen. Dat is een van de conclusies uit het onderzoek dat ten grondslag ligt aan het KPI-verslag 2020. Omdat de organisatie in onvoldoende mate overzicht heeft over de archiefbescheiden binnen de organisatie, loopt het DB als zorgdrager de volgende risico's:

- Onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens; doordat gegevens in documenten mogelijk te lang bewaard blijven;
- Datalekken, omdat onvoldoende zicht is op waar documenten zich bevinden;
- Inefficiënte bedrijfsvoering, doordat geraadpleegde gegevens mogelijk niet courant zijn en doordat het zoeken van documenten en gegevens mogelijk onnodig veel tijd in beslag neemt;
- Onduidelijkheid over het ontstaan van archiefbescheiden, doordat mogelijk niet duidelijk is binnen de context van welk werkproces zij zijn ontstaan.

Uit het onderzoek van de archivaris en archiefinspecteur is niet gebleken hoe waarschijnlijk deze risico's momenteel zijn binnen MidZuid. De organisatie erkent dat bovenstaande risico's in meer of mindere mate spelen en is bereid zich in te spannen om deze risico's te verminderen.

Hoe gaan we dit verbeteren?

<i>Specifiek</i>	<i>Meetbaar</i>	<i>Acceptabel / Realistisch</i>	<i>Tijdgebonden</i>
In kaart brengen werkprocessen ten behoeve uitvoeren gemandateerde taken	De organisatie heeft haar werkprocessen concreet omschreven en kan aantonen binnen welke context archiefbescheiden worden ontvangen en opgemaakt		
Toekennen bewaartermijnen aan opgemaakte	De organisatie kan aantonen dat bewaartermijnen worden		

procesobjecten (documenten) die de organisatie ontvangt en opmaakt	toegekend op grond van de courante selectielijst
--	---

Vernietiging en Selectielijst (actiepunten 10, 18 en 19)

De vernietiging van archiefbescheiden is een punt dat beter geborgd moet worden binnen de organisatie. Momenteel bestaat de vernietigingsprocedure eigenlijk alleen uit een handmatige selectie van archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen. Deze selectie vindt infrequent plaats, want niet elk jaar wordt een vernietigingslijst aan de archivaris ter machtiging voorgelegd. Bovendien is de organisatie onvoldoende bekend met de selectielijstcategorïen volgend uit de VNG selectielijst 2017 en 2020; de meest recente versie die gehanteerd wordt dateert uit 2005. Digitaal gevormde archiefbescheiden worden überhaupt niet vernietigd. Voor een groot deel is dat een gevolg van de onvolwassenheid van beleid ten aanzien van archief- en informatiebeheer. Zoals hierboven (Informatiebeleid) gesteld, is het implementeren van de Selectielijst een uitdaging binnen de organisatie.

Hoe gaan we dit verbeteren?

<i>Specifiek</i>	<i>Meetbaar</i>	<i>Acceptabel / Realistisch</i>	<i>Tijdgebonden</i>
Implementeren en toepassen recente VNG selectielijsten en op basis daarvan betere borging vernietiging archiefbescheiden realiseren	Op basis van actuele omschreven werkprocessen zijn de recente selectielijsten geïmplementeerd waarbij ook de vernietigingsprocedure is geactualiseerd en vernietiging plaatsvindt.		

Overbrenging archiefbescheiden (actiepunten 5 en 6)

De overbrenging van het archiefblok 1954-2000 hield ook een materiële en inhoudelijke bewerking in zodat de archieven in goede, geordende en toegankelijk staat verkeren. Bij deze archiefbewerking heeft MidZuid het bedrijf Doxis ingeschakeld; onderdeel van dit traject was ook om kennisoverdracht omtrent de archiefbewerking te realiseren. Het bewerkingstraject door MidZuid en Doxis is inmiddels afgerond. Het archief is ook verhuisd naar RA Tilburg. Na

implementatie van de selectielijst 2020 zal een volgende stap zijn het opnieuw uitvoeren van archiefbewerking.

Nota voor het bestuur

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid
Van: Jos Rooijmans (versie 2.0)
CC:
Betreft: Voorgenomen besluit huisvesting MidZuid

Bijlagen:

- *3.5.1. Ruimtelijk en functioneel programma van eisen (inclusief bijlage 3.5.1.1. Bijlage 1 bij Ruimtelijk en Functioneel programma van eisen - Technisch Programma van Eisen)*
- *3.5.2. Verantwoording bij kostenraming*
- *3.5.3. Beschrijving huisvestingsscenario 0 (inclusief bijlage A, 3.5.3.1. en bijlage B, 3.5.3.2)*
- *3.5.4. Planning 4 gemeenten doorloopproces naar besluitvorming huisvesting 2023*
- *3.5.5. Vragen en antwoorden AB vergadering d.d. 20 maart 2023*
- *3.5.6. Financiële samenvatting bij huisvestingsbesluit MidZuid*

Voorstel

Het stuk wordt geagendeerd:

1. Ter besluitvorming/voorgenomen besluit tot sloop en nieuwbouw huisvesting MidZuid.

Voorstel voor besluit

- 1) Kennis te nemen van onderliggende nota en alle onderliggende stukken;
- 2) Op basis hiervan een voorgenomen besluit tot sloop en nieuwbouw te nemen;
- 3) Dit voorgenomen besluit via de afzonderlijke colleges ter beeldvorming en oordeelsvorming aan de gemeenteraden voor te leggen, waarna definitieve besluitvorming in het algemeen bestuur van MidZuid volgt.

Samenvatting

In het huisvestingsvraagstuk van MidZuid zijn meerdere scenario's bekeken en uiteindelijk is er een tweetal scenario's met elkaar vergeleken. Namelijk het sloop en nieuwbouwsценario versus het 0-scenario. Dit laatste scenario gaat ervan uit dat het gebouw in huidige omvang naar een energielabel A niveau wordt gebracht, waarbij er naar 20 jaar vanwege de klimaatwet overgegaan wordt tot sloop en nieuwbouw.

Uiteindelijk verschillen beide scenario's op gemiddelde exploitatiekosten over de komende 40 jaar minder dan 1%. Dat is te verwaarlozen tot een verschil van € 15.000 per jaar.

Daarbij is de keuze om nu voor het sloop en nieuwbouwsценario te kiezen een logische keuze om de volgende redenen:

- Het is een jas die past bij de doelen voor de komende decennia voor MidZuid. De functionaliteit in het nieuwe gebouw past bij de behoefte van haar inwoners qua gezondheid en flexibel kunnen reageren op de markt;
- Vanaf het realiseren van dit scenario wordt er gedurende de gehele 40 jaar voldaan aan het bereiken van een duurzaamheidsdoelstelling, namelijk het energieneutraal zijn. En daarmee wordt een reductie behaald van 330.000 kg CO₂ uitstoot;
- Met het besluit tot sloop en nieuwbouw is het duidelijk waar je de komende 40 jaar aan toe bent en dit geeft financiële stabiliteit;
- De beschikbare grond die overblijft kan op termijn worden verkocht, wat naar verwachting een opbrengst tussen de 3 en 5 miljoen euro oplevert.

MIDZUID

Huisvesting MidZuid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Uitwerking van scenario “Sloop & nieuwbouw op huidige locatie”	6
2.1. Een “jas die past”: meerjarenvisie en functionaliteit	6
2.2. Meerjarenvisie	7
2.3. Functionaliteit	7
2.4. Duurzaamheid	8
2.5. Investerings- en exploitatiekosten	9
2.6. Risico's	10
2.7. BENG+ versus ENG	11
3. Uitwerking van het 0-scenario	11
3.1. Functionaliteit	11
3.2. Duurzaamheid	12
3.3. Exploitatiekosten	12
3.4. Risico's	14
4. Een totale afweging	15
4.1. Functionaliteit	15
4.2. Duurzaamheid	15
4.3. Investerings-/exploitatiekosten en risico's	16
4.4. Risico's	17
4.5. Conclusie	17
4.6. Overige financiële gevolgen	17
5. Verdere besluitvormingsproces en routekaart daarna	18
Bijlagen	20

1. Inleiding

Het proces van huisvesting is eind 2019 geïnitieerd vanuit het bestuur om met een onderbouwd onderzoek de vragen hierover uit de raden te kunnen beantwoorden. In 2020 is hiervoor het adviesbureau Hevo¹ geselecteerd om dit onderzoek uit te voeren. Gedurende dit onderzoek zijn er in het voorjaar 2021 diverse strategische vragen opgekomen, die eerst geadresseerd moesten worden om tot een passend advies te komen. Op dat moment is het onderzoek gepauzeerd en is er eerst verder doorgepraat over de doorontwikkeling van MidZuid. Uit deze doorontwikkeling zijn geen strategisch andere keuzes gekomen die direct gevolg hebben op de huisvesting. MidZuid blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van de WSW en de belangrijkste uitvoerder voor beschut werk, evenals voor de tijdelijke Participatiewet-banen. En met de verwachte uitstroom en instroom van de mensen die op de locatie van een nieuw te bouwen gebouw voor MidZuid hun standplaats zullen hebben zien we in de komende decennia geen grote veranderingen in aantallen.

In 2021 zijn de werkzaamheden van Hevo op verzoek van het dagelijks bestuur daarop verder opgepakt, met een flexibel concept (ook qua m²) dat past bij de toekomst.

Van daaruit is er in 2021 een scenarioanalyse uitgevoerd door Hevo in opdracht van MidZuid om te komen, via het uitwerken van meerdere scenario's, tot een voorkeursscenario. Dit is in december 2021 gepresenteerd aan het bestuur en in januari 2022 aan de gemeenteraden via een gezamenlijke informatiebijeenkomst.

Hierop is door het dagelijks bestuur in februari 2022 besloten om het voorkeursscenario "Sloop en nieuwbouw" verder te gaan onderzoeken en is er mandaat aan de directeur van MidZuid gegeven om dit verder uit te werken. Aan Hevo is de opdracht gegeven om te komen tot een ruimtelijk en functioneel programma van eisen met een bijbehorend overzicht van de initiële investeringskosten en exploitatiekosten.

Tevens is afgesproken om dit sloop & nieuwbouwscenario af te zetten tegen het zogenaamde "0-scenario". Dit scenario bestaat uit het in stand houden van de huidige situatie zonder grootschalige bouwkundige ingrepen. Dit betekent overigens wel het uitvoeren van het MeerJaren OnderhoudsPlan (hierna: MJOP) met daarnaast een extra investering om aan de aankomende wettelijke verplichting van energielabel A voor het gehele gebouw te voldoen.

¹ Hevo is een extern ingehuurd advies- en bouwmanagementbureau, gespecialiseerd in huisvesting voor gemeentes en sociale werkbedrijven welke voor MidZuid diverse onderzoeken naar de huisvestingssituatie voor MidZuid heeft uitvoert.

Tevens valt in dit scenario er niet aan te ontkomen om tot sloop en nieuwbouw over te gaan indien we aan de wettelijke eis van 95% CO₂-emissiereductie willen voldoen per 2050 (Klimaatwet, artikel 2, lid 1). Dit betekent concreet dat er in 2042 over wordt gegaan tot sloop en nieuwbouw van het huidige pand en deze kosten dan voor de jaren daarna in de kosten worden meegenomen (vanaf 2044). Zo hebben we een zuivere vergelijking tussen beide scenario's kunnen bewerkstelligen en vergelijken we kosten ook zo zuiver mogelijk met elkaar voor de duur van 40 jaar.

2. Uitwerking van scenario “Sloop & nieuwbouw op huidige locatie”

In 2022 is middels werkgroepen, discussiegroepen en meerdere stuurgroepvergaderingen hard gewerkt om te komen tot een programma van eisen (zie bijlage “Ruimtelijk en functioneel programma van eisen”).

Met als uitkomst een totale ruimtebehoefte van 11.800 m², hetgeen in een ruimterelatieschema in detail verder gespecificeerd is in wat voor soort ruimtes met wat voor soort voorzieningen daarin.

Hieronder zal worden ingegaan op de diverse aspecten die uiteindelijk in een afwegingskader samen komen. Op basis van dat afwegingskader neemt het bestuur een besluit.

2.1. Een “jas die past”: meerjarenvisie en functionaliteit

Het mag duidelijk zijn dat het sloop en nieuwbouwscenario voldoet aan de gebruikerseisen van het pand. Daarop is immers het programma van eisen gebaseerd. Het pand dat ontstaat past bij de huidige gemeenschappelijke regeling, de meerjarenvisie van MidZuid die in ontwikkeling is, de basistaken die belegd zijn bij MidZuid op het terrein van de Wsw, NBW en Participatiewet zijn de belangrijkste pijlers voor deze visie. Het sloop en nieuwbouwscenario voldoet aan het huisvesten van deze gewenste basistaken.

2.2. Meerjarenvisie

MidZuid is momenteel samen met het bestuur bezig om de meerjarenstrategie “MidZuid 2035” vorm te geven. Hiervoor zijn de eerste basistaken al bepaald met elkaar.

Dit betekent dat MidZuid als de uitvoeringsorganisatie van de regio Dongemond geheel verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van de Wsw. Daarnaast zal minimaal 80% van alle beschut werkers (de zogenaamde NBW (Nieuw Beschut Werk)) ook via MidZuid aan de slag gaan. Dit omdat de expertise hiervoor bij MidZuid ligt. Ook op het terrein van Participatie zal MidZuid een belangrijke partner zijn voor in-, door- en uitstroom van inwoners die via de P-wet aan de slag gaan. Met deze uitgangspunten is rekening gehouden voor de bepaling van de grootte van nieuwe huisvesting voor MidZuid voor de komende decennia. De medewerkers vanuit de P-wet zijn grotendeels niet werkzaam op de locatie Wilhelminakanaal Noord in Oosterhout.

Daarnaast zal MidZuid de komende jaren meer dan voorheen de samenwerking met partners in het veld gaan zoeken om zo meer werksoorten op basis van detachering aan te kunnen bieden. Tevens zal het onderwerp inclusieve technologie een belangrijker onderwerp worden waar binnen en buiten de muren van MidZuid in samenwerking met de regio West-Brabant aan gewerkt wordt. Met deze plannen is rekening gehouden in het ruimtelijk en functioneel programma van eisen.

2.3. Functionaliteit

De functionaliteit van het nieuwe gebouw zie je terug in de volgende aspecten:

- De toegankelijkheid van het gebouw waardoor medewerkers zelfstandiger zich kunnen bewegen door het gebouw. Dit geldt bijvoorbeeld voor automatisch openende deuren, maar ook een toegankelijker werkcafé/restaurant;
- Een gezond werk en binnenklimaat met kleinere en prikkelarme ruimtes komt ten goede aan de gezondheid en duurzame werkplek van de medewerker. De medewerkers vragen vanuit hun achtergronden om prikkelarme ruimtes die daarmee tegemoetkomen aan de behoefte om in rust te kunnen werken, hetgeen nu niet goed mogelijk is;
- Het creëren van een welkom gevoel in een huiskamer achtige setting waarbij een medewerker zich welkom voelt en daarmee trots is om daar te mogen werken. En

waar zo min mogelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de diverse medewerkers van MidZuid;

- Een plaats waar ontwikkeling een belangrijk onderwerp is met een eigen diagnosecentrum en eigen werkleerlijnen;
- Een plaats waarin inclusieve technologie haar eigen ruimte gaat krijgen in de vorm van TINT West Brabant. Waarin samenwerking met onderwijs en werkgevers inzet van nieuwe technologie mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hoogwaardiger werk kan laten doen;
- Het plaats- en tijdsafhankelijk kunnen werken voor het kantoorpersoneel, waarmee ook door het instellen van een flexfactor van 0,6 ruimte bespaard gaat worden ten opzichte van de huidige situatie;
- De flexibiliteit van de indeling van de werkruimtes. Door gebruik te maken van flexibele wanden is het makkelijker om ruimtes vorm te geven op behoeften van medewerkers en opdrachtgevers, hetgeen ook voor werkleiding het makkelijker maakt dan het hebben van meerdere losse ruimtes zoals nu het geval is;
- Een veiligere omgeving in en om het pand door het meer scheiden van logistieke verkeersbewegingen.

Het nieuwbouwsценario is gebaseerd op een functioneel, ruimtelijk, technisch en duurzaam programma van eisen waarin rekening is gehouden met bovenstaande functionaliteit en is daarmee een jas die past voor de toekomst in de komende decennia. Door het samen met medewerkers, leidinggevenden en diverse experts in werkgroepen vorm te geven heeft dit een programma van eisen opgeleverd waar we de toekomst mee in kunnen. Waarbij sober en doelmatig uitgangspunten zijn en blijven.

2.4. Duurzaamheid

Het nieuw te bouwen gebouw voldoet aan de toekomstige duurzaamheidseisen en wordt daarmee energieneutraal (ENG). De besparing bedraagt daarmee op jaarbasis 330.000 kg CO₂ (gebaseerd op het energieverbruik (gas en elektra) in 2021). Dit betekent conform de wijze van verdelen een besparing van 82.500 kg CO₂ uitstoot per jaar per gemeente vanaf 2027. Een substantiële CO₂ besparing die bijdraagt aan het streefdoel van 55% per 2030 en het wettelijke doel van 95% reductie per 2050.

Als voorbeeld: voor de gemeente Altena is dit een verbetering van de CO2 voetafdruk van minimaal 12,2% en 19% bij inzet gecertificeerde groene stroom voor het resterende gebruiksgebonden verbruik.

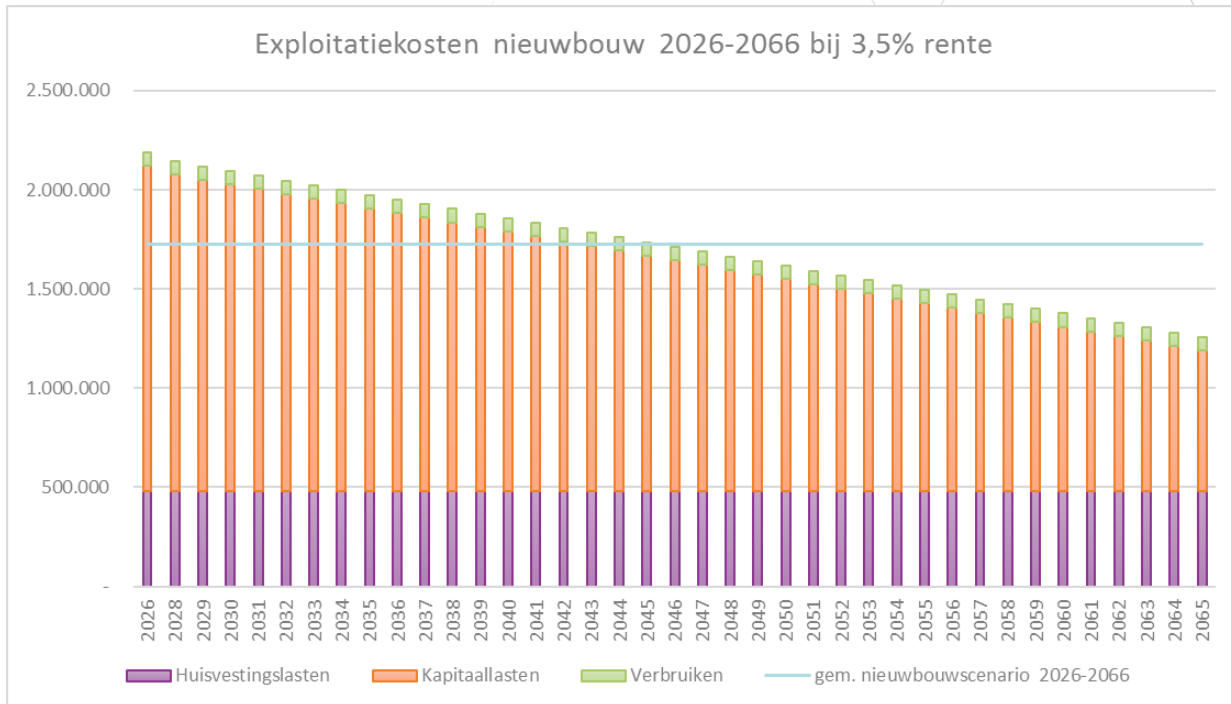
2.5. Investerings- en exploitatiekosten

De initiële investeringskosten zijn door HEVO berekend. Deze post is opgebouwd uit diverse kostensoorten zoals grondkosten, bouwkosten, inrichtingskosten, bijkomende kosten en een post onvoorzien. Op deze investeringskosten is een second opinion door het bureau BBNuitgevoerd waaruit uiteindelijk verschillen kwamen door verschil van inzicht in de gehanteerde eenheidsprijzen welke verklaarbaar zijn. Hierop is door de stuurgroep in maart 2023 aan Hevo verzocht om nogmaals op een meer actueel prijspeil dan medio 2022 de eenheidsprijzen te checken. De uitkomst hiervan heeft uiteindelijk geen aanleiding gegeven om de opbouw van de investeringskostenraming van Hevo aan te passen. Wel is het prijsniveau nadien nog geactualiseerd naar het prijsniveau per maart 2023. Hiermee komen de initiële investeringskosten op € 27.366.100. De daarmee samenhangende gemiddelde exploitatiekosten² oftewel de total cost of ownership (TCO) per jaar bedragen € 1.723.285. In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat de huidige schuld van € 5,6 miljoen na nieuwbouw nagenoeg volledig wordt afgelost. Dit kan mede worden gerealiseerd door de verkoop van de overtollige grond.. Er vanuit gaande dat hiermee op termijn een opbrengst is gemoeid tussen de 3 en 5 miljoen euro.

² Deze exploitatiekosten omvatten de totale kosten van eigenaarschap zijnde de onderhoudskosten, belastingen, verzekeringen, verbruiken, beheerskosten, schoonmaakkosten, afschrijvingen, rentelasten.

Het verloop per jaar voor de periode 2026-2066 ziet er als volgt uit:

In

de eerste jaren zullen de kapitaallasten (afschrijving en rente) hoger zijn dan in de laatste jaren. Daar dient rekening mee te worden gehouden.

2.6. Risico's

In het scenario nieuwbouw zien we dat het duurzaamheidsrisico en verhuurdersrisico die er in het 0-scenario wel bestaan verdwenen zijn, omdat het nieuwe gebouw een op maat gemaakte jas is en er geen sprake zal zijn van overmaat.

Het risico van hogere investeringskosten en hogere rentelasten is er echter wel. In de berekeningen van de investeringskosten en exploitatiekosten zijn met de kennis van nu verantwoorde keuzes gemaakt (zie bijlage "verantwoording bij kostenraming") op basis van de begrippen sober en doelmatig, maar we weten ook dat de laatste jaren zeer veranderlijk zijn geweest en dat met name in de bouw de kosten voor materialen en arbeid enorm zijn toegenomen.

2.7. BENG+ versus ENG

Bij deze keuze voor nieuwbouw is er technisch gezien de keuze om het pand niet Energie Neutraal te maken (ENG), maar Bijna Energie Neutraal (BENG). Echter voldoet de schil van een BENG -gebouw niet aan de vereisten om deze te kunnen wijzen naar een energieneutraal pand, waar we op basis van de klimaatwet in 2050 uiteindelijk aan moeten voldoen. Bij een upgrade later naar ENG zou deze schil er af moeten worden gehaald en opnieuw met een hogere isolatiewaarde moeten worden opgebouwd. Dat betekent dat een BENG-scenario niet reëel is. Wat nog wel overwogen kan worden is een BENG+ scenario. Hierbij wordt de isolatieschil al wel aan de Norm van ENG aangepast, en wordt de rest van het Pand op Beng niveau gebouwd. De investeringskosten worden daarmee zo'n € 450.000 lager. In kapitaallasten levert dit een besparing op van jaarlijks zo'n € 19.000. Met daarbij wel een hoger energieverbruik voor de komende 20 jaar wat zonder extra onderzoek niet specifiek te duiden is. En vervolgens moet dan over 20 jaar alsnog de upgrade naar ENG worden gemaakt. Gezien de beperkte extra kapitaalslast ligt het voor de hand om meteen ENG te bouwen. Dit voorkomt ook financiële verrassingen in de toekomst bij de upgrade van BENG+ naar ENG.

3. Uitwerking van het 0-scenario

3.1. Functionaliteit

Zoals eerder geconcludeerd sluit de huidige gebouwstructuur, maar ook de totale oppervlakte, niet aan bij de vereiste functionaliteit van MidZuid. Dit resulteert in overmaat, te hoge onderhouds- en exploitatiekosten en verhuurdersrisico's op het moment dat leegstaande ruimtes niet worden verhuurd aan derden (geen corebusiness van MidZuid). Ook de kwaliteit van het binnenklimaat en de kwaliteit van de werkomgeving is in de huidige situatie niet de gewenste standaard. In de huidige vorm is de huisvesting ook onvoldoende flexibel om dit aan te passen.

Het continueren van de huidige situatie (scenario 0) voorziet géén verbeteringen in de functionaliteit van de huisvesting. Dat gaat immers verder dan het uitvoeren van het MJOP en het investeringen in energiebesparende maatregelen. Wanneer deze functionele aanpassingen wel gedaan moeten worden resulteert dit in aanzienlijke bijkomende kosten.

Hierbij ontstaat wederom de vraag tegen welke afschrijvingstermijn deze investeringen (versneld) afgeschreven moeten worden. Uiteindelijk zal ook voor het pand van MidZuid een duurzaamheidskriterium komen, waaraan met het huidige gebouw niet aan kan worden voldaan. Uit onderzoek is gebleken dat label A het maximum is wat tegen enigszins verantwoorde kosten gerealiseerd kan worden.

3.2. Duurzaamheid

Een regulier MJOP voorziet niet in verduurzaming van gebouwen omdat hierbij het uitgangspunt is 'het in stand houden' van het betreffende gebouw. Bij gebouwen die het einde van de levensduur naderen is het dan ook de vraag in hoeverre het nog loont om te investeren in duurzaamheidsingrepen zolang een integrale ingreep bouwkundig uitblijft. Per 1 januari 2023 is het de wettelijke verplichting dat kantoren minimaal energielabel C hebben. Een uitzondering geldt voor gebouwen die binnen 2 jaar gesloopt, getransformeerd of onteigend worden. Bij de uitvoering van scenario 0 is dit laatste niet van toepassing en wordt het gebruik van de gebouwen gecontinueerd, dit betekent dat er minimaal voldaan moet worden aan deze labelverplichting.

Conform de opgestelde notitie is het de verwachting dat een groot gedeelte van het kantooroppervlakte (circa 1.270 m²) momenteel niet voldoet aan het vereiste energielabel C. Om deze gebouwdelen aan het vereiste C label te laten voldoen is een totale investering benodigd tussen de € 80.000 en € 100.000 (excl. btw). Belangrijk hierbij te vermelden is dat er hiermee enkel voor de kantoorruimtes verduurzaming voorzien wordt. Daarbij is de verwachting reëel dat verplichting omtrent energielabels richting 2030 nog verder opgeschroefd gaat worden naar minimaal energielabel A, waarmee al snel investeringen van enkele miljoenen Euro's zijn gemoeid, zonder dat we daarmee in de buurt komen van een energieneutraal gebouw. Met daarbij het risico op vervroegd afschrijven van deze investeringen. In het 0-scenario is het daarom reëel om minimaal van een label-A verplichting uit te gaan.

3.3. Exploitatiekosten

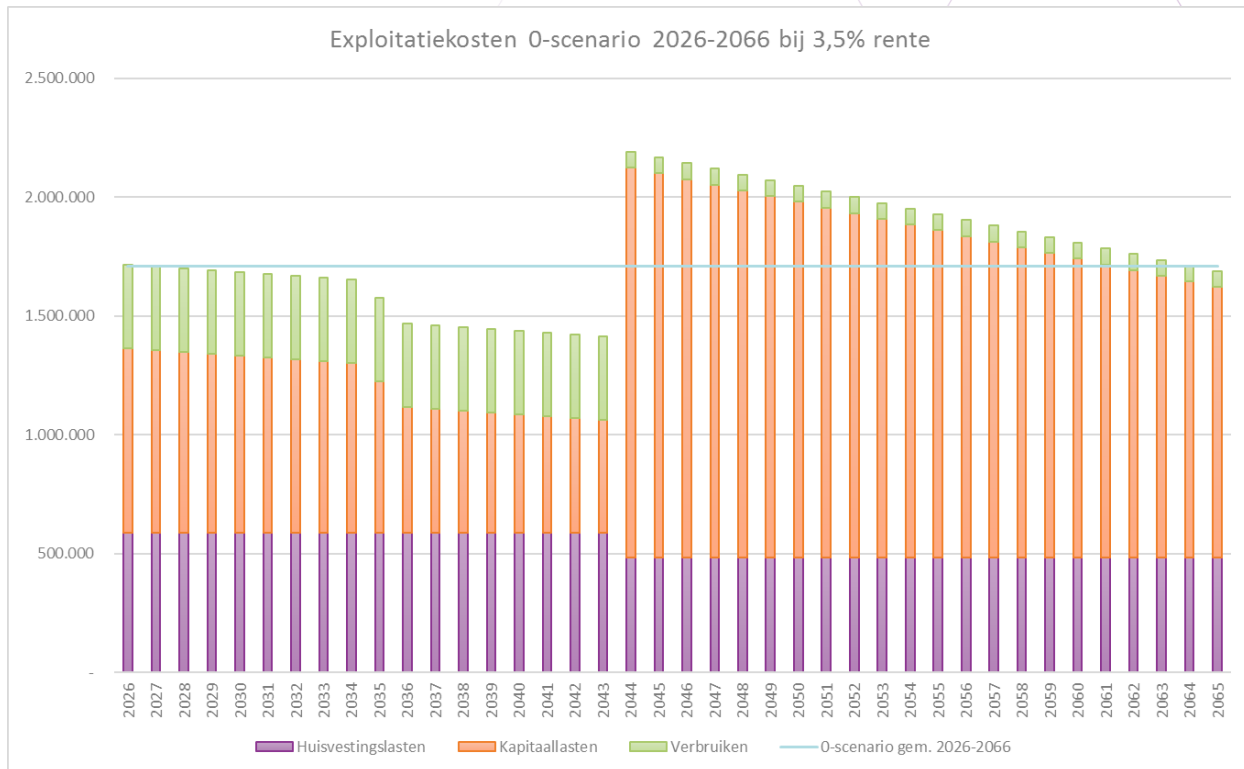
De totale exploitatiekosten voor het 0-scenario per jaar bedragen gemiddeld € 1.708.0000 (gebaseerd op periode van 40 jaar (2026-2066) zoals bij het scenario sloop en nieuwbouw ook gedaan is).

Met het oog op het Klimaatakkoord dient het totale gemeentelijk vastgoed in 2030 55% (Europees besluit, nog geen nationale wetgeving) en in 2050 (klimaatwet Nederland) 95% CO₂ gereduceerd te hebben ten opzichte van 1990. In de praktijk resulteert dit in een zo goed als volledige energieneutrale vastgoedportefeuille. Enkele objecten die minder eenvoudig verduurzaamd kunnen worden kunnen mogelijk gecompenseerd worden door andere objecten. Echter het object van MidZuid is van dermate omvang en kent in de huidige vorm een forse CO₂-emissie per jaar waardoor compensatie niet haalbaar zal zijn.

Met het oog op deze verplichting is het in gebruik houden van deze gebouwen tot voorbij circa 2042 onhoudbaar. Vandaar dat de onderhoudskosten ook zijn doorgerekend voor een periode van 20 jaar, waarna vervolgens wordt overgegaan tot nieuwbouw, waarvan de lasten tevens voor 20 jaar zijn meegenomen, om daarmee de periode van het nieuwbouwsceario en het 0-scenario beide vergelijkbaar te houden over een periode van in totaal 40 jaar. Echter in het klimaatakkoord staat ook voor 2030 een gewenste reductie in de CO₂-emissie van 55% ten opzichte van 1990³. Dit is echter tot op heden geen wettelijke eis. De huisvesting van MidZuid kan voor de gemeenten een belangrijke rol spelen in het behalen van de reductiedoelstelling van 2030. De gemiddelde exploitatiekosten voor de eerste jaren tot aan ca. 2042 bedragen € 1.426.000 per jaar (excl btw). Hierin zijn de rentelasten van de huidige leningen ook meegenomen tot het moment dat naar nieuwbouw wordt over gegaan. Daarna bedraagt het vanaf 2044 voor de eerste 20 jaar van de nieuwbouw gemiddeld € 1.939.000. De gemiddelde jaarlast over die gehele periode van 40 jaar bedraagt dan € 1.708.000. Daarbij ontstaat de vraag welke kapitaalvernietiging ontstaat op een aantal van de grootschalige onderhoudsinvesteringen (zoals vervanging van het dak en investeringen in klimaatinstallaties).

³ Waarbij het Europees Parlement op 18 april jl. heeft ingestemd met een reeks wetten waarmee deze gewenste doelstelling uiteindelijk het verplichte doel moet worden als onderdeel van het Fit for 55-pakket

Het verloop per jaar voor de periode 2026-2066 ziet er als volgt uit:

3.4. Risico's

In het 0-scenario kennen we meerdere risico's:

- Er worden hierbij tot aan 2042 géén functionele en kwalitatieve verbeteringen uitgevoerd aan het gebouw en de ruimtes van MidZuid. Bestaande knelpunten zoals toegankelijkheid van het pand voor mindervaliden, het slechte binnenklimaat en het niet efficiënt kunnen inzetten van werkleiding door te veel aparte ruimtes, worden dan niet opgelost;
- Het niet kunnen voldoen aan de duurzaamheidsambities van de deelnemende gemeenten en aankomende wet- en regelgeving;
- Verhuurdersrisico: het niet meer kunnen verhuren van onderdelen waardoor huisvestingskosten oplopen. Een potentieel risico van gemiddeld € 155.000 op basis van de komende jaren begrote verhuuropbrengsten.
- Doelstelling klimaatakkoord 2030 (55% reductie CO₂-emissie) wordt hierbij niet bereikt;

- De gebouwen van MidZuid gebruiken in de huidige vorm (met verduurzaming naar energielabel A) nog steeds aanzienlijke hoeveelheden elektriciteit en gas. Schommelingen in de energietarieven (zoals in 2022) vormen daarmee een onbeheersbaar risico voor de exploitatiekosten;
- Tussentijdse grootschalige onderhoudswerkzaamheden dienen naar verwachting in 2042 deels versneld afgeschreven te worden wanneer alsnog overgegaan wordt tot sloop & nieuwbouw.
- De huidige schuldpositie kan niet worden verminderd met de verkoop van de overtollige grond met het daarbij horende renterisico op deze schuldpositie en wordt zelfs groter door de financiering voor de uitvoering van het MJOP.

4. Een totale afweging

Hieronder zetten we beide scenario's nogmaals op hoofdlijnen naast elkaar.

	Sloop & Nieuwbouw	0-scenario
4.1 Functionaliteit	++	-
4.2 Duurzaamheid	++	-
4.3 Investerings-/exploitatiekosten	-	-
4.4 Risico's	++	-

4.1. Functionaliteit

Sloop & nieuwbouw levert een gebouw op dat past bij de maat van MidZuid voor nu en in de toekomst. Er zal flexibel gebouwd worden en ook modulair om zo in de toekomst mee te kunnen bewegen met de missie en visie van MidZuid. Daarnaast nog wel belangrijker zal het een enorme stimulans zijn voor het personeel. Men krijgt een gezonder gebouw op veel aspecten zoals klimaat en prikkelarmer waar nodig.

4.2. Duurzaamheid

Het geeft een forse impuls aan de duurzaamheidsambities van MidZuid en daarmee de vier deelnemende gemeenten. Die blijft bij het handhaven van de huidige situatie achterwege. Sterker nog, we kunnen niet voldoen aan het streefdoel van 2030 (55% CO2 reductie) en al helemaal niet aan het wettelijk doel van 2050 (95% CO2 reductie).

4.3. Investerings-/exploitatiekosten en risico's

Het sloop en nieuwbouw scenario is gemiddeld genomen over de 40 jaar € 15.000 duurder per jaar. De gemiddelde kosten voor de nieuwbouw bedragen € 1.723.000 en die van het 0-scenario € 1.708.000.

Zoals aangeven bij de uitwerking van het 0-scenario worden er geen functionele wijzigingen doorgevoerd en zullen verwachte wetgeving op gebied van duurzaamheid behoorlijke financiële consequenties hebben (zie bijvoorbeeld de investeringen bij het verkrijgen van A-labels).

Impact van het sloop en nieuwbouwscenario voor de komende jaren. Hieronder wordt ingezoomd op de financiële impact die dit scenario kent voor de vier deelnemende gemeenten. Deze zijn hieronder in kaart gebracht voor de jaren 2026-2029.

Hogere gemeentelijke bijdragen t.o.v. 0-scenario:					
<i>Bedragen *€ 1</i>		2026	2027	2028	2029
Altena	26,83%	168.921	164.583	160.245	155.908
Drimmelen	12,17%	76.622	74.654	72.687	70.719
Geertruidenberg	15,61%	98.280	95.756	93.233	90.709
Oosterhout	45,39%	285.774	278.436	271.097	263.759
	100,00%	629.597	613.430	597.262	581.095

Natuurlijk lopen die ook na deze jaren door, maar wel met een daling door de jaarlijkse aflossing en daarmee dalende kapitaalslast. Neemt niet weg dat ook het 0-scenario duurder is dan de huidige begroting als gevolg van de (aankomende) regelgeving omtrent duurzaamheid en de ambities van de gemeentes daarin.

Het overzicht geeft de meerkosten aan ten opzichte van 0-scenario. Wanneer de beide scenario's over 40 jaar tegen elkaar worden afgezet, dan bedraagt het verschil tussen de gemiddelde jaarlast tussen beide scenario's ' € 15.000 per jaar. Maar in eerste jaren zijn er veruit de grootste kapitaallasten. Daarmee neemt de gemeentelijke bijdrage voor de huisvesting per gemeente in eerste instantie fors toe.

4.4. Risico's

We besparen in de nieuwbouw op onderhoudskosten in de eerste jaren en energiekosten zijn blijvend lager en daarmee ook de risico's die daarmee samenhangen. Het is de afweging tussen kosten nú waarbij risico's beperkt worden ten opzichte van risico's in de toekomst, waarbij we weten dat er in de toekomst altijd een grootschalige investering aan zal komen. Daarbij loopt nieuwbouw wel het verhuurderrisico er uit, wat niet tot de kerntaken van MidZuid hoort en wordt het risico op onvoorziene kapitaalvernietiging tot een minimum terug gebracht. Ook het renterisico op de huidige leningen is in het nieuwbouwscenario lager, doordat op termijn de overgebleven grond kan worden verkocht en de opbrengsten hiervan kunnen worden aangewend ter aflossing van deze leningen.

4.5. Conclusie

De conclusie is dat het sloop en nieuwbouw scenario de betere investering is omdat er vanaf de oplevering van het nieuwe pand een enorm duurzaamheidsdoel behaald is, het een passend pand is zonder veel risico's zoals benoemd en het gemiddeld over de komende 40 jaar financieel weinig verschil uit maakt met het 0-scenario dat ook nog een behoorlijke financiële risicocomponent kent.

4.6. Overige financiële gevolgen

Aflossing leningen

Bij de keuze voor nieuwbouw ontstaan er nog een aantal financiële gevolgen die we nog kort willen belichten. Zo blijft er na nieuwbouw beschikbare grond over die aangewend kan worden om de huidige leningen grotendeels mee af te lossen. Daarmee ontstaat een schone nieuwe basis voor MidZuid, waarmee we de erfenissen uit het verleden kunnen oplossen. Afhankelijk van de bestemming van de grond is de inschatting dat dit tussen de 3 en 5 miljoen euro opbrengt. Dit zal na besluitvorming verder onderzocht moeten worden. Juist door de opbrengsten van de grond aan deze leningen te koppelen en niet rechtstreeks aan de investeringskosten van de nieuwbouw kan er beter gestuurd worden op het optimale moment van verkoop van dit deel van deze grond. In het nieuwbouwscenario is in de

vergelijking er vanuit gegaan dat de opbrengsten van de grond mede worden ingezet om de huidige leningen af te lossen. Indien de grondopbrengst onvoldoende blijkt om de oude leningen af te lossen, dan is het risico voor de gemeenten dat er een restschuld over blijft, waarmee de rentelast hoger wordt dan in de scenarioberekeningen.

Vervroegde afschrijving op pand bij sloop

Verder zal bij nieuwbouw het oude pand worden gesloopt. Echter staat dit pand nog voor een boekwaarde van € 2,3 miljoen op de balans, welke bij sloop vervroegd wordt afgeschreven naar nihil. Dat zou een eenmalige last zijn voor dit bedrag. Daar tegenover staat er per ultimo 2022 een voorziening groot onderhoud van € 1,6 miljoen op de balans. Bij het nieuwbouwscenario hoeft dit groot onderhoud niet meer uitgevoerd te worden en valt deze voorziening vrij. Dit zou een eenmalige bate zijn voor dit bedrag. Hiertussen zit een gat van € 700.000. Echter wordt er over 2023 nog € 264.000 toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud, waarmee dat verschil al wordt teruggebracht naar € 437.000. De oplevering van het pand zal op z'n vroegst in 2026 zijn, waardoor er zeker nog 3 jaar afschrijving plaatsvindt op het huidige pand. Hiermee is een bedrag aan normale afschrijving van € 507.000 gemoeid, waarmee het verschil tussen de vrijval van de onderhoudsvoorziening en de vervroegde afschrijving bij sloop er helemaal uit loopt, waardoor er hierdoor geen financiële gevolgen zijn.

5. Verdere besluitvormingsproces en routekaart daarna

Na besluitvorming in het Algemeen Bestuur van 6 juli zal het voorgenomen besluit met extra info/duiding aan de colleges en gemeenteraden van de vier afzonderlijke gemeenten gestuurd worden. We willen vanuit het grote belang dat hier mee gemoeid is voor MidZuid en de gemeenten dit langs alle raden leiden ter beeldvorming en oordeelsvorming om de zienswijze zo te vernemen van de raden. Het is namelijk een zeer belangrijk en majeur besluit over de toekomst van MidZuid en daarbij willen we graag zeer transparant de zaken voorleggen aan de raden om zo ook in gezamenlijkheid tot een goede besluitvorming te komen.

Het besluitvormingsproces zoals het er nu uitziet is dat we na het concept besluit door het algemeen bestuur direct na het zomerreces in de beeld en oordeelsvormende raden per gemeente acte de presence zullen geven. Waarna eind september op basis van deze zienswijze een definitief besluit genomen kan worden door het algemeen bestuur van MidZuid. Tussentijds zal het bestuur nauw betrokken zijn bij de vervolgbeslissingen in het proces.

Daarna volgt de ontwerpfase en realisatiefase:

Ontwerpfase

november 2023 / maart 2024

Aanbesteding ontwerpteam architect, projectmanagement, diverse adviseurs, (afhankelijk van bouworganisatievorm)

maart 2024 / april 2025

Ontwerpfase: het ontwerp van de huisvesting ism. de bouworganisatie. Verloop: schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp, technisch ontwerp uitvoeringsontwerp (ook wel bestek genoemd)

Realisatiefase

februari 2025 / augustus 2025

Selectie uitvoerende partijen. In deze fase worden de aannemers, installateurs, geselecteerd

oktober 2025 / januari 2027

Realisatiefase. Het daadwerkelijk bouwen van de nieuwe huisvesting

januari 2027

Oplevering

In de ontwerp- en realisatiefase wordt het bestuur periodiek geïnformeerd. Vervolgens zal de bestuurder de raad informeren over de stand van zaken van het bouwproces.

Bijlagen

- *3.5.1. Ruimtelijk en functioneel programma van eisen (inclusief bijlage 3.5.1.1. Bijlage 1 bij Ruimtelijk en Functioneel programma van eisen - Technisch Programma van Eisen .pdf)*
- *3.5.2. Verantwoording bij kostenraming*
- *3.5.3. Beschrijving huisvestingsscenario 0 (inclusief bijlage A, 3.5.3.1. en bijlage B, 3.5.3.2)*
- *3.5.4. Planning 4 gemeenten doorlooptproces naar besluitvorming huisvesting 2023*
- *3.5.5. Vragen en antwoorden AB vergadering d.d. 20 maart 2023*
- *3.5.6. Financiële samenvatting bij huisvestingsbesluit MidZuid*

Ruimtelijk en Functioneel Programma van Eisen

Nieuwbouw huisvesting MidZuid

Opdrachtgever
MidZuid

Datum
23 februari 2023

Referentie
1664705-0045.1.0

Auteur(s)
de heer P. Bressers MSc
de heer M.J.F. van Gelsdorp

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4		
1.1. Doel Programma van Eisen	4		
1.2. Leeswijzer	5		
2. Visie en organisatiedoelstellingen	6		
2.1. Strategische visie en organisatiedoelstellingen	6		
2.2. Huisvestingsvisie	6		
2.3. Scope en aanvullende voorwaarden	7		
3. Ontwerpprincipes op gebouwniveau	8		
3.1. Kantooromgeving	8		
3.1.1 Plaats- en tijdonafhankelijk werken	8		
3.1.2 Activiteitgerelateerd werken	8		
3.1.3 Flexfactor kantooromgeving	9		
3.2. Centrale omgeving	9		
3.3. Centrale productie-/ werkpleeromgeving	10		
3.4. Toegankelijkheid & Zonering	10		
3.4.1 Toegankelijkheid	10		
3.4.2 Beveiliging en veiligheid	11		
3.5. Ruimte relatieschema	12		
4. Ruimtebehoefte	13		
5. Uitwerking op voorzieningenniveau	15		
5.1. Kantooromgeving: Primaire werkomgeving	15		
5.1.1 Basiswerkplek	15		
5.1.2 Concentratiewerkplek	15		
5.1.3 Samenwerkplek	16		
5.2. Kantooromgeving: Secundaire werkomgeving	16		
5.2.1 Belplek	16		
5.2.2 Aanlandplek	16		
5.2.3 Overlegplek (4-6 en 6-8 personen)	17		
5.2.4 Koffiecorner & informele overlegplek	17		
5.2.5 Printvoorziening	18		
5.2.6 Garderobe & Lockers	18		
5.3. Centrale voorzieningen	18		
5.3.1 Publieksgebied	18		
5.3.2 Centrale vergader- en opleidingsruimten	19		
5.3.3 Eet-Werkcafé	20		
5.3.4 Keuken (inclusief uitgifte en opslag)	20		
5.3.5 Kolf-/Stilte ruimte	20		
5.3.6 Bedrijfsarts/ EHBO-ruimte	20		
5.3.7 Archiefruimte en opslag	21		
5.3.8 Sanitair, douches en werkkasten	21		
5.3.9 ICT ruimten	21		
5.4. Werkbedrijf	21		
5.4.1 Klein productiewerk (Verpakken & Assemblage)	21		
5.4.2 Diagnose & Assesment	22		
5.4.3 Inclusieve Technologie hub	22		
5.4.4 Voedselverwerking	22		
5.4.5 Kantoorwerkplekken in het werkbedrijf	22		
5.4.6 Algemene opslag in/rondom werkbedrijf	22		
5.4.7 Ruimte t.b.v. schoonmaak/catering	22		
5.4.8 Ruimte t.b.v. Groen/Grijs	23		
5.4.9 Pantryvoorzieningen in de productieomgeving	23		
5.4.10		Centraal	
magazijn			23
5.5. Terrein			24
5.5.1 Binnen stalling voertuigen (loods)			24
5.5.2 Buiten stalling voertuigen			24
5.5.3 Opslag gevaarlijke stoffen			24
5.5.4 Afvalverwerking			24
5.5.5 Wasplaats voertuigen en machines			24
5.5.6 Fietsenstalling			24
5.5.7 Parkeergelegenheid			24
5.5.8 Brengen & ophalen			24
5.5.9 Laadkuil vrachtwagens			24

5.5.10	Terrein
algemeen	25
Bijlage I: Technisch Programma van Eisen	26
Bijlage II: Moodboards werkomgevingen	27
Bijlage III: Visie op duurzaamheid	29

1. Inleiding

Impressie huidige gebouw/terrein MidZuid

MidZuid vervult een belangrijke maatschappelijke rol binnen de gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. In deze regio werkt de organisatie samen met de gemeenten, werkgevers en maatschappelijke partners en organisaties ten behoeve van kwetsbare groepen mensen. MidZuid richt zich op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het uitgangspunt van de organisatie is dat niemand onnodig aan de kant wordt geschoven en iedereen werk verdient. De huisvesting dient deze maatschappelijke functie optimaal te faciliteren.

Op dit moment is de centrale locatie van MidZuid gesitueerd aan het Wilhelminakanaal Noord in Oosterhout. Het betreft een perceel van circa 28.670m² (kadaster) met daarop diverse gebouw(delen) van in totaal circa 10.000m² BVO. De oudste gebouwdelen zijn rond 1989 gebouwd en later diverse malen van uitbreidingen voorzien.

De huidige gebouwenstructuur is in de loop van de jaren ontstaan door allerlei ontwikkelingen, maar sluit niet meer aan bij de huidige functionele eisen & wensen van hedendaagse ontwikkel- ofwel brede participatiebedrijven zoals MidZuid. Daarnaast is de huisvesting te ruim en niet flexibel, zijn er functionele en kwalitatieve gebreken (zoals het matige binnenklimaat) en komt de bedrijfsvoering steeds meer in het geding door toenemende risico's op uitval van installaties. Daarnaast is het gebouw in de

huidige staat niet duurzaam en met het oog op de doelen uit het klimaatakkoord voor de lange termijn ook niet duurzaam te maken.

Uit een in 2021 uitgevoerde scenariostudie is gebleken dat nieuwbouw van de centrale huisvesting van MidZuid op de huidige locatie het meest gunstige scenario is. Door het Algemeen Bestuur van MidZuid is in het begin van 2022 de opdracht gegeven aan MidZuid om verder te gaan met het uitwerken van een Ruimtelijk, Functioneel en Technisch Programma van Eisen van deze nieuwbouw. Deze documenten en bijbehorende investeringskostenraming en globale massastudie geven vervolgens de gewenste detaillering om het 0-scenario (voortzetten van de huidige situatie) en het nieuwbouw scenario goed tegen elkaar af te wegen. Op basis hiervan kan een definitieve keuze gemaakt worden over de toekomstige huisvesting van MidZuid.

1.1. Doel Programma van Eisen

In het voorliggend ruimtelijk functioneel Programma van eisen (RF PvE) is een vertaling gemaakt van de visie en ambities van MidZuid ten aanzien van de te vernieuwen huisvesting in *ruimtelijke* en *functionele eisen* voor de fysieke werkomgeving. Dit is gedaan in samenspraak met een brede afvaardiging van de medewerkers van MidZuid. In verschillende workshops is input opgehaald voor de nieuwbouw, dit is vervolgens verwoord in dit document.

Dit RF PvE heeft de volgende doelen:

- Het is een leidend document voor de ontwerpende partijen, projectmanagers en andere betrokken partijen.
- Het is een toetsingsmiddel voor de beoordeling van de output van de ontwerpende partijen en een instrument voor evaluatie.

De architect kan aan de hand van dit RF PvE een ontwerp maken voor de nieuwbouw van MidZuid.

In aanvulling op dit RF PvE is een technisch PvE (T PvE) opgesteld waarbij de kwaliteit van de gebouwelementen wordt vastgelegd inclusief de technische uitrusting, duurzaamheidseisen en aanvullende eisen en wensen van de gebruikers. Dit T PvE is als bijlage I (separaat document) opgenomen bij dit document.

1.2. Leeswijzer

Dit PvE bestaat uit vijf hoofdstukken. Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 het vertrekpunt - de visie en organisatiedoelstellingen - van het project beschreven. In hoofdstuk 3 worden de ontwerpprincipes op gebouwniveau en het ruimterelatieschema beschreven. Hoofdstuk 4 is vervolgens een weergave van het volledige Programma van Ruimten van de toekomstige huisvesting. In hoofdstuk 5 zijn de functionele en ruimtelijke eisen op voorzieningenniveau verwoordt. Voor alle technische eisen van de toekomstige huisvesting verwijzen we graag naar bijlage I; het Technisch Programma van Eisen (separaat document).

Alle foto's in dit document zijn opgehaald tijdens werksessies en hebben een relatie met de toekomstige nieuwbouw van MidZuid. In bijlage II van dit document zijn samenvattend een viertal moodboards opgenomen die voortkomen uit de werksessies. Al deze afbeeldingen visualiseren met name de door de organisatie gewenste sfeer, beleving en uitstraling van de verschillende omgevingen en vormen daarmee een richting voor het toekomstige ontwerp.

Als Bijlage III is, ter info, ook de Visie op Duurzaamheid opgenomen. Deze is ook onderdeel van het Technisch Programma van Eisen.

2. Visie en organisatiedoelstellingen

2.1. Strategische visie en organisatiedoelstellingen

Het uitgangspunt van MidZuid is dat ieder mens een kans moet hebben op een zo zelfstandig mogelijk leven. Werk is hierbij een belangrijke voorwaarde. De organisatie gelooft in ieders talent en gelooft dat iedereen aan het werk moet kunnen komen. Het liefst zo regulier mogelijk, maar een beschutte omgeving voor hen die dat nodig hebben en als vangnet voor degenen die in tijden van economische laagconjunctuur terug kunnen vallen op MidZuid.

Daarvoor zet de organisatie zich in en daarmee versterkt de organisatie de inwoners van het verzorgingsgebied.

“Iedereen moet, naar vermogen, deelnemen aan de maatschappij. Mensen moeten zinvol mee doen en kunnen participeren.”

MidZuid tracht van oudsher samen met partners op zoek te gaan naar duurzaam werk voor verschillende doelgroepen. Voorheen werd dit gedaan vanuit de sociale werkplaats, tegenwoordig in een netwerk als sociaal werk- en ontwikkelbedrijf. De vier gemeenten zoals eerder beschreven zijn eigenaar van de organisatie en hebben belang bij de samenwerking met MidZuid in de regio.

MidZuid acteert in de regio als een bemiddelaar tussen werkenden en werkzoekenden en vormt daarmee in zekere zin het centrum van werk voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Daarbij zet de organisatie in op groei van de individu en een duurzame arbeidsontwikkeling. Hiervoor wordt in de ontwikkeling onder andere gebruik gemaakt van geijkte methodieken zoals Werkstap.

MidZuid dient als bemiddelaar een warm welkom toe te dragen aan de gemeenten, de medewerkers, UWV, bedrijven en maatschappelijke organisaties om tot een inclusieve arbeidsmarkt te komen.

MidZuid staat als organisatie midden in de samenleving. Veranderingen in de samenleving, de maatschappelijke of de politieke context hebben directe invloed op de organisatie en de werkzaamheden van de organisatie. Een belangrijke ontwikkeling waar alle werk- en ontwikkelbedrijven mee te maken hebben is de verschuiving in de doelgroep. De ‘traditionele’ Wsw-doelgroep verdwijnt langzaam en daar komen

andere, en deels zwaardere, doelgroepen met een grotere of langere begeleidingsbehoefte voor terug. Ook MidZuid heeft met deze verschuiving in de doelgroep te maken.

2.2. Huisvestingsvisie

“Het gaat om werk dat betekenis heeft in de samenleving en betekenis geeft aan de medewerker”

De huisvesting van MidZuid dient meer te zijn dan enkel een plek om te werken. Het is een veilige en prettige omgeving voor zowel medewerkers, klanten, opdrachtgevers als ketenpartners. Het gaat daarbij zowel om fysieke (entrees, scheiding van verkeersstromen, ARBO, inbraakveilig), mentale (veilige werksfeer, zonering, ‘menselijke maat’) als ook digitale veiligheid (databescherming, AVG-Proof, etc.).

Deze huisvestingsvisie heeft primair betrekking op de centrale locatie van MidZuid in Oosterhout. Het uitgangspunt is dan ook dat het grootste gedeelte van de activiteiten van MidZuid op één locatie gehuisvest is. Het is namelijk van grote toegevoegde waarde dat de kantoormedewerkers binding hebben en houden met de doelgroep waarvoor MidZuid werkzaam is. Door het combineren van het kantoor met de werk-/leeromgeving wordt dit bereikt. Bijkomend kan er door centralisering efficiënt gebruik gemaakt worden van algemene ruimtes en kan er uniformiteit in de bedrijfsvoering en identiteit gecreëerd worden.

Vanwege de regionale functie die de organisatie heeft, dient de centrale locatie goed bereikbaar te zijn. Het is de doelstelling van MidZuid om midden in de samenleving te staan, waardoor het de voorkeur heeft om zichtbaar te zijn voor anderen. De organisatie werkt veel samen met andere partners en heeft de ambitie om een groot deel van de werkzaamheden van de doelgroep medewerkers op locatie elders te organiseren. Aanvullend daarop moeten medewerkers op de eigen locatie kunnen worden voorbereid om extern werkzaamheden te kunnen gaan verrichten. Er is echter een deel van de medewerkers en toekomstige medewerkers die een beschutte werkomgeving nodig hebben en houden. Dat kunnen ondernemers niet in die mate bieden. Een kwalitatief goede huisvesting met een professionele uitstraling en passend bij deze werkzaamheden van de organisatie is de uiteindelijke doelstelling van deze

huisvestingsvisie. De huisvesting dient onderdak te bieden aan een groep medewerkers die hier lang zullen werken en tevens dient het de ontwikkelfunctie in zich te herbergen.

Op het terrein is het van belang dat de interne en externe logistiek op een efficiënte en logische manier georganiseerd wordt waarbij er aandacht is voor verschillende verkeersstromen die elkaar al dan niet mogen kruisen. Fysieke bereikbaarheid van en door het materieel en de daarbij behorende veiligheid is een aandachtspunt. Juist ook tijdens de aankomst en het vertrek van medewerkers die buiten werken. In het kader van inbraakveiligheid wordt de toegang tot het terrein gecentraliseerd en wordt het aantal toegangen tot het gebouw beperkt. Verder wordt er in en rondom het gebouw gewerkt met beveiligingszones met toegangscontrole/pasjes en cameratoezicht.

Door de conjunctuurgevoeligheid en politieke afhankelijkheid van MidZuid is flexibiliteit en op-/afschaalbaarheid van de huisvesting van belang om ontwikkelingen op een gezonde en financieel verantwoorde manier te kunnen opvangen. Dit vergt een flexibiliteit die op verschillende manieren ingevuld kan worden (zoals rekening houden met een overmaat of ondermaat, tijdelijke verhuur aan derden indien er eigen toegang is, of juist de strategie om alle extra benodigde productie- en opslagfaciliteiten elders tijdelijk te huren). Ervaring leert dat productieprocessen veranderlijk zijn en onderhevig zijn aan marktontwikkeling. Om ook hierin flexibiliteit te realiseren is een modulaire hoofdopzet voor productieruimten gewenst. Daardoor zijn slechts beperkte middelen nodig om een veranderde ruimtevrage in productiefaciliteiten op te vangen. Daarbij zijn goede zichtlijnen en doorkijkmogelijkheden door middel van transparantie wenselijk om toezicht te kunnen houden. Het borgen van voldoende privacy en het verminderen van prikkels is daarbij een belangrijk kader. Vandaar dat een modulaire bouw daarbij een randvoorwaarde is.

De werkomgeving is inspirerend en kwalitatief goed maar niet overdadig; een gepaste soberheid die behoort bij de doelmatigheid. Het prettige en gezonde binnenklimaat draagt bij aan het gebruikscomfort, productiviteit en de gezondheid van medewerkers.

Werkzaamheden moeten verricht kunnen worden aan ergonomisch verantwoord meubilair in akoestisch aantrekkelijke en goed verlichte ruimten. Teams kunnen bij

elkaar werken en hier passende ruimten voor kiezen. In het centrale hart (eet-werkcafé) komen de verschillende functies samen.

De centrale kantoorfuncties worden gescheiden van de functies productie en magazijn, maar wel in de nabijheid en met een goede verbinding, bijvoorbeeld door de centrale kantoorfuncties op de verdieping te situeren. Hierdoor ontstaat een natuurlijke scheiding en kan er gewerkt worden met verschillende zones/beveiligingsschillen.

De algehele uitstraling is zowel binnen als buiten uniform en ademt MidZuid. Lopend door het gebouw is zichtbaar wat de organisatie doet en waar zij voor staat.

2.3. Scope en aanvullende voorwaarden

De volgende aspecten zijn geen onderdeel van dit RF PvE, maar hebben wel aandacht nodig:

- De ICT-gerelateerde voorzieningen, zoals het exacte aantal beeldschermen en wel of geen gebruik maken van dockingstations dienen op een later moment nog nader uitgewerkt te worden. Ook de gebouwgebonden ICT-gerelateerde voorzieningen, zoals infrastructuur en wifi accesspoints, dient apart inzichtelijk te worden gemaakt.
- Veranderende huisvesting leidt niet automatisch tot ander gedrag, een andere manier van werken. Ter voorbereiding op de ingebruikname van de nieuwbouw, is het dan ook noodzakelijk om aandacht te hebben voor het thema gedrag en verandering. De nieuwbouw vraagt om een andere manier van werken en de organisatie dient hierop ingespeeld te zijn. Om het hybride werken goed te kunnen faciliteren is het binnen de kantooromgeving van belang dat er voldoende goede faciliteiten zijn om hybride vergaderingen (bijvoorbeeld via MS Teams) te organiseren en/of bij te wonen.

3. Ontwerpprincipes op gebouwniveau

3.1. Kantooromgeving

Het aantal medewerkers dat gebruik maakt van de kantooromgeving bij MidZuid is circa 70. Het betreft medewerkers met verschillende functies; directieleden, managers, administratieve medewerkers en diverse andere medewerkers.

Daarnaast zijn er circa 10 personen die gebruik maken van een kantoorwerkplek in de nabijheid van een productieproces; met name de teamleiders. Dit betreft leiding als ook de diagnose en ontwikkelfunctie die binnen MidZuid plaatsvindt.

Het is de wens van de organisatie om een meer 'platte' organisatie te creëren waarbij veel gebruik gemaakt wordt van elkaars faciliteiten en de scheiding tussen doelgroep medewerkers en andere medewerkers waar mogelijk verdwijnt. Om deze grenzen zoveel mogelijk te laten vervagen is vanuit MidZuid de wens uitgesproken om ook de productie units in de nabijheid van het kantooromgeving te realiseren.

Door de organisatie is in november 2020 een projectgroep voor het project 'Het Nieuwe Werken (HNW) ingericht. Deze projectgroep hanteert de volgende definitie voor HNW:

“Organisatie breed zullen werknemers, waarbij dit vanuit hun functie realiseerbaar is, plaats, tijd (en device) onafhankelijk werken binnen gestelde kaders die door werkgever met werknemer vooraf zijn besproken.”

Er zijn twee belangrijke thema's die een rol spelen in het kantoorconcept voor de centrale huisvesting van MidZuid:

- Plaats- en tijdonafhankelijk werken.
- Activiteitgerelateerd werken

3.1.1 Plaats- en tijdonafhankelijk werken

MidZuid omarmt het plaats- en tijdonafhankelijk werken als mogelijkheid voor medewerkers waarbij 'het kantoor' de standaard blijft. Dit betekent concreet dat het werken vanuit huis of een andere locatie, naast het werken vanuit de centrale kantooromgeving, mogelijk is.

Deze 'hybride' vorm van werken geeft medewerkers de vrijheid om, zolang de werkzaamheden, verplichtingen etc. het toelaten, zelf de keuze te maken om bepaalde

werkzaamheden vanuit huis, kantoor of een andere locatie uit te voeren. Binnen de huidige huisvesting van MidZuid wordt momenteel geëxperimenteerd met het Hybride werken. De precieze invulling hiervan in de toekomstige huisvesting dient op basis hiervan geëvalueerd en verder vormgegeven te worden. Essentieel hierin blijft het contact met de werkvloer om zo verbonden te blijven met het verhaal van MidZuid en waar de organisatie voor staat.

3.1.2 Activiteitgerelateerd werken

Het Activiteitgerelateerd werken houdt in dat een medewerker een werkplek kiest die aansluit bij de activiteit die hij/zij op dat moment uit gaat voeren. Dit betekent dan ook dat medewerkers in principe geen 'eigen' werkplekken hebben.

Het is hierbij van belang dat het werkplekconcept veel variatie biedt: een mix van open kantoorruimten met basis-arboconforme werkplekken, aanlandplekken, informele overlegplekken, team-/projectruimtes, belplekken, individuele overlegruimten (ook ten behoeve van hybride vergaderen), concentratieruimten, vergaderruimten, ontmoetingsplekken, etc.

Voor de huisvesting van MidZuid is deze variatie een belangrijk uitgangspunt. Deze variatie en gemixte opstelling bevordert ontmoeting en interactie. Een transparante werkomgeving bevordert daarbij de (informele) communicatie en onderlinge samenwerking, wat belangrijk is als men niet per definitie op een vaste plek zit. Aangezien samenwerking en interactie tussen afdelingen en medewerkers een van de belangrijkste pijlers is mogen medewerkers van MidZuid gebruik maken van alle werkplekken.

De Arbo-plekken zijn bedoeld om voor langere tijd te gebruiken en zijn daarom Arbo-conform uitgevoerd. D.w.z. ze voldoen aan: (NPR) 1813 'Ergonomie - Richtlijn voor kantoormeubelen en hun toepassing bij de inrichting van administratieve ruimten en kantoren en NEN 1824 (2010) Ergonomie - Ergonomische eisen voor de oppervlakte van kantoorwerkplekken. De plekken zijn makkelijk verstelbaar, liefst tot stahoogte. De bureaustoel bij de werkplek dient gebruiksvriendelijk verstelbaar te zijn. De aanlandplekken zijn bedoeld voor kortdurend gebruik (< 2 uur) en worden daarom niet Arbo-conform uitgevoerd.

In het kader van overzichtelijkheid en vindbaarheid wordt de gehele werkomgeving voorzien van een hoge mate van transparantie met voldoende glas in de wanden maar met aandacht voor privacy en geborgenheid. Er wordt een mix aan overlegplekken en vergaderruimten aangeboden waarbij er ook afwijkende ruimten zijn die uitnodigen tot creativiteit en innovatie. Door het gehele werkgebied is er nadrukkelijk aandacht voor de akoestiek, intimiteit en huiselijkheid. In zones met werkplekken worden dan ook niet meer dan 6 tot maximaal 8 bureaus nabij elkaar gesitueerd.

De kantooromgeving heeft een uitnodigende, warme en prettige sfeer en uitstraling waardoor medewerkers er deels voor kiezen om op kantoor te werken, samen met collega's. Er is een multifunctionele ontmoetingsplek (eet-werkcafé) waar (kantoor) medewerkers elkaar kunnen ontmoeten, waar informeel overleg plaats kan vinden maar waar ook de lunch genuttigd kan worden, grote bijeenkomsten kunnen hier plaatsvinden of er kan een kop koffie gedronken worden. Dit eet-werkcafé 'loopt over' in de centrale ontvangstruimte/werkplein waardoor er een duidelijk 'kloppend hart' in het gebouw ontstaat.

Naast de overlegruimten die verspreid gesitueerd worden in de kantooromgeving vindt er ook een clustering plaats van een aantal grotere vergaderruimten, met name ook voor vergaderingen met externen. Deze vergaderruimten kunnen tevens gebruikt worden voor opleidingen en trainingen en dienen daarom ook gemakkelijk te reserveren te zijn middels een reserveringssysteem. Zoals reeds benoemd zijn deze grotere ruimtes gesitueerd in de nabijheid van het centrale werkplein waardoor deze zowel vanuit de kantooromgeving als de productie units snel te bereiken zijn. Een dergelijk reserveringssysteem zou ook beschikbaar moeten zijn voor alle andere vergader- en spreekruimtes in het gebouw.

Naast het Activiteitgerelateerd werken is er behoefte aan een gezonde, welkome, prettige, groene en inspiratieve (werk)omgeving waar medewerkers met plezier naar toe gaan en zich welkom voelen. Het is hierbij nadrukkelijk van belang dat de 'menselijke maat' gehanteerd blijft en de centrale locatie van MidZuid niet te 'massaal' aanvoelt. Flexibiliteit in deze (werk)omgeving is gewenst om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen.

3.1.3 Flexfactor kantooromgeving

Binnen de kantooromgeving van MidZuid gaat gewerkt worden met een flexfactor van 0.60. De flexfactor geeft hierbij aan hoeveel 'arbo-conforme' bureauwerkplekken er per medewerker beschikbaar zijn in de kantooromgeving (de primaire werkomgeving). Bij het Activiteitgerelateerd werken is het echter juist van belang dat medewerkers een geschikte werkplek kiezen die past bij de activiteit die ze op dat moment uitvoeren. Naast de arbo-conforme bureauwerkplekken bestaat de kantooromgeving dus ook nog uit andere type werkplekken zoals vergaderruimten, teamkamers, concentratieruimtes, aanlandplekken etc. (de secundaire werkomgeving).

Een flexfactor van 0,60 betekent in de praktijk dat voor iedere 10 medewerkers 6 arbo-conforme bureauwerkplekken beschikbaar zijn in de kantooromgeving. Zoals reeds benoemd wordt er daarnaast aanvullend rekening gehouden met de 'secundaire werkomgeving'. In hoofdstuk 4 zijn alle gewenste ruimtes en functionaliteiten op voorzieningenniveau uitgewerkt.

3.2. Centrale omgeving

Naast de bureauwerkzaamheden vinden er in de centrale omgeving ook gesprekken plaats met klanten, worden trainingen en opleidingen gegeven en is nadrukkelijk ook veel gelegenheid voor (spontane) ontmoeten en interactie. Mensen komen binnen bij MidZuid middels een centrale ontvangstruimte waar een gastheer-/vrouw ze verwelkomt en verder helpt. Deze centrale ruimte is uitnodigend, laagdrempelig en warm zodat mensen zich prettig voelen wanneer ze bij MidZuid binnen komen. Deze uitnodigende ruimte faciliteert in formele ontmoeting- en gespreksruimten (deels beveiligd) maar biedt, door een fysieke relatie met het eet-werkcafé, ook de mogelijkheid tot het nuttigen van een lunch, drinken van een kop koffie of 'aanlanden' tussen werkzaamheden of overleggen door. De algemene ruimtes, zoals opleidings-, overleg- en vergaderruimtes bevinden zich in de directe nabijheid van deze centrale omgeving.

Gelet op de kwetsbare doelgroep is het ook hier van belang dat deze ruimte de 'menselijke maat' behoudt en zoveel als mogelijk prikkelarm is. De veiligheid van klanten en medewerkers dient vanzelfsprekend ook in de meer informele ruimten altijd gewaarborgd te zijn. Hierbij wordt zoveel mogelijk gestreefd naar 'Informeel waar het kan en formeel waar het moet'.

Vanuit deze 'centrale ruimte' ofwel het 'werkplein' wordt er door medewerkers naar het kantoorgebied, vergader-/opleidingsruimten of de productieomgeving gegaan. Zoals benoemd dient het gehele gebouw voorzien te worden van een logische zonering zodat de functies van verschillende gebieden in elkaar overlopen maar er, vanuit veiligheidsoverwegingen, wel scheidingen zijn tussen de verschillende functies/ruimten waar het niet anders kan.

3.3. Centrale productie-/ werkpleeromgeving

Naast de kantooromgeving en het centrale werkplein bestaat de centrale locatie van MidZuid ook uit een productieomgeving waarin beschutte of semi-beschutte werkzaamheden uitgevoerd worden. Hoewel het streven is om zoveel mogelijk mensen extern aan werk te helpen *bij* de opdrachtgevers zal er in de praktijk ook altijd behoefte blijven aan een beschutte werkomgeving. Enerzijds omdat sommige opdrachtgevers geen ruimte of mogelijkheden hebben om een bepaalde productielijn op te zetten en omdat sommige mensen in de doelgroep niet goed 'mee kunnen' in een reguliere omgeving, maar anderzijds ook zeker omdat deze productieomgeving ook een belangrijke 'experimenteeruimte' is. Hiermee wordt met name bedoeld op diagnosticeren en het functioneren van de omgeving als werkpleerplekken waarbij gebruik gemaakt wordt van methodische arbo ontwikkeling. Een ruimte waar de intake en diagnose plaatsvindt en tevens ontwikkeling een plaats krijgt. Tenslotte functioneert deze ruimte ook als 'vangnet' voor medewerkers van externe werkplekken die tijdens economische laagconjunctuur terug kunnen vallen op deze voorzieningen.

Deze productieomgeving dient, evenals de kantooromgeving, flexibel te zijn; het type werk dat uitgevoerd wordt varieert namelijk sterk en de precieze eisen aan de omgeving daardoor ook. Dit betekent dat de ruimtes standaard uitgerust moeten zijn met de mogelijkheid tot het huisvesten van tal van (productie)werkzaamheden. Denk hierbij aan: plafondhoogtes, draagvermogen van de vloeren, hoogte toegangsdeuren (ook voor laden en lossen), gestandaardiseerde omvang, logische stramienmaten waardoor ruimtes eenvoudig in te delen zijn, verdeling en beschikbaarheid van nutsvoorzieningen (en het vermogen daarvan), etc. Wanneer er bij de bouw voldoende aandacht is voor deze bouwkundige elementen dan resulteert dat in een productieomgeving die toekomstbestendig en eenvoudig aanpasbaar is.

Zoals reeds benoemd dient de productieomgeving in faciliteiten gelijkwaardig te zijn aan de kantooromgeving. Dit betekent dat ook deze ruimtes veilig en schoon zijn en er gewerkt kan worden in een prettig binnenklimaat. Omdat werkzaamheden in de productieruimtes anders zijn dan in de kantooromgeving kunnen de technische eisen voor deze ruimtes wel anders zijn. In het Technisch PvE zijn deze verschillen inzichtelijk gemaakt.

De productieomgeving is tevens een ruimte waar opdrachtgevers/leveranciers een deel van hun werkzaamheden onderbrengen. Vanuit deze gedachte is het dan ook van belang dat ook deze omgeving representatief, professioneel en kwalitatief goed is; maar ook hier met oog voor de doelmatigheid.

3.4. Toegankelijkheid & Zonering

MidZuid is bij voorkeur een zo toegankelijk mogelijke organisatie zonder barrières en (zichtbare) veiligheidsmaatregelen. Echter in de huisvesting is het veelal onontkoombaar dat een zekere mate van zonering aangebracht wordt. Dit voor het borgen van de veiligheid van diverse soorten medewerkers maar ook het veilig opbergen van documenten, materialen, etc..

Bij zonering draait het om veiligheid en toegankelijkheid. Middels het aanbrengen van diverse beveiligingsschillen en het realiseren van een goede logistiek wordt hier invulling aan gegeven.

3.4.1 Toegankelijkheid

Gelet op de doelgroep die gebruik maakt van de faciliteiten van MidZuid is het thema Toegankelijkheid van groot belang bij de realisatie van de toekomstige huisvesting. Toegankelijkheid zorgt ervoor dat mensen met een functiebeperking niet onnodig worden uitgesloten van het gebruik van voorzieningen, producten en diensten. Bovenal is toegankelijkheid een kwaliteitsaspect. Toegankelijkheid van het gebouw voor mindervalide medewerkers en bezoekers dient in alle ruimtes georganiseerd te zijn conform het Handboek voor Toegankelijkheid. Hierbij gelden minimaal onderstaande punten:

1. In het betreffende gebouw moet iedereen ongehinderd kunnen doen wat hij/zij volgens de bestemming komt doen;
2. Het uitgangspunt is dat alle ruimtes, routes en objecten in het gebouw door iedereen zijn te gebruiken;

3. Tijdens het ontwerpproces wordt in overleg met de toekomstige gebruikersgroepen een overzicht van wensen gemaakt en besloten én beargumenteerd welke ruimtes niet voor iedereen toegankelijk hoeven te zijn. Tevens wordt er besloten of er ruimtes zijn waar specifieke gebruikersgroepen gebruik van moeten kunnen maken;
4. Gelet op de deels kwetsbare doelgroep met een beperkte mobiliteit die werkzaam is bij MidZuid is er nadrukkelijk aandacht voor het ontruimen van het gebouw in het geval van een calamiteit;
5. Verspreid over het gehele gebouw dienen MIVA-toiletten gerealiseerd te worden;
6. Alle ruimtes en de verbindingen tussen de ruimtes worden weergegeven in een ruimtematrix en een relatieoverzicht of routeschema.

Om toegang te krijgen tot de huisvesting maken medewerkers en bezoekers gebruik van de centrale ingang. Daarnaast is er voor medewerkers ook een mogelijkheid om gebruik te maken van een ingang die direct toegang geeft tot de productie zone (tevens voor medewerkers Groen) of de kantoorzone. Aan en afvoer van goederen (ook facilitair) vindt plaats via de expeditie ruimte bij het magazijn.

3.4.2 Beveiliging en veiligheid

Beveiliging en sociale veiligheid is een belangrijk item voor een organisatie als MidZuid. De huisvesting moet voldoen aan alle wettelijk vastgelegde veiligheidseisen. De sociale veiligheid, gezondheid en het welbevinden van de gebruiker moeten gewaarborgd zijn. Veiligheid voor medewerkers door mogelijk agressief gedrag van bezoekers is een aandachtspunt. Daarnaast mogen de primaire en secundaire bedrijfsprocessen niet in gevaar komen. Gekeken naar de zonering van het gebouw is de volgende zonering gewenst:

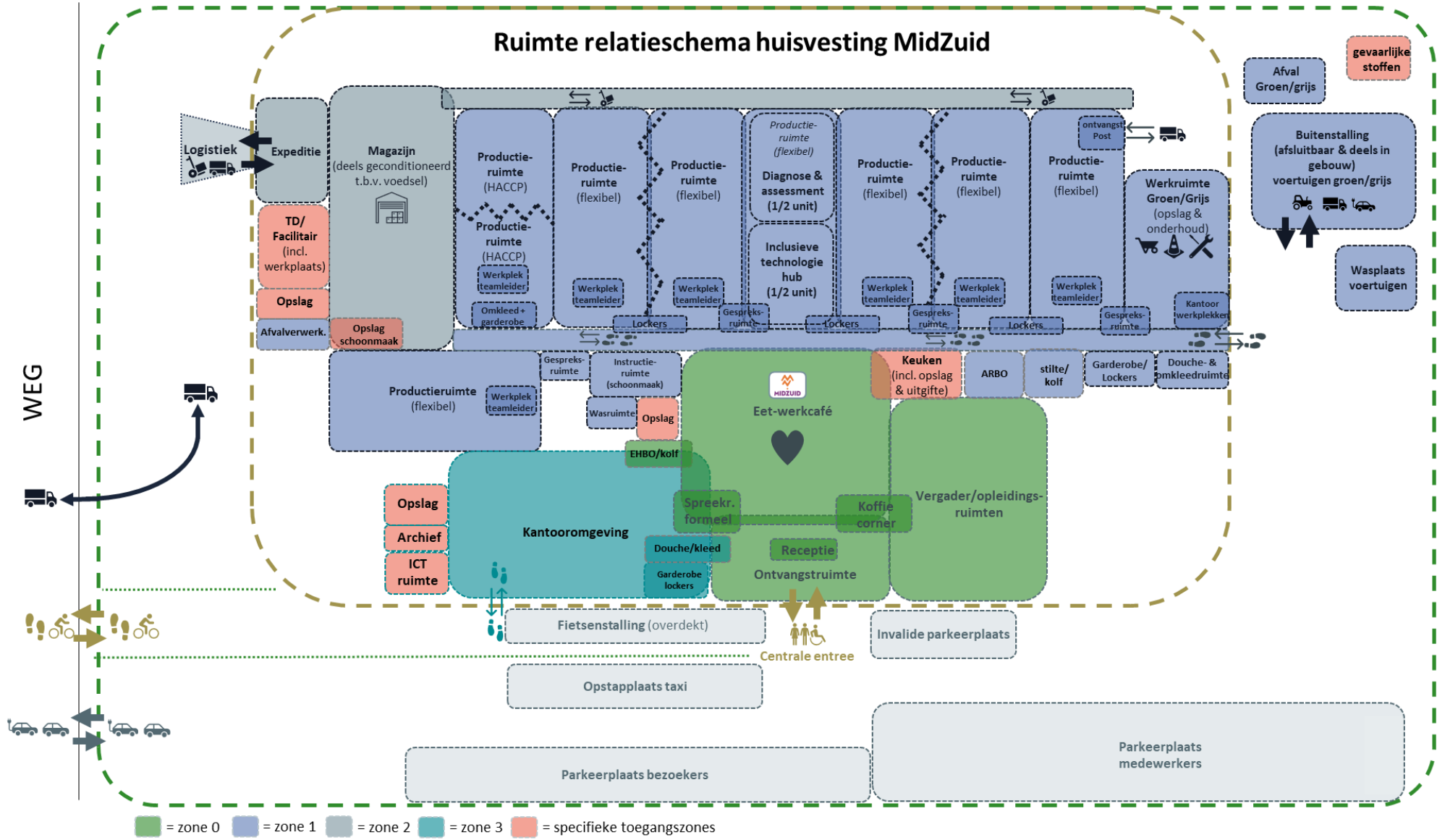
- Zone 0: Vrij toegankelijke zone; deze zone is toegankelijk voor zowel medewerkers van MidZuid als niet medewerkers.
- Zone 1: Zone waarin de productie omgeving zich bevindt; deze is toegankelijk voor alle medewerkers van MidZuid.
- Zone 2: In deze zone bevindt zich het magazijn van MidZuid; deze zone is alleen toegankelijk voor medewerkers die daartoe geautoriseerd zijn.
- Zone 3: kantoorzone; deze zone is toegankelijk voor kantoormedewerkers van MidZuid

- Specifieke toegangszones: Een aantal ruimtes kennen specifieke toegang, voor deze ruimtes dienen medewerkers op ruimteniveau geautoriseerd te worden voor toegang, afhankelijk van de functie.

Een veilige (werk)omgeving kan, naast zichtbare en fysieke beveiliging, ook meer onzichtbaar gerealiseerd worden. De huisvesting van MidZuid dient nadrukkelijk een huiselijke en welkome sfeer te hebben waardoor deze ook uit zichzelf agressie-verlagend werkt.

Op de volgende pagina is een ruimte relatieschema opgenomen. Dit is een schematische weergave hoe de verschillende onderdelen van de huisvesting idealiter ten opzichte van elkaar gepositioneerd zijn en in welke zone deze zich bevinden. Deze schematische weergave van de relaties tussen ruimten is nadrukkelijk geen plattegrond maar enkel een relatieschema; een uitgangspunt is namelijk dat er een compact gebouw gerealiseerd wordt waarbij functies ook gestapeld worden op twee bouwlagen.

3.5. Ruimte relatieschema

4. Ruimtebehoefte

RUIMTESTAAT Kantooromgeving

Aantal medewerkers	70	< invullen
Flexfactor	0,60	< invullen
Arbo werkplekken (primaire werkomgeving)	42	

PRIMAIRE WERKOMGEVING	M2 NORM / PLEK	AANTAL	TOTAAL M2
Basiswerkplek	# 8	27	216
Concentratiewerkplek	# 8	11	88
Overleg- / samenwerkplek (2p/3p) (semi-open)	# 8	4	32

^ is inclusief horizontaal verkeer

SECUNDAIRE WERKOMGEVING	M2 NORM / RUIMTE	AANTAL	TOTAAL M2
Belplek (1p)	# 3	6	15
Aanlandplek	# 3	4	12
Vergaderruimten (4p)	# 3	8	24
Vergaderruimten (6p)	# 3	6	18

OVERIGE RUIMTEN (onderdeel werkomgeving)	M2 NORM / RUIMTE	AANTAL	TOTAAL M2
Pantry incl. informele overlegplek	20	1	20
Printvoorziening (incl. kleine opslag kantoorartikelen)	7	2	14
Berging werkloer incl. garderobe, lockers en kastruimte	12	2	24
Kastruimte/werkarchief	Onderdeel van bovengenoemde berging		0
Lockers	Onderdeel van bovengenoemde berging		0
Horizontale verkeersruimte t.b.v. secundaire voorzieningen			13

SUBTOTAAL M2 VVO **476**
M2/werkplek 11,3

RUIMTESTAAT centrale voorzieningen

Centrale omgeving	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Receptie/ontvangst gastheer/-vrouw	40	1	40
Centrale ontvangstruimte, koffiecormer & 'wachten'	50	1	50
Formele spreekruimten in/rondom centrale ruimte (4 pers, beveiligd)	10	2	20
Print-/ kopieervoorziening	10	1	10
Opslag ruimten (communicatie, diverse, etc.)	12	2	24
Overige centrale voorzieningen:			
Vergader- / opleidingsruimte 20p.	50	1	50
Vergader- / opleidingsruimte 10p. (2 koppelbaar middels flex.wand)	25	3	75
Vergader- / opleidingsruimte 8p (2 koppelbaar middels flex.wand)	20	3	60
Restaurant / eet-werkcafé	2,0	138	276
Keuken t.b.v. restaurant (+uitgifte, koeling & opslag)	150	1	150
Algemene douche-/omkleedruimten	10	2	20
Kolf-/Stille ruimte(s)	10	1	10
ruimte bedrijfsarts/EHBO/arbo dienst	10	1	10
Garderobe in centrale omgeving	12	1	12
ICT (patch)	8	2	16
ICT opslag	15	1	15
Archief	30	1	30
Schoonmaakkasten	5	3	15
Diverse (faciliteir) opslag	12	2	24
Afvalverwerking	20	1	20
Sanitaire ruimten (verspreid door het gebouw)			144
Horizontale verkeersruimte centrale omgeving			129

SUBTOTAAL M2 VVO **1.199**

RUIMTESTAAT productie-/ werkleer omgeving

Productietype I: Div. productiewerk (klein)		
Aantal medewerkers	163	< invullen
Aantal FTE	112	< invullen
Deeltijdfactor	0,69	
Werkplekken (binnen productietype I)	131	conform opgave ↓ invullen

Productietype I	M2 NORM / RUIMTE	AANTAL units	TOTAAL M2
Productie unit (circa 14m2 per werkplek) Bestaat uit: - 22 werkplekken t.b.v kleinschalig productiewerk - 'actieve' werkvoorraad t.b.v. uitvoerende werkzaamheden - ruimte t.b.v. lopende band en/of 'sorteermachine' - Lockers/garderobe - verkeersruimte in de productieruimte	300	6	1800
Kantoorwerkplekken productieleiding in productieunit	6	6	36
Diagnose & Assessment (halve unit)	150	1	150
Inclusieve Technologie hub (halve unit)	150	1	150
Print-/ kopieervoorziening	6	2	12
Overleg-/spreekruimten gekoppeld aan productieruimte 4pers. 2x	2,5	8	20
Kantine t.b.v. productieruimte	2,5	66	algemeen restaurant
Algemene opslag (let op! Géén magazijn)	12	2	24
Horizontale verkeersruimte (rondom) productieruimten			175

SUBTOTAAL M2 VVO **2.367**

Productietype II: Div. productiewerk (Voedselverwerking; HACCP richtlijnen)		
Aantal medewerkers	12	< invullen
Aantal FTE	24	< invullen
Deeltijdfactor	2,00	
Werkplekken (binnen productietype II)	22	conform opgave ↓ invullen

Productietype II	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Productieruimte (15m2 per werkplek) Bestaat uit: - 22 werkplekken t.b.v kleinschalig productiewerk (Let op! HACCP) - 'actieve' werkvoorraad t.b.v. uitvoerende werkzaamheden - ruimte t.b.v. lopende band en/of 'sorteermachine' - Lockers/garderobe - verkeersruimte in de productieruimte	300	1	300
Kantoorwerkplekken specifiek t.b.v. productieruimte	6	1	6
Print-/ kopieervoorziening	6	0	0
Overleg-/spreekruimte gekoppeld aan productieruimte 4pers. 1x	2,5	4	10
Kantine t.b.v. productieruimte	2,5	11	algemeen restaurant
Algemene opslag (let op! Géén magazijn)	12	1	12
omkleedruimten + garderobe (gekoppeld aan productietype II)	15	1	15
Horizontale verkeersruimte (rondom) productieruimten			27

SUBTOTAAL M2 VVO **370**

Magazijn t.b.v. productieruimten

	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Centraal magazijn			
Centrale magazijnruimte (incl. expeditie)			1100
Geconditioneerd magazijn			250
kantoorwerkplekken specifiek voor magazijn	6	1	6
oplaadplaats/standplaats heftrucks etc.	75	1	75
Horizontale verkeersruimte magazijn			114
↓ invullen			
SUBTOTAAL M2 VVO			1.545

Productietype IV: Schoonmaak/Catering

Aantal medewerkers	extern	< invullen
Aantal FTE	extern	< invullen
Deeltijdfactor	0,00	

	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Productietype IV			
Instructieruimte (multifunctioneel/schoonmaak)	50	1	50
Wasruimte	40	1	40
Centrale opslag schoonmaakmiddelen/materiaal	15	1	15
Douche-/omkleedruimten (gekoppeld aan productietype IV)	15	0	0
Horizontale verkeersruimte (rondom) productieruimten			6
↓ invullen			
SUBTOTAAL M2 VVO			111

Productietype V: Groen/Grijs

Aantal medewerkers	40	< invullen
Aantal FTE	38	< invullen
Deeltijdfactor	0,95	

	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Productietype V			
algemene Opslag	12	1	12
Stalling (binnen) materialen ((kleine) aanhangers, etc.)	13	15	buitenterrein
opslag spullen en berging(en)	150	1	150
Kantoorwerkplekken specifiek t.b.v. Groen/grijs	6	4	24
Print-/ kopieervoorziening	6	1	6
Overleg-/spreekruimte gekoppeld aan Groen 4pers. 1x	2,5	4	10
Afvalverwerking	20	1	buitenterrein
Eigen kantine Groen/Grijs	2,5	20	algemeen restaurant
Douche-/omkleedruimten (gekoppeld aan productietype V)	8	2	16
Lockers (groot)	0,4	60	25
Horizontale verkeersruimte (rondom) productieruimten			36
↓ invullen			
SUBTOTAAL M2 VVO			267

Productietype VI: Technische Dienst/faciliteir (ondersteunend aan productie)

Aantal medewerkers	3	< invullen
Aantal FTE	3	< invullen
Deeltijdfactor	1,00	
Aantal werkplekken	3	

	M2 NORM / RUIMTE/PERS.	AANTAL	TOTAAL M2
Productietype VI			
Werkplekken	8	3	24
Opslag stoffen en (klein) materieel	20	1	20
Werkplaats (kleine draaibank, etc.)	50	1	50
Lockers (groot)	0,5	3	2
Horizontale verkeersruimte (rondom) productieruimten			11
↓ invullen			
SUBTOTAAL M2 VVO			107

RUIMTESTAAT subtotalen

Ruimte	TOTAAL M2
Subtotaal VVO t.b.v. kantooromgeving	476
Subtotaal VVO t.b.v. centrale en algemene voorzieningen	1.199
Subtotaal VVO productieruimte	2.738
Subtotaal VVO Magazijn (t.b.v. productieruimten)	1.545
Subtotaal VVO t.b.v. productietype schoonmaak/groen&grijs	378
Subtotaal VVO t.b.v. VI (Technische dienst/faciliteir)	107
TOTAAL VVO	6.444
Techniekruimten en verticale verkeersruimten	8,00% v/h VVO 515
Totaal NVO	NVO 6.959
Schachten, constructie en ontwerpspeling	10,00% v/h NVO 696
Totaal BVO	BVO 7.655

TERREIN	M2	AANTAL	TOTAAL M2
Bebouwd grondoppervlak*	7655	60%	4.593
binnenstalling voertuigen (afsluitbaar)	303	1	303
Buitenstalling diverse (keten, hoogwerkers, etc.)	200	1	200
buitenstalling voertuigen MidZuid (parkeerplaatsen)	24	22	528
afvalverwerking groen/grijs (afgesloten ruimte)	33	1	33
Wasplaatsvoertuigen (buiten)	40	1	40
Opslag gevaarlijke stoffen (afgesloten ruimte op terrein)	33	1	33
Parkeren auto (inclusief weg t.b.v. ontsluiting parkeerplaatsen)	24	112	2.679
Fietsenstalling (deels overdekt en afsluitbaar (medewerkers))	1,30	153	199
Laadkuiel vrachtwagens	75	1	75
Verkeersruimte t.b.v. logistiek op terrein	2000	1	2.000
Groen (ambitie is groen/uitnodigend terrein)	500	1	500
ontwerp-/ inpassingspeling (5% van subtotaal)	559	1	559

* Aanname is 60% van het totaal BVO

TOTAAL M2 terreinoppervlakte (afgerond) 11.800

5. Uitwerking op voorzieningenniveau

5.1. Kantooromgeving: Primaire werkomgeving

5.1.1 Basiswerkplek

De basiswerkplekken zijn bedoeld voor semi-geconcentreerd bureauwerk, routinematige activiteiten en werkzaamheden waarbij sprake is van een aanloopfunctie. Het open karakter van de werkplek en de positie in de kantooromgeving stimuleren directe interactie.

Er wordt individueel gewerkt op de basiswerkplekken, waarbij de mogelijkheid bestaat om kort met elkaar af te stemmen. De basiswerkplek wordt in varianten van verschillende aantallen aaneengeschakeld in de werkomgeving gepositioneerd. De werkplek is bedoeld om voor langere tijd aan te werken en dient daarom Arbo-conform te worden uitgevoerd.

Situering

De werkplekken zijn zodanig gesitueerd dat er een prettige, werkbare ruimte ontstaat waarin geluidsoverlast wordt voorkomen door compartimentering. De werkplekken behoeven een halfhoge beschutte omgeving.

Dit kan door middel van kleine wandjes tussen de bureaus of door middel van 'room dividers' zoals gordijnen, halfhoge kasten of wanden. Er wordt gestreefd naar open werkplekken in groepen van maximaal 8 werkplekken, zodat er natuurlijke akoestische barrières ontstaan in de plattegrond van de kantoorvloeren. Vanwege de openheid van de werkplekken en de aanloopfunctie is het belangrijk dat de looplijnen naar belplekken, concentratiewerkplekken en overlegplekken kort zijn.

De basiswerkplek kan verschillend worden uitgevoerd, waarbij de ene plek net wat meer concentratiemogelijkheden biedt dan de andere.

In oplopende mate van concentratie zijn de volgende typen werkplekken te onderscheiden binnen de categorie 'basiswerkplek':

- Standaard basiswerkplek met klein tussenwandje: cluster van 2-4 werkplekken.
- Coupé-werkplek: werkplek met aan drie zijden halfhoge akoestische wanden.

Voor sommige functies is een hogere mate van vertrouwelijkheid vereist. Extra privacy kan dan worden geborgd door bijvoorbeeld de toepassing van speciale schermen waardoor voorbijlopende medewerkers niet direct kunnen meelesen op de beeldschermen.

Faciliteiten

Alle basiswerkplekken hebben een (elektrisch) in hoogte verstelbaar bureau (deels tot stahoogte) en een, eenvoudig, verstelbare bureaustoel. De bureaus hebben een afmeting van 1,60 x 0,80 m.

5.1.2 Concentratiewerkplek

De concentratiewerkplekken zijn afgesloten werkruimten voor aaneengesloten gebruik door één persoon. Deze werkplek is bedoeld voor geconcentreerd bureauwerk, vertrouwelijke telefoongesprekken en Teams gesprekken. De werkplek wordt Arbo-conform uitgevoerd.

Situering

De concentratiewerkplek is bij voorkeur niet gesitueerd in de buurt van drukke functies zoals een koffiecorner.

De positie van het bureau in de ruimte moet zodanig zijn dat de persoon die in de ruimte is zich maximaal kan concentreren en manoeuvreren. De scheidingswanden moeten dusdanig transparant zijn dat men in de ruimte geen opgesloten gevoel heeft. Daarbij dient wel voldoende privacy te worden geboden voor geconcentreerd werk. Bij het werkblad dienen de wanden dan ook niet volledig transparant te zijn.

De ruimte dient ook geschikt te zijn voor één-op-één persoonlijke gesprekken. Hiertoe is een bijzetstoel nodig in de ruimte.

Faciliteiten

Alle concentratiewerkplekken hebben een elektrisch in hoogte verstelbaar bureau (deels tot stahoogte) en een verstelbare bureaustoel. De bureaus hebben een afmeting van 1,60 x 0,80 m.

5.1.3 Samenwerkplek

De samenwerkplek, is een ruimte (open en gesloten) waar medewerkers projectmatig kunnen samenwerken, gedurende een aantal aaneengesloten uren. De werkplekken in deze ruimte worden Arbo-conform uitgevoerd.

In de ruimte zijn voldoende faciliteiten, zoals een groot beeldscherm, beschrijfbaar 'wand', ophangmogelijkheden, etc. om projectmatig samen te werken en brainstormen te ondersteunen.

Faciliteiten

De werkplekken in deze ruimte hebben een (elektrisch) in hoogte verstelbaar bureau en een verstelbare bureaustoel. De bureaus hebben een afmeting van 1,60 x 0,80 m.

5.2. Kantooromgeving: Secundaire werkomgeving

5.2.1 Belplek

De belplek is een kleine gesloten ruimte die gebruikt kan worden op de momenten dat medewerkers in de open werkplekken een individueel langdurig/intensief telefoongesprek moeten voeren. De belplek is geen volwaardige werkplek en is bedoeld voor tijdelijk gebruik. De werkplek wordt daarom niet Arbo-conform uitgevoerd.

Het is echter wel van belang dat er voldoende licht in de ruimte valt. De ruimte dient transparant te zijn.

Situering

De belplekken bevinden zich tussen de basiswerkplekken. De situering van de ruimten kan inpandig zijn vanwege het tijdelijke gebruik. Deze plekken worden voorzien van de benodigde akoestische voorzieningen zodat geen overlast wordt veroorzaakt. Bij situering op het midden van de vloer dient voldoende privacy te worden geboden voor geconcentreerd werk en mag er geen afleiding zijn voor de gebruiker(s) van de belplek of de omgeving hier omheen.

Faciliteiten

De belplekken kennen twee uitvoeringen. Enerzijds met een hoge kruk en een hoge, smalle tafel en anderzijds met een tafel en bureaustoel. De laatste is geschikt voor langere bijvoorbeeld Teamsoverleggen.

5.2.2 Aanlandplek

De aanlandplek wordt gebruikt om tijdelijk aan te werken, bijvoorbeeld tussen afspraken door. Gezien de tijdelijke aard van gebruik wordt de werkplek niet Arbo-conform uitgevoerd.

Situering

Deze plekken worden in de randen van de werkdomeinen of in de centrale of decentrale ontmoetingsgebieden gesitueerd om interactie en kennisdeling te stimuleren.

Faciliteiten

De aanlandwerkplek kent diverse uitvoeringen, van hoog tot laag zitten. Om het gebruik van aanlandplekken te stimuleren is het van belang dat er wel 'basisvoorzieningen' zoals contactdozen van 230v beschikbaar zijn.

5.2.3 Overlegplek (4-6 en 6-8 personen)

Naast de centrale vergaderfaciliteiten zijn er ook (reserveerbare) overlegvoorzieningen op de werkvloeren. Zie hoofdstuk 4 voor de aantallen. Hiermee ontstaat een mooie mix aan voorzieningen binnen de werkgebieden en zijn alle voorzieningen 'dichtbij'. De verschillende varianten overlegplekken zijn bestemd voor het voeren van (ad hoc) overleg, groepsgesprekken en vertrouwelijke gesprekken.

In alle overlegruimten dienen voorzieningen aanwezig te zijn om op een hybride vorm overleg met elkaar te hebben via videoconferencing en aanvullende AV-faciliteiten. De ruimten hebben verschillende 'looks' passend bij de verschillende typen overleg. Denk daarbij aan brainstormen en scrummen, hiervoor is het wenselijk dat de ruimtes ook voorzien worden van (grote) whiteboards.

Situering

De situering van de ruimten kan deels inpandig zijn vanwege het tijdelijke gebruik. De ruimten mogen niet te transparant zijn in verband met vertrouwelijkheid, borging van privacy en voorkomen van afleiding; een redelijke mate van beschutting is daarom vereist (niet geheel voorzien van glazen wanden). De ruimten dienen om dezelfde redenen akoestisch optimaal geïsoleerd te zijn. Van buitenaf dient men te kunnen zien of de ruimte beschikbaar is of niet door de toepassing van een glazen wand en een reserveringsdisplay.

Faciliteiten

Bij het inrichten van de overlegplekken dient te worden gestreefd naar een aangename verhouding tussen het volume van de ruimte en het volume van de inrichtingselementen.

Bij de positionering van de overlegplekken moet rekening gehouden worden met de routing, zodat de medewerkers niet 'gestoord' worden in hun werkzaamheden.

De ruimten zijn uitgerust met presentatieschermen voor presentaties en videoconferencing (hybride overleg). Ook zijn er beschrijfpaneel/wanden en ophangmogelijkheden. In verband met presenteren, het voorkomen van inkijk van buitenaf en het borgen van privacy, is enige mate van blindering van de ramen noodzakelijk.

5.2.4 Koffiecorner & informele overlegplek

De koffiecorners bevinden zich op een logische plek op de kantoorvloer zodat mensen elkaar daar kunnen ontmoeten. Deze koffiecorners vormen het centrale punt binnen een werkgebied of op het grensvlak van meerdere werkgebieden, en faciliteren ontmoeting, samenwerking en overleg.

De reuring loopt vanaf deze plekken geleidelijk over in rust. Het type werkplekken ondersteunt de overgang van reuring naar rust.

De werkplekken in de nabijheid van de koffiecorners bestaan voornamelijk uit aanlandwerkplekken, dit gaat over in de verschillende typen basiswerkplekken

De koffiecorner heeft een multifunctionele opzet en kan ook gebruikt worden voor (informeel) overleg. De ruimte heeft een informele, warme en huiselijke uitstraling.

Het definitieve aantal koffiecorners moet worden bepaald op basis van het gebouwontwerp. Een acceptabele loopafstand tot een koffiecorner is hierbij maatgevend.

Faciliteiten

- Koffieautomaat.
- Spoelbak met koud- en warmwater.
- Afvalbakken voor gescheiden afvalinzameling.
- Kleine opbergkast voor bekers/koffie benodigdheden
- Informele overlegplekken voor circa 8 personen (in diverse uitvoeringen).

5.2.5 Printvoorziening

In de nabijheid van een aantal van de koffiecorner is ook een service unit, waar de printer en een kast met de benodigde kantoorartikelen staan.

5.2.6 Garderobe & Lockers

Centraal in de kantooromgeving is een ruimte met garderobe en lockers. Deze ruimte bevindt zich in de kantoorzone maar is wel 'open' zodat ventilatie geborgd blijft.

De lockers zijn bedoeld om persoonlijke eigendommen in op te bergen. Vooral nog is het uitgangspunt dat er voor circa 75% van het aantal medewerkers een locker beschikbaar is, deze lockers zijn niet 'persoonsgebonden'. De lockers worden gesitueerd nabij de ingang van de kantooromgeving of de koffiecorner zodat overlast naar de werkdomeinen wordt beperkt. De lockers worden ontsloten middels de toegangspassen. Afmeting locker: 40 x 50 x 30 cm (HxDxB).

Moodboard / sfeer

Voor de kantooromgevingen is in bijlage II een moodboard opgenomen dat als inspiratie dient voor nadere uitwerking.

5.3. Centrale voorzieningen

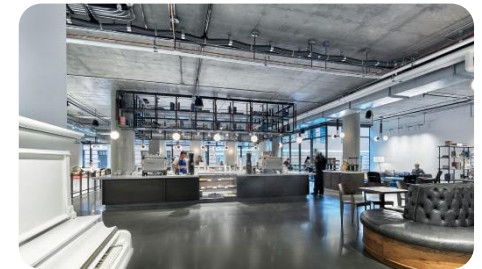
5.3.1 Publieksgebied

MidZuid heeft de wens om een prettige, welkome, warme (huiselijk) en aantrekkelijke binnenkomst te faciliteren: een plek waar medewerkers, externen en bezoekers komen om contact met elkaar te hebben, te werken, advies te verkrijgen en informatie op te halen en te delen.

De ontvangst is persoonlijk en laagdrempelig.

Faciliteiten

- 1 centrale ontvangst/receptie
- Wachtgebied (circa 10 zitplekken; leestafel, wachtbanken/stoelen, etc.)
- Koffiecorner
- 2 formele (beveiligde) spreekruimten
- 1 print en kopieerunit
- Centrale (beperkte) gaderobe

De **centrale ontvangst/receptie** is duidelijk in het zicht van de hoofdentree gesitueerd. De receptie bestaat uit twee werkplekken; voor de gastvrouw/heer die bezoekers ontvangt en de weg wijst en een plek voor eventuele beveiliging. De werkplekken voldoen aan de algemene beveiligingseisen en de balie heeft een zijdelingse afsluiting en er is voldoende afstand tussen de bezoeker en de baliemedewerker door het werkblad. De medewerker achter de receptie zit op ooghoogte van de bezoeker. De centrale receptie is niet volledig afgescheiden van de centrale hal, zodat de medewerkers van achter de receptie, gemakkelijk de hal in kunnen lopen om bezoekers te woord te staan en te helpen. De positie van de balie is gericht op de ingang en zodanig dat bezoekers erop af lopen, maar de baliemedewerker geen last heeft van koude/warmte van buiten.

De receptie bevat de volgende voorzieningen:

- Paniekknop (ten behoeve van intern waarschuwen bij calamiteiten)
- Schermen ten behoeve van bewakingscamera's
- Ruimte voor randapparatuur
- Afgesloten kast voor gevonden voorwerpen

- Eén beeldscherm op een beeldschermarm, zodat informatie op het scherm eenvoudig getoond kan worden aan bezoekers

De apparatuur die gebruikt wordt bij de werkplekken achter de receptie mag niet toegankelijk zijn buiten openingstijden. De werkplekken achter de receptie voldoen aan de arbo-eisen zoals omschreven in: Arbo-Informatieblad nr. 51, Baliewerk, Sdu-uitgevers, Den Haag, 2008.

Het publieksgebied is voorzien van een **wachtgebied** met circa 10 zitplekken waar bezoekers kunnen wachten op hun afspraak. Toiletvoorzieningen (Miva) zijn vanuit het wachtgebied bereikbaar. De centrale ontvangstruimte is daarnaast voorzien van een openbaar wifi-netwerk.

De **beveiligde spreekkamers** (2-4 personen), zijn gesitueerd in de nabijheid van het wachtgebied. De spreekkamers worden gebruikt voor privacygevoelige gesprekken en dienen daarom goed geluidswerend te zijn.

De spreekkamers dienen daarnaast te voldoen aan de volgende eisen:

- De spreekkamers zijn ingericht met een overlegtafel, een bureaustoel, bezoekersstoelen en extra beeldscherm, zodanig gepositioneerd dat veiligheid is geborgd.
- De spreekkamers zijn extra beveiligd. De kamers zijn voorzien van aparte vluchtweg (middels een tweede deur) naar een beveiligd gebied voor de medewerker (kantoorzone).
- Door middel van zichtlijnen, het creëren van transparantie en de opstelling van het meubilair moet de sociale veiligheid van werknemers vergroot worden.
- De spreekkamers zijn geschikt voor mindervaliden; rolstoeltoegankelijk.
- Alle spreekkamers zijn uitgerust met een calamiteitenknop/panieknop (ten behoeve van intern waarschuwen bij calamiteiten).
- De spreekkamers zijn geluidsdicht en gedeeltelijk voorzien van glas in verband met sociale veiligheid. Echter privacy moet wel geborgd blijven.
- Naast fysieke veiligheidsmaatregelen dienen de beveiligde spreekkamers ook vooral agressie-verlagend ontworpen te worden.

Koffiecorner

In de centrale ontvangstruimte is ook een koffiecorner aanwezig voor bezoekers van MidZuid met onderstaande faciliteiten:

- Koffieautomaat.
- Spoelbak met koud- en warmwater.
- Afvalbakken voor gescheiden afvalinzameling.
- Kleine opbergkast voor bekers/koffie benodigdheden

Printerunit

Tevens is er in (de nabijheid van) de centrale ontvangstruimte een print- en kopieerunit aanwezig die vrij te gebruiken is, ook door cliënten van MidZuid.

5.3.2 Centrale vergader- en opleidingsruimten

Vanuit de centrale ontvangstruimte zijn de centrale vergader- en opleidingsruimten te bereiken. Naast het verzorgen van opleidingen zijn deze ruimten ook bedoeld voor grotere interne overleggen als ook overleg met externen. Elke vergaderruimte is voorzien van presentatiefaciliteiten met mogelijkheden tot videoconferencing. Gelet op de multifunctionaliteit is het wenselijk dat de vergaderopstelling eenvoudig aan te passen is.

Een aantal van de voorziene vergader-/opleidingsruimten zijn koppelbaar middels een flexibele wand met grotere vergaderruimtes. In het programma van ruimten (zie hoofdstuk 4) is opgenomen welke dit zijn.

De vergaderruimtes dienen een uitnodigende en inspirerende sfeer te hebben met voldoende daglicht. De ruimten mogen niet te transparant zijn in verband met vertrouwelijkheid, borging van privacy en voorkomen van afleiding; een redelijke mate van beschutting is daarom vereist (niet geheel voorzien van glazen wanden, of deels gematteerd glas). De ruimten dienen om dezelfde redenen akoestisch optimaal geïsoleerd te zijn. Van buitenaf dient men te kunnen zien of de ruimte beschikbaar is of niet door de toepassing van een glazen wand en een reserveringsdisplay.

5.3.3 Eet-Werkcafé

In het werkcafé kunnen medewerkers elkaar maar ook bezoekers op (in)formele wijze ontmoeten, overleg voeren, een goede kop koffie drinken, de lunch nuttigen, maar ook werken. De ruimte heeft voldoende zitplekken. De ruimte wordt ingericht met diverse zitstijlen zodat tegemoet wordt gekomen aan de diverse vormen van verblijf (ontspannen, werken, overleggen en lunchen). Belangrijk aandachtspunt hierbij is flexibiliteit. Het gebied moet grotendeels leeg gehaald kunnen worden voor het faciliteren van grote events en bijeenkomsten. Voor deze bijeenkomsten is het van belang dat er AV-faciliteiten aanwezig zijn van voldoende omvang voor de ruimte.

Er heerst een informele sfeer in het werkcafé door de aanwezigheid van aanlandwerkplekken en informele overlegplekken. Hierbij kunnen de zitplaatsen van het werkcafé tevens als aanlandplek dienen in het geval van een piek. Daartoe zijn diverse plekken voorzien van 230V voedingspunten. Het werkcafé moet vooral huiselijkheid, warmte, geborgenheid en gezelligheid uitstralen met goede faciliteiten om zowel te werken, te ontmoeten als (rustig) te lunchen.

Het eet-werkcafé wordt door alle medewerkers van MidZuid gebruikt en biedt circa 138 zitplekken, het uitgangspunt daarbij is dat er in shifts geluncht wordt. Omdat ook de medewerkers van de productieomgeving gebruik maken van deze ruimte is het van belang dat deze voldoende prikkelarm is en er rekening gehouden wordt met de akoestiek in de ruimte.

Het eet-werkcafé voorziet in de volgende faciliteiten:

- Koffiefaciliteiten (zie omschrijving koffiecorner), gelet op de omvang van het eet-werkcafé dienen deze faciliteiten voldoende capaciteit te hebben.
- 2 Magnetrons voor het opwarmen van eigen etenswaren.
- Uitgiftefaciliteiten van de keuken (zie 5.3.4)

5.3.4 Keuken (inclusief uitgifte en opslag)

De keuken grenst direct aan het Eet-werkcafé en verzorgt de lunches die in deze ruimte genuttigd kunnen worden.

In de keuken is de mogelijkheid voor de bereiding van eenvoudige lunches en maaltijden. Bij de keuken is een magazijn gesitueerd voor de opslag van goederen en voedingsmiddelen. Tevens dient deze ruimte voor de opslag van serveerkarren en andere cateringbenodigdheden. In deze ruimte dient ook een koel- en vrieskasten te worden opgenomen. Omdat de keuken ook dienst doet voor opleidingsdoeleinden dient deze voldoende ruim te zijn. Er moet ruimte zijn aan meerdere mensen tegelijk in de keuken.

De keuken grenst middels de 'uitgifte' aan het eet-werkcafé. Hier kunnen medewerkers lunch kopen. De capaciteit van de uitgifte dient voldoende groot te zijn om de aantallen medewerkers die gelijktijdig van de ruimte gebruik kunnen maken te faciliteren.

De Exacte invulling van de keuken, uitgifte en het cateringconcept zal in de ontwerpfase nader worden uitgewerkt.

5.3.5 Kolf-/Stilte ruimte

Deze ruimte dient gemakkelijk te bereiken en toegankelijk te zijn voor mindervaliden. Deze ruimte wordt zowel gebruikt door medewerkers uit de kantooromgeving als medewerkers uit de productieomgeving en dient daarmee gesitueerd te zijn in een zone die voor iedereen toegankelijk is. De ruimte dient fysiek en visueel afgeschermd te kunnen worden. De ruimte is voorzien van een wastafel met warm en koud water. Daarnaast staat er een koelkast en een bank/comfortabele fauteuil met tafeltje. Deze ruimte kan ook gebruikt worden als gebeds-/stilteruimte. Deze ruimte dient op een rustige plek gesitueerd te zijn.

5.3.6 Bedrijfsarts/ EHBO-ruimte

Deze ruimte is bij voorkeur centraal gepositioneerd en is middels brede deuren gemakkelijk toegankelijk voor een per brancard te vervoeren patiënt. In de ruimte is een wastafel met warm en koud water. Er staat een tafel met enkele stoelen, een rustbank, een kast met EHBO artikelen en er is de mogelijkheid tot het opstellen van een brancard/behandeltafel. De ruimte dient gemakkelijk te bereiken en toegankelijk te

zijn voor mindervaliden. Deze ruimte dient zich te bevinden in een zone die voor iedereen toegankelijk is.

5.3.7 Archiefruimte en opslag

- Kleine opslagruimten voor het opslaan van bijvoorbeeld reserve meubilair en kantoorartikelen (4 x 12 m²). Daarnaast staat hier de voorraad (brief)papier, kantoorartikelen, promotiematerialen, presentatiemiddelen, etc.
- Ruimte (15m²) t.b.v. het tijdelijk bewaren van archief. Voor de kwalitatieve eisen aan deze ruimte verwijzen we naar de beschrijvingen hiervan in de Archiefwet.

5.3.8 Sanitair, douches en werkkasten

Het aantal toiletten voldoet aan het bouwbesluit, hierbij is specifiek aandacht gewenst voor een goede spreiding van MIVA-toiletten gelet op de specifieke doelgroep van MidZuid. Op elke etage is een werkkast voor de schoonmaak. In de werkkast staat een kleine stelling met schoonmaakartikelen, een schoonmaakkar en is een uitstortgootsteen aanwezig.

De algemene douche- en kleedruimte, bestaat uit 2 dames en 2 heren douches met gescheiden kleedruimte. In de kleedruimte is een wastafel met spiegel. Daarnaast is er een garderobe voor het uithangen van natte fietskleding. Daarbij het verzoek om een aantal van de MIVA-toiletten te voorzien van een douchemogelijkheid.

5.3.9 ICT ruimten

Er dient ruimte te worden gemaakt voor voldoende patchkasten. Voor de inrichting van deze ruimte zal in een later stadium een apart specifiek PvE door een werkgroep worden opgesteld. Daarbij is er behoefte aan 1 ICT-opslag ruimte van circa 15m². De ICT-ruimten dienen alleen toegankelijk te zijn voor geautoriseerde medewerkers. In geval van calamiteiten moet de deur wel geopend kunnen worden.

Moodboard / sfeer

Voor de centrale omgeving is in bijlage II een moodboard opgenomen dat als inspiratie dient voor nadere uitwerking.

5.4. Werkbedrijf

Het werkbedrijf van MidZuid is een beschutte werkomgeving waar verschillende soorten werkzaamheden uitgevoerd worden door doelgroep medewerkers.

5.4.1 Klein productiewerk (Verpakken & Assemblage)

In het grootste gedeelte van het werkbedrijf vindt het verpakken en assembleren van (kleine) producten plaats. Dit gebeurt in productiehallen met een seriematige opzet met eventueel een lopende band of andere machines. In de productieomgeving is er ruimte voor het (tijdelijk) stallen van de dag- en / of werkvoorraad. Deze worden geplaatst met elektrische pompwagens vanuit de centrale magazijnruimte. De productieruimtes zijn zoveel als mogelijk homogeen met een flexibele aanwezigheid van stroompunten. Hierdoor zijn de ruimtes eenvoudig multifunctioneel inzetbaar en kan er meebewogen worden op de sterk wisselende productie werkzaamheden.

In de nabijheid van de productieomgevingen zijn een aantal spreekruimtes aanwezig om direct gesprekken te kunnen voeren met de medewerkers. De spreekruimtes moeten ruimte bieden voor 4 personen.

In het voorportaal en / of gangzone van de productieruimtes zijn de garderobe en lockers voor de productiemedewerkers gepositioneerd. Pauzes vinden, in shifts, plaats in het gemeenschappelijke eet-werkcafé.

De productieomgeving t.b.v. 'klein productiewerk' is, voor nu, verdeeld in 7 'productie units' van circa 300m². Hierin is plaats voor circa 22 medewerkers, dat overeen komt met de binnen MidZuid gehanteerde 'span of control'. Daarbij is het de wens om steeds twee productie units te kunnen koppelen tot één grote unit. Hierdoor ontstaat flexibiliteit in de veranderende productieprocessen. De mogelijkheid tot het koppelen van deze ruimtes dient in het ontwerpproces verder onderzocht/uitgewerkt te worden. Het is van belang dat de inrichting en uitrusting van de productieruimtes zoveel als mogelijk prikkelarm zijn met aandacht voor de akoestiek.

Een gedeelte van een van de productie units wordt (aanvankelijk) gebruikt voor het sorteren van post. Voor het aanleveren van de post is het van belang dat deze productie unit een directe overhead deur naar buiten heeft. Hier dient ook gelegenheid te zijn voor het laden van fietsaccu's en het stallen van circa 10 fietsen.

Vanuit de wens en opgave om een compact gebouw te realiseren dienen ook een deel van de productie units 'gestapeld' te worden. In de ontwerpfase dient dit nader uitgewerkt te worden. Het is daarbij in ieder geval van belang dat de productie units op de 1^e verdieping ook direct vanuit het centrale magazijn bevoorraadt kunnen worden. Gelet op de specifieke doelgroep van MidZuid dient hierbij ook aandacht te zijn voor de toegankelijkheid van deze op de 1^e verdieping gelegen ruimtes.

5.4.2 Diagnose & Assessment

Een halve productie unit (van het aantal units zoals benoemd in 5.4.1) wordt gebruikt ten behoeve van 'Diagnose & Assessment'. Deze ruimte is qua uitrusting, etc. hetzelfde als de 'standaard' productie units en wordt met name gebruikt om de capaciteiten van nieuwe medewerkers te kunnen testen en experimenteren. Hiervoor wordt de omvang van een halve unit voorzien (150m²).

5.4.3 Inclusieve Technologie hub

Ook dit is een halve productie unit (van het aantal units zoals benoemd in 5.4.1). Deze ruimte wordt gebruikt om medewerkers middels bijvoorbeeld VR-brillen of andere technologie kennis te laten maken met bepaalde werkzaamheden. Daarbij doet deze ruimte ook dienst om werkgevers uit de omgeving kennis te laten maken met MidZuid. Deze ruimte is qua uitrusting, etc. hetzelfde als de 'standaard' productie units en wordt met name gebruikt om de capaciteiten van nieuwe medewerkers te kunnen testen en experimenteren. Hiervoor wordt de omvang van een halve unit voorzien (150m²).

5.4.4 Voedselverwerking

MidZuid ziet in toenemende mate kansen voor het verwerken van voedsel in de beschutte werkomgeving. Om hier invulling aan te kunnen geven is het noodzakelijk dat een aantal productie units worden gerealiseerd met aandacht voor de HACCP richtlijnen. Voor het verwerken van voedsel worden 2 productie units voorzien met een afmeting van circa 150m², deze zijn te koppelen tot één grote productie unit van 300m², in totaal is er daarmee ook in deze units plaats voor circa 22 medewerkers. Vanuit de voedselveiligheid vormen deze productieruimtes een aparte beveiligingszone zodat niet iedereen hiertoe toegang heeft. Ook de verkeersruimten van/naar deze ruimte dienen tot die zone te behoren.

Voor het verwerken van voedsel is ook een geconditioneerd magazijn noodzakelijk, het is van belang dat dit geconditioneerde magazijn direct vanuit de specifieke productieruimtes te bereiken is.

De specifieke (technische) eisen aan deze ruimtes zijn opgenomen in het Technische Programma van Eisen.

In het voorportaal van deze productie ruimte zijn de garderobe, lockers én omkleedruimte voor de medewerkers gepositioneerd die werkzaam zijn in de voedselverwerking. Pauzes vinden, in shifts, plaats in het gemeenschappelijke eet-werkcafé. Voor deze units geldt tevens dat deze zoveel als mogelijk prikkelarm zijn. Ook in de nabijheid van deze productie unit dient één spreekruimte gerealiseerd te worden die plek biedt aan circa 4 personen.

5.4.5 Kantoorwerkplekken in het werkbedrijf

In de productie units van het werkbedrijf zijn Arbo-conforme werkplekken voorzien zoals omschreven in paragraaf 5.1.1. In iedere productie unit wordt 1 werkplek gerealiseerd voor de teamleider. Deze hoeft niet in een afgesloten ruimte gerealiseerd te worden maar behoeft een positie centraal in de productie unit.

Verspreid over de kantooromgeving worden tevens 2 ruimtes gerealiseerd voor printvoorzieningen, zie paragraaf 5.2.5 voor de uitrusting daarvan.

5.4.6 Algemene opslag in/rondom werkbedrijf

Rondom de productie units worden in totaal 3 'algemene opslagruimten' voorzien van 15m²/stuk. Deze opslagruimten zijn niet bedoeld als magazijn, maar dienen voor het opslaan van zowel facilitaire als andere items die benodigd zijn voor de wisselende productieprocessen, stoelen, etc..

5.4.7 Ruimte t.b.v. schoonmaak/catering

MidZuid biedt ook schoonmaak- en cateringdienstverlening. Deze type werkzaamheden vinden op locatie plaats op de verschillende gemeentehuizen, etc. In de centrale omgeving van MidZuid zijn hiervoor dan ook enkel een instructieruimte (circa 50m²), wasruimte met wasmachines (circa 50m²) en een centrale opslag van schoonmaakmiddelen en materialen benodigd. Deze laatste dient afsluitbaar te zijn.

5.4.8 Ruimte t.b.v. Groen/Grijs

Ook de werkzaamheden van Groen/Grijs vinden buiten plaats. Op de centrale locatie van MidZuid dient hiervoor met name opslag gerealiseerd te worden. Binnen deze huisvesting wordt een opslagruimte van circa 150m² voorzien voor het opslaan van (kleine) gereedschappen, machines, etc.. Om deze in de ochtend eenvoudig te kunnen pakken om in bussen/aanhangers te leggen is het van belang dat deze ruimte een overhaddeur heeft die direct grenst aan het gedeelte van het terrein waar de voertuigen van MidZuid geparkeerd te staan. Voor deze 'binnen opslag' dient ook rekening gehouden te worden met het opladen van gereedschappen.

De omgeving van Groen/Grijs heeft daarbij ook een 'gewone' toegangsdeur voor medewerkers om op die manier een directe verbinding te hebben tussen de binnen omgeving en de buiten opslag.

Verder worden er in/aan deze opslagruimte voor groen/grijs 4 arbo-conforme werkplekken gerealiseerd conform paragraaf 5.1.1 en één overleg-/spreekruimte voor 4 personen en één kopieer-/service unit conform paragraaf 5.2.5. Voor deze kantoorwerkplekken is het van belang dat ze zicht hebben op het buitenterrein waar de voertuigen etc. gestald zijn.

In de directe nabijheid van de ruimte voor groen/grijs dienen douchefaciliteiten gerealiseerd te worden alsook een omkleed ruimte met circa 50 (grote) lockers voor het opbergen van kleding.

Groen/Grijs maakt ook gebruik van gebouwen/ruimte op het terrein. Dit staat verder omschreven in paragraaf 5.5.

5.4.9 Pantryvoorzieningen in de productieomgeving

Verspreid over de productieomgeving worden een aantal pantryvoorzieningen gerealiseerd, in het ontwerptraject dienen hiervoor de logische locaties/aantal te worden bepaald, uitgangspunt hierbij is per verdieping één. In de productieomgeving worden deze niet voorzien van een informele ontmoetingsplek maar bestaan primair uit koffie/theefaciliteiten en een kraantje voor drinkwater.

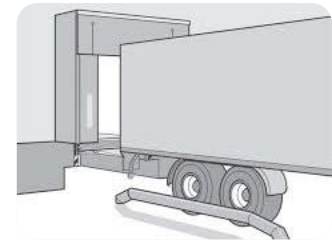
5.4.10 Centraal magazijn

In het centrale magazijn worden pallets opgeslagen t.b.v. de productiewerkzaamheden van MidZuid als ook diverse voorraden voor de eigen bedrijfsvoering, etc. Dit centrale magazijn is voor het grootste gedeelte ongeconditioneerd, een gedeelte van dit magazijn (circa 250m²) dient geconditioneerd, en afgesloten, te worden uitgevoerd t.b.v. de voedselverwerkende activiteiten. Het magazijn kent een vrije plafondhoogte van circa 7.2m (totale hoogte gebouw circa 8m). Het opslaan van pallets vindt plaats in magazijnstellingen waarin op 3 lagen pallets geplaatst kunnen worden middels heftrucks. De palletstellingen worden bij voorkeur zoveel mogelijk rug-aan-rug gepositioneerd, zodat het benodigde gangpad beperkt blijft. In de ontwerpfase dient een inrichting van het magazijn gemaakt te worden en besproken te worden met MidZuid.

Daarnaast is er ruimte voor het plaatsen van een heftrucks, elektrische pompwagen(s) en bijbehorende laadplaatsen. De oplaadruimte moet voldoen aan de gestelde wet- en regelgeving en er moeten voldoende brandpreventiemaatregelen getroffen.

Een gedeelte van het magazijn doet daarbij dienst als expeditie ruimte voor het ontvangen van goederen vanuit vrachtwagens. Deze is aan de buitenzijde voorzien van een loadingdock met overhaddeur.

In het magazijn wordt één arbo-conforme kantoorwerkplek gerealiseerd conform paragraaf 5.1.1.

Vanuit het magazijn moet het mogelijk zijn om de ruimtes van de productieomgeving op de 1ste verdieping direct te bevoorraden met een heftruck. Als deze verbinding niet gebruikt wordt, moet deze voldoende veilig zijn zodat er geen valgevaar is.

Voor de productieomgevingen op de begane grond geldt dat deze naar verwachting niet allemaal direct aan het magazijn gelegen kunnen zijn. Hiervoor is het van belang dat er een goederentransportgang wordt gerealiseerd waar pallets veilig met pompwagens verplaatst kunnen worden tussen het magazijn en de productieomgeving.

Moodboard / sfeer

Voor het werkbedrijf is in bijlage II een moodboard opgenomen dat als inspiratie dient voor nadere uitwerking.

5.5. Terrein

MidZuid is een omvangrijke organisatie waar verschillende activiteiten gelijktijdig plaatsvinden, om dat goed te laten verlopen is een goed ingericht, veilig maar ook zo compact mogelijk terrein gewenst. Een uitgangspunt hierbij is dat de verschillende verkeersstromen (vrachtauto's, auto's en voetgangers/fietsers) gescheiden zijn van elkaar om ongelukken en gevaarlijke situaties te voorkomen.

Op het terrein zijn een aantal elementen aanwezig die in de volgende sub paragrafen verder toegelicht worden.

5.5.1 Binnen stalling voertuigen (loods)

MidZuid kent een vrij groot aantal diverse voertuigen. Een aantal van deze voertuigen zijn diefstalgevoelig of bijvoorbeeld half open waardoor het vereist is dat deze overdekt en afsluitbaar (in een soort loods) gestald kunnen worden. Het betreft circa 18 aanhangers en kleine voertuigen. Hiervoor dient een loods gerealiseerd te worden van circa 300m². Deze opslag dient in de nabijheid te zijn van de overheaddeur die toegang geeft tot de omgeving van Groen/Grijs (par. 5.4.8). Aangezien steeds meer voertuigen en machines elektrisch worden dient deze 'loods' voorzien te zijn van oplaadfaciliteiten.

5.5.2 Buiten stalling voertuigen

Een gedeelte van de voertuigen van MidZuid (busjes, vrachtwagentjes, etc.) kunnen buiten op het terrein gestald worden. Hiervoor is het van belang dat dit gedeelte van het terrein (waarop zich ook 5.5.1, 5.5.3, 5.5.4 en 5.5.5 bevinden) achter een extra hekwerk gesitueerd is om gelegenheid tot diefstal te beperken. Het betreft

parkeerplaatsen voor circa 22 voertuigen. Een aantal van deze parkeerplaatsen dient daarbij van oplaadfaciliteiten voorzien te worden.

5.5.3 Opslag gevaarlijke stoffen

Er dient een kleine, afsluitbare, opslag gerealiseerd te worden voor de opslag van brandbare gevaarlijke stoffen zoals olie, benzine, diesel, etc. Deze ruimte dient te voldoen aan alle daarvoor geldende wet- en regelgeving.

5.5.4 Afvalverwerking

Er dient afsluitbare ruimte op het terrein gerealiseerd te worden voor de afvalopslag/verwerking die voortkomt uit de processen van de afdeling Groen/Grijs.

5.5.5 Wasplaats voertuigen en machines

Op het terrein dient een wasplaats gerealiseerd te worden voor het wassen van de voertuigen en machines van MidZuid. Bij deze wasplaats dient water beschikbaar te zijn en dient rekening gehouden te worden met de vloeistofdichtheid van de vloer.

5.5.6 Fietsenstalling

Op het terrein dient voldoende fietsenstalling (zie ruimteprogramma) gerealiseerd te worden voor medewerkers en bezoekers. Bij voorkeur is deze fietsenstalling overdekt en (deels) afsluitbaar.

5.5.7 Parkeergelegenheid

Op het terrein dient voldoende parkeergelegenheid te zijn (zie ruimteprogramma) voor medewerkers en bezoekers. Bij deze parkeergelegenheid dient rekening gehouden te worden met het realiseren van een aantal oplaadvoorzieningen.

5.5.8 Brengen & ophalen

Een gedeelte van de medewerkers van MidZuid maakt gebruik van een taxi om de locatie van MidZuid te bereiken. In de ruimte op het terrein dient hier op een slimme manier gelegenheid voor gerealiseerd te worden.

5.5.9 Laadkuil vrachtwagens

Zoals reeds aangegeven wordt er één laadkuil voorzien van waaruit vrachtwagen eenvoudig kunnen lossen in het centrale magazijn van MidZuid. Deze laadkuil dient

logische aan- en afrijroutes te kennen waarbij de verkeersstroom gescheiden is van de andere stromen. Voor deze verkeersstroom dient aandacht te zijn voor de belastbaarheid van het straatwerk.

5.5.10 Terrein algemeen

Het terrein van MidZuid dient volledig omheind te worden d.m.v. hekwerk ter voorkoming van vandalisme en diefstal buiten reguliere bedrijfsuren. De toegang tot het terrein dient afsluitbaar te zijn met een poort en/of slagbomen. Het terrein heeft daarbij bij voorkeur een uitnodigende en groene uitstraling met aandacht voor natuurinclusiviteit (nestkasten, insectenhotel, etc.) en het bergen van water.

In zijn geheel dient het terrein, evenals de gebouwen, zo compact als mogelijk ontworpen te worden met aandacht voor alle genoemde uitgangspunten zoals gescheiden verkeersstromen, etc.

Evenals voor het gebouw is het ook voor het totale terrein en alle daarop benodigde faciliteren een ontwerpogave om dit zo compact en slim mogelijk te ontwerpen.

Moodboard / sfeer

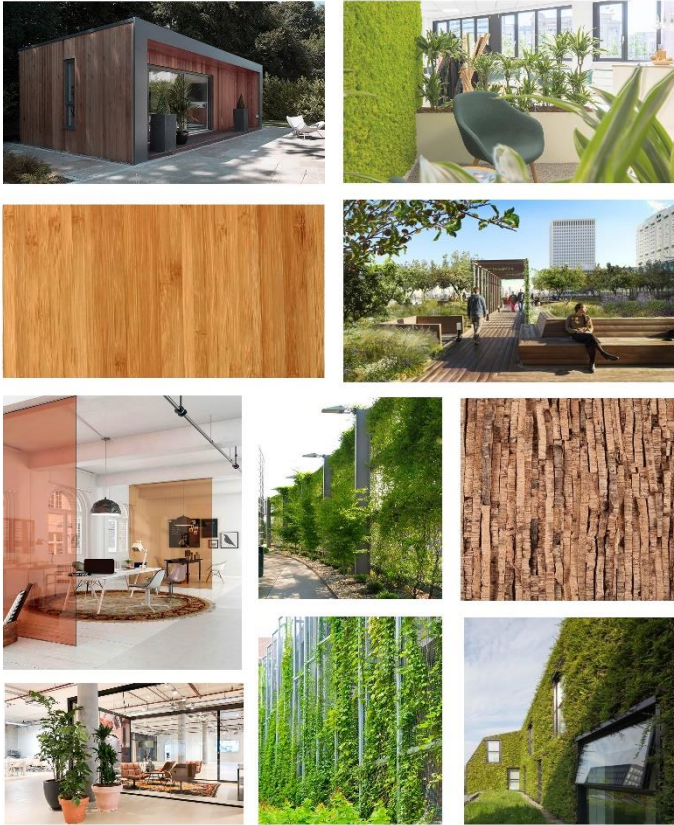
Voor het terrein en de 'algemene look & feel' is in bijlage II een moodboard opgenomen dat als inspiratie dient voor nadere uitwerking.

Bijlage I: Technisch Programma van Eisen

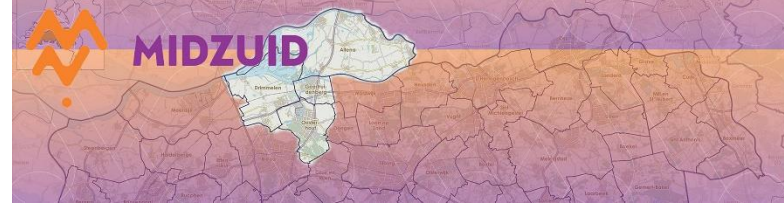
Separaat document

Bijlage II: Moodboards werkomgevingen

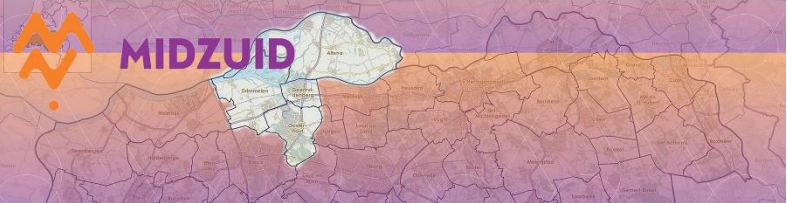
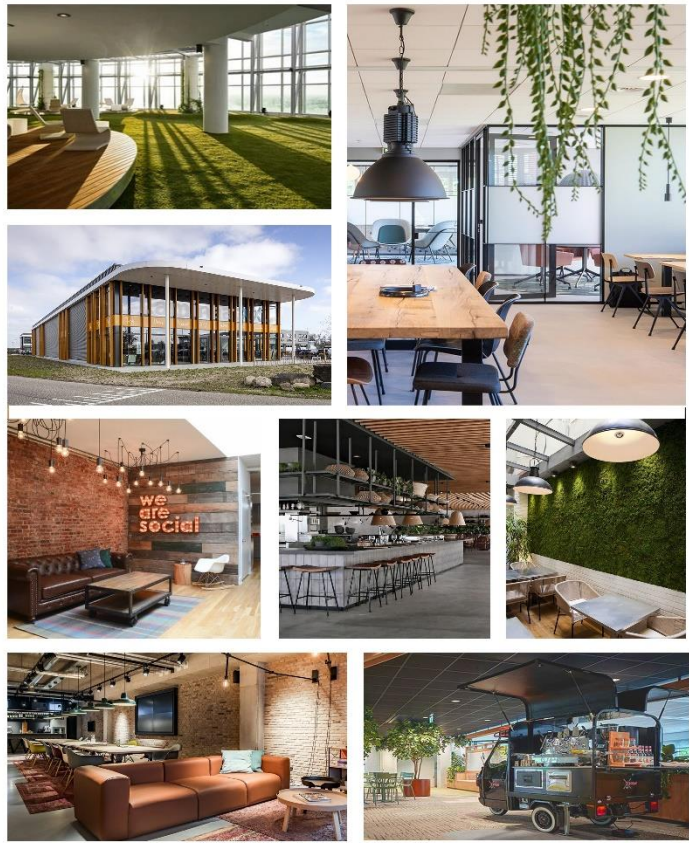
Moodboard 'algemene look & feel'

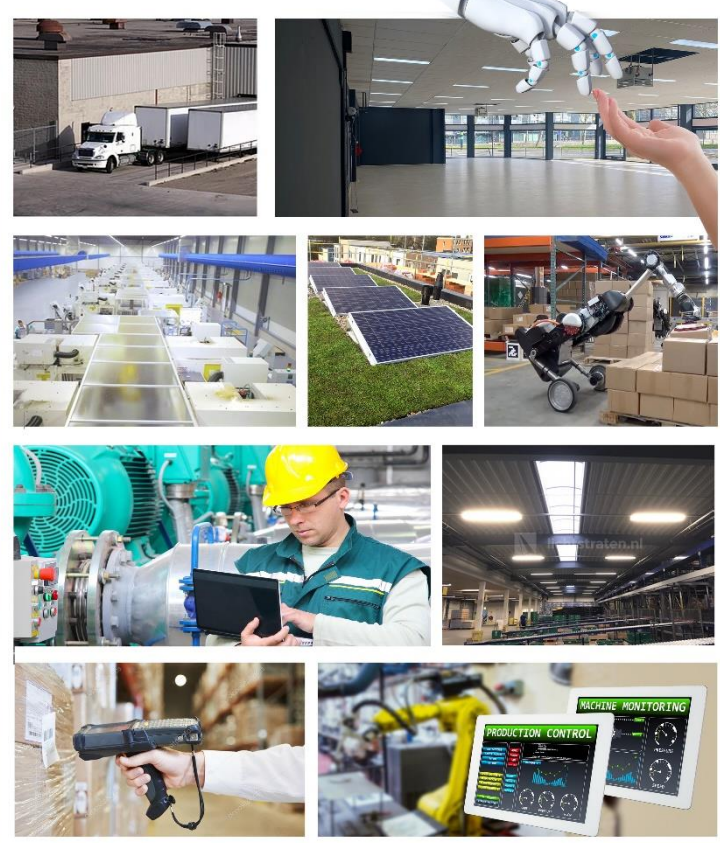
Moodboard 'ontmoeting- & ontvangstruimten'

Moodboard 'kantooromgeving'

Moodboard 'productieomgeving'

Bijlage III: Visie op duurzaamheid

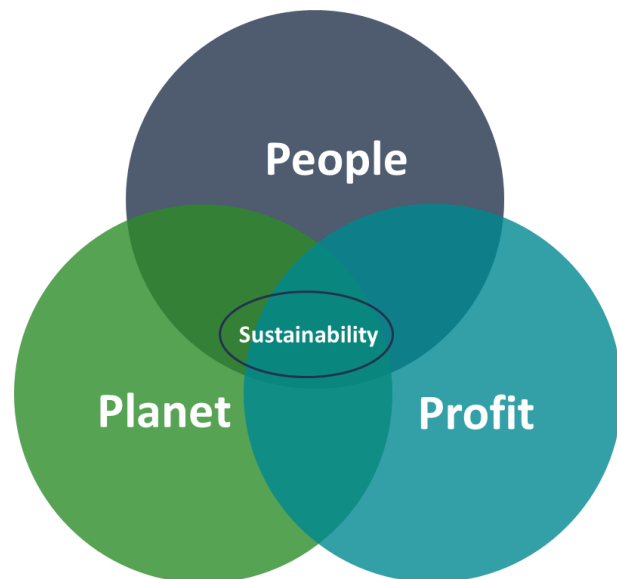
Definitie van duurzaamheid

Een gebouw is onderdeel van zijn omgeving en dient in relatie met deze omgeving bekeken te worden. Voor het aspect energie dient bijvoorbeeld niet enkel rekening gehouden te worden met bijdragen van de locatie zelf, maar ook met de directe omgeving. Zo kan bijvoorbeeld uitwisseling van energie tussen verschillende functies in de wijk een mogelijkheid zijn.

We hanteren hierbij de volgende definitie van duurzaamheid:

“Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoefte van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoefte te voorzien in gevaar te brengen.”

Ofwel: we laten de locatie beter achter dan dat we deze aangetroffen hebben.

Voor het vormen van de visie op duurzaamheid van MidZuid is gebruik gemaakt van het 'Conceptueel model Duurzaamheid' (*Symbiosis in Development*). Dit model, zie bovenstaande figuur, gaat ervanuit dat het systeem bestaat uit een aantal bouwblokken die gerelateerd zijn aan elkaar waarbij deze een onderlinge afhankelijkheid hebben. Het element "Individueel geluk" staat op het hoogste niveau en is daarbij afhankelijk van alle onderliggende niveaus. Hieruit blijkt ook de verbintenis tussen alle thema's die het begrip 'duurzaamheid' in zich heeft.

Visie op Duurzaamheid

MidZuid ademt duurzaam ondernemen. Immers de drijfveer van de organisatie is dat iedereen meedoet en niemand afgeschreven wordt (People). Voor het realiseren van de nieuwe huisvesting zoekt MidZuid dan ook naar de optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het realiseren van nieuwe huisvesting ziet MidZuid als een kans in het maken van een flinke (inhaal)stap in de duurzaamheid van de organisatie.

De huisvesting van een organisatie speelt een belangrijke rol in het geluk dat mensen ervaren in het werken met en voor MidZuid. Een gebouw vormt daarnaast ook een belangrijk visitekaartje van de organisatie. De identiteit van MidZuid dient dan ook op een passende manier terug te komen, zowel in het exterieur als het interieur. De huisvesting moet uitnodigend zijn en warmte uitstralen. De huisvesting ondersteunt en faciliteert een goede samenwerking, kennisdeling en ontwikkeling. Het gebouw dient comfortabel te zijn met een goed binnenklimaat (licht, lucht en geluid), toegankelijk en veilig te zijn en (multi-)functioneel zijn ingericht. Het gebruik maken van het gebouw buiten openingstijden dient daarbij tot de mogelijkheden te behoren. Van daaruit draagt het gebouw bij aan een omgeving waar mensen prettig (samen)werken en verblijven.

In de gehele levenscyclus van het gebouw dient de materialenkringloop zoveel mogelijk gesloten te worden door de toepassing van natuurvriendelijke/ biobased, niet vervuilende en recyclede materialen. De voorkeur hierbij gaat uit naar zo lokaal mogelijke materialen. Nieuwe materialen en producten hebben zoveel als mogelijk een duurzaamheidskeurmerk wat garandeert dat er geen vergiften in aanwezig zijn, óf gebruikt zijn voor vervaardiging. Het nieuwe gebouw en het terrein bestaan daarmee uit en materialen bank als onderdeel van een circulair systeem en is een bron van onderdelen en materialen die t.z.t. eenvoudig "losmaakbaar" zijn en elders toegepast kunnen worden.

Een organisatie als MidZuid is onderhevig aan ontwikkelingen waarop zij geen directe invloed heeft.

Om hier in de toekomst op in te kunnen spelen is het van belang dat de huisvesting zoveel als mogelijk flexibel en mogelijk modulair is opgebouwd. Hierdoor ontstaat een toekomstbestendig gebouw dat, binnen kaders, aanpasbaar is aan toekomstige ontwikkelingen.

Daarbij is MidZuid zich er ook van bewust dat 'alles wat niet gebruikt wordt ook niet verduurzaamd hoeft te worden'. In het gehele proces naar de totstandkoming van dit Programma van Eisen heeft zoeken naar optimaal ruimtegebruik, zonder de organisatie te beperken, dan ook centraal gestaan. Deze denkwijze kan de organisatie ook meenemen in de verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Het toekomstige gebouw en terrein van MidZuid dient een positieve impact te hebben op de aanwezige (lokale) ecosystemen, biodiversiteit, flora en fauna, het voorkomen van hittestress en waterhuishouding. Voorbeelden hiervan zijn het gebruiken van regenwater, realiseren van een groen dak of het gebruik maken van nestkasten, insectenhôtels, etc.

Het gebouw dient de optimale levenscycluskosten te krijgen gecombineerd met een aantoonbaar hoge gebouwwaarde in een financieel gezonde omgeving.

Het gebouw heeft een goede duurzaamheidsprestatie volgens een erkende en relevante meetsystematiek, bijvoorbeeld de GPR-gebouw.

De nieuwbouw van MidZuid wordt energieneutraal uitgevoerd. Energieneutraal betekent dat het verbruik van de gebouwgebonden installaties volledig wordt gecompenseerd door zelf op het terrein opgewekte energie. Voor het noodzakelijke plaatsen van PV-panelen kan hiervoor ook gekeken worden naar bijvoorbeeld het overkappen van de parkeerfaciliteiten.

Een gemiddelde GPR-score van rond de 7,5 - 8 is de ambitie. Na oplevering dient er een officieel GPR-certificaat aangeleverd te worden.

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 23 februari 2023
Auteur(s): de heer P. Bressers MSc
de heer M.J.F. van Gelsdorp

Contact

Statenlaan 8 Postbus 70501
5223 LA 's-Hertogenbosch 5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven

Bijlage bij Ruimtelijk Functioneel PvE
.....
**Technisch Programma van
Eisen MidZuid**

Inhoudsopgave

1.	Algemeen	5
1.1.	Tabel kwaliteitsniveau Gezonde Kantoren MidZuid	6
2.	Gezondheid	7
2.1.	Luchtkwaliteit	7
2.1.1.	Ruimtevolume (plafondhoogte)	7
2.2.	Licht	8
2.2.1.	Daglicht & uitzicht	8
2.2.2.	Helderheidsvering	8
2.2.3.	Kunstlicht	8
2.3.	Akoestisch comfort	9
2.3.1.	Installatiegeluid	9
2.3.2.	Nagalmtijd	9
2.3.3.	Lucht- en contactgeluidsisolatie binnen het gebouw	10
2.4.	Thermisch comfort	10
2.4.1.	Temperatuuroverschrijdingsberekening (TOB)	10
2.4.2.	Overige verblijfsruimten	10
3.	Bruikbaarheid	11
3.1.	Veiligheid	11
3.1.1.	Brandveiligheid	11
3.1.2.	Aanvalsplan	11
3.1.3.	Ontruimingsinstallatie	12
3.1.4.	Noodverlichting	12
3.1.5.	Vluchtwegaanduiding	12
3.1.6.	Bliksembeveiliging	12
3.1.7.	Overspanningsbeveiliging	12
3.1.8.	Uitval van elektriciteit (noodstroomvoorziening)	13
3.1.9.	(Door)valbeveiliging	13
3.1.10.	Oproep mindervalidentoilet	13
3.1.11.	Camerabewaking (CCTV)	13
3.1.12.	Toegangscontrole	13
3.1.13.	Aanwezigheids- of persoonsregistratie	13
3.1.14.	Inbraakbeveiliging	13
3.1.15.	Nacht- c.q. waakverlichting	14
3.1.16.	Schrikverlichting	14
3.1.17.	Buitenverlichting	15
3.1.18.	Legionella	15
3.1.19.	Terreinafscheiding	15
3.2.	Toegankelijkheid	15
3.2.1.	Toegankelijkheid voor mindervaliden	15

3.2.2.	Beveiligingszoning	15
3.2.3.	Entrees	16
3.2.4.	Horizontaal verkeer	16
3.2.5.	Verticaal verkeer	16
3.2.6.	Techniek	17
3.3.	Groenvoorzieningen	17
3.4.	Materialen	18
3.4.1.	Duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen en materiaaltoepassingen	18
3.4.2.	Vloeren en vloerafwerking	18
3.4.3.	Daken, dakafwerkingen en daklichten	19
3.4.4.	Buitenwanden, buitenwandafwerking en buitenwandopeningen	20
3.4.5.	Binnenwanden, binnenwandafwerking en binnenwandopeningen	20
3.4.6.	Hang- en sluitwerk	21
3.4.7.	Trappen, balustrades en leuning	21
3.4.8.	Plafondafwerking	21
3.4.9.	Bestrating	22
3.4.10.	Grondbalans	22
4.	Energie en water	23
4.1.	Energie	23
4.1.1.	Energieprestatie	23
4.2.	Regelinstallatie	23
4.3.	Verwarming	23
4.3.1.	Warmteopwekking	23
4.3.2.	Warmteafgifte en -distributie	23
4.3.3.	Regeling verwarming	24
4.3.4.	Energiezuinige verwarming	24
4.3.5.	Beperking warmtelast	24
4.4.	Koeling	24
4.5.	Ventilatie	24
4.5.1.	Regeling ventilatie	24
4.5.2.	Energiezuinige ventilatie	24
4.6.	Elektra	25
4.6.1.	Elektriciteitsvoorziening	25
4.6.2.	Energievermindering en PV-panelen	25
4.6.3.	Verlichting	25
4.6.4.	Infrastructuur	25
4.7.	Water	26
4.7.1.	Visie op waterkringloop	26
4.7.2.	Waterleidingnet	26
4.7.3.	Warm water	26
4.7.4.	Regeling	27
4.7.5.	Binnenriolering	27
4.7.6.	Hemelwaterafvoer	27

4.7.7.	Terreinriolering	27
4.7.8.	Waterhuishouding bodem	28
5.	Inrichting gebouw en terrein	29
5.1.	Vaste inrichting gebouw	29
5.1.1.	Sanitaire inrichting	29
5.2.	Vaste inrichting terrein	30
5.2.1.	Opstallen	30
5.2.2.	Inrichting	30
5.2.3.	Parkeren	30
5.2.4.	Groenvoorziening	30
5.2.5.	Terreinvoorzieningen elektrotechnisch	31
5.3.	Technische (aansluit)voorzieningen van gebruikersinstallaties	31
5.3.1.	Aansluitvoorzieningen t.b.v. vaste en losse inrichting en gebruikersinventaris	31
5.3.2.	Wandcontactdozen 230V en 400V	31
5.3.3.	Krachtstroom	32
5.3.4.	Perslucht	32
5.3.5.	Data- en telefooninstallatie	32
5.3.6.	Communicatie-installatie	32
5.3.7.	CCTV	33
5.3.8.	AV-voorzieningen algemeen	33
6.	Aanvullende aandachtspunten	34
6.1.	Aandachtspunten technisch onderhoud	34
6.2.	Aandachtspunten schoonmaakonderhoud	34
6.3.	Aandachtspunten beheer en onderhoud	34
7.	Bijlagen	35
7.1.	Programma van Eisen Gezonde Kantoren 2021	35

1. Algemeen

Dit technisch Programma van Eisen (TPvE) is een aanvulling op het ruimtelijk en functioneel Programma van Eisen (rfPvE).

In dit TPvE worden ontwerpvaarders voor de architect en de adviseurs gegeven. Tijdens de ontwikkeling van het ontwerp zullen de technische eisen nader aangevuld en gedetailleerd worden door de architect en de adviseurs.

Uitgangspunten voor het TPvE de wettelijke kaders en de ambitie van de opdrachtgever. Het is verder een doelstelling om een gebouw te realiseren met een optimale Total Cost of Ownership (TCO).

Het (technisch) ontwerp zal aan alle relevante wet- en regelgeving en overige overheidsvoorschriften moeten voldoen. Binnen dit kader vallen onder andere:

- Wet Milieubeheer (Wm).
- Klimaatwet
- Waterwet.
- Arbeidsomstandighedenwet.
- Wet geluidhinder (Wgh).
- Gemeentelijke bouwverordening.
- Vigerend bestemmingsplan c.q. Wet op de Ruimtelijke Ordening.
- Bouwbesluit, inclusief alle geldende NEN-normen (www.Bouwbesluitonline.nl).
- Eisen van de brandweer.
- Redelijke eisen van welstand
- Ministeriële richtlijnen.
- Drank- en Horecawet.
- Het gebruiksbesluit.
- De eisen van de plaatselijke nutsbedrijven.
- EG-wetgeving en –regelgeving.
- Toegankelijkheid van het gebouw overeenkomstig het Handboek voor Toegankelijkheid.
- HACCP voor de keuken en eventuele andere voedselverwerkingsruimten.

Eisen die onder de hierboven benoemde regelgeving vallen, worden inhoudelijk niet benoemd.

Kwaliteitsniveau

Uitgangspunt voor de kwaliteit van de nieuwe huisvesting is het actuele Bouwbesluit, aangevuld met de specifiek vermelde eisen van PvE Gezonde Kantoren 2021 waarvan de keuze is opgenomen in het document 'Advies standaard kwaliteitsniveau bij sociaal ontwikkelbedrijf' van HEVO, hierna te noemen 'Tabel Kwaliteitsniveau'.

1.1. Tabel kwaliteitsniveau Gezonde Kantoren MidZuid

In onderstaande tabel worden prestatie-eisen gegeven voor de binnen-luchtkwaliteit, thermisch binnenklimaat, licht en uitzicht en geluid voor het gebouw.

Voor ieder thema geldt dat er drie ambitieniveaus zijn, namelijk:

- Klasse C (voldoende)
- Klasse B (goed)
- Klasse A (zeer goed)

Hierbij is uitgegaan van het Programma van Eisen Gezonde Kantoren 2021, ontwikkeld door het Platform Gezond Binnenklimaat.

Aan ieder ambitieniveau zijn eigen (prestatie)eisen gekoppeld. Klasse C is hierbij het basisniveau; vaak gebaseerd op geldende wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in het Bouwbesluit 2012. De eisen zijn zo geformuleerd dat alle eisen die bij C staan ook voor B en A gelden, tenzij daar een zwaardere eis is opgenomen.

In het Technisch PvE wordt verschillende keren verwezen naar onderstaande tabel.

Onderdeel	Kantooromgeving	Productieomgeving	HACCP	Magazijn geconditioneerd	Magazijn	Toelichting
Lucht						
CO ₂ concentratie & luchtverversing	B	B	B	n.v.t.	n.v.t.	Ruimtes voor kortdurend verblijf (o.a. werkcafé) geldt klasse C Ramen voorzien van meerdere fixatiestanden bij kantoren. Er wordt niet voorzien in luchtbevochtiging. Er worden controlemetingen uitgevoerd bij oplevering. Geldt bij normaal ingeschakelde installaties. Decentrale recirculatie op kamerniveau is toegestaan. Gebeurt enkel buiten.
Spuiventilatie	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Luchtvochtigheid	B	B	B	B	n.v.t.	
Schimmels & bacteriën	A	A	A	A	n.v.t.	
Vluchtige organische stoffen	B	B	B	B	n.v.t.	
Verbrandingsgassen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Fijn stof	B	B	B	B	n.v.t.	
Hygiëne ventilatiesysteem	B	B	B	B	n.v.t.	
Tabaksrook	A=B=C	A=B=C	A=B=C	A=B=C	A=B=C	
Asbest	A	A	A	A	A	
Legionella	A	A	A	A	A	
Klimaat						
Wintercomfort	B	B	B	C	Minimaal 15°C	Aanwezige componenten voor koeling zijn op vertrekniveau in de kantoren handmatig na te regelen.
Zomercomfort	B	C	Maximaal 22°C	Maximaal 22°C	Maximaal 30°C	
Tocht	A=B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Lokale behaaglijkheid (overig)	A=B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Licht						
Daglicht & uitzicht	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	Lichtwering bij productieruimtes door middel van buitenzonwering. Ambitie C voor daglicht. Ambitie B in verband met prikkelgevoeligheid.
Helderheidswering	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Kunstlicht	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Geluid						
Geluidwering gevel	B	C	C	C	C	Bij spreekruimtes klasse A toepassen Ambitie is klasse A voor kantoorruimten Is in de productieomgeving afhankelijk van het productieproces.
Geluidsisolatie wanden & vloeren	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Installatiegeluid	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	
Apparatuur	B	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Ruimteakoestiek	B	C	C	n.v.t.	n.v.t.	

2. Gezondheid

2.1. Luchtkwaliteit

Voor kantoorruimtes en aanverwante verblijfsruimtes zie Tabel Kwaliteitsniveau 1.1. Het uitgangspunt voor het gehele gebouw is een goede binnen luchtkwaliteit.

- Productieomgeving: conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.
- Magazijn: 900 ppm
- Technische dienst: 750 ppm
- Keuken: 750 ppm
- Berging, werkkast, techniekruimte: 900 ppm
- Toiletten: 750 ppm
- Verkeersruimte, entree: 750 ppm

Overleg- of kantoor-/werkruimten met een lage bezetting (1-2 personen) voorzien van een minimale luchtaanvoer en -afvoer van circa 100 m³/h en 50 m³/h per persoon.

Voor de afzuighoeveelheden van specifieke ruimten dient uitgegaan te worden van:

- Urinoir 75 m³/uur per 2 urinoirs
- Toiletten 50 m³/uur per toilet
- Berging/opslagruimte 75 m³/uur
- Boven printers 100 m³/uur
- Boven laadvoorzieningen elektrische palletwagens 300 m³/h
- Afzuiging keuken 500 m³/uur*

Een van de productieruimtes dient te voorzien in het afvoeren van alcohol dampen. De afzuighoeveelheid van de ruimte dient hierop afgestemd te worden.

2.1.1. Ruimtevolume (plafondhoogte)

- Plafondhoogte kantoorruimten: $\geq 2,8$ m¹.
- Plafondhoogte productieomgeving: $\geq 3,5$ m¹.
- Plafondhoogte magazijn: ≥ 8 m¹.
- Plafondhoogte technische dienst: $\geq 3,5$ m¹.
- Plafondhoogte gangen: $\geq 2,6$ m¹.
- Plafondhoogte toiletten: $\geq 2,6$ m¹.

2.2. Licht

Voor de lichttechnische berekeningen dient gerekend te worden met de volgende waarden van reflectiepercentages:

- Wanden: minimaal 50%.
- Vloeren: minimaal 20%.
- Plafonds: minimaal 70%.
- Vervuilingfactor: 15%.
- Zie voorstel voor de lichtschakeling in de tabel hieronder.

Ruimtefunctie	Schakeling
Productieomgeving	Centraal
Kantoorruimten	Aanwezigheid + daglicht + aan/uit schakelaar
Magazijn	Centraal
Vergaderruimten	Aanwezigheid met aan/uit-dimmer
Gangen en verkeersruimten	Centraal
Toiletten	Beweging
Werkkasten	Beweging
Kantine	Centraal
Technische ruimten	Beweging

2.2.1. *Daglicht & uitzicht*

Voor de eisen rondom daglicht en uitzicht toepassing conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

2.2.2. *Helderheidswering*

Er wordt alleen helderheidswering toegepast bij kantoorwerkplekken en overlegruimtes gelegen aan de gevel. Eisen conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

2.2.3. *Kunstlicht*

Verlichtingssterkte ruimten:

- Kantoorruimten: Tabel Kwaliteitsniveau 1.1
- Productieomgeving: Tabel Kwaliteitsniveau 1.1 Daar waar
fijnmotorisch werk plaatsvindt: 750 of 1000 lux.
- Magazijn: 100 lux.
- Technische dienst: 250 lux.
- Keuken: 350 lux.
- Berging, werkkast, techniekruimte: 150 lux.
- Toiletten: 200 lux.
- Verkeersruimte, entree en kantine: 200 lux.

Aanvullende eisen:

- De lichtkleur dient nader te worden bepaald in overleg met de adviseurs en de opdrachtgever.
- De installatieadviseur dient de voorzieningen ten behoeve van sfeerverlichting af te stemmen met de opdrachtgever.

- Lichtsterkte dient op werkbladhoogte met een gelijkmatigheid van 0,6 te worden aangebracht.

2.3. Akoestisch comfort

Kantoorruimten conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

2.3.1. Installatiegeluid

Maximaal geluidsniveau als gevolg van installaties:

- Kantoorruimten: conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1
- Productieomgeving conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.
- Werkcafé: 40 dB(A).
- Verkeersruimte: 40 dB(A) (niet zijnde kantoorruimte).
- Sanitair (inclusief kleedruimten): 45 dB(A).
- Magazijn: n.v.t.
- Technische ruimte: 70 dB(A).

2.3.2. Nagalmtijd

In onderstaande tabel zijn de eisen inzake de nagalmtijd ¹⁾ opgenomen.

Ruimtesoort	Nagalmtijd in seconden
Kantoorruimten	conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1
Productieomgeving	conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1
Werkcafé	1,2-1,8 ²⁾
Verkeersruimte	n.v.t.
Sanitair (inclusief kleedruimten)	0,8
Magazijn	n.v.t.
Technische ruimte	n.v.t.
Kleedruimten	0,8

¹⁾ Gemiddeld over octaafbanden 250 tot en met 2000 Hz in de niet ingerichte ruimte.

²⁾ Af te stemmen op formaat en gebruik.

Advies HEVO is de waarde van klasse C voor een niet-ingerichte ruimte te hanteren om onafhankelijk te zijn van de inrichting, deze voldoet in de praktijk vaak aan klasse B ingericht.

- 2.3.3. *Lucht- en contactgeluidsisolatie binnen het gebouw*
Alle ruimten in het gebouw conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

2.4. Thermisch comfort

Alle ruimten in het gebouw conform Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

- 2.4.1. *Temperatuuroverschrijdingsberekening (TOB)*
Voor TOB's wordt het referentiejaar RA2018T1 (volgens NEN 5060) aangehouden.

2.4.2. *Overige verblijfsruimten*

Voor de overige verblijfsruimten geldt de volgende eis aangaande het thermisch comfort:

- Operatieve temperatuur winter: de operatieve temperatuur (combinatie van de luchttemperatuur en stralingstemperatuur) dient in het stookseizoen tussen 19 en 24°C te liggen.
- Het verwarmingssysteem is zodanig gedimensioneerd en uitgevoerd dat de operatieve temperatuur in de verblijfsruimten minimaal 20°C is.
- Operatieve temperatuur zomer:

De eisen ten aanzien van de operatieve temperatuur in de zomer (boven een gemiddelde buitentemperatuur van 10°C) zijn afhankelijk van de aanwezigheid van actieve koeling in het gebouw.

Bij passieve koeling geldt een glijdende temperatuurschaal, waarbij de grenswaarden van de temperatuur binnen enigszins oplopen met de buitentemperatuur volgens de volgende formule: operatieve temperatuur binnen = 0,33 lopende gemiddelde buitentemperatuur + 16,4 ± 3°C (NEN-EN 1525, annex A2, Cat II).

Voor ruimten zonder passieve koeling (geen te openen ramen of lokaal regelbare actieve koeling) geldt dat aanvullend dat de operatieve temperatuur niet hoger wordt dan 26°C.

Beperking warmtelast in de zomer

De buitengevel zodanig ontwerpen (screens, lamellen, zonwerende beglazing) dat aan paragraaf 2.4.1 wordt voldaan. Zonwering uitgevoerd in screens, centraal per gevel zonlicht en wind geregeld, maar decentraal per ruimte. Waar zonwering van toepassing is: centraal en decentraal regelbare zonwering tot windkracht 7 inclusief centrale glazenwassersstand.

Luchtsnelheid/draughtrate:

1. Luchtsnelheid in leefzone 's zomers ≤ 0,2 m/s.
2. Luchtsnelheid in leefzone 's winters ≤ 0,15 m/s.
3. Draughtrate < 20%.

Individuele beïnvloeding:

- Actieve componenten voor verwarming zijn in het stookseizoen per verblijfsruimte handmatig regelbaar binnen +/- 2°C rondom de gekozen grenswaarden voor de operatieve temperatuur. Dit dient regelbaar te zijn in het gebouwbeheersysteem

(GBS), in de ontwerpfase dient te worden afgestemd of dit per ruimte bedienbaar moet zijn.

- Indien lokaal regelbare koeling is toegepast is de temperatuur in het koelseizoen per verblijfsruimte handmatig regelbaar binnen +/- 2°C rondom het setpoint.
- De snelheid van de temperatuurregeling is maximaal circa 1°C per half uur.
- De bedieningsknop voor de temperatuurregeling moet zonder instructie te begrijpen zijn.
- Indien (buiten)zonwering aanwezig is, dient deze vanuit de verblijfsruimten bedienbaar (of te overrulen) te zijn.

3. Bruikbaarheid

3.1. Veiligheid

3.1.1. Brandveiligheid

Het ontwerp van de brandmeldinstallatie moet voldoen aan de wettelijke eisen. In dit kader zijn ook van belang:

- Er dient een efficiënte compartimentering te worden gecreëerd binnen de grenzen van het Bouwbesluit, om dure voorzieningen als brandwerende ramen en kozijnen zoveel mogelijk te beperken.
- Voor het magazijn gelden de eisen van de gebruiksfunctie Lichte industrie.
- Brandslanghaspels bij voorkeur als inbouw in wand uitvoeren. De vrije ruimte aan de onderzijde moet circa 250 mm bedragen in verband met de geleiderol en de afsluiter. De slang van een brandslanghaspel mag niet door een deur van een brandcompartiment gaan (dus niet in (vlucht)trappenhuizen plaatsen).
- Een draagbaar blustoestel met een inhoud van ten minste 6 kilogram sproeischuim (of een vergelijkbaar blusmiddel) behoort aanwezig te zijn in de volgende ruimten, ter keuze aan opdrachtgever (mede met het oog op onderhoud), de levering hiervan geschiedt door de opdrachtgever:

(In of nabij) technische ruimten (cv-ruimte, laagspanningsverdeelruimte etc.).

Keuken van de kantine (thermische melder toegestaan).

Alle ruimten met een verhoogd brandgevaar.

- Er dient nader met de installatie-adviseur uitgewerkt te worden welke aanvullende blustoestellen voor welk toepassingsgebied worden gebruikt, zoals:
 - Schuimblusser (technische ruimtes, horeca, keukens).
 - CO2-blusser.
 - Blusdeken (keukens).

3.1.2. Aanvalsplan

Met de brandweer moet de situering besproken worden van:

- Opstelplaats blusvoertuig.
- Vluchtwegen.
- Rook- en brandcompartimenten.
- Brandslanghaspels.
- Brandhydranten op terrein.

- Droge blusleidingen (grote of hoge gebouwen).
- Sleutelkuis.
- Brandmeldcentrale en bedieningspanelen.

3.1.3. *Ontruimingsinstallatie*

Indien een ontruimingsinstallatie verplicht is, dan moet een PvE worden opgesteld dat door de brandweer moet worden goedgekeurd. Vaak kan worden volstaan met een combinatie van een brandmeldinstallatie en signaalgevers. Deze signalen dienen in elke ruimte voldoende (volgens regelgeving) hoorbaar te zijn.

Hierbij maakt men voor de signaalgevers gebruik van de energievoorziening van de brandmeldinstallatie. De capaciteit van deze energievoorziening moet hier dan wel op zijn aangepast (zowel primair als secundair). In dit geval is het niet noodzakelijk de uitgaande verbindingen naar de essentiële apparaten, zoals signaalgevers, bedieningspanelen e.d., op storing te bewaken. Bij een dergelijke installatie moet nog worden opgemerkt dat, onafhankelijk van een brandmelding, de ontruimingsinstallatie handbediend in werking moet kunnen worden gesteld door middel van een bedieningspaneel.

3.1.4. *Noodverlichting*

De noodverlichting moet aangelegd worden conform wet- en regelgeving.

3.1.5. *Vluchtwegaanduiding*

De vluchtwegaanduiding moet aangelegd worden conform wet- en regelgeving. De (permanent verlichte) vluchtwegaanduidingen met pictogrammen kunnen gecombineerd worden met de noodverlichting.

Vluchtwegindicatie-armaturen moeten zijn voorzien van genormaliseerde pictogrammen.

3.1.6. *Bliksembeveiliging*

Er hoeft geen bliksembeveiliging gerealiseerd te worden tenzij de verzekeraar dit expliciet eist. Dit dient in de ontwerpfase te worden verkend.

3.1.7. *Overspanningsbeveiliging*

De inrichting van de overspanningsbeveiliging is afhankelijk van de omvang van de nieuwbouw. Daarvoor is het noodzakelijk om in de hoofdverdeelkast en in of nabij eventuele verdeelkasten met voedingen voor gevoelige apparatuur overspanningsafleiders aan te brengen:

- Een grofbeveiliging in de hoofdverdeelinrichting (25 kA, klasse B).
- Een middenbeveiliging in de onderverdeelinrichtingen (klasse C).

Ter beperking van schade aan technische installaties door overspanning onder andere als gevolg van een indirecte blikseminslag (= inslag in de nabijheid van het gebouw) worden de volgende voorzieningen getroffen:

- in de hoofdvoeding overspanningsbeveiliging (grof-beveiliging) aanbrengen;
- in de onderverdeelinrichtingen overspanningsbeveiliging (midden-beveiliging) aanbrengen;

- de eindgroepen, welke overspanningsgevoelige apparatuur voeden zoals de brandmeldcentrale en centrale ICT apparatuur), fijn-beveiligingen aanbrengen;
- alle signaalkabels die vanuit het terrein het gebouw binnenkomen voorzien van lijnbeveiliging.

3.1.8. *Uitval van elektriciteit (noodstroomvoorziening)*

De volgende installatieonderdelen worden voorzien van een noodstroomvoorziening (op basis van accu):

- Noodverlichting (centraal of decentraal, tegenwoordig meestal decentraal).
- Brandmeldinstallatie en brandveiligheidsvoorzieningen
- Ontruimingsinstallatie.
- Omroepinstallatie.
- Inbraakbeveiligingsinstallatie en toegangscontrole
- Data-installaties, met name de centrale hardware in Patchruimte;
- GBS

3.1.9. *(Door)valbeveiliging*

Deze dient te voldoen aan het Bouwbesluit. Houd hierbij rekening met opstelling van installaties op het dak.

3.1.10. *Oproep mindervalidentoilet*

De mindervalidentoiletten moeten worden voorzien van een signalering door middel van een trekkoord langs alle wanden, een trekschakelaar en een bel met signaleringslamp. Deze moeten op een goed zichtbare plaats worden aangebracht. Registratie van deze signalering vindt plaats in de centrale receptie.

3.1.11. *Camerabewaking (CCTV)*

Het datanetwerk wordt ook gebruikt voor de camerabewaking. Aantal en locaties afhankelijk van het ontwerp, te bepalen door de installatieadviseur in overleg met de opdrachtgever.

3.1.12. *Toegangscontrole*

De toegangen tot het gebouw dienen te voorzien van een kaartlezer of app en intercom/deurvideo systeem. De toegangen tot het terrein dienen voorzien te worden van een kaartlezer op app en intercom/deurtelefoon nabij de aanwezige poort en slagbomen. In het gebouw worden nader aan te geven ruimten voorzien van een kaartlezer of app.

3.1.13. *Aanwezigheids- of persoonsregistratie*

Registratie wordt bijgehouden door de balie/receptie in de nabijheid van de entree.

3.1.14. *Inbraakbeveiliging*

- Het ontwerp van de inbraakalarminstallatie moet voldoen aan de volgende eis: BORG.
- Er wordt uitgegaan van bewaking met PIR's (Passief InfraRood) op de begane grond.

- Verder worden de buitendeuren voorzien van deurstansignalering door middel van magneetcontacten.
- Alle buitentoegangsdeuren niveau B2 (5 minuten inbraakwerend).
- Zo mogelijk één buitendeur als hoofdtoegangsdeur aanmerken (de deur die toegang geeft tot het codebediendeel en waarboven de optische alarmgever aangebracht wordt). Het hang- en sluitwerk van de hoofdtoegangsdeur dient te voldoen aan het niveau B2 (een inbraakwerendheid van 5 minuten).
- Toepassing van cilinders met certificaat voor de hoofdtoegangsdeur, en deuren van compartimenten.
- Gevelelementen, waaronder te verstaan ramen en deuren dienen te voldoen aan het niveau B2.
- Buitendeuren, niet zijnde de hoofdtoegangsdeur, moeten zijn of worden voorzien van blinde buitenschilden, tenzij deze deur(en) ook van buitenaf geopend moet kunnen worden. Het hang- en sluitwerk van buitendeuren dient te voldoen aan het niveau B2. Doel hiervan is te voorkomen dat andere ingangen dan de hoofdtoegang worden gebruikt voor toegang en als zodanig ongewenst alarm zou kunnen ontstaan. De buitendeuren die niet zijn voorzien van blinde buitenschilden dienen voorzien te zijn van cilinders/sleutels met een certificaat.
- Opslagruimte waardevolle spullen inbraakwerend uitvoeren niveau C2 (10 cm steenachtige wanden, massieve deur 38 mm met 3 minuten inbraakwerend hang- en sluitwerk).

Bij het ontwerp van het gebouw moet in het kader van inbraakpreventie daarnaast aandacht zijn voor:

- Het vermijden van donkere gebouwhoeken.
- Toepassen van (schrik)verlichting bij poorten etc.
- Hang- en sluitwerk conform klasse BRL 3104 SKG 2 sterren.
- Het vermijden van opklimbaarheid.
- Het op de begane grond van binnenuit beglazen van ramen. Voorzie daarnaast puien die grenzen aan openbare ruimten van zo min mogelijk draairamen.

3.1.15. *Nacht- c.q. waakverlichting*

Ter vermindering van de kans op inbraak dient een waakverlichting te worden aangebracht. De kantooromgeving en de kantoren in de productieomgeving dienen aan het plafond aan de gangzijde voorzien te worden van een armatuur met minimaal 15 lux lichtopbrengst in de ruimte, welke tezamen met enkele armaturen van de gangverlichting centraal geschakeld kunnen worden door middel van een schemeringsschakelaar. Bij het overdag inschakelen van de gangverlichting mogen de waakverlichtingsarmaturen in de ruimten niet mee ingeschakeld worden.

In sommige gevallen kan de waakverlichting met de noodverlichting worden gecombineerd.

3.1.16. *Schrikverlichting*

Er wordt in schrikverlichting (gevel) voorzien. Dit nader uit te werken in overleg met installatieadviseur.

3.1.17. *Buitenverlichting*

In verband met sociale veiligheid en inbraakbeveiliging wordt nabij entrees, overkapte containerruimten, fietsenstallingen en parkeerplaatsen buitenverlichting aangebracht. Hiervoor ledverlichting toepassen.

3.1.18. *Legionella*

Installaties voor warm en koud tapwater uitvoeren conform bepalingen in ISSO-publicatie 55.1 Legionellabestrijding.

3.1.19. *Terreinafscheiding*

Terreinafscheiding door middel van een spijlenhekwerk doorlopend van minimaal 2m hoogte.

3.2. **Toegankelijkheid**

3.2.1. *Toegankelijkheid voor mindervaliden*

Eisen met betrekking tot toegankelijkheid voor mindervaliden conform Bouwbesluit.

In het kader van de toegankelijkheid voor mindervaliden zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- Breng bedieningsknoppen, sluitwerk en apparatuur aan op een hoogte van 90 tot 120 cm.
- Stem ook een deel van de loketten, balie, toonbanken, buffetten en garderobes op mindervaliden af.
- Creëer extra manoeuvreerruimte bij de toegangen tot het mindervalidentoilet en de lift.
- Houd rekening met duidelijke bewegwijzering, verlichtingsniveaus, kleurcontrasten en dorpels.
- In verband met de integrale toegankelijkheid moeten mindervalidentoiletten worden opgenomen. Het aantal wordt bepaald door het Bouwbesluit, zoals ook uitgebreid beschreven is in het Handboek voor Toegankelijkheid.

3.2.2. *Beveiligingszonerings*

In de nieuwe huisvesting voor MidZuid worden twee belangrijke functies onderscheiden. De productieomgeving en de kantooromgeving.

Toegankelijkheid voor medewerkers vertaalt zich in zo min mogelijk deuren en vrije toegang in het hele gebouw. Echter, vanwege het werken in diverse ploegen, privacy en veiligheid van personen, materiële eigendommen en informatie, zal er wel gewerkt worden met beveiligingsschillen/zonering:

- Zone 0: Vrij toegankelijke zone; deze zone is toegankelijk voor zowel medewerkers van MidZuid als niet medewerkers.
- Zone 1: Zone waarin de productie omgeving zich bevindt; deze is toegankelijk voor alle medewerkers van MidZuid.

- Zone 2: In deze zone bevindt zich het magazijn van MidZuid; deze zone is alleen toegankelijk voor medewerkers die daartoe geautoriseerd zijn.
- Zone 3: kantoorzone; deze zone is toegankelijk voor kantoormedewerkers van MidZuid
- Specifieke toegangszones: Een aantal ruimtes kennen specifieke toegang, voor deze ruimtes dienen medewerkers op ruimteniveau geautoriseerd te worden voor toegang, afhankelijk van de functie.

Een veilige (werk)omgeving kan, naast zichtbare en fysieke beveiliging, ook meer onzichtbaar gerealiseerd worden. De huisvesting van MidZuid dient nadrukkelijk een huiselijke en welkome sfeer te hebben waardoor deze ook uit zichzelf agressie-verlagend werkt.

Buiten openingstijden en kantooruren is het gebouw enkel toegankelijk voor geautoriseerd personeel. De kantooruren zijn, afhankelijk van de functie van de medewerker erg verschillend. Dit vraagt om extra aandacht in relatie tot de beveiliging van het gebouw.

3.2.3. *Entrees*

Pas om tochtverschijnselen te voorkomen tochtluizen toe. Breng een voldoende lange schoonloopzone aan (minimaal 4 m, maar voorkeur 6 m lengte). Deze kan bestaan uit verdiept liggende metalen schraaproosters buiten en binnen een schoonloopmat van het type Coral Duo of gelijkwaardig.

3.2.4. *Horizontaal verkeer*

Om opstoppingen te voorkomen moeten deuren, gangen, trappen en deurbreedtes zoveel mogelijk op piektijden worden afgestemd.

3.2.5. *Verticaal verkeer*

In een gebouw met meerdere bouwlagen dient een goede spreiding van trappen te worden gerealiseerd. De minimale breedte van trappen bedraagt 1,5 meter. De breedte wordt bepaald aan de hand van de piekhoeveelheid gebruikers.

Mindervaliden- en goederentransport

De niveauverschillen per verdieping dienen zoveel mogelijk te worden beperkt. De goederenlift moet geschikt gemaakt worden voor het vervoeren van mensen en goederen. Er dient in ieder geval één pallet op een pompwagen inclusief persoon vervoerd kunnen worden door de goederenlift. Hiervoor dient uitgegaan te worden van een zwaartelast van minimaal 1600 kg. De goederenlift bevindt zich in de nabijheid van de relevante productieomgevingen (op verdieping). Daarnaast moet de goederenlift geschikt voor het eventueel vervoeren van een brancard inclusief personen.

Het vloeroppervlak van de liftkooi in de nabijheid van de kantoren meet inwendig minimaal 1,10 x 1,40m. Het type lift dient afgestemd te worden op het gebruik en de hoogte van het gebouw. De liftinstallatie moet worden gekeurd door het Nederlands Instituut voor Liftechniek.

3.2.6. *Techniek*

Het is noodzakelijk dat de technische installaties in een gebouw eenvoudig bereikbaar zijn om deze te onderhouden, repareren of vervangen. Zie hieronder de aanbevelingen hiervoor.

Kruipruimten

Er wordt een kruipruimte toegepast onder de delen waar leidingen onder de vloer liggen.

Aandachtspunten voor deze kruipruimten zijn:

- Voldoen aan de Arbo-voorschriften (werken in afgesloten ruimten).
- Minimale vrije hoogte 800 mm.
- Kruipluiken zodanig aanbrengen dat de afstand tot installatieonderdelen en tussen twee kruipluiken onder de vloer maximaal 20 meter is, rekening houdend met de fundering en indelingen.
- Vorstvrije en droge aanleg.
- Zwak geventileerd.
- Bodemafsluiting.
- Drainage bij hoge grondwaterstand en/of bij slecht waterdoorlatende grondlagen.

Schachten

Bij het toepassen van een schacht gelden de volgende aandachtspunten:

- Goede toegankelijkheid van schachten door deuren of toegangsluiken.
- Roosters op vloerniveau voor noodzakelijke veiligheid.
- Goede geluidsisolerende eigenschappen.

3.3. **Groenvoorzieningen**

Bij het ontwerpen van de buitenruimte de groenvoorzieningen uitwerken met een (lokale) deskundige en daarbij rekening houden met:

- De aanwezige kwaliteit en structuur van het groen in de omgeving van het kavel en op het kavel, met als doelstelling om deze te verbeteren.
- De aanwezige grondsoorten en waterhuishouding.
- Aansluiten bij de lokale biodiversiteit en de Flora en Fauna kwaliteit verhogen.
- De ligging van het groen slim afstemmen op aspecten zoals bezonning, looproutes, functioneel gebruik van het buitenterrein door bezoekers en personeel.
- De mate van onderhoud die het groen vergt. Bij voorkeur onderhoudsarm groen toepassen.
- De sociale veiligheid op het terrein en rondom het gebouw, waarbij onoverzichtelijke plekken voorkomen moeten worden.
- Het uitvoeren van technisch onderhoud en facilitair onderhoud aan de gevels en daken.
- De manier waarop het groen omgaat met de omgeving en zich ontwikkelt over de loop der jaren. Geen groen toepassen wat woekert en/of schade veroorzaakt aan terrein of gebouw.

3.4. Materialen

3.4.1. *Duurzame en onderhoudsvriendelijke materialen en materiaaltoepassingen*

Bij de keuze van bouwmaterialen dient gebruik gemaakt te worden van de Trias Ecologica of driestappenstrategie, namelijk:

- Voorkom onnodig materiaalgebruik (hergebruik, minimaliseren hoeveelheden, voorkomen bouwafval).
- Gebruik eindeloze bronnen (bijvoorbeeld natuurlijke materialen zoals hout, vlas).
- Gebruik eindige bronnen effectief (slank construeren, gebruik secundaire grondstoffen, gebruik sloop- of kringloopmateriaal, maak constructies demontabel, gebruik standaardmaten, creëer geen hybride materialen die niet meer te scheiden zijn voor hergebruik).
-
- Daarnaast:
 - Alle toe te passen materialen dienen makkelijk reinigbaar, milieuvriendelijk en onderhoudsarm te zijn.
 - Zorg bij voorkeur voor demontabele onderdelen en herbruikbare of hergebruikte materialen/onderdelen in het kader van circulair bouwen.
 - Kanaalwerk en leidingen reinigbaar maken.
 - Slimme positionering van de ruimten en honoreren van de ruimterelaties zorgt voor een efficiënt onderhoudsproces.
 - Bij het terreinontwerp moet tevens rekening worden gehouden met de toegankelijkheid van een hoogwerker of een ladder.

3.4.2. *Vloeren en vloerafwerking*

Eisen voor de vloeren:

In basis moet voor de aan te houden vloerbelasting worden uitgegaan van het Bouwbesluit, echter met inachtneming van de flexibiliteits-eisen.

- Voor kantoorachtige ruimten in basis uitgaan van een nuttige vloerbelasting van 4 kN/m²
- Voor onder andere computerruimten, technische ruimten, archief ruimten en ruimten - waar bijvoorbeeld de UPS, paternosterkasten, dossierkasten en archiefstellingen worden geplaatst, gelden nader te bepalen zwaardere eisen ten aanzien van de vloerbelasting (voorlopig aan te houden 10 kN/ m²).
- Voor productieruimten in basis uitgaan van een nuttige vloerbelasting van minimaal 15 kN/m², puntlast 20 kN. Deze eisen gelden ook voor materiaalstalling Progroen.
- Voor magazijnruimten in basis uitgaan van een nuttige vloerbelasting van 50 kN/m².

Uitgangspunten in relatie tot de vloerafwerking:

- Een vloerafwerking moet worden afgestemd op het beoogde gebruik in die ruimte. In dit kader zijn vooral reinigbaarheid, krasvastheid, slijtvastheid, gladheid en onderhoudskosten van belang.
- Voor de gladheid is een norm beschikbaar voor de antislipwaarde van een vloer; de DIN 511130-92. Voor een kantoorruimte geldt klasse R9. In de keuken/uitgifte moeten conform de HACCP-normen alle vloeren volgens dit voorschrift worden afgewerkt,

antislipklasse R11. Bij de overgangen naar tegelvloeren bij sanitaire ruimten dorpels toepassen.

- Vloeren in toiletruimten urinedicht en naadloos afwerken en een holplint toepassen.
- Voor vermindering van het schoonmaakonderhoud is een combinatie van een schoonloopmat en een droogloopmat aan te bevelen. Deze moeten een minimale lengte hebben van 4 m¹.
- Bij de toepassing van linoleum of een gietvloer op een begane grondvloer zonder droge kruipruimte een vochtscherf of coating toepassen, zodat optrekkend vocht en dus vochtschade wordt voorkomen.
- Bij overgang van natte naar droge ruimten, dorpels op de afscheiding aanbrengen.
- In de fietsenstalling en de techniekruimte bijvoorbeeld een gevulde betonvloer of losse betontegels toepassen; indien noodzakelijk met carborundum toeslag.

3.4.3. *Daken, dakafwerkingen en daklichten*

In het algemeen geldt voor het dak het volgende:

- Als er op het dak installaties komen, moeten deze met tegelpaden (breed minimaal 0,6 m) bereikbaar zijn. Het dak moet van binnenuit bereikbaar zijn.
- Blijvend afschot van ten minste 15 mm per m¹.
- Dakopstanden voldoende hoog, ten minste 120 mm. Nagaan of het mogelijk is om de geveldakopstand zó hoog te maken dat een aparte valbeveiliging voldoende is.
- Voor de dakafwerking zijn de isolatie en de waterdichte afdichting van belang.

Algemene eisen daklichten:

- Eventueel aan te brengen lichtkoepels en lichtstraten dienen dubbelwandig en in slagvast materiaal uitgevoerd te worden. Koepels dienen inbraakwerend gemonteerd te worden.

3.4.4. *Buitenwanden, buitenwandafwerking en buitenwandopeningen*

Aandachtspunten voor buitenwanden, buitenwandafwerking en buitenwandopeningen:

- Gevels moeten met eenvoudig materieel bereikbaar zijn voor reiniging en onderhoud, zodat er geen dure gevelonderhoudinstallatie noodzakelijk is (bijvoorbeeld een vlak en toegankelijk pad van 2 m¹ breed).
- Voorzie de onderste bouwlaag van het gebouw zoveel mogelijk van vandaalbestendige materialen.
- Hoofdentree uitvoeren met automatische schuifdeur met tochtportaal.
- Veiligheidsbeglazing toepassen waar noodzakelijk.
- Een gevelsysteem toepassen wat plaatselijk te demonteren is voor vervangingsonderhoud.
- Pas voor de buitengevels van het productiegedeelte een onbrandbare isolatie toe, zoals steenwol.

3.4.5. *Binnenwanden, binnenwandafwerking en binnenwandopeningen*

Aandachtspunten ten aanzien van binnenwanden, binnenwandafwerking en binnenwandopeningen:

- Voor niet-dragende wanden is het aan te bevelen om eenvoudig te plaatsen en te slopen tussenwanden toe te passen, zodat bij een verbouwing de overlast van stof en afvalmaterialen beperkt blijft. Denk in dit kader ook aan de plaatsing van bekabeling/schakelaars; bij voorkeur niet in te verplaatsen wanden.
- Niet-dragende wanden moeten boven het plafond worden doorgezet tot aan de bouwkundige vloer ter voorkoming van omloop- en overspraakgeluid.
- Toiletten worden gescheiden door middel van een dichte wand. Deze wand wordt voorzien van een vloeistofdichte holplint aansluitend op de gietvloer.
- Wandafwerking: pas een doelgroepbestendige, onderhoudsarme wandafwerking toe die past bij de locatie in de ruimte. Bijvoorbeeld wanden met spaanplaat-melamine lambrisering met erboven sauswerk op glasvezelbehang of spuitwerk.
- Pas onderhoudsarme plinten toe, overweeg in de wand verwerkte plinten (lambrisering als plint of dunne aluminium plinten).
- Hoekbeschermers aanbrengen bij binnenwanden waarlangs intensief verkeer te verwachten is.
- Waar deuren tegen wanden, kolommen etc. kunnen slaan, vloerstoppen of stootrubbers aanbrengen.
- Stompe deuren toepassen.
- Deuren moeten stootvast zijn en afgewerkt met onderhoudsvrij materiaal.
- De afwerking van een binnendeur moet glad en goed afwasbaar zijn.
- Deuren en kozijnen in brandscheidingen uitvoeren met gecertificeerd systeem (deur, kozijn en glas).
- Glasvlakken op brandscheidingen dienen beperkt te worden.

De wanden van de volgende ruimten dienen afgewerkt te worden met wandtegels of een waterdichte coating:

- Toiletten, doucheruimten, kleedruimtes en keukens.

- In werkkasten (circa 1 m²) ter plaatse van de uitstortgootsteen.
- Pantry's ter plaatse van het aanrecht (tot circa 60 cm) boven het aanrechtblad.
- In de productieomgeving.

In de keuken/uitgifte hier de HACCP-normen van toepassing. In ruimten waar deze HACCP-normen van kracht zijn, moeten alle betreffende wanden volgens voorschrift worden betegeld of worden voorzien van waterdichte coating.

3.4.6. *Hang- en sluitwerk*

- Te openen delen bij binnenwand- en buitenwandopeningen ook van sluitwerk voorzien.
- Het sluitplan tijdens de ontwerpfase in overleg met de opdrachtgever opstellen.
- Alle deuren voorzien van een gelijksluitend sleutelsysteem in meerdere niveaus en met generale hoofdsleutel. Elektronische sleutels.
- Hang- en sluitwerk moet passen bij de zwaarte van de deur (deuren afhangen met minimaal drie scharnieren of paumelles) en moet berekend zijn op zwaar en intensief gebruik.
- Sluitplaten type langschild, door en door bevestigen in verband met zwaar en intensief gebruik.
- Alle deuren voorzien van deurstoppers op wand en/of vloer.
- Buitendeuren voorzien van windvanger en deurstopper.
- Buitendeuren **niet** voorzien van vastzetsysteem.

3.4.7. *Trappen, balustrades en leuning*

Voor trappen, balustrades en leuning geldt dat:

- De aantreden stroef en slijtvast moeten zijn.
- De breedte van de trap op het te verwachten aantal gebruikers wordt afgestemd, dat afhankelijk is van het ontwerp, met een minimum (tussen de leuning) van 1.500 mm.
- Bij trappen breder dan 2.200 mm een tussenleuning toegepast moet worden.
- Bij hoogteverschillen > 2.400 mm een tussenbordes toegepast moet worden.
- Stalen trappen bij een onjuiste detaillering geluidsoverlast veroorzaken; hiertegen moeten maatregelen genomen worden.

3.4.8. *Plafondafwerking*

Bij de keuze van de toe te passen plafonds dient rekening te worden gehouden met:

- Geluidsabsorptie dient te voldoen aan de eisen als gesteld in dit document.
- Donkere kleuren hebben een slechtere reflectiewaarde en zorgen ervoor dat er meer verlichtingsvermogen moet worden toegepast om de verlichtingssterkte te halen.
- Het voorkomen van geluidlekken (vooral boven verlaagde plafonds bij sterk geluids-isolerende binnenwanden).
- Brandveiligheid.
- Het voorkomen van stofophoping.

- Boven het plafond geplaatste installatievoorzieningen; deze dienen eenvoudig bereikbaar te zijn.
- Eenvoudig te demonteren plafondplaten, dus bij voorkeur platen van maximaal 600 x 1.200 mm² en *niet* toepassen van verdekt systeem.
- Zo min mogelijk sprongen in hoogte van plafonds, tenzij deze bij scheidingen van ruimten zijn opgenomen.
- Toepassing van waterbestendige plafonds in vochtige ruimten.
- In het plafond te plaatsen installaties, zoals verlichting, roosters, sensoren etc.
- De benodigde opstelruimte van vouw- of panelenwanden.

In de volgende ruimten zijn geen (systeem)plafonds nodig:

- Technische ruimten.
- Magazijn.
- Bergingen.

3.4.9. *Bestrating*

- Buitenbestrating terrein in nader overleg met opdrachtgever uitwerken. Eventueel gebruik maken van waterdoorlatende bestratingen, ofwel groene parkeerplaatsen.
- Bestrating langs de gevel dient zodanig gerealiseerd te worden dat gevelreiniging op een eenvoudige wijze mogelijk is. In het ontwerp dient rekening te worden gehouden met regelmatig gebruik door vrachtverkeer.

3.4.10. *Grondbalans*

Een plan ontwikkelen met een, op de locatie, gesloten grondbalans, zodat er (in principe) geen grond aan- of afgevoerd hoeft te worden, tenzij een andere grondsoort nodig is voor een specifieke toepassing.

4. Energie en water

4.1. Energie

4.1.1. *Energieprestatie*

De ambitie is ENG. Aanvullend moet deze voldoen aan specifieke eisen zoals opgenomen in Tabel Kwaliteitsniveau 1.1.

4.2. Regelinstallatie

- De te realiseren warmte- en luchttechnische installatie dient opgebouwd te zijn uit een aantal afzonderlijke groepen. Elke groep dient voorzien te worden van een eigen temperatuurregeling. Het verdient de voorkeur ruimten met een gelijk gebruiksprofiel in de plannen te clusteren. Het aantal groepen en de omvang van deze groepen dient afgestemd te zijn op het gebruiksprofiel van de betreffende ruimten.
- Nader overleg met MidZuid over de indeling is noodzakelijk tijdens de ontwerpfase.
- Er dient een gebouwbeheersysteem te worden toegepast in webbased uitvoering op basis van open source/software en met een gebruiksvriendelijk dashboard. Verder dient het systeem te bestaan uit eenvoudige digitale regelapparatuur in een stand-alone uitvoering met koppeling op het gebouwbeheersysteem.
- De installaties moeten regeltechnisch gezoneerd worden bijvoorbeeld ten behoeve van het avondgebruik.
- De installaties mede ontwerpen op een verlaagde nachttemperatuur, gebaseerd op een optimaal opstookprogramma vanuit de regelinstallatie.
- Het gebouwbeheersysteem dient een historie- en logboekfunctie over meerdere jaren (minimaal 5 jaar) te bezitten.
- Een optimaliseringsapparaat toepassen met centrale klok. De regeling dient minimaal uitgevoerd te zijn met een dag-, avond-, week- en jaarklok. In het gebouw worden slimme meters toegepast voor bemetering van gas, water en elektra. Deze meters zijn voorzien van pulsen en zijn aangesloten op de regelinstallatie. Voor de gebruikersinstallatie wordt de elektra apart bemeterd.
- Het energieverbruik wordt geregistreerd in het gebouwbeheersysteem.
- Voor optimalisatie werking installatie en energieverbruik moet een monitoringstool zoals bijvoorbeeld E-view worden toegepast.

4.3. Verwarming

4.3.1. *Warmteopwekking*

De wijze van warmteopwekking wordt bepaald door de installatieadviseur in samenspraak met de MidZuid en het ontwerpteam, met als uitgangspunt zo energiezuinig mogelijk, met een koel- en verwarmingsoptie.

4.3.2. *Warmteafgifte en -distributie*

Om de minimale temperatuur te halen moet er, zeker in de wintermaanden, warmte aan de ruimten worden overgedragen. Dit kan door lucht, convectie of stralingsverwarming.

Voor alle verwarmingssystemen geldt dat ze:

- Afsluitbaar en inregelbaar moeten zijn.
- Per groep of radiator regelbaar moeten zijn.
- Flexibel moeten zijn om later nog gewijzigd te kunnen worden.

Groepsindelingen zijn noodzakelijk om de verwarmingsinstallatie optimaal te regelen. Afhankelijk van het ontwerp zijn er separate groepen gewenst voor:

- Luchtverwarming.
- Boilers (bij voorkeur direct gestookte).
- Restauratieve voorzieningen.
- Clusters/gebouwdelen met andere bedrijfstijden.

Houd rekening met de functie en bezetting van de ruimte.

4.3.3. *Regeling verwarming*

- Verwarming is voorzien van weersafhankelijke voorregeling van aanvoerwatertemperatuur.
- Verwarming kan per ruimte worden ingeregeld.
- Naregeling kantoren voorzien.

4.3.4. *Energiezuinige verwarming*

- Benut zoninstraling in de winter en voorkom deze in de zomer.
- Realiseer een compartimentering van de verwarming die is gerelateerd aan het gebruik van de ruimten.
- Beperk transmissieverliezen door het ontwerpen van een compact gebouw
- Beperk temperatuurverschillen tussen ruimten.

4.3.5. *Beperking warmtelast*

- Maatregelen nemen om de warmtelast te beperken, zoals buitenzonwering.

4.4. **Koeling**

Voor de patchruimte, waar de patchkasten zijn voorzien, moet specifiek op deze voorzieningen aangepaste airco worden voorzien. De maximale temperatuur in deze ruimte is 25°C.

Patchkasten voorzien van 100 m³/h ventilatie in verband met de warmtelast van de switches.

4.5. **Ventilatie**

4.5.1. *Regeling ventilatie*

De ventilatie is voorzien van een regeling afhankelijk van het gebruik (bijvoorbeeld tijdsafhankelijk aan- en uitschakelen en CO₂-sturing bij ruimten).

4.5.2. *Energiezuinige ventilatie*

Bij gebalanceerde ventilatie dient warmteterugwinning (wtw) met een rendement van minimaal 75% toegepast te worden en deze dient te voldoen aan de ErP 2018. Ook dient er maximale vochtterugwinning via het warmtewiel plaats te vinden.

4.6. Elektra

4.6.1. Elektriciteitsvoorziening

Het elektrisch vermogen wordt voorzien door een elektrische nutsaansluiting. Afhankelijk van de capaciteit van deze aansluiting zal een trafo noodzakelijk zijn. Er moet op de begane grond of op het terrein een transformatorruimte (traforuimte) komen. Afstemming met nutsbedrijven hierover moet tijdig in het ontwerpproces plaatsvinden door de installatieadviseur.

4.6.2. Energievermindering en PV-panelen

Om op elektrotechnisch gebied het energiegebruik te beperken moet in eerste instantie het benodigde elektrisch vermogen worden beperkt. Vervolgens kan (een deel van) de elektrische energie duurzamer worden opgewekt.

Bij toepassing van pv panelen dient bij oplevering een Scope 12 inspectie uitgevoerd te worden.

Verder moet gelet worden op de brandveiligheid van de dakbedekking. De installatie dient geplaatst te worden op daken waarvan er sprake is van onbrandbaar isolatiemateriaal (PIR FM Approved). De installatie dient afgestemd te worden op de geldende verzekeringseisen.

4.6.3. Verlichting

Zie 2.2.

4.6.4. Infrastructuur

De leidinglengtes van grote vermogens dienen zo klein mogelijk gehouden te worden.

Eisen met betrekking tot de infrastructuur:

- Vanuit de hoofdaansluiting wordt de hoofdverdeelinrichting gevoed, die voorzien is van een reservecapaciteit van 20%. Vanuit deze hoofdverdeelinrichting worden door middel van voedingsleidingen en kabelwegen de verdeelinrichtingen aangesloten.
- In een aparte afgaande groep ten behoeve van PV-panelen voorzien.
- De voedingsleidingen moeten zoveel mogelijk in aaneengesloten kabelwegen worden aangelegd. Bekabelingen voor sterkstroom en zwakstroom moeten in afzonderlijke compartimenten komen. Voor de data- en telecommunicatie moet in de kabelgoten in een gescheiden compartiment worden voorzien. Dit laatste geldt zowel voor horizontale als voor verticale leidingen. Verticale opbouwleidingen dienen in een slagvaste buis te worden ondergebracht. (opbouw zoveel mogelijk vermijden).
- Voor de voeding van warmte- en luchttechnische installaties en liftinstallaties moeten afzonderlijke voedingskabels de hoofdschakelinrichting met de verdeelinrichtingen verbinden. Ook deze subverdeelinrichtingen moeten geschikt zijn voor een vermogenstoename van 20%.
- De schakel- en verdeelinrichtingen moeten voldoen aan de volgende eisen: 20% reservegroepen en effectieve uitbreidingsruimte voor latere toevoegingen en wijzigingen.

Een standaard berekende hoofdschakelaar en installatieautomaten voor de eindgroepen.
Per bouwdeel minimaal één gecombineerde verdeelkast voor licht en krachtstroom.

4.7. Water

4.7.1. *Visie op waterkringloop*

In de ontwerpfase dient de waterkringloop in het gebouw bepaald te worden om duurzaam om te gaan met drinkwater. Daarbij geldt het minimaliseren van het gebruik door:

- Waterbesparende (met uitstroombegrenzing door middel van drukknoppen) en vandaalbestendige kranen toe te passen.
- Het aantal warmwaterpunten te beperken.
- Kranen zo te selecteren dat de handen goed onder de waterstraal gehouden kunnen worden.
- Toiletten van een waterzuinige spoeling te voorzien.
- Keerkleppen conform regelgeving toe te passen.
- Minimaal 1 afsluiter per verdieping toe te passen.

4.7.2. *Waterleidingnet*

Voor de waterinstallatie moet er een waterleidingnet worden aangelegd vanaf de watermeter tot aan de diverse sanitaire aansluitpunten.

In/nabij de volgende posities dienen koudwatertappunten aangebracht te zijn:

- Wastafels en fonteinen in toiletruimten en voorruimten
- In de klimaatinstallatieruimte(n).
- Ten behoeve van mogelijke drankautomaten.
- Ten behoeve van brandslanghaspels.
- Ten behoeve van de spoelinstallatie (vuile vaat).
- Ten behoeve van groen in, aan en op het gebouw.
- Diverse buitenaansluitingen, minimaal 1 stuks per gevel.
- Aansluitvoorzieningen voor machines indien van toepassing.

Eisen met betrekking tot waterleidingen:

- Koudwaterleidingen moeten dampdicht zijn geïsoleerd.
- Waterleidingen waaraan vorstschade kan ontstaan, moeten worden voorzien van een zelfregelende elektrische leidingverwarming en isolatie. Dit dient tot een minimum te worden beperkt.

4.7.3. *Warm water*

Of warm water centraal of decentraal wordt opgewekt is afhankelijk van de capaciteitsberekening en de locaties waar warm water nodig is. Veel toegepast zijn: elektrische of gasgestookte boiler, combiketel of zonneboiler. De installatieadviseur moet bij de uitwerking van het plan een onderbouwde keuze maken.

Warmwaterleidingen moeten zoveel mogelijk in lengte worden beperkt en thermisch worden geïsoleerd, met uitzondering van de in het zicht gemonteerde leidingen. In onder andere de volgende ruimten moeten warmwaterpunten komen:

- Werkkasten.
- Pantry's.
- Keuken. Incl. vetvangput
- Mindervalidentoiletten.
- Kolfruimte
- Douches, wastafels en uitstortgootstenen.
- Aansluitvoorzieningen voor machines indien van toepassing.

De installatieadviseur dient in overleg met MidZuid per ruimte de aantallen koud- en warmwateraansluitingen te bepalen.

Er komt geen warm water op de wastafels in sanitaire ruimten.

4.7.4. *Regeling*

Koudwaterleidingen niet aanleggen bij 'hotspots', omdat deze dan kunnen opwarmen. Legionellavrij ontwerpen conform passende normen.

4.7.5. *Binnenriolering*

- Bij toepassing van kunststof leidingen in de keuken (heet water) dienen deze doorlopend ondersteund te worden.
- In de toiletgroepen vloerputjes aanbrengen. In de keuken ook een vloerputje aanbrengen.
- Op tactische locaties dienen ontstoppingspunten gemaakt te worden.

4.7.6. *Hemelwaterafvoer*

- Volvul hemelwaterafvoersysteem toepassen (Pluvia of gelijkwaardig).
- Als binnen het gebouw hemelwaterafvoeren worden opgenomen, moeten deze plaatselijk dampdicht en akoestisch worden geïsoleerd, zodat ze voldoen aan de akoestische eisen van het gebouw. Inpandige pluvia's moeten goed bereikbaar zijn.
- Horizontale en verticale hemelwaterafvoeren binnen de gevel en het dak isoleren in verband met condensvorming en geluid.

4.7.7. *Terreinriolering*

- De waterafvoer van de terreinverharding (terreinriolering) moet worden aangesloten op de hemelwaterafvoer voor de daken.
- Slibvangers en vetafscheiders zo dicht mogelijk bij de afvoerputten/aansluitpunten plaatsen en zodanig dat deze eenvoudig te reinigen zijn en/of bereikbaar zijn voor reinigingsvoertuigen.
- Vanuit de bouw rekening houden met goed bereikbare ontstoppingsputten (binnen en buiten het pand) voor het riool.

4.7.8. *Waterhuishouding bodem*

De hemelwaterafvoer, infiltratie en/of opvang realiseren op basis van eisen van de gemeente en het bestemmingsplan.

5. Inrichting gebouw en terrein

5.1. Vaste inrichting gebouw

- Voor vaste inrichting moeten de volgende onderdelen worden opgenomen:
- Een adequate bewegwijzering door het gehele gebouw en buitenterrein. Deze bewegwijzering staat los van de (elektronische) aanduidingen van de vluchtwegen.
- Ruimteaanduidingen (inclusief ruimtenummers).
- Gevelopschrift (bedrijfsnaam).
- Entreebalie
- Vaste keukenvoorzieningen:
 - Uitgiftebalie.
 - Aanrechtbladen met spoelbak en waterkraan.
 - Aanrechtkasten.
 - Bovenkeukenkasten.
 - Nader te bepalen (inbouw)apparatuur (budget inrichting, niet budget bouw).
- Vaste pantryvoorzieningen:
 - Aanrechtblad met spoelbak en waterkraan.
 - Aanrechtkastjes.
 - Nader te bepalen (inbouw)apparatuur (budget inrichting, niet budget bouw).
- Brandveilige brievenbus.
- Brandweerbuis en/of brandweerkastje (in overleg met brandweer te bepalen en nabij hoofdentree in metselen of vastlassen).
- Waar nodig achterhout voorzien ten behoeve van inrichtingselementen, nader uit te werken in de ontwerpfase.
- Vaste inrichting voor de werkplekken zoals omschreven in het RF PvE.
- Vaste lockers zoals aangegeven in het RF PvE.

5.1.1. Sanitaire inrichting

Vaste sanitaire inrichting die moet worden opgenomen als onderdeel van het bouwbudget:

- In herentoiletgroepen is een combinatie van urinoirs en een toiletpot gewenst.
- Vrijhangende toiletputten.
- Wastafels.
- Spiegels in sanitaire ruimten, bij voorkeur vlak in tegelwerk aanbrengen met ruimte tussen wastafel en spiegel voor zeepdispenser.
- Verspreid door het gebouw douchevoorzieningen. In de buurt van de kantooromgeving separaat, elders mogelijk in combinatie met een mindervalide toilet.
- Alle sanitaire toestellen voorzien van een stopkraan.
- Alle sanitaire ruimten zijn van het water af te sluiten door middel van één kraan boven het systeemplafond.

- De sanitaire toestellen worden uitgevoerd in standaard wit kristalporselein van een A-merk.
- De voorgeschreven aantallen en de uitvoering van de sanitaire toestellen kunnen in overleg met de opdrachtgever worden gewijzigd.

5.2. Vaste inrichting terrein

5.2.1. Opstallen

De voorziene opstallen op het terrein zijn:

- Binnenstalling voertuigen (afsluitbaar)
- Afvalverwerking groen/grijs (afgesloten ruimte)
- CPR1 kluis / opslag gevaarlijke stoffen
- Overdekte en afgesloten fietsenstalling voor het aantal stuks fietsen conform de ruimtestaat in het ruimtelijk functioneel Programma van Eisen. In overleg met de installatie adviseur dienen de laadvoorzieningen ten behoeve van de fietsen bepaald te worden.
- Een overdekte en afgesloten stalling voor scooters/brommers op het binnenterrein.

5.2.2. Inrichting

Bij de inrichting van het terrein dient er rekening te worden gehouden met een slimme inrichting conform het bestaande concept bij MidZuid en moet in ieder geval de volgende onderdelen bevatten:

- Opslag gasflessen ten behoeve van groenvoorziening.
- Een wasplaats voor de bedrijfsvoertuigen.
- Een laadkuil voor het laden- en lossen door een vrachtwagen.
- Inrichting ten behoeve van gebruik door de organisatie nader te bepalen.

5.2.3. Parkeren

Voor het parkeren van auto's op het terrein wordt rekening gehouden met separate parkeerplaatsen voor bezoekers en personeel (aantallen conform ruimtelijke functioneel Programma van Eisen). Daarbij dient een afgescheiden gedeelte van het terrein gerealiseerd te worden waar bedrijfsvoertuigen geparkeerd kunnen worden.

Er dient rekening te worden gehouden met de infrastructuur en "opwekking" voor het minimaal aantal laadpalen conform bouwbesluit. In overleg met de installatie adviseur dienen de laadvoorzieningen ten behoeve van de elektrische voertuigen bepaald te worden.

Voor mindervaliden moet de gelegenheid zijn om bij de hoofdentree in en uit te stappen.

5.2.4. Groenvoorziening

Bij het ontwerpen van de buitenruimte de groenvoorzieningen uitwerken met een (lokale) deskundige en daarbij rekening houden met:

- De aanwezige kwaliteit en structuur van het groen in de omgeving van het kavel en op het kavel, met als doelstelling om deze te verbeteren.
- De aanwezige grondsoorten en waterhuishouding.
- Aansluiten bij de lokale biodiversiteit en de Flora en Fauna kwaliteit verhogen.

- De ligging van het groen slim afstemmen op aspecten zoals bezonning, looproutes, functioneel gebruik van het buitenterrein door bezoekers en personeel.
- De mate van onderhoud die het groen vergt. Bij voorkeur onderhoudsarm groen toepassen.
- De sociale veiligheid op het terrein en rondom het gebouw, waarbij onoverzichtelijke plekken voorkomen moeten worden.
- Het uitvoeren van technisch onderhoud en facilitair onderhoud aan de gevels en daken.
- De manier waarop het groen omgaat met de omgeving en zich ontwikkelt over de loop der jaren. Geen groen toepassen wat woekert en/of schade veroorzaakt aan terrein of gebouw.

5.2.5. *Terreinvoorzieningen elektrotechnisch*

M.b.t. elektrotechnische installaties op het terrein moet worden voorzien in:

- Verlichting
- Alle slagbomen en poorten moeten bedienbaar zijn met toegangsbadges die aangesloten zijn op het toegangscontrolesysteem.
- Alle terreinopeningen voorzien van schuifhekken voor het afsluiten van het terrein met intercom en camera's
- Laadvoorzieningen t.b.v. elektrische fietsen, auto's, vrachtwagens en materieel. Nader af te stemmen door installatie adviseur.

5.3. **Technische (aansluit)voorzieningen van gebruikersinstallaties**

5.3.1. *Aansluitvoorzieningen t.b.v. vaste en losse inrichting en gebruikersinventaris*

- Voor een nuttig gebruik van elke ruimte dienen op de functie van die ruimte afgestemde (technische) voorzieningen te worden opgenomen. Locatie en aantallen te bepalen door installatieadviseur in overleg met MidZuid.

5.3.2. *Wandcontactdozen 230V en 400V*

Voor algemeen gebruik en gebruikersinstallaties

- De installatieadviseur bepaalt in overleg met MidZuid de aantallen wandcontactdozen voor algemeen gebruik en gebruikersinstallaties.
- De benodigde krachtgroepen moeten op een afzonderlijke eindgroep worden aangesloten.
- Contactdozen dienen te worden aangesloten op afzonderlijke eindgroepen van de schakel- en verdeelinrichting van de lichtinstallatie, tenzij anders vermeld.
- Het gebruik van meervoudige contactdozen 230V passend in één inbouwdoos is niet toegestaan.
- De stroomvoorziening van datanetwerkcomponenten moet op aparte groepen worden gezet.
- Een scheiding aanbrengen in de stroomvoorziening van netwerkcomponenten ten opzichte van andere facilitaire componenten en de noodstroomvoorziening voor de hoofdcomponenten (serverruimte/-kast).

5.3.3. *Krachtstroom*

Er dienen krachtstroom (400V) aansluitpunten aangelegd te worden ten behoeve van:

- Werktuigkundige gebouw gebonden installaties;
- Keuken (inductiekookplaat, vaatwasser)
- Lift(en);
- Elektrisch bediende deuren, slagbomen, poorten e.d.;
- Gebruikersapparatuur in bijvoorbeeld de productieruimten. De machines in de productie afdeling dienen na oplevering flexibel van posities te zijn. Hiervoor raikokers voorzien van aftakkasten 230 volt en 400 volt nader in het ontwerp uitwerken.

De installatie adviseur dient hier met de gebruiker nadrukkelijk afstemming over te hebben tijdens de ontwerpfase.

5.3.4. *Perslucht*

Een productieruimte dient voorzien te zijn van een persluchtvoorziening. De uitgangspunten hierbij nader af te stemmen met installatie adviseur.

5.3.5. *Data- en telefooninstallatie*

- Anticiperen op het gebruik van draagbare devices door medewerkers die simultaan gebruik maken van een draadloos datanetwerk.
- Voor telefoon- en datacommunicatie voorzien in een datanetwerk, categorie 6A. Het draadloze dataverkeer vindt plaats via access points (AP's). De locatie van de AP's zal afhankelijk zijn van de op te leveren ruimte. De voorkeurslocatie van de AP's is onder het plafond.
- Uitgaan van 19 inch patchkasten.
- De koppeling tussen de patchkasten (hoofdschakelaars) uitvoeren in glas in verband met toename van dataverkeer.
- Vaste data-aansluitpunten aanbrengen voor gebruikersinstallaties, zoals werkstations, tv-schermen/mededelingenschermen, bewakingscamera's en multifunctionals. Locatie en aantallen te bepalen door installatieadviseur in overleg met MidZuid.
- Actieve componenten maken geen deel uit van de gebouwgebonden inrichting.

5.3.6. *Communicatie-installatie*

De uitgangspunten voor de communicatie-installatie worden in deze paragraaf toegelicht. Overige uitgangspunten zijn beschreven in het Ruimtelijk-Functioneel Programma van Eisen.

Intercom

De toegangspoort en de toegangsdeuren van productiegedeelte en kantoorgedeelte dienen te worden voorzien van een intercom (beeld en spraak). Op een nader te bepalen aantal plaatsen wordt een binnenpost opgenomen (o.a. entreebalie) ten behoeve van de communicatie en eventueel openen van deuren.

Geluids distributie

Het gebouw dient voorzien te worden van een geluids distributie installatie middels de luidsprekers van de ontruimingsinstallatie of lokale Sonos-apparatuur (of vergelijkbaar). Het geluids distributiesysteem dient geschikt te zijn als omroepinstallatie en als muziekinstallatie en eventueel gecombineerd te worden met de ontruimingsinstallatie (type A, spraak). Het geluids distributiesysteem dient regelbaar te zijn per ruimte.

Telefonie

Het gebouw dient voorzien te worden van een telefoon installatie uitgaande van Voice-Over-IP (VOIP) en gebruik van smartphones door de medewerkers van MidZuid. Nadere eisen dienen door de installatie adviseur afgestemd te worden met de ICT-afdeling van de opdrachtgever en dienen te voldoen aan het ICT-beleid.

Ten behoeve van telefonie in het productiegedeelte dienen op nader aan te geven posities in de fabriek Acces points voor IP telefonie te worden aangebracht.

Tevens dienen GSM-versterkers in de productiegedeelte te worden opgenomen om een goede ontvangst van het GSM-signaal te waarborgen.

5.3.7. CCTV

Er zijn data-aansluitpunten nodig op specifieke plekken ten behoeve van camerabewaking, zoals bij de hoofdentree of bij de fietsenstalling. De hd-camera's zelf en de benodigde programmatuur/installatie valt onder het inrichtingsbudget. Locatie en aantallen te bepalen door installatieadviseur in overleg met MidZuid.

5.3.8. AV-voorzieningen algemeen

Vergaderruimtes en overlegruimten dienen uitgerust te worden met audiovisuele middelen voor het geven van presentaties. Hiervoor dienen de benodigde voorzieningen worden aangebracht voor:

- Alle overleg- en vergaderruimten bevatten een conferencing hub om laptop of smartphone op aan te sluiten, met goede audiokwaliteit en een beeldscherm ten behoeve van presentaties, dat gekoppeld kan worden aan mobiele apparatuur.
- Afgesloten overleg- en vergaderruimten worden voorzien van een bij de toegangsdeur zichtbaar reserveringssysteem. Ten behoeve hiervan dienen de benodigde aansluitingen gerealiseerd te worden.
- Narrowcasting wordt geplaatst bij de entrees, kantine en in de ontmoetingszone. Ten behoeve van de narrowcasting dienen data en elektra aansluiting in de wand te worden opgenomen.
- Afgesloten overleg- en vergaderruimten worden voorzien van een bij de toegangsdeur zichtbaar reserveringssysteem koppelbaar met outlook agenda.

In overleg met opdrachtgever dienen de exacte positie van AV-middelen en narrowcasting in de ontwerpfase verder uitgewerkt te worden.

6. Aanvullende aandachtspunten

6.1. Aandachtspunten technisch onderhoud

- Eventueel contractvorm met 5-10 jaar onderhoud en energie toepassen met jaarlijkse evaluatie en inzicht bij aanbesteding.
- Ontwerpen voor slim onderhoud en weinig onderhoudskosten.
- Prestatieborging.
- Bij ontwerpbeslissingen onderbouwd inzicht in de exploitatie-effecten en voorzien van referenties.
- Bereikbaarheid gebouwdelen voor onderhoud en vervanging (interieur en exterieur).

6.2. Aandachtspunten schoonmaakonderhoud

- Deels schoonmaken tijdens gebruikstijden.
- Niet te veel separatieglass (in verband met vlekken).
- Per bouwlaag een kast voor de schoonmaak met uitstortgootsteen en wandcontactdoos (glas in toegangsdeur).
- Vrijhangende toiletten e.d. naadloze (gietvloer) afwerking toiletruimte.
- Geen radiatoren toepassen.
- Glasbewassing buitengevel: uitvoerbaar maken met hoogwerker dus terrein hierop afstemmen.
- Geen horizontale delen toepassen waar stof kan ophopen (zoals vensterbanken of afdekplanken).

6.3. Aandachtspunten beheer en onderhoud

- Toevoer en opslag goederen: de toevoerroutes zo ontwerpen dat via één toevoerweg kan worden bevoorrad.
- Het gebouw multifunctioneel ontwerpen, ook voor gebruik buiten reguliere openingstijden.
- Compartimenteren van het gebouw inclusief sluitsysteem.
- Sluitsysteem integraal voor alle ruimten en buitengevel. Meerdere sluitniveaus.
- Kantines/pantry's worden wellicht onbemand uitgevoerd en voorzien van automatenwanden (hier elektra en water aanleggen).
- Het gebouw flexibel en aanpasbaar uitvoeren.
- Camerabeveiliging binnen en buiten (vanwege diefstal en sociale aspecten).

7. Bijlagen

7.1. Programma van Eisen Gezonde Kantoren 2021

Memo

.....

Aan Projectteam
 Van Martijn van Gemert
 Datum 6 maart 2023
 Project Opstellen PvE MidZuid
 Referentie 1664705-0062.4.0
 Betreft verantwoording bij kostenraming

.....

Deze memo beschrijft de gehanteerde uitgangspunten bij kostenraming Nieuwbouw MidZuid PvE-fase 1664705-0050 d.d. 06-03-2023. De kostenraming is opgebouwd uit een bouwkostenraming per bouwdeel, te weten:

1. Kantoor, betreft de algemene ruimtes en kantoren
2. Productie, betreft naast de productieruimtes ook schoonmaak, groen & grijs en TD & facilitair.
3. Magazijn.
4. Terrein.

Deze zijn bij de berekening van de investeringskosten samengevoegd tot één kostenraming:

Recapitulatie investeringskosten		Totaal	Per m² BVO
A	GRONDKOSTEN	€ 850.000	€ 111
B	BOUWKOSTEN	€ 17.107.100	€ 2.234
C	INRICHTINGSKOSTEN	€ 787.800	€ 103
D	BUKOMENDE KOSTEN	€ 6.192.100	€ 809
E	ONVOORZIEN	€ 2.429.100	€ 317
F	BELASTINGEN	€ -	€ -
G	FINANCIERING	€ -	€ -
Totaal investeringskosten exclusief btw:		€ 27.366.100	€ 3.574
<i>Totaal investeringskosten inclusief btw:</i>		<i>€ 33.049.000</i>	<i>€ 4.317</i>

Uitgangspunten zijn in basis overgenomen uit het Programma van Eisen en massastudie. In deze memo aanvullende uitgangspunten.

1. Vormfactoren

De massastudie van HevoFame d.d. 13-02-2023 vormt de basis. Verdere uitgangspunten:

- Bruto verdiepingshoogtes:
 1. Kantoor: 3.700 mm (2.800 mm vrije hoogte).
 2. Productie: 4.500 mm (3.500 mm vrije hoogte).
 3. Magazijn: 9.500 mm (8.000 mm vrije hoogte).
- Gevelopeningen:
 1. Kantoor: 50% i.v.m. vrij diep gebouw.
 2. Productie: 30%.
 3. Magazijn: 20% (m.n. deuren).

Er is in het bouwdeel Kantoor rekening gehouden met een vide en lichtstraat voor een ruimtelijk effect. Dit is echter bedoeld als centrale ruimte tussen de bouwdelen Kantoor & Productie.

2. **Bouwkosten**

De opgenomen bouwkosten hebben als prijspeil 1-3-2023. In de investeringskosten worden deze geïndexeerd tot prijspeil einde werk.

2.1. Sloop

Sloop is in de investeringskosten als separate post opgenomen.

2.2. Fundering

Geen bemaling van grondwater.

Er is uitgegaan van een fundering op schroefpalen.

Begane grondvloer geheel geïsoleerd en in het werk gestort op grondverbetering van puingranulaat.

2.3. Skelet

De draagconstructie bestaat uit robuuste dragende binnenspouwmuren, staalconstructie en enkele betonnen stabiliteitskernen. Daarop verdiepingsvloeren in betonnen kanaalplaat en dakvloeren van Kantoor & Productie in betonnen kanaalplaat en bij Magazijn in akoestisch geperforeerde, geprofileerde stalen dakplaat.

2.4. Daken

Dakisolatie op basis van brandveilige isolatie (geschikt voor PV-panelen). Op de betondaken afschotisolatie Rc 8.3 (+2.0 t.o.v. Bouwbesluit i.v.m. ENG), het stalen dak ligt al op afschot.

Bij de entrees zijn luifels gerekend (totaal 50m²).

Boven de vide een grote lichtstraat. Verder geen dakopeningen, ook niet in productie magazijn i.v.m. ongewenste opwarming en gestapelde productieomgeving.

2.5. Gevel

De gevels bij Kantoor, Productie en magazijn tot 3m hoogte in traditioneel metselwerk. De hoge delen van het magazijn in stalen sandwichbeplating. Rc gevels 6.3 (+1.5 t.o.v. Bouwbesluit i.v.m. ENG).

Gevelkozijnen in onderhoudsarm aluminium met automatische zonwering op zonbelaste gevels.

Daarbij 2 automatische entreeportalen opgenomen en bij het magazijn 3 overheaddeuren met shelter. Bij één overheaddeur een laadkuil met loadingdock (bij terrein gerekend).

Gevels behandeld met anti-graffiti.

2.6. Binnenwanden

De binnenwanden worden opgetrokken uit metal stud met stootvaste beplating. In de kantoren gedeeltelijk systeemwanden, met een mix van glas/gesloten. Verder is er met 100 m² panelenwand gerekend om bijeenkomstruimtes als aula of vergaderzalen gekoppeld kunnen worden.

Binnenkozijnen van hout met stompe deuren.

De wanden worden afgewerkt met scanbehang met sauswerk. Sanitair is voorzien van tegelwerk. Het magazijn wordt voorzien van hygiënische coating.

Separaat nog posten voor akoestische voorzieningen.

2.7. Vloeren

In de productie- en opslagruimtes worden de betonvloeren/druklagen monolithisch afgewerkt (gevlinderd) en voorzien van slijtvaste coating. De overige ruimtes (waaronder kantoren) worden afgewerkt met tapijt. Sanitaire ruimtes worden voorzien van gietvloeren met holplint. Daarbij een post opgenomen met representatieve afwerkingen.

2.8. Trappen

Er is rekening gehouden met één centraal ruim trappenhuis. Daarnaast zijn secundaire/vluchttrappen aanwezig.

2.9. Plafonds

Onder de stalen dakplaten komt geen plafond (in magazijn). De overige ruimtes zijn voorzien van een verlaagd plafond. Geconditioneerde ruimtes en keuken voorzien van hygiënisch plafond.

2.10. W-installatie

Een warmtepomp zorgt voor warmte- en beperkte koude opwekking. Afgifte vindt plaats via het gebalanceerde ventilatiesysteem. Bij het geconditioneerde gedeelte een aanvullende koelmachine.

2.11. E-installatie

Complete elektrotechnische installatie, inclusief o.a. brandmeld/ontruiming, LED-verlichting, etc.. Verder PV-panelen opgenomen om te voldoen aan ENG.

2.12. Transportinstallaties

Er is een brancardlift (alleen personenlift) en een goederenlift (ook geschikt voor personenvervoer) opgenomen.

2.13. Vaste inrichtingen

Opgenomen:

- Entreebalie.
- Pantry's.
- Keukeninrichting.
- Bewegwijzering.
- Smart lockers.
- Postkast.
- 2 sleutelkluizen.
- Aanrijbeveiliging/wiel-dwingers.
- Post n.t.b. interieurtimmerwerk (zoals zitbanken, aanlandmeubels).

Niet opgenomen zijn zaken als:

- Toegangspoortjes/toegangscontrole systeem.
- Podium.
- Gebruikersinrichtingen (en ook geen verhuiskosten hiervoor).

2.14. Terrein

Uitgangspunt is dat 500 m² van het terrein met groenvoorziening wordt ingericht en dat het overige terrein verhard is met straatwerk, deels voor zwaar verkeer toegankelijk.

Omheining met spijlenhekwerk, toegang met slagboom en nachtafsluiting met schuifpoort.

Overdekte fietsenstalling, binnenstalling voertuigen, afvalruimte, opslag gevaarlijke stoffen en wasplaats opgenomen.

Oplaadpunten zijn opgenomen:

- 26 st voor auto's.
- 10 st voor fietsen.

Er is een post opgenomen voor zaken als vlaggenmasten, bankjes, afvalbakken etc..

Infiltratie van hemelwater is niet opgenomen.

2.15. Staartkosten

Algemene Bouwplaatskosten (ABK):	11,0%
Algemene kosten (AK):	7,0%
Winst- en risico:	3,0%
Coördinatiekosten:	1,5%
Nader te detailleren:	6,0% (afnemend per projectfase)

3. Investeringskosten

Voor de bepaling van de stichtingskosten, is deze planning gehanteerd:

Start voorbereiding:	1-7-2023
Vorbereidingstijd:	18 maanden
Start bouw:	1-1-2025
Bouwtijd:	21 maanden
Oplevering:	1-10-2026

Uitgangspunt is hierbij dat er geen verdere projectfaseringen noodzakelijk zijn naast de gefaseerde sloop.

3.1. Grondkosten

Er zijn geen grondkosten opgenomen (zoals verwerving e.d.). Wel bouwrijp maken van het bestaande terreingedeelte wat is toegewezen als toekomstige locatie. Het overige terrein wordt buiten beschouwing gelaten.

De sloopkosten zijn geraamd. De sloop dient gefaseerd te gebeuren aangezien de nieuwbouw deels over de bestaande bebouwing is gesitueerd. Daarbij zijn ook veiligheidsvoorzieningen geraamd en is een post voor het verplaatsen van kabels en leidingen opgenomen.

Als laatste is er een post a € 110.000,- (~€ 15,-/m² BVO) opgenomen ten behoeve van asbestsanering.

3.2. Bouwkosten

Zie hoofdstuk 2.

3.3. Inrichtingskosten

Deze inrichtingskosten zijn opgenomen:

- Magazijnstellingen, uitgaande van 500 m¹.
- Werkplekinrichting.
- Vergader-/spreekkamers.
- Binnenzonwering.
- Balie/ontvangstruimte.
- Inrichting kantine.
- Aanvullende verlichting werkplekken.

Onder andere deze zaken vallen buiten de scope van deze kostenraming:

- *AV middelen.*
- *Beplanting.*
- *Post voor identiteit.*
- *Stoffering.*
- *Etcetera.*

3.4. Bijkomende kosten

Opgenomen zijn kosten voor:

- Kosten voor projectbegeleiding van de opdrachtgever.

- Honoraria adviseurs.
- Energielabel.
- Veiligheidstoetsen.
- Kosten voor second opinion.
- Kosten voor wijziging nuts-aansluitingen.
- Legeskosten.
- CAR-verzekering.
- Loon- en prijsstijgingen.
- Eindschoonmaak.
- Verhuiskosten.

Niet opgenomen zijn:

- Kunst.
- Tijdelijke huisvesting.
- Bijkomende kosten voor grond en eventuele andere zaken die buiten de scope van deze kostenraming vallen.

3.5. Onvoorzien

Er is rekening gehouden met 8% onvoorzien over de bouwkosten, bijkomende kosten en losse inrichting.

Daarnaast is 3% voor meer- en minderwerk gereserveerd.

3.6. Belastingen

Niet opgenomen.

3.7. Financiering

Niet opgenomen.

Memo

.....

Aan MidZuid
Van Pim Bressers
Datum 19 mei 2023
Referentie 1664705-0064.4.0
Betreft MEMO Beschrijving huisvestingsscenario 0 & lange termijn vergelijking scenario's

.....

De afgelopen periode heeft MidZuid gewerkt aan een huisvestingsstudie naar de toekomstige huisvesting van de organisatie. In de vergadering van het Algemeen Bestuur begin 2022 is besproken om het scenario 2 "Sloop en Nieuwbouw op de huidige locatie" als richting te nemen en in 2022 verder uit te werken. De andere documenten die gelijktijdig met voorliggende memo verstrekt zijn hebben betrekking op de uitwerking van dit scenario.

In een definitieve keuze voor een toekomstscenario wordt de afweging gemaakt ten opzichte van de 'huidige situatie', ofwel; wat als we géén grootschalige bouwkundige ingreep uitvoeren en de situatie voortzetten zoals deze nu is (scenario 0).

Voorliggende memo beschrijft de uitgangspunten waar rekening mee gehouden moet worden bij het uitvoeren van scenario 0. In paragraaf 1.5 wordt dit scenario vervolgens vergeleken met het scenario 2 (sloop & nieuwbouw).

1.1. Continueren (groot) onderhoud

De gebouwen van MidZuid naderen het einde van de technische levensduur. Dit betekent dat er conform het recent herijkte Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) de komende jaren (grootschalige) onderhoudsingenrepen gepland staan. Voor een periode van 20 jaar (2023 t/m 2042) betreft het voor het uitvoeren van dit onderhoud een totale investering van ruim € 9.5 miljoen (excl. btw), gemiddeld € 478.000,- per jaar (excl. btw.). Het is belangrijk hierbij te vermelden dat onderhoud conform het MJOP er enkel op gericht is om het gebouw 'operationeel' te houden conform conditieniveau 3 van de NEN 2767. Dit betekent dat er géén functionele of kwalitatieve verbeteringen plaatsvinden aan het gebouw maar het gebouw in feite in de huidige staat in stand gehouden wordt.

1.2. Verduurzaming i.r.t. levensduur en klimaatdoelstellingen

Een regulier MJOP voorziet niet in de verduurzaming van gebouwen omdat dat voorbij gaat aan het uitgangspunt 'het in stand houden' van het betreffende gebouw. Bij gebouwen die het einde van de levensduur naderen is het dan ook de vraag in hoeverre het nog 'loont' om te investeren in duurzaamheidsingenrepen zolang een integrale bouwkundige ingreep uitblijft.

Door Onderhoudsregisseur is een notitie opgesteld t.a.v. de verduurzaming van de gebouwen van MidZuid (zie bijlage A bij deze memo).

1.2.1. Labelverplichting

Per 1-1-2023 is het de wettelijke verplichting dat kantoren minimaal energielabel C hebben. Een uitzondering geldt voor gebouwen die binnen 2 jaar gesloopt, getransformeerd of onteigend worden. Bij de uitvoering van scenario 0 is dit laatste niet van toepassing en wordt het gebruik van de

gebouwen gecontinueerd, dit betekent dat er minimaal voldaan moet worden aan deze labelverplichting. Conform de opgestelde notitie is het de verwachting dat een groot gedeelte van het kantoormetrage (circa 1.270 m²) momenteel niet voldoet aan het vereiste energielabel. Om deze gebouwdelen aan het vereiste label te laten voldoen is een totale investering benodigd van circa € 80.000 - € 100.000 (excl. btw). Voor deze investering worden enkel de kantoorruimtes verduurzaamd. Hoewel er voor de productie- en magazijnruimten (nog) geen wettelijke verplichting is tot verduurzaming kan de vraag gesteld worden in hoeverre het maatschappelijk houdbaar is om deze gebouwdelen, in maatschappelijk eigendom, met naar verwachting energielabel E nog voor langere tijd in gebruik te houden.

Verdere verduurzaming scenario-0 naar energielabel A

Het is daarnaast een reële verwachting dat de verplichting omtrent energielabels richting 2030 nog verder aangescherpt gaat worden naar minimaal energielabel A. Deze mogelijk verdere verzwaring van de labelverplichting is een belangrijk aandachtspunt. Er is een inschatting gemaakt welke ingrepen globaal benodigd zijn om de huidige gebouwen van MidZuid verder te verduurzamen naar energielabel A. Het uitvoeren van deze ingrepen resulteert in een extra verduurzamingsinvestering van circa € 3 tot 5 miljoen.

De vereiste investeringen voor energielabel A zijn aanzienlijk, daarbij is energielabel A onvoldoende om op termijn te voldoen aan de doelstellingen uit het klimaatakkoord (energieneutraal¹). Een grote investering in verduurzaming is mogelijk interessant wanneer deze binnen de resterende levensduur kan worden terugverdiend. Het bepalen van de terugverdientijd van de investeringen is afhankelijk van de reductie in de verbruikskosten die daarmee wordt bereikt.

Het bepalen van de verbruikskosten, nadat het gebouw energielabel A heeft, is op dit moment echter niet mogelijk. Om deze reductie in de kosten met enige betrouwbaarheid in te kunnen schatten is inzicht vereist in het gebouwgebonden verbruik (installaties, verlichting, etc.) en het gebruiksgebonden verbruik (pc's, machines, etc.) van MidZuid. Omdat niet ieder stopcontact is voorzien van een tussenmeter dient het gebouw technisch gemodelleerd te worden middels bijvoorbeeld een NTA-8800 berekening om een enigszins betrouwbare inschatting te kunnen maken van de reductie in de verbruikskosten en dus de terugverdientijd van de investeringen om de gebouwen op energielabel A te krijgen. Omdat hiermee technisch een nieuw scenario gecreëerd wordt is dat voor nu niet verder uitgewerkt en betreft dit dan ook een PM post.

1.2.2. Doelstellingen Klimaatakkoord

Met het oog op het Klimaatakkoord dient het totale gemeentelijk vastgoed in 2050 namelijk 95% CO₂ gereduceerd te hebben ten opzichte van 1990. In de praktijk resulteert dit in een zo goed als volledige energieneutrale vastgoedportefeuille. Het object van MidZuid is omvangrijk en kent in de huidige vorm een forse CO₂-emissie per jaar². Met het oog op deze verplichting is het in gebruik houden van deze gebouwen, ook met een eventueel energielabel A, tot voorbij circa 2042 onhoudbaar. Vandaar dat de onderhoudskosten (paragraaf 1.1) ook zijn doorgerekend voor een periode van 20 jaar.

¹ Een "ENG" gebouw komt, bij benadering, overeen met energielabel A++++(+), een gebouw met label A is dus pas halverwege de verduurzamingsopgave.

² Conform het energieverbruik van MidZuid (gas & elektra 2021) bedraagt de totale jaarlijkse CO₂-emissie circa 330.000kg CO₂ per jaar.

Echter in het klimaatakkoord staat ook voor 2030 een reductiedoelstelling voor de gebouwgebonden CO₂-emissie van 55% t.o.v. 1990. De huisvesting van MidZuid kan voor de gemeenten een belangrijke rol spelen in het behalen van de reductiedoelstelling van 2030. Wanneer de klimaatdoelstelling van 2030 gehaald moet worden dan dient er technisch gezien ongeveer nu overgegaan worden tot uitvoering van een sloop/nieuwbouw scenario. Deze nieuwe, energieneutrale, huisvesting van MidZuid is dan medio 2026 gereed waardoor de doelstellingen van 2030 behaald worden en de gemeenten een aanzienlijke reductie in de CO₂-emissie kunnen realiseren.

1.3. Bedrijfszekerheidsrisico's

Door Onderhoudsregisseur is tevens een technische notitie opgesteld over de bedrijfszekerheidsrisico's van de installaties van MidZuid (bijlage B bij deze memo). Zoals zichtbaar in deze notitie vormt met name de regeltechniek van de installaties in de productiehallen van het huidige gebouw een risico op het continueren van de bedrijfsvoering. Doordat het huisvestingstraject al langere tijd loopt zijn investeringen vooruitgeschoven. Hierdoor vormt de continuïteit van met name de regeltechniek van de luchtbehandelingskasten (LBK) een aandachtspunt. Bij uitval van deze installaties dient rekening gehouden te worden met het in werking stellen van drie tijdelijke LBK's. De kosten voor installatie en huur jaar-1 van deze tijdelijke voorziening bedragen per LBK circa €125.000,-. Deze tijdelijke voorziening brengt daarmee in totaal circa €375.000 (excl. btw) aan risicokosten met zich mee. Afhankelijk van de duur van de tijdelijkheid zal daar na jaar 1 nog een huurprijs van circa €15.000,- (excl. btw) per maand bij komen. Deze bedrijfszekerheidsrisico's zijn van toepassing totdat het MJOP wordt uitgevoerd.

1.4. Continueren verhuur leegstaande gebouwdelen

Zoals beschreven worden in scenario 0 de gebouwen van MidZuid functioneel niet aangepast, dit betekent dat de huidige overmaat gehandhaafd blijft. Hoewel het nadrukkelijk geen corebusiness is van MidZuid kunnen deze ruimtes worden verhuurd aan derden. Er is door de organisatie een globale inschatting gemaakt van de huuropbrengsten wanneer ook deze ruimtes verduurzaamd zijn naar energielabel A. Deze opbrengsten zijn ingeschat op circa €155.000 per jaar.

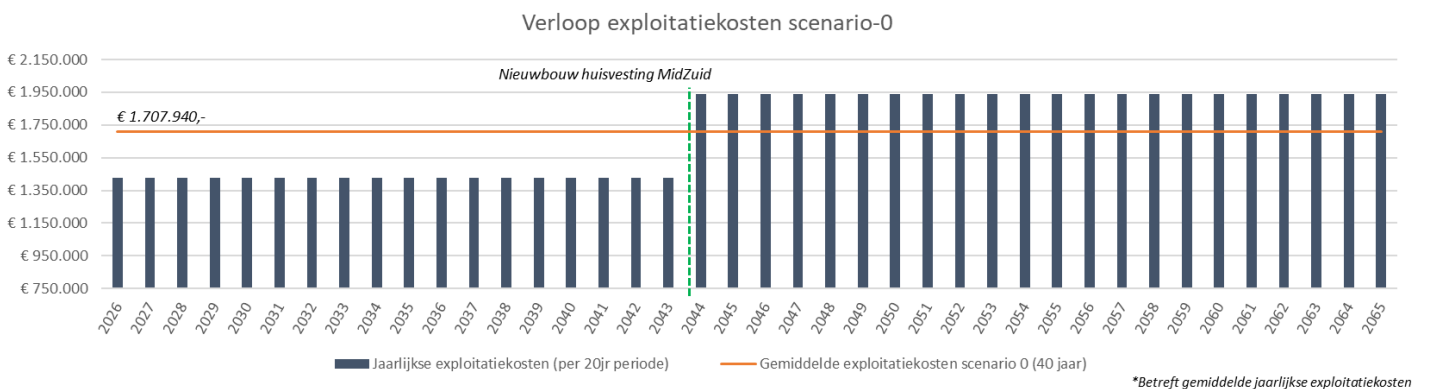
1.5. Functionaliteit & kwaliteit

Het belangrijkste onderdeel bij het kiezen voor toekomstbestendige huisvesting is de functionaliteit en kwaliteit van een gebouw. Een gebouw is immers geen doel op zich maar dient faciliterend te zijn aan het primaire proces dat erin plaatsvindt; de werkzaamheden van MidZuid. Zoals eerder geconcludeerd sluit de huidige bouwstructuur maar ook het totale oppervlakte niet aan bij de benodigde functionaliteit van MidZuid. Dit resulteert in overmaat, te grote ruimtes, inefficiëntie, hogere onderhouds- en exploitatiekosten en verhuurdersrisico's op het moment dat leegstaande ruimtes worden verhuurd aan derden (geen corebusiness van MidZuid, zie ook 1.4). Ook de kwaliteit van het binnenklimaat en de kwaliteit van de werkomgeving is in de huidige situatie verre van de huidige en wenselijke standaarden. In de huidige vorm is de huisvesting ook onvoldoende flexibel om deze, zonder grootschalige bouwkundige ingrepen, aan te passen. Het continueren van de huidige situatie (scenario 0) voorziet géén verbeteringen in de functionaliteit en kwaliteit van de huisvesting. Dit gaat immers verder dan het uitvoeren van het MJOP. Dit betekent dat MidZuid bij scenario-0 de komende circa 20 jaar gebruik blijft maken van de gebouwen en ruimtes zoals deze op dit moment zijn. Wanneer deze functionele aanpassingen wel gedaan moeten worden resulteert dit in aanzienlijke

bijkomende kosten. Hierbij ontstaat dan wederom de vraag tegen welke afschrijvingstermijn deze investeringen (versneld) afgeschreven moeten worden.

1.6. Concluderend

In totaliteit resulteert het uitvoeren van het scenario-0 (continueren huidige situatie, conform par. 1.1 t/m 1.5) tot aan circa 2042 in een investering van circa € 14 miljoen (excl. btw) (bestaande uit (groot) onderhoud en verduurzaming naar energielabel A). Dit resulteert in een gemiddelde jaarlijkse exploitatielast van circa € 1.426.000 (excl. btw) per jaar. Zoals beschreven in paragraaf 1.2.1 is de reductie van de verbruikskosten hier voor nu dus niet in meegenomen. De totale verbruikskosten bedragen in het scenario 0 circa € 350.000 per jaar. Verduurzaming naar label A zal deze kosten omlaag brengen, maar een betrouwbare inschatting van dit effect is op dit moment niet te geven. Na deze periode van circa 20 jaar dient het gebouw alsnog een grootschalige ingreep te krijgen (conform scenario 2 "sloop & nieuwbouw"), met bijbehorende investeringskosten en versnelde afschrijvingen op de gedane grootschalige onderhoudsinvesteringen. De eerste 20 jaar van het scenario sloop & nieuwbouw zijn relatief duurder (hoogste kapitaallasten). De gemiddelde jaarlijkse exploitatiekosten voor de eerste 20 jaar vanaf het moment van nieuwbouw bedragen € 1.939.000 (excl. btw) per jaar. Onderstaande grafiek geeft deze fasering en verandering in jaarlijkse exploitatiekosten schematisch weer.

De gemiddelde jaarlijkse exploitatiekosten over een periode van 40 jaar vanaf 2026 bedragen bij de keuze voor deze fasering circa € 1.708.000,- (excl. btw) per jaar (uitgaande van huidig prijspeil voor de nieuwbouw in circa 2042). Dat is circa € 15.000,- per jaar minder³ dan wanneer er direct overgegaan wordt tot het scenario energieneutrale sloop & nieuwbouw (gemiddelde exploitatiekosten over 40 jaar € 1.723.000,- per jaar).

1.6.1. Nieuwbouw BENG i.p.v. ENG

Technisch gezien is het mogelijk om de nieuwbouw niet ENG te realiseren maar BENG. Dit verlaagt vanzelfsprekend de investeringskosten (en daarmee jaarlijkse huisvestingslasten) enigszins.

³ De lagere verbruikskosten voor de periode waarin het gebouw energielabel A heeft ontbreken zoals beschreven. Naar verwachting wordt het verschil tussen scenario 0 en scenario 2 (sloop & nieuwbouw) dus wat groter omdat de verbruikskosten van scenario 0 naar verwachting omlaag zullen gaan.

Met het oog op het klimaatakkoord en de doelstellingen voor 2050 adviseren we dit nadrukkelijk niet. Wanneer het gebouw nu BENG wordt gerealiseerd zal dit namelijk alsnog vóór 2050 ENG gemaakt moeten worden, om die reden is dit vooral een korte termijn besparing die op de lange termijn mogelijk (aanzienlijk) duurder is.

Wanneer het gebouw BENG gerealiseerd wordt dan is het risico reëel dat er rond 2050 aanzienlijke kapitaalvernietiging plaats zal vinden om het gebouw alsnog op het niveau ENG te brengen. Om die reden zouden wij adviseren om minimaal uit te gaan van het niveau 'BENG+'. Hiermee wordt er in de ontwerpfase nu rekening gehouden met een latere upgrade naar ENG waarbij kapitaalvernietiging zoveel als mogelijk voorkomen wordt. Helemaal uit te sluiten is dit echter niet.

Het afwaarderen van het ambitieniveau van ENG naar BENG+ verlaagt de vereiste investeringskosten voor de nieuwbouw met circa € 450.000 (excl. btw). Doorgerekend naar kapitaallasten levert dat een besparing op van circa € 19.000 per jaar.

Dit verschil is relatief klein omdat de meerkosten voor een ENG gebouw, wanneer daar in het gehele ontwerpproces rekening mee gehouden wordt, ook relatief laag zijn. De keuze voor BENG+ resulteert daarentegen wel in een verhoging van de verbruikskosten voor de betreffende periode (circa 20 jaar). De besparing op de kapitaallasten zal dus (enigszins) teniet gedaan worden door een toename van de verbruikskosten. Evenals beschreven in paragraaf 1.2.1 is het op dit moment niet mogelijk om een enigszins betrouwbare inschatting te maken over de hoogte van deze verbruikskosten zonder dat het gebouw technisch gemodelleerd wordt middels bijvoorbeeld een NTA-8800 berekening. Omdat hiermee technisch een nieuw scenario gecreëerd wordt is dat voor nu niet verder uitgewerkt en betreft dit dan ook een PM post.

1.7. Risico's bij keuze voor scenario-0

Echter de keuze voor scenario-0 (faseringsscenario) met bijbehorende lagere exploitatiekosten komen met een aantal belangrijke kanttekeningen en risico's:

- Ondanks dat er verduurzaamd wordt naar energielabel A worden er hierbij tot aan 2042 géén functionele en kwalitatieve verbeteringen uitgevoerd aan het gebouw en de ruimtes van MidZuid. Hier ontstaan voor MidZuid naar verwachting knelpunten in het goed kunnen uitvoeren van haar werkzaamheden;
- Doelstelling klimaatakkoord 2030 (55% reductie CO₂-emissie) wordt hierbij niet bereikt;
- De gebouwen van MidZuid gebruiken in de huidige vorm aanzienlijke hoeveelheden elektriciteit en gas. Schommelingen in de energietarieven (zoals in 2022) vormen daarmee een onbeheersbaar risico voor de exploitatiekosten;
- Tussentijdse grootschalige onderhoudswerkzaamheden dienen naar verwachting in 2042 deels versneld afgeschreven te worden wanneer alsnog overgegaan wordt tot sloop & nieuwbouw.

Bovenstaande kanttekeningen en risico's gelden niet in de situatie dat nu direct overgegaan wordt naar het scenario sloop & nieuwbouw. Op dat moment wordt er namelijk een energieneutraal gebouw gerealiseerd dat optimaal aansluit bij de gewenste functionaliteit en (toekomstige) werkzaamheden van MidZuid en een hoge mate van flexibiliteit kent.

De jaarlijkse exploitatiekosten van scenario-0 en scenario-2 blijven moeilijk met elkaar te vergelijken. Het continueren van scenario-0 lijkt voor de eerste 20 jaar voordeliger dan het realiseren van nieuwbouw. Dit verschil is volledig te verklaren door de investering van ruim € 27 mln die bij het

scenario 'sloop & nieuwbouw' gedaan wordt in een nieuw gebouw. Deze investering resulteert in forse kapitaallasten (gemiddeld circa € 1.2 mln per jaar), daarentegen resulteert deze investering vanzelfsprekend ook in 'kapitaal' in de vorm van een nieuw en toekomstbestendig gebouw met een hoge waarde. Het huidige object dat in scenario-0 voor de eerste 20 jaar wordt gecontinueerd kent nog maar een relatief kleine boekwaarde met daarbij ook een aanzienlijk kleinere kapitaallast (gemiddeld circa € 415.000 per jaar de komende 20 jaar, incl. stijgende financieringskosten voor aankomend onderhoud).

Wanneer de scenario's enkel vergeleken worden op 'huisvestingslasten' (verbruikskosten + andere lasten zoals verzekering, heffingen, etc.) dan worden deze bij uitvoering van scenario 2 (nieuwbouw) juist aanzienlijk gereduceerd. Scenario-0 resulteert jaarlijks in bijna € 783.400 aan 'huisvestingslasten' (incl. huuropbrengsten) terwijl scenario-2 (nieuwbouw) resulteert in 'slechts' € 548.000 per jaar.

Bijlage A (separaat document): *2023-0101 Omschrijving kosten verduurzaming MidZuid - Onderhoudsregisseur*

Bijlage B (separaat document): *2023-0107 Technische notitie bedrijfszekerheidsrisico's installaties MidZuid - Onderhoudsregisseur*

NOTITIE

Referentienummer: 2023-0101
Datum: 16-01-2023
Behandeld door: Rob Aarden
Telefoon: ☎ 0162-741805 ✉ info@onderhoudregisseur.nl
Betreft: Omschrijving kosten verduurzaming Midzuid te OOSTERHOUT

Aanleiding:

Naar aanleiding van het verduurzamen van het huidige MJOP hebben wij gekeken naar de huidige staat van het pand (MJOP) en de energetische kwaliteit van de verschillende bouwdelen.

We hebben zonder een energie scan te laten uitvoeren de volgende zaken vastgesteld:

Vanaf 01-01-2023 is er een verplicht energielabel voor kantoren.

Een uitzondering geldt voor die panden waarbij een het gebouw binnen 2 jaar wordt gesloopt, getransformeerd of onteigend.

Naast de rest van het vastgoed zijn de kantoren van MidZuid in Oosterhout ook onderdeel van de transitiestudie welke op dit moment door HEVO wordt uitgevoerd.

Uitgangspunten:

Vanwege het ontbreken van de energielabels en een uitgebreid maatadvies over de mogelijkheden is een quicscan uitgevoerd op basis van een economische analyse van het economisch instituut voor de bouw en de kostenontwikkelingen volgens het CBS.

Voor de locatie van Midzuid in Oosterhout hebben we de volgende uitgangspunten genomen:

- A: Kantoor (nieuwbouw)
- B: Kantoor (oudbouw)
- C: Kantine (oudbouw)

We gaan uit van de bouwkwaliteit welke gehanteerd werd in de bouwperiode van de realisatie van de panden:

In tabel C.1 bijlage C geeft dit voor:

Bouwdeel B en C met bouwjaar 1989 hoort label E

Bouwdeel A met bouwjaar 2002 hoort label C

Bron RVO

De kosten om van Label E naar Label C te gaan worden voor kantoren op basis van maatregelpakketten wordt op basis van geïndexeerde "2023" kosten geraamd op € 25,61/m².

Dit wil zeggen dat als kantoren "B" aan label C kunnen voldoen op het moment dat alle verlichting LED is gemaakt. De kantine "C" dient ook te voldoen. Hier zijn geen referentie cijfers voor dus zijn wij uitgegaan van dezelfde kencijfers als bij de kantoren "B".

De kosten:

Kantoren B BVO 1.270,45 m² x 25,61/m² = € 32.536,16 excl. BTW

Bij de kantoren van bouwdeel B en de kantine staan echter behoorlijk veel splitunits op het dak welke zelfstandig functioneren. Zij zijn dus geen onderdeel van de interne verwarmingsinstallatie en of luchtbehandeling. Hierdoor dient een extra post voor het leveren van energie van 0,75kWh per uur gedurende 8 uur gedurende 200 dagen per jaar is 1.200 kWh * 28 stuk is 33.600kWh op jaarbasis. Dit betekent dat er 33.600 x 1,1 = 36.960 / 400WP = 92,4 panelen nodig zijn. We rekenen op 93 panelen en 8 omvormers. Per paneel rekenen we op € 350,= en per omvormer € 1.950,=
De kosten voor de compensatie van de airco units is € 32.550,= en 15.600,= is € 48.150,= excl. BTW
Bruto kosten € 58.260,= de omvormers komen elke 15 jaar terug en de panelen gaan 30 jaar mee.

Met vriendelijke groet,
Onderhoudsregisseur B.V.

R.A.M. (Rob) Aarden RVGME

d.d. 16-01-2023

Bronvermelding:

Energetische kwaliteit en verbeter kosten:
Economisch instituut voor de bouw

Bouwkosten ontwikkeling van 2016 naar 2023:

Bouwkosten ontwikkeling CBS

2016 142,6

2022 november 182,3

In totaal: 39,7%

Kosten stijging november 2022 naar 2023 is indicatief aangehouden op 6,9%

Notitie

Referentienummer: 2023-0107
Datum: 10-02-2023 – 27-02-2023
Behandeld door: R.A.M (Rob) Aarden RVGME
Telefoon: ☎ 0162-741805 📧 info@onderhoudregisseur.nl
Betreft: Technische notitie over de bedrijfszekerheidsrisico's van de installaties Midzuid locatie Oosterhout:

Uitgangspunten:

De indeling van het vastgoed is als volgt;

1. Kantoren Esdoornlaan 45.
2. Productiehallen met kantoren Wilhelminakanaal zuid 3.
3. Dok M

1. Kantoren Esdoornlaan 45;

De installatie voor warmtapwater, luchtbehandeling en verwarming is op zich zelf staand en is tijdens de nieuwbouw in 2002 geïnstalleerd. Deze voldoet, bij regulier onderhoud, aan de eisen en gebruik en heeft geen specifiek risico op het gebied van de bedrijfszekerheid.

Het uitvoeren van het geplande onderhoud uit het MJOP heeft echter wel een kritische grens bereikt. De afgelopen jaren is veel onderhoud en vernieuwingen door diverse oorzaken niet uitgevoerd. Als voorbeeld de CV ketels, zij staan al 3 jaar op vervangen. De levensduur van deze CV ketels is echt voorbij. Dit geldt ook voor diverse splitsystemen, het afbreukrisico is hier echter wat kleiner bij omdat de levertijd van deze onderdelen bij vervanging meevalt en de CV ketels in cascade staan waardoor bij uitval van één ketel de warmte vraag door de andere wordt aangevuld.

2. Dok M;

Dit is de los staande opslag loods met lokale gasgestookte gasheaters.
Er is geen specifiek risico op het gebied van de bedrijfszekerheid.

3. Productiehallen met kantoren Wilhelminakanaal zuid 3;

De installatie is de gehele exploitatie periode vanaf 1989 aangevuld en aangepast. Het grootste probleem met deze installatie is dat de regelingen sterk verouderd zijn. Onderdelen zijn niet meer te verkrijgen en deze regelingen houden geen rekening meer met veel van de aanpassingen / uitbreidingen. Zo is de verwarmingsinstallatie regeltechnisch niet gekoppeld aan de temperatuur opnemers/regelaars van de Airco units en zijn de ruimte opnemers niet gekoppeld aan de radiatoren omdat deze in het verleden zijn voorzien van thermostatische kranen. De luchtbehandelingskasten en de CV installatie zijn wel gekoppeld alleen zijn de regelinstallatie, de regelkleppen enz. sterk verouderd.

Om deze installaties goed functioneel te krijgen is een geheel nieuw en aangepaste regelinstallatie nodig die ervoor zorgt dat koeling en verwarming centraal geregeld worden en niet zoals nu decentraal. Door deze situatie worden verschillende ruimten aan de ene kant verwarmd en aan de andere kant gekoeld. Tevens worden best veel regelingen handmatig versteld. De te vervangen automatische regelinstallatie is inmiddels al weer enkele jaren in het MJOP opgenomen en doorgeschoven.

De grote Cv ketel een REMEHA gas 610 ketel is uit 2010, heeft een technische levensduur van 15 Jaar. Deze ketel zal nog enige tijd mee kunnen.

De luchtbehandelingskasten en het grootste deel van de afsluiters en de regeltechniek zijn van

1989 en 1998. De meest recente luchtbehandelingskasten kunnen best nog een tijd door maar de kasten uit 1989 bevatten diverse onderdelen zoals ventilatoren die niet of nauwelijks nog te verwisselen zijn.

De oude LBK kasten (1989) zijn aangesloten op onderstaande ruimten

1-110, kantoor oudbouw
2-202, gangen
0-210, kantine

De rest van de ruimten zijn voorzien van nieuwere LBK (1998).

In diverse productieomgevingen worden de hallen verwarmd door gasheaters waardoor deze plaatselijk worden verwarmt. Afbreukrisico is hier niet groot.

Resumé;

Door niet tijdig uitgevoerde vervangingen en zeer verouderde regeltechniek draaien de huidige installaties van de Productiehallen met kantoren Wilhelminakanaal zuid 3 in de reservertijd.

Bij uitval van installatie delen zal de installateur met enig kunst en vliegwerk nog maatregelen kunnen nemen om de installatie draaiende te houden en/of vernieuwingen kunnen aanbrengen. Dit kan dan soms leiden tot plaatselijk aanpassingen die niet door de overkoepelende regeltechniek ondersteund wordt. De huidige regeltechniek uit 1989 bestaat uit mechanische relais schakelingen die bij storing niet meer vervangen kunnen worden.

Het is op dit moment onmogelijk om aan te geven hoe lang de regeltechniek het nog volhoudt.

Om te voorkomen dat er een onverwachte situatie ontstaat waarbij de regeltechniek uitvalt en er een niet voorziene situatie ontstaat is het opstellen van een noodscenario een must.

Er kan rekening gehouden worden dat diverse ruimten worden voorzien van tijdelijke mobiele luchtbehandelingskasten zodat deze ruimten wel gebruikt kunnen worden. Vooraf dient echter wel te worden vastgelegd welke voorzieningen hiervoor nodig zijn.

De leegstand wordt op deze manier beperkt tot enkele weken na een storing.

Tijdelijke voorzieningen zijn niet begroot maar u dient er rekening mee te houden dat het aanbrengen en in werking houden van een tijdelijke LBK € 125.000,= excl. BTW kost. Dit is incl. de benodigde bouwkundige sparingen enz.. de totale kosten voor noodvoorzieningen zou dan $3 \times € 125.000,=$ is € 375.000,= excl. BTW kunnen zijn. Afhankelijk van de duur van de tijdelijkheid zal daar na 12 maanden nog een huurprijs van +- € 15.000,= excl. BTW per maand bij komen.

Met vriendelijke groet,

Onderhoudsregisseur B.V.

R.A.M. (Rob) Aarden RVGME

d.d. 27-02-2023

Inleiding

In het ambtelijk vooroverleg van 14 maart jl. zijn vragen gesteld over het huisvestingsvraagstuk. In dit documenten zijn alle vragen opgenomen met daarbij de antwoorden. De vragen zijn ingedeeld in de categorieën:

- Nieuwbouwsценario
- 0-scenario
- Overige vragen

In de periode na 14 maart zijn er nog aanvullende vragen gekomen welke in dit document zijn aangevuld en op punten is het documenten geactualiseerd.

Vragen Nieuwbouwsценario

Wat levert de resterende grond op?

De geschatte opbrengst van de resterende grond is 3 tot 5 miljoen. Bij industriegrond is dit rond de 3 miljoen oplopend naar 5 miljoen bij woningbouw. Bij het scenario woningbouw is bij de eerdere scenariostudie een globale inschatting gemaakt van de verhouding bouwpercelen en infrastructuur, waarop de opbrengst van 5 miljoen is gebaseerd.

Wordt de opbrengst van de overtollige grond meegerekend in de nieuwbouwexploitatie?

Het is beter de opbrengst van de grond los te zien van de nieuwbouw en deze in te zetten om de schulden uit het verleden zo veel mogelijk af te lossen. Daarmee maak je als MidZuid een schone start en kun je het moment van verkoop ook optimaliseren. In de scenario berekeningen is er wel rekening mee gehouden dat de oude leningen rond het moment van oplevering van het nieuwe pand volledig worden afgelost.

Hoe verhoudt de opbrengst van de grond zich tot de schuldpositie

Als besloten wordt tot het scenario nieuwbouw, dan kunnen de uitgaven van de komende jaren van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) bespaard blijven. Dit is rechtstreeks gerelateerd aan de schuldpositie. De liquide middelen die gereserveerd stonden voor het uitvoeren van de MJOP zijn in het verleden aangewend om schulden uit het verleden tegen

hoge rente af te lossen. Hiermee is rente bespaard, maar dit betekent wel dat voor de uitvoer van de MJOP € 2 miljoen extra geleend moet worden. Als voor scenario nieuwbouw wordt gekozen is die extra lening voor het uitvoeren van de MJOP niet noodzakelijk, want dat hoeft dan niet meer uitgevoerd te worden. In dat geval kan uit worden gegaan van een schuldpositie van € 5,6 miljoen ten opzichte van een opbrengst van € 5 miljoen bij verkoop van de grond met een woningbestemming.

Hoe is de kapitaallast in het nieuwbouwsenario berekend?

De jaarlijkse kapitaallast van € 1.175.032 is opgebouwd uit een afschrijvingscomponent en een rentecomponent. De afschrijvingscomponent bedraagt € 684.153 (zijnde € 27.366.100 / 40 jaar). De rentecomponent is berekend tegen 3,5% rente op basis van een lineaire lening met een jaarlijkse aflossing aan het einde van het jaar. De totale rentelast van de lening over 40 jaar geeft een gemiddelde jaarlast van € 490.879.

Wat zijn de boekhoudkundige gevolgen met betrekking tot het huidige pand?

Indien gekozen wordt voor nieuwbouw, dan hoeft het bestaande MJOP niet meer uitgevoerd te worden. Dit houdt in dat de huidige voorziening vrij komt te vallen. In de begroting 2023 is nog een volledige jaardotatie opgenomen, waarmee de voorziening eind 2023 op € 1,9 miljoen komt. Dit zou dan eind 2023 vrijvallen en hiervoor zal dan een bestemmingsreserve moeten worden gevormd om de afschrijving van de boekwaarde van het huidige pand bij sloop mee op te vangen. De huidige boekwaarde van het pand bedraagt eind 2022 € 2,3 miljoen. Aangezien er per jaar zo'n € 175.000 op wordt afgeschreven wordt dit bedrag nog lager. In het meest optimistische scenario zou de oplevering van het pand in 2026 zijn. In dat geval kan er nog drie jaar worden afgeschreven op het huidige pand, waarmee de vrijval van de voorziening in 2023 de boekwaarde op het moment van sloop zou moeten afdekken.

Waarom is het verschil in investeringskosten zo klein tussen de BENG+-norm en de ENG-norm.

De term Beng+ is geen eenduidige term in de markt. In dit geval wordt uitgegaan van een schil passend bij de eisen van een ENG gebouw en een investering in een passende capaciteit aan zonnepanelen. Er zijn uiteenzettingen over BENG (waarmee in de praktijk BENG+ wordt bedoeld, omdat deze gebouwen wel met een ENG isolatieschil worden gebouwd) dat dit wel 25% goedkoper kan zijn dan ENG bouwen. HEVO herkent zich niet in dat verhaal. In specifieke

gevallen kan het verschil deels worden verklaard doordat en niet wordt geïnvesteerd in zonnepanelen. Dit met als argument dat de salderingsregeling wordt afgebouwd en dat dit daarom minder interessant is. Vanuit duurzaamheidsstandpunt is dat eigenlijk geen argument, maar het is logisch dat er soms keuzes gemaakt moeten worden daarin. Daarmee is de investeringslast inderdaad lager, maar dit heeft uiteraard wel invloed op de jaarlijkse energiekosten. Bij gebouwen als scholen speelt wel mee dat op het moment van maximale opwekking in de zomer de gebouwen juist het minst worden gebruikt. Gezien het energieverbruik dat gepaard gaat met een productiebedrijf is de afbouw van de salderingsregeling slechts van beperkte invloed en is het onverstandig het gebouw zonder zonnepanelen weg te zetten. Daarnaast zullen ook wij in het kader van verduurzaming bij moeten dragen in de duurzame opwekking van energie.

Zou een annuïteitenlening voordeliger zijn in de spreiding van lasten?

Een annuïteitenlening heeft twee nadelen ten opzichte van een lineaire lening. Bij een annuïteitenlening wordt normaliter een iets hogere rente berekend, omdat de hoofdsom minder snel afneemt en daarmee het risico van de bank over de looptijd iets hoger blijft. Daarnaast heeft het langer hoog blijven van de restschuld als nadeel dat de rentelast over de gehele looptijd ook hoger is. Voor de last in de begroting is een lineaire lening dus altijd voordeliger, omdat alleen de rentelast in de begroting terugkomt. Daar komt bij dat bij een lineaire lening de afschrijvingslasten (last in begroting, maar geen uitgaande geldstroom) matchen met de aflossingstermijnen (uitgaande geldstroom) en er daardoor geen liquiditeitsproblemen ontstaan.

Kan de rentelast verlaagd worden door garantstelling van de gemeenten?

Op dit moment staan de gemeenten al garant voor de schulden van MidZuid. De tarieven zijn daarop dus al aangepast. Door de stijging op de rentemarkt is 3,5% een heel reëel rentetarief.

In hoeverre speelt de stikstofcrisis een rol in de besluitvorming?

Op dit moment zit Noord-Brabant op slot waar het gaat om nieuwbouw. Dit is langjarig natuurlijk niet houdbaar, dus daar zullen oplossingen voor komen. Voor de besluitvorming speelt het op dit moment een beperkte rol, omdat we zeker twee jaar verder zijn voordat de bouw daadwerkelijk van start kan gaan.

Zitten de sloopkosten van het huidige pand in de bouwkosten?

De sloopkosten en het bouwrijp maken van de grond zijn meegenomen in de investeringslast van € 27 miljoen.

Is er een post opgenomen voor verhuizing en inrichting?

Ja, we hebben deze kostenbewust mee laten nemen in het nieuwbouwsценario. Vanuit de second opinion kwam deze vraag ook naar voren, omdat die in basis niet als bouwkosten worden gezien. Het nieuwbouw scenario zoals het is gepresenteerd zijn de kosten tot en met het operationeel zijn van de nieuwbouw.

Is er ook gekeken naar hergebruik van huidige inrichting?

Vooraf aan de verhuizing zal een inventarisatie plaatsvinden van zaken die meeverhuisd kunnen worden naar het nieuwe pand.

In hoeverre draagt een beter werkklimaat bij aan minder ziekteverzuim?

In de nieuwbouw is het binnenklimaat geoptimaliseerd. Dit vertaalt zich doordat er door de betere indeling van productieruimte een meer prikkelarme omgeving ontstaat. Deze en andere zaken die een verbetering zijn ten opzichte van de huidige situatie zullen zeker bijdragen aan een verlaging van het ziekteverzuim, maar dit effect is vooraf niet specifiek te kwantificeren. De nieuwbouw zal in het begin van de bouw wel veel commotie geven, maar bovenal een enorme impuls uiteindelijk.

Wat houdt de bewerking van grondkosten in?

Deze post van € 850.000 omvat het bouwrijp maken en de bewerking van de grond.

Hoe is rekening gehouden met de stijging van de bouwkosten?

Het nieuwbouwsценario is gebaseerd op het prijspeil 2023. Daarop is door HEVO voorafgaand aan de oplevering van de kostenraming nog een actualisatie van het kostenniveau doorgevoerd. Voor de periode tot aan oplevering van het pand in 2026 is rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de kosten met 5%. Dit zou ruim voldoende moeten zijn, omdat er op dit moment een duidelijke trend waar te nemen is van stabilisatie van de bouwrijzen.

In hoeverre heeft de krimp van de organisatie (die bij ongewijzigd beleid plaats vindt) invloed op de omvang van het gebouw?

De verwachting is dat dit minimaal tot geen gevolgen heeft. In de afgelopen jaren zien we namelijk dat ongeveer 23% van de instroom aan nieuw beschut werkers instroomt in de productiehallen beschut werk vanwege de behoefte aan een beschutte werkomgeving. Dit staat gelijk aan 23 mensen in de afgelopen 3 jaar (2020-2022) en de verwachting is dat dit in de toekomst niet anders wordt. De uitstroom in de komende 6 jaar staat op 27 fte en daarmee 35 mensen (2023-2028). Daarmee zullen in- en uitstroom elkaar in de beschutte werkhallen (en daarmee de omvang van het nieuwe gebouw) uit gaan middelen, als we nog meer dan nu externe beschutte werkplekken erbij krijgen.

Wat is het effect van het nieuwbouwsценario op de gemeentelijke bijdragen?

De exploitatiekosten zijn gebaseerd op de gemiddelde kosten over een periode van 40 jaar op basis van het prijspeil 2023. De gemiddelde hogere lasten zijn daarin berekend op € 15.000 per jaar ten opzichte van het 0-scenario. Hierbij moet wel in acht worden genomen dat ook het 0-scenario leidt tot een hogere gemeentelijke last op basis van de CO2 reductiedoelstellingen van de gemeente en de aangescherpte regelgeving omtrent CO2 reductie. De rentelast is over die periode de grootste variabele. Immers is gerekend met een rentelast in het eerste jaar € 958.000 en in jaar 40 slechts € 24.000. De impact van de eerste jaren is dus beduidend hoger. Zie onderstaande tabel:

Hogere gemeentelijke bijdragen t.o.v. 0-scenario:										
<i>Bedragen *€ 1</i>	2026	2027	2028	2029	2039	2043	2044	2045	2055	2065
Altena	26,83%	168.921	164.583	160.245	155.908	157.924	112.401	-115.642	-115.642	-115.642
Drimmelen	12,17%	76.622	74.654	72.687	70.719	71.634	50.985	-52.455	-52.455	-52.455
Geertruidenberg	15,61%	98.280	95.756	93.233	90.709	91.882	65.396	-67.282	-67.282	-67.282
Oosterhout	45,39%	285.774	278.436	271.097	263.759	267.169	190.156	-195.638	-195.638	-195.638
	100,00%	<u>629.597</u>	<u>613.430</u>	<u>597.262</u>	<u>581.095</u>	<u>588.608</u>	<u>418.938</u>	<u>-431.016</u>	<u>-431.016</u>	<u>-431.016</u>

Wat is het effect op het eerste jaar na nieuwbouw (2027)?

Impact besluit nieuwbouw op begroting 2027 (indicatief)

- Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op 2027 uit het meerjarenverloop in de ontwerpbegroting 2024

	begroting 2027	nieuwbouw scenario indicatief voor 2027
Afschrijving	€ 182.000	€ 684.000
Belastingen	€ 22.000	€ 13.000
Verzekeringen	€ 47.000	€ 35.000
Huren extern	€ 88.000	€ 88.000 **
Ontvangen huren	€ -80.000	€ - ***
Onderhoud en beheer gebouwen + installaties****	€ 426.000	€ 238.000 ****
Rente leningen	€ 231.000	€ 934.000 *
Energie	€ 331.000	€ 67.000
Advieskosten	€ 12.000	€ 12.000 **
Doorbelasting PMC's	P.M.	P.M.
Totaal:	€ 1.259.000	€ 2.071.000

Ten opzichte van de aangepaste begroting 2024 is het nieuwbouwsценario € 812.000 (indicatief) hoger.

* Er van uitgaande dat het overtollige perceel dan meteen is verkocht, anders heeft dit effect op de hoogte van de rentelast

** Buiten beschouwing gelaten door HEVO, omdat dit geen invloed heeft op de scenario's

*** Hevo is er vanuit gegaan dat er na 2025 geen huuropbrengsten meer zijn, omdat hurende partijen desgevraagd geïnformeerd zijn dat er na geen zekerheid is over de beschikbaarheid van ruimtes. Huurders bereiden zich daarop voor. Alle huur die nog wel ontvangen wordt komt ten gunste van het scenario. In de daadwerkelijke begroting van MidZuid wordt er nog wel vanuit gegaan, dat bij beschikbaarheid (0-scenario) een deel van het pand verhuurd blijft. De huur is wel naar beneden bijgesteld i.v.m. aangekondigde en verwachte huuropzegging

**** In de eerste jaren wordt het onderhoud lager ingeschat i.v.m. garanties en de eerste 10 jaar zullen de grote onderhoudsposten beperkt zijn waardoor ook de dotatie voor de MJOP laag wordt ingeschat, beveiligingskosten doen we nu nog met eigen mensen die afsluiten,

Vragen 0-Scenario

Op welk prijsniveau zijn de energielasten in het 0-scenario meegenomen?

In het 0-scenario zijn de kosten berekend over het gemiddelde van de komende 20 jaar op het prijsniveau van 2023. Echter zijn de kosten van energie daarin wel genormaliseerd. In 2023 zijn de kosten namelijk ruim vier keer hoger dan in 2022. In 2022 waren deze kosten overigens juist extreem laag, vanwege een hele gunstige Europese aanbesteding uit eind 2018. De verwachting is dat de energiekosten in de toekomst weer een stuk zullen dalen, maar niet meer op het oude niveau zullen terugkomen. Hierbij is in de scenariovergelijking als uitgangspunt gepakt dat de energiekosten uiteindelijk eens zo hoog zullen zijn ten opzichte van de prijzen 2022. Die prijs is in de scenariovergelijking zo meegenomen.

Wordt vanaf 2030 energielabel-A voor kantoren verplicht?

Nee, op dit moment is er geen wettelijke verplichting voor kantoren om aan een energielabel-A voor kantoren te voldoen. Maar het is altijd mogelijk dat energievereisten tussentijds worden aangescherpt. Uiteindelijk is het in de tijd onoverkomelijk dat er een keer naar nieuwbouw moet worden gegaan. Door nu voor het 0-scenario te kiezen en de MJOP uit te voeren kan het wel betekenen dat investeringen die nu worden gedaan daaromtrent in de toekomst vervroegd moeten worden afgeschreven als er eerder dan verwacht een aanscherping van energievereisten wordt voldaan. Dat zou ook gelden voor de productiehallen als daar bijvoorbeeld een energielabel-C voor verplicht wordt.

Is het mogelijk het huidige pand naar energielabel A te krijgen?

Bij het scenario vernieuwbouw (casco renovatie), waarbij je een dermate labelverbetering wil realiseren, is het niet mogelijk om de efficiëntieslag te bereiken die bij het scenario nieuwbouw wel bereikt wordt. Bij vernieuwbouw blijft het totale metrage van het gebouw veel te groot en dient er voor dit volledige metrage geïnvesteerd te worden. Dit resulteert in hogere investeringskosten dan het scenario nieuwbouw en daarmee in hogere jaarlijkse huisvestingslasten. Daarbij is dit scenario eerder ook afgevallen vanwege de overlast voor de gebruikers, de vereiste tijdelijke huisvesting tijdens de werkzaamheden (met forse financiële consequenties) als ook vanwege de beperkte functionele verbeteringen aan het gebouw.

Wat zijn de gevolgen voor de verhuurbaarheid als alleen aan energielabel-C wordt voldaan?

In de huidige maatschappelijke ontwikkelingen van duurzaamheid zullen steeds meer partijen vanuit hun bedrijfsstrategie steeds meer in duurzame bedrijfspanden gaan huisvesten. Bij het vinden van nieuwe huurders is dit wel een item dat een rol speelt in de verhuurbaarheid van de overtollige ruimte, waarbij een grote huurder nu al heeft aangegeven vanaf 2024 al minder bij ons te gaan huren.

Hoe moet het huurdersrisico worden ingeschat?

In het 0-scenario is een huuropbrengst meegenomen van € 155.000 per jaar. Dat is het maximale huurdersrisico.

Overige vragen

Is het scenario vernieuwbouw niet aantrekkelijker geworden door de prijsstijgingen?

Scenario 2 is het gekozen scenario op basis van meerdere criteria, de andere criteria zijn daarin niet gewijzigd. De bouwkosten stijgingen zijn in alle scenario's even groot, alleen kan je ze niet exact over elkaar heen leggen. Gezien de omvang van de bouwprojecten zouden deze stijgingen in een scenarioanalyse niet tot andere keuzes leiden.

Hoe is de vaste lasten verdeling tot stand gekomen?

De vaste component in de gemeentelijke bijdrage is geïntroduceerd in 2014 toen eind 2014 de instroom van de WSW stopte. De verdeling is toen vastgesteld op basis van bepaalde regels die tot op heden niet veranderd zijn binnen de GR. Daarop zijn de percentages per gemeente bepaald.

MIDZUID

**3.5.6. Bijlage bij notitie huisvesting:
“Financiële samenvatting bij nota huisvesting
MidZuid”**

Inhoudsopgave

1. Financiën bij huisvestingbesluit MidZuid	3
1.1. Doel.....	3
1.2. Grafische weergaven en tabellen.....	3
1.3. Financiële uitgangspunten	5
1.3.1. Financiële uitgangspunten bij nieuwbouw scenario	5
1.3.2. Financiële uitgangspunten bij 0-scenario	6
1.4. Gevolgen per scenario.....	6
1.5. Gevolgen voor begroting gemeenten.....	8

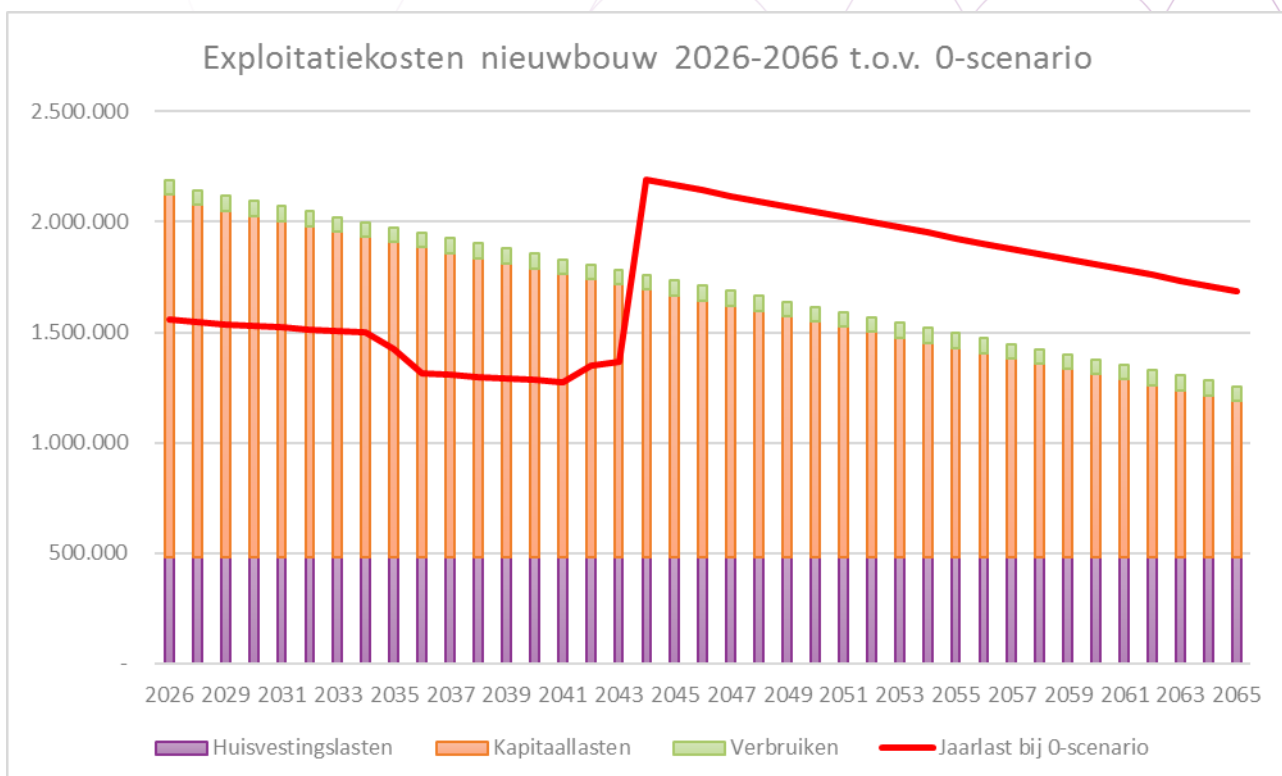
1. Financiën bij huisvestingsbesluit MidZuid

1.1. Doel

Dit document is bedoeld als een korte financiële samenvatting bij de nota omtrent het huisvestingsbesluit voor MidZuid. Het is vooral bedoeld voor de financieel adviseurs om een beknopt overzicht te hebben in de advisering richting hun bestuur. Het is geen zelfstandig stuk voor besluitvorming, omdat het slechts een deel van de informatie uit de huisvestingsnota hierin is opgenomen. Voor de volledige informatie verwijzen wij naar de nota "huisvesting MidZuid".

1.2. Grafische weergaven en tabellen

Hieronder treft u een grafische vergelijking aan tussen het nieuwbouwsceario en het 0-scenario. Dit laatste houdt in dat het huidige gebouw wordt opgewaardeerd naar label A en dat na 20 jaar het pand op slopershoogte komt en alsnog door nieuwbouw moet worden vervangen om aan wet en regelgeving te voldoen.

Exploitatiekosten nieuwbouw 2026*(bedragen* € 1.000)*

	2026	2027	2028	2029	2030	2043	2044	2045	2046	2047
Huisvestingslasten	482	482	482	482	482	482	482	482	482	482
Kapitaallasten	1.642	1.618	1.594	1.570	1.546	1.235	1.211	1.187	1.163	1.139
Energie	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67
Totaal	2.190	2.166	2.142	2.118	2.094	1.783	1.759	1.735	1.711	1.687

Exploitatiekosten verbouw 2026 gevolg door nieuwbouw in 2044*(bedragen* € 1.000)*

	2026	2027	2028	2029	2030	2043	2044	2045	2046	2047
Huisvestingslasten	587	587	587	587	587	587	482	482	482	482
Kapitaallasten	777	769	762	754	746	476	1.642	1.618	1.594	1.570
Energie	351	351	351	351	351	351	67	67	67	67
Huuropbrengst	-155	-155	-155	-155	-155	-50	-	-	-	-
Totaal	1.561	1.553	1.545	1.537	1.530	1.364	2.190	2.166	2.142	2.118

Verschil

	630	613	597	581	565	419	-431	-431	-431	-431
--	-----	-----	-----	-----	-----------	-----	------	------	------	------

Gemiddelde jaarkostenkosten huisvesting over 40 jaar*(bedragen* € 1.000)*

Nieuwbouw scenario	1.723 per jaar
Verbouw gevolgd door nieuwbouwin 20244	1.708 per jaar
Hogere jaarlijkse kosten nieuwbouwsenario	<u>15</u> per jaar

Gemiddelde impact over 40 jaar per gemeente op basis van vaste lasten verdeling:*(bedragen* € 1.000)*

	Aandeel vaste lasten	Extra kosten nieuwbouw t.o.v. 0- scenario*	Afwijking t.o.v. 0- scenario in %
Altena	26,83%	4	0,90%
Drimmelen	12,17%	2	0,90%
Geertruidenberg	15,61%	2	0,90%
Oosterhout	45,39%	7	0,90%
	<u>100,00%</u>	<u>15</u>	0,90%

*Deze bedragen zijn de gemiddelde kosten per jaar.

Zoals uit bovenstaande gegevens blijkt is het gemiddelde verschil tussen beide scenario's over een periode van 40 jaar gemiddeld € 15.000 per jaar.

1.3. Financiële uitgangspunten

Hieronder volgt een korte samenvatting van de uitgangspunten in beide scenario's. Tijdens de besprekingen over het nieuwbouwsценario zijn er ook aanpassingen gedaan in het 0-scenario om deze passend te krijgen aan de energiebesparingsdoelstellingen van de deelnemende gemeenten. Hierbij is als extra uitgangspunt ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting van MidZuid toegevoegd dat het volledige bestaande pand minimaal naar energielabel A moet worden gebracht.

1.3.1. Financiële uitgangspunten bij nieuwbouw scenario

Hieronder is een niet limitatief overzicht opgenomen van de uitgangspunten bij (de berekeningen van) het nieuwbouwsценario:

1. € 27.366.000: totale investeringskosten tot en met ingebruikname van pand
2. Het betreft een energieneutraal gebouw
3. Rentelast is gebaseerd op een rentepercentage van 3,5
4. Indexering bouwkosten tot oplevering nieuwbouw 5% per jaar
5. Financiering van het pand is meegenomen onafhankelijk van de opbrengstwaarde van de resterende grond (volledige financiering van de investering)
6. De overtollige grond zal op termijn worden verkocht. De eerste indicaties zijn dat dit 3 tot 5 miljoen zal opbrengen. Dit zal nader worden onderzocht als er meer bekend is over de inpassing van de nieuwbouw op het huidige perceel en is mede afhankelijk van de uiteindelijke bestemming van de grond
7. Met eventuele restschulden na verkoop van de overtollige grond is in deze berekeningen geen rekening gehouden. De rente die hierover betaald moet worden leidt tot een hogere gemeentelijk bijdrage
8. In dit scenario is geen sprake meer van huuropbrengsten, omdat het pand in omvang passend is bij de behoefte van MidZuid

1.3.2. Financiële uitgangspunten bij 0-scenario

Hieronder is een niet limitatief overzicht opgenomen van de uitgangspunten bij (de berekeningen van) het 0-scenario. Het 0-scenario houdt in dat het huidige pand wordt opgewaardeerd naar een A-label, waarna rond 2044 alsnog over moet worden gegaan naar nieuwbouw, omdat het dan economisch niet haalbaar is om het huidige pand aan de nieuwe regelgeving te laten voldoen.

1. € 2.000.000 Uit te voeren achterstallig onderhoud dat is opgelopen in afwachting van beslissing op nieuwbouw
2. Er is direct een extra financiering nodig van € 2.000.000 om het achterstallig gedeelte van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) uit te voeren, waarmee de "oude" leningen naar het reële bedrag van 7.600.000 oploopt, waarvoor binnen de huidige exploitatie en reservebeleid geen aflossingsruimte is. Op basis van 3.5% rente geeft dit een extra jaarlijkse last van € 70.000.
3. Er is een additionele investering van zo'n € 4.000.000 noodzakelijk om het pand naar een A-label te krijgen om aan de besparingsdoelstellingen te kunnen voldoen
4. In 2043 alsnog te investeren in nieuwbouw, waarvoor in de vergelijking het prijspeil 2023 is aangehouden. Op basis hiervan is de investering € 27.366.000
5. Rentelast is gebaseerd op een rentepercentage van 3,5
6. Geen aflossing "oude" leningen van ter grootte van € 5,6 miljoen (€ 7,6 miljoen na uitvoering MJOP)
7. Door de A-label kwalificatie zal ook de verhuurbaarheid intact blijven. Deze wordt ingeschat op een jaaropbrengst van € 155.000

1.4. Gevolgen per scenario

Hieronder wordt schematisch de gevolgen per scenario inzichtelijk gemaakt:

Financiële gevolgen structureel:

	Nieuwbouw	0-scenario
Gemiddeld € 15.000 per jaar verschil tussen beide scenario's. Zie tabel "vergelijking gemiddeld kosten over 40 jaar" voor verder detaillering.	-	+
Geeft MidZuid de mogelijkheid een substantieel deel van de oude schulden af te lossen	+	--
Voorkomt verhogingen van oude leningen	++	--
Onderhoud wordt uitgevoerd op een passend pand, wat niet leidt tot onnodige hogere onderhoudskosten	+	-

Financiële gevolgen incidenteel:

Voorkomen van vervroegde afschrijvingen op te vervangen installaties	+	-
Vrijval voorziening groot onderhoud en geen dotatie in de jaren 2024 en 2025*	+	-
Afschrijving huidige restwaarde van het pand*	-	+

* de vrijval van de voorziening groot onderhoud dekt de afschrijving van de restwaarde van het huidige pand af.

Overige gevolgen:

Het pand voldoet aan de CO2-reductie eisen van 55% in 2030	++	--
Het pand voldoet aan de CO2-reductie eisen van 95% in 2050	++	++
Draagt voor een substantieel deel bij in de CO2 reductie van de deelnemende gemeenten	++	-

Vergelijking gemiddelde kosten over 40 jaar

Bedragen in € 1 * 1000

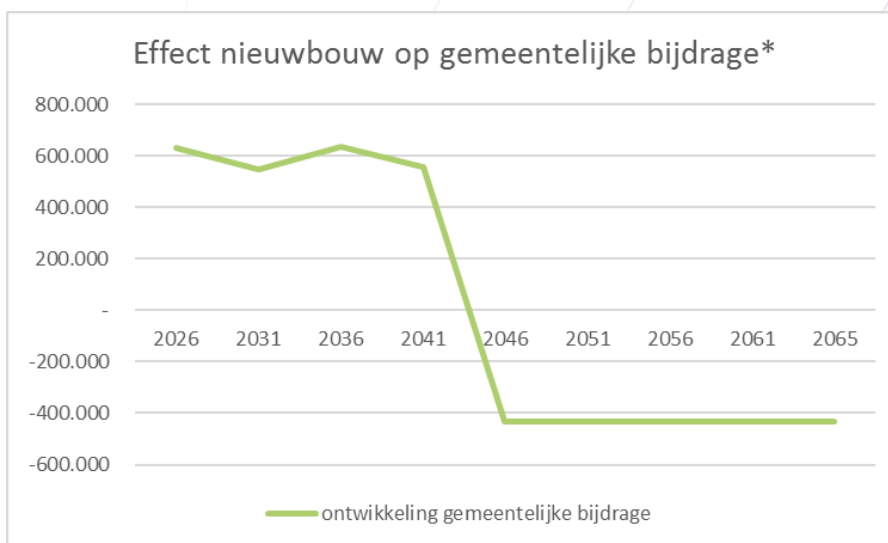
	Nieuwbouwsenario	0-scenario	Vershil
Huisvestingslasten	482	529	-48
Kapitaallasten	1.175	1.049	126
Energielasten	67	195	-128
Huuropbrengst	0	-65	65
Totaal	1.723	1.708	15

1.5. Gevolgen voor begroting gemeenten

In de huidige berekeningen wordt nog steeds uitgegaan van oplevering in 2026, echter zitten we in het proces nu al veel later in de tijd. Afhankelijk van de komende momenten van besluitvorming en het daadwerkelijke moment van het aangaan van leningen kan pas precies worden gesteld wat de gevolgen voor de gemeenten zijn. Neemt niet weg dat bij de keuze voor het 0-scenario dit ook betekent dat er een verduurzamingsslag gaat plaatsvinden om naar een A-label te komen en deze ook kostenverhogend is voor ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting.

Verschil in gemeentelijke bijdrage tussen nieuwbouw en 0-scenario:

Hogere gemeentelijke bijdragen t.o.v. 0-scenario:		2026	2027	2028	2029	2039	2043	2044	2045	2055	2065
<i>Bedragen *€ 1</i>											
Altena	26,83%	168.921	164.583	160.245	155.908	157.924	112.401	-115.642	-115.642	-115.642	-115.642
Drimmelen	12,17%	76.622	74.654	72.687	70.719	71.634	50.985	-52.455	-52.455	-52.455	-52.455
Geertruidenberg	15,61%	98.280	95.756	93.233	90.709	91.882	65.396	-67.282	-67.282	-67.282	-67.282
Oosterhout	45,39%	285.774	278.436	271.097	263.759	267.169	190.156	-195.638	-195.638	-195.638	-195.638
	100,00%	629.597	613.430	597.262	581.095	588.608	418.938	-431.016	-431.016	-431.016	-431.016

In bovenstaande tabel is het effect van het nieuwbouw scenario afgezet tegen het 0-scenario, waarin meerjarig het effect op de gemeentelijke bijdrage wordt weergegeven.

Vaststellen basistaken MidZuid

Inleiding

In 2022 is het proces gestart om de meerjarenstrategie "MidZuid 2035" vorm te geven. In dit proces is zowel binnen het bestuur van MidZuid als door de vier gemeenten gekeken naar het huidige takenpakket van MidZuid en is de vraag gesteld hoe dit takenpakket er in de toekomst uit moet zien. Dit heeft geleid tot de eerste (concept) basisvisie op de positie van MidZuid. Deze basisvisie is een belangrijk fundament voor de toekomstige keuzes die gemaakt worden, waaronder de keuze over de huisvesting.

De huisvestingssituatie van MidZuid is al geruime tijd een aandachtspunt. Het grootste deel van het huidige pand is ruim 30 jaar geleden in gebruik genomen. Toen het pand werd gebouwd was er een andere visie op het werk van mensen met een arbeidsbeperking. Een groot deel van de doelgroep werkte toen binnen de muren van het bedrijf in een beschermde werkomgeving. Inmiddels werkt het grootste deel van de doelgroep buiten de muren van het bedrijf in een zo regulier mogelijke setting. Dit is ook in lijn met de koers die het Rijk heeft gekozen, in eerste instantie in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en later met de invoering van de Participatiewet. Door de ontwikkeling van 'binnen-naar-buiten' is de huisvesting van MidZuid niet meer passend voor de huidige taken. Daarnaast voldoet het gebouw ook niet meer aan de eisen van deze tijd. Dit is dan ook de aanleiding geweest om de huisvestingssituatie onder de loep te nemen en te onderzoeken op welke wijze gezorgd kan worden dat de huisvesting weer past binnen de taken van MidZuid en de eisen die in de huidige tijd aan een dergelijk bedrijfspand worden gesteld.

Vanwege de huidige situatie van de huisvesting heeft het bestuur van MidZuid er voor gekozen om niet te wachten op de definitieve uitwerking van de meerjarenstrategie, maar nu al het proces van de besluitvorming over de huisvesting te vervolgen en hierover mogelijk nog dit jaar een besluit te nemen. Dit is ook mogelijk omdat de basisvisie de uitkomst is van een takendiscussie die de vier gemeenten hebben gevoerd. Op basis hiervan kan in voldoende mate bepaald worden welke huisvesting er nodig is voor MidZuid.

De gemeenteraden van de vier deelnemende gemeenten krijgen de mogelijkheid om hun zienswijze over de huisvesting kenbaar te maken en kunnen hierbij dan ook de basisvisie over de positie van MidZuid betrekken. Hiermee borgen we dat er een goede aansluiting is tussen de nieuwe huisvesting en de basisvisie. Deze basisvisie zal verder uitgewerkt worden in een meerjarenstrategie.

Historisch perspectief

Positie WAVA / MidZuid

In 2024 bestaat WAVA 70 jaar. Op 21 januari 1954 werd namelijk de Stichting Werkgemeenschap Arbeid voor Allen (WAVA) opgericht door huisarts Stibbe en de gemeente Oosterhout. Het doel van

de Stichting was 'het scheppen van aangepaste werkgelegenheid voor gehandicapte arbeidskrachten in een beschutte werkplaats, teneinde de zo volledig mogelijke sociale integratie van de betrokkenen te bevorderen'.

De Stichting WAVA werd in een later stadium een Gemeenschappelijke Regeling van meerdere gemeenten. In de huidige situatie zijn de gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout de deelnemers. Dit is dus de ontstaansgeschiedenis van MidZuid.

Eind jaren 60 komt er wetgeving over de sociale werkplaatsen. Op 1 januari 1969 treedt de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) in werking. De uitvoering van deze wet werd opgedragen aan WAVA. In de loop van de jaren zijn er verschillende wijzigingen geweest in de wetgeving. Op 1 januari 1998 trad de nieuwe Wet sociale werkvoorziening (Wsw) in werking. Belangrijk aspect van deze nieuwe Wsw was dat meer Wsw-medewerkers hun werk buiten de muren van het SW-bedrijf moesten verrichten: de beweging van 'binnen-naar-buiten'.

Tot 1 januari 2015 konden personen met een arbeidsbeperking die op basis van een indicatie toegelaten waren tot de Wsw-doelgroep een Wsw-dienstverband krijgen. Overigens was de totale Wsw-doelgroep groter dan het aantal beschikbare arbeidsplaatsen (vastgesteld door het Rijk), waardoor er sprake was van een wachtlijst voor een Wsw-dienstverband.

Op 1 januari 2015 trad de Invoeringswet Participatiewet in werking. De Participatiewet betekent onder andere dat er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk is. Personen die op 31 december 2014 een Wsw-dienstverband hadden, behielden wel hun Wsw-rechten. Het doel van de Participatiewet is dat personen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk aan het werk gaan bij reguliere werkgevers. De Participatiewet kent wel een participatievoorziening beschut werk. Deze is bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking die zoveel begeleiding nodig hebben dat van een reguliere werkgever niet verlangd kan worden deze begeleiding te bieden. Bij de invoering van de Participatiewet waren gemeenten nog niet verplicht om uitvoering te geven aan de participatievoorziening beschut werk. Na een wetswijziging met ingang van 1 januari 2017 zijn gemeenten wel verplicht op uitvoering te geven aan beschut werk. Het Rijk stelt jaarlijks per gemeente een doelstelling voor het aantal plaatsen beschut werk vast. Gemeenten zijn verplicht om tot dit aantal invulling te geven aan beschut werk voor zover er hiervoor kandidaten zijn.

Begin 2014 hebben de WAVA-gemeenten de visienota Participatiewet vastgesteld. Hierin is de richting van de uitvoering van de Participatiewet vastgesteld met hierin ook de positie van WAVA. Medio 2015 werd dit laatste aspect verder uitgewerkt met de vaststelling van de nota "uitvoering Participatiewet en positie WAVA hierin". Hierbij werd aan WAVA de opdracht gegeven om een implementatieplan op te stellen. Op 5 oktober 2016 werd het implementatieplan toekomst WAVA!/GO "MENSENWERK IS DE BASIS" door het bestuur van WAVA vastgesteld.

Huisvesting WAVA / MidZuid

Op 25 juni 1962 werd het nieuwe bedrijfspand van de Stichting WAVA geopend. Op 5 januari 1988 was er sprake van een zwarte dag voor WAVA toen dit bedrijfspand aan de Antoniusstraat door een grote brand in de as werd gelegd. Dit resulteerde in nieuwbouw op de huidige locatie aan het Wilhelminakanaal. Rond de eeuwwisseling vond daar een uitbreiding plaats met een bouw van een kantoorgebouw (het zwarte gebouw) aan de Esdoornlaan. Deze uitbreiding was mede ingegeven door de nieuwe koers die toen gekozen werd. Voor de uitvoering van de taken van WAVA werd een BV opgericht en dit moest een commercieel georiënteerde organisatie worden. De gedachte toen was dat er een groot commercieel bedrijf moest zijn met veel regulier personeel. De mensen met en arbeidsbeperking zouden dan een plaats in dit commerciële bedrijf krijgen. Er waren toen eigen pro-

ductielijnen met o.a. vrije tijdsmeubelen (campingstoeltjes) en plantenkarren. Er waren afzonderlijke eigen bedrijven (BV's) zoals een timmerbedrijf en een hoveniersbedrijf. Deze bedrijven moesten zorgen voor voldoende werk voor de doelgroepmedewerkers en betere financiële resultaten, zodat de gemeentelijke bijdrage verlaagd kon worden

Na een aantal jaren bleek echter dat de commerciële koers niet het beoogde resultaat had. Na een moeilijke periode in de jaren 2006/2007 werd besloten om weer meer terug te gaan naar de basis van een SW-bedrijf. Verschillende verliesgevende activiteiten werden afgestoten. In de nieuwe koers werden meer werkzaamheden, zoals groenonderhoud, schoonmaak en catering verricht voor de deelnemende gemeenten.

Het afstoten van veel verliesgevende activiteiten en de koers die het Rijk ingezet had om meer Wsw-medewerkers van binnen naar buiten te plaatsen betekende dat de huisvesting van WAVA te ruim was. Als gevolg hiervan was er steeds meer sprake van leegstand, waarbij getracht is om dit op te vangen door verhuur van bedrijfs- en kantoorruimte.

Gemeentelijke bijdrage MidZuid

De uitvoering van de Wsw is de oorsprong van WAVA / MidZuid. De middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wsw zijn echter niet voldoende om de kosten te dekken. Als gevolg hiervan moeten de gemeenten een aanvullende gemeentelijke bijdrage beschikbaar stellen aan WAVA / MidZuid. Deze gemeentelijke bijdrage bestaat uit twee componenten, namelijk een bijdrage in het subsidietekort en een bijdrage in de vaste lasten. De gemeentelijke bijdrage in het subsidietekort wordt over de deelnemende gemeenten verdeeld op basis van het aantal Wsw-medewerkers in het betreffende jaar. Het aandeel dat een gemeente betaalt kan dus jaarlijks verschillen. De verdeling van de gemeentelijke bijdrage in de vaste lasten vindt plaats op basis van een in het verleden vastgestelde verdeelmaatstaf. Deze verdeelmaatstaf is 'vastgeklikt' aan de hand van het aantal doelgroepmedewerkers dat op dat moment in dienst was bij WAVA / MidZuid. Het aandeel dat een gemeente betaalt ligt hierbij dus vast.

Missie en Visie MidZuid

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving en in de samenleving zijn voor MidZuid regelmatig aanleiding om de koers tegen het licht te houden. Dit heeft in 2018 geleid tot de vaststelling van de volgende missie en visie:

Missie

Samen groeien in werk.

Visie

Wij vinden dat iedereen de kans moet hebben op een zo zelfstandig mogelijk leven. Werk is hiervoor de basis. Samen met onze partners uit het bedrijfsleven, de gemeenten en maatschappelijke organisaties geloven wij in ieders talenten. Met werk versterken wij de inwoners van de regio Dongemond. Zo realiseren wij een samenleving waarin iedereen zoveel als mogelijk meedoet!

Basisvisie gemeenten

Gemeenten onderschrijven bovenstaande missie en visie van MidZuid om zo het doel van gemeenten en MidZuid te realiseren. Het zorgen voor duurzaam passend werk voor iedereen met een over-

brugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Inzetten op het ontwikkelen van mensen tot een zo hoog mogelijk duurzaam niveau. Het gaat daarbij om een langdurig, duurzaam dienstverband bij (bij voorkeur) reguliere werkgevers. Indien een dienstverband bij een reguliere werkgever (nog) niet mogelijk is dan kan dit via een dienstverband bij MidZuid, waarbij het de voorkeur heeft dat de werknemer vanuit MidZuid wordt gedetacheerd bij een van de partners van MidZuid.

Deze basisvisie vraagt een uitwerking voor gemeenten in gemeenschappelijke basistaken of principes. Wat zijn toekomstige ontwikkelingen voor de doelgroepen en hoe anticiperen gemeenten en MidZuid daarop. Onderstaand worden deze principes, ook wel gemeenschappelijke basistaken genoemd, beschreven:

1. Wet sociale werkvoorziening

De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is van oorsprong het bestaansrecht van MidZuid. Via de GR hebben de gemeenten de uitvoering volledig bij WAVA/MidZuid belegd. Geen van de gemeenten ziet aanleiding om dit te wijzigen. Voor de toekomst willen gemeenten de uitvoering van de Wsw bij MidZuid laten. De gemeenten zien op dit punt dan ook geen aanleiding om de GR aan te passen. De Wsw is met de komst van de Participatiewet wel een sterfhuiskonstructie, er komen geen nieuwe medewerkers meer bij onder deze regeling.

2. Participatievoorziening beschut werk

Het nieuw beschut werk ligt dicht aan tegen het doel waarvoor WAVA/MidZuid is opgestart. Alle gemeenten zien ook dat MidZuid de expertise heeft om dit op een goede manier uit te voeren. In tegenstelling tot de uitvoering van de Wsw willen gemeenten hierbij geen alleenrecht aan MidZuid verlenen. Belangrijke reden hiervoor is dat het uitgangspunt is dat een plaats gezocht moet worden die het best passend is voor de kandidaat/werknemer. Dit hoeft niet altijd bij MidZuid te zijn. MidZuid heeft een beperkt aantal werksoorten en het kan zijn dat dit voor een kandidaat onvoldoende passend is. De inschatting van het aantal plaatsen beschut werk dat op termijn niet bij MidZuid ingevuld wordt varieert van 5% tot 20% van de voorgeschreven taakstelling/doelstelling vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De verwachting is dat de totale omvang van de participatievoorziening beschut werk voor de vier WAVA-gemeenten hiervan op de langere termijn rond 200 plaatsen¹ zal liggen. Overigens geldt voor deze groep dat een deel het werk buiten de muren van MidZuid kan verrichten.

Conclusie is dat alle gemeenten het grootste gedeelte van beschut werk bij MidZuid willen neerleggen en hiermee is dit de tweede basis voor MidZuid.

3. (Detacherings)banen Participatiewet

Dit instrument is voor personen met een arbeidsbeperking die nog niet de stap naar een reguliere werkgever kunnen zetten. De gemeenten vinden dit een nuttige voorziening. Uitgangspunt is wel dat het om een tijdelijke baan bij MidZuid gaat. Vanuit deze tijdelijke baan moet doorstromen naar een reguliere werkgever plaatsvinden. Alleen in uitzonderingsgevallen kan een tijdelijk dienstverband omgezet worden in een dienstverband voor onbepaalde tijd. Het volume van deze groep is afhankelijk van de eigenschappen van de populatie van de Participatiewet maar ook de economische situatie kan een rol spelen. MidZuid is een belangrijke partner voor deze doelgroep. Ook voor deze groep geldt dat het uitgangspunt is dat MidZuid een passend traject kan bieden, in samenwerking met andere partijen in de keten. Een intensivering van samenwerking van het bedrijfsleven kan hierbij mogelijk een bijdrage leveren aan het realiseren van een zo regulier mogelijk dienstverband. De ambitie om te zorgen dat werknemers doorstromen en niet 'blijven hangen' bij MidZuid kan hiermee tot uitvoering komen.

¹ Een plaats beschut werk heeft een omvang van 31 uur per week

In de begroting 2023 gaat MidZuid uit van 72 personen met een Participatiewet-baan met een stijging in de komende jaren. Het is moeilijk in te schatten wat op de langere termijn het structureel aantal Participatiewet-banen zal zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de mate waarin medewerkers met een Participatiewet-baan doorstromen naar reguliere werkgevers. Voor de langere termijn kan de inschatting worden gemaakt dat het aantal maximaal op-150 fte ligt. Overigens zal een groot deel van deze groep de werkzaamheden verrichten buiten de bureaus van MidZuid.

Basistaken in relatie tot de huisvesting

Zoals in de inleiding al is aangegeven vormt de basisvisie een belangrijk fundament voor de keuzes die gemaakt worden over de huisvesting. De omvang van de basistaken vormt hiermee een belangrijke input voor de bepaling van de benodigde huisvesting.

Het door HEVO opgestelde programma van eisen gaat er van uit dat er circa 150 doelgroepmedewerkers (afkomstig uit de 3 hierboven beschreven basistaken) en circa 70 "reguliere" medewerkers structureel op de locatie Wilhelminakanaal Noord in Oosterhout werkzaam zijn. Dit betreft dan een langjarig aantal. Op basis van de omvang van de basistaken lijkt dit een reële inschatting. Het is echter moeilijk om dit langjarig goed in te schatten, omdat er verschillende aspecten zijn die hiervoor medebepalend zijn. Denk hierbij onder andere aan de economische ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de arbeidsmarkt, maar mogelijk ook keuzes die het Rijk maakt en de verandering van wet- en regelgeving die daar het gevolg van is. Van belang is dan ook om bij de vormgeving van de huisvesting voldoende flexibiliteit in te bouwen.

Het huisvestingsplan moet er voor zorgen dat de huisvesting van MidZuid weer past bij de omvang van de werkzaamheden die binnen de muren van MidZuid plaatsvinden. Verder moet het leiden tot een gebouw dat voldoet aan de eisen van deze tijd waaronder de eisen op het gebied van duurzaamheid. De realisatie van het huisvestingsplan zal leiden tot hogere exploitatielasten. Voor de gemeenten betekent dit dat de gemeentelijke bijdrage in de vaste lasten zal stijgen. Zoals al aangegeven ligt de verdeelmaatstaf hiervan vast. Er is op dit moment geen aanleiding om deze verdeelmaatstaf te wijzigen. In ieder geval willen we deze verdeelmaatstaf voor de komende vijf jaar ongewijzigd laten. Overigens kan het wel zijn dat een gemeente extra taken neerlegt bij MidZuid. Hiervoor geldt dat deze extra taken niet tot een hogere gemeentelijke bijdrage voor de andere gemeenten mag leiden.

Overige zaken in de relatie tussen MidZuid en de gemeenten

De basistaken van MidZuid die voortvloeien uit de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet zijn hierboven omschreven. De relatie tussen MidZuid en de Dongemond-gemeenten behelst echter meer dan deze basistaken. Zonder een uitputtende opsomming te geven wordt hieronder nog ingegaan op enkele andere aspecten.

Publieke dienstverlening

Zoals in het onderdeel 'historisch perspectief' al is omschreven, werd na 2007 gekozen voor een nieuwe koers, waarbij MidZuid meer werkzaamheden ging verrichten voor de deelnemende gemeenten. Voor de Dongemond-gemeenten is MidZuid een belangrijke uitvoerder van het onderhoud van openbaar groen en de openbare ruimte. Ook zetten gemeenten MidZuid veel in voor de schoonmaak van gemeentelijke gebouwen. Hiermee vervult MidZuid een belangrijke rol voor gemeenten.

Werkgeversservicepunt (WSP)

Op dit moment voert MidZuid ook de werkgeversdienstverlening uit voor de vier gemeenten. Deze uitvoering vindt plaats in het WSP Dongemond. Het WSP Dongemond vormt samen met de drie andere WSP-en in de arbeidsmarktregio het WSP West-Brabant.

Het WSP kan een werkgever ondersteunen met personeelsvraagstukken. Een belangrijk aspect hiervan is dat getracht wordt om uitkeringsgerechtigden te plaatsen op de vacatures die werkgevers hebben.

De afspraken over WSP Dongemond zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De nu geldende DVO loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2025. Om een maximaal resultaat te behalen voor de doelgroep is het van groot belang dat er een goede samenwerking is tussen de gemeenten en het WSP.

Het ministerie van SZW wil de regionale arbeidsmarktinfrastructuur verder doorontwikkelen. Dit kan ook consequenties hebben voor WSP Dongemond. Op dit moment is echter nog niet exact duidelijk hoe de ontwikkeling zal zijn. Binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant zijn we vanuit de Dongemond-gemeenten zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken bij deze ontwikkeling.

Re-integratie werkzoekenden

Op grond van de Participatiewet hebben gemeenten voor een aantal groepen werkzoekenden de verantwoordelijkheid om ze te ondersteunen bij re-integratie. Voor bepaalde groepen werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kan MidZuid gemeenten hierbij ondersteunen. Via bijvoorbeeld een leerwerktraject kunnen de kansen op de arbeidsmarkt voor een werkzoekende worden vergroot. Voor een aantal werksoorten kan MidZuid dit leerwerktraject bieden.

Vervolgproces

De gemeenteraden krijgen de mogelijkheden om hun zienswijze in te dienen op de plannen met betrekking tot de huisvesting. De hierboven geschetste basisvisie met hieraan gekoppeld de basistaken zullen hierbij ook betrokken worden, zodat de gemeenteraden ook hierbij de mogelijkheid krijgen voor het indienen van een zienswijze.

De basisvisie zal nader worden uitgewerkt in de meerjarenstrategie 2025-2035, waarin wordt aangegeven hoe MidZuid de visie gaat bereiken.

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om:

- 1) Kennis te nemen van de hierboven beschreven basistaken van MidZuid.
- 2) Deze basistaken te beschouwen als een belangrijk fundament voor de strategische keuze in het kader van huisvesting.

MIDZUID

Werkt voor iedereen

Begroting 2024
en meerjarenraming 2024-2027

van

Gemeenschappelijke regeling WAVA,
(mede inhoudende de begroting van MidZuid B.V.)

Dagelijks Bestuur d.d. 6 april 2023

COLOFON

Wij zijn MidZuid

MidZuid is er voor alle mensen in onze regio die een duwtje in de rug nodig hebben naar werk. Ze zijn klaar voor het werkproces, maar kunnen zonder hulp de afstand niet overbruggen. Wij bieden die hulp. Alles wat we doen draagt eraan bij dat zoveel mogelijk mensen zo dicht mogelijk bij werk komen. Ze dragen bij, hebben betekenis en zijn daardoor waardevol onderdeel van de maatschappij.

We zijn een kei in het begeleiden naar werk. Omdat we ons altijd richten op wat iemand wél kan en wil. We zijn er namelijk van overtuigd dat er altijd wat kan. Ieder op zijn tempo met de juiste ondersteuning en begeleiding. We laten mensen inzien dat er meer uit jezelf te halen is dan dat je dacht dat erin zat.

We herkennen het als iemand nog niet klaar is voor het werkproces, ze hebben eerst andere hulp nodig. Dan verwijzen we door naar specialisten met de passende kennis uit ons netwerk. We bieden dat wat iemand op dat moment nodig heeft om de stap naar werk te kunnen maken. Dat kunnen we omdat we observeren, luisteren, praten.

Doordat we kijken naar de persoon en zijn situatie en veel kennis en kunde in huis hebben, kunnen we de juiste knoppen vinden om aan te draaien. De ene keer past een standaard-procedure prima en de andere keer proberen we iets nieuws als dat beter werkt. Dat doen we resultaatgericht. Soms is dat eenvoudig, soms vraagt het meer vindingrijkheid; wij zorgen dat het voor elkaar komt. En investeren continu in de ontwikkeling van onze medewerkers zodat ze dat ook als de besten kunnen blijven doen.

We zoeken of creëren samen met werkgevers in de regio passende werkplekken, we ontwikkelen mensen waar nodig. En je kunt ook bij MidZuid zelf aan het werk in bijvoorbeeld industrie, catering, schoonmaak en groenvoorziening.

Het mag duidelijk zijn dat samenwerken cruciaal is om ons werk goed te kunnen doen. Samen met degenen die we helpen naar werk, samen met de werkgevers in de regio, samen met andere specialisten, samen met de gemeente, samen komen we tot een passende duurzame oplossing.

MidZuid

Werkt voor iedereen

“Wat ik het mooiste vind? Dat ik mijn eigen geld verdien en dat ik elke dag mensen zie op mijn werk”.

Esmeralda van der Velden

Productiemedewerker bij MidZuid

Inhoudsopgave

COLOFON	2
1. Algemene toelichting op de begroting	5
2. Begroting 2024 en meerjarenraming	9
2.1 Uitgangspunten voor de begroting	9
2.2 Begroting 2024 GR WAVA	11
2.3 Meerjarenperspectief 2023-2027 GR WAVA	12
2.4 Toelichting op de begroting 2024 en meerjarenraming.....	13
2.5 Samenvattend overzicht van baten en lasten	23
3. Paragrafen	23
3.1 Bedrijfsvoering	23
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
3.3 Meerjarig risico.....	31
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	31
3.5 Financiering	32
3.6 Verbonden partijen.....	33
Bijlage 1: Voorlopige bijdrage per gemeente	35
Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten	37
Bijlage 3: Begroting naar taakvelden	40
Bijlage 4: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	41

1. Algemene toelichting op de begroting

Inleiding

De voorliggende begroting 2024 en de meerjarenraming is deels gelijk aan de cijfers van de eerste herziene begroting 2023 en de daarin opgenomen meerjarenraming 2023-2026. De basisinformatie van de eerste herziene begroting 2023 en de concept jaarstukken van 2022 geven op dit moment aanleiding om een andere begroting voor 2024 op te stellen. De door de organisatie gemaakte inschattingen voor de ontwikkelingen richting 2024 zijn op het gebied van de verwachte netto omzet iets bijgesteld. Daarnaast zijn de rentestijgingen en de stijging van onderhoudskosten van het gebouw meegenomen. De overige zaken zijn nog steeds valide, waarbij de loonstijging over 2023 niet op 5% uit komt, zoals begroot, maar op 8,4%. Echter zullen wij dat in de indexering van de verkoopprijzen eind 2023 meenemen, waardoor dat op dit moment niet tot een aanpassing van de begroting 2024 leidt, omdat die op basis van het prijspeil 2023 wordt opgesteld. Momenteel loopt wel het proces om samen met de vier gemeenten de strategische toekomstvisie van MidZuid in kaart te brengen. De uitkomst hiervan zou invloed kunnen hebben op de begroting van 2025 en verder. Voor 2025 is er verder nog een onduidelijk over het loonkostenvoordeel. Met name hoe dit er uit komt te zien voor de SW-bedrijven in combinatie met het vervallen van het lage inkomensvoordeel (LIV) dat eindigt per einde 2024.

Het bestuur van MidZuid¹ heeft er eerder voor gekozen om de begrotingen op basis van de herziene begroting 2023 in basis beleidsarm op te stellen. Bij het opstellen van die beleidsarme begroting worden uiteraard wel de jaarcijfers van het voorgaande jaar en de bekende actuele administratieve gegevens betrokken. Wel zijn substantiële ontwikkelingen daarop meegenomen in deze begroting.

In het 4^e kwartaal van 2023 wordt de eerste herziene begroting 2024 opgesteld met daarin, indien van toepassing, een eerste begrotingswijziging. Bij het opstellen van de herziene begroting worden de ontwikkelingen die spelen in 2023 en 2024 en van invloed zijn op de activiteiten en financiën betrokken.

Momenteel lopen we op bestuurlijk en ambtelijk niveau een proces over de strategische toekomstvisie van MidZuid 2025-2035. Tijdens het proces over de strategische toekomstvisie van MidZuid kijken we naar de huidige en toekomstige taakuitvoering van MidZuid voor de vier gemeenten. We maken daarmee ook onder meer de ambities van de diverse gemeenten inzichtelijk. Zo komt er inzicht in de doelgroepen en aantallen medewerkers die de komende jaren gebruik gaan maken van de infrastructuur van MidZuid. Met de daarbij behorende financieringsmogelijkheden. De gesprekken hierover zijn in een voorstadium gestart naar

¹ MidZuid is de handelsnaam voor de rechtspersonen GR WAVA, MidZuid B.V., MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. en WSP MidZuid.

aanleiding van de begroting 2022, waarin de gemeentelijke bijdrage op langere termijn voor het eerst een stijgende lijn liet zien. Het proces dat hieruit uiteindelijk is ontstaan zal naar verwachting eind 2023 dusdanig ver afgerond zijn dat er een meerjaren strategische toekomstvisie 2025-2035 afgegeven kan worden en de implicaties hiervan in de begroting 2025 opgenomen kunnen worden. De periode tussen het opstellen van deze begroting en het opstellen van de begroting 2025 zal worden gebruikt om met elkaar de strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035 te doorgronden en op te stellen en daarmee toe te werken naar een meerjaren strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035. Daarin willen we toewerken naar een meer stabiele en voorspelbare situatie in de financiële lasten voor MidZuid en de deelnemende gemeenten. Rust en een bestendig beeld voor de komende 10 jaar is het doel. Dit doen we door met elkaar te kijken naar de dienstverlening die MidZuid levert aan de deelnemende gemeenten, als ook door te kijken naar aanpassingen van de organisatie van MidZuid aan de gewijzigde omstandigheden.

Ontwikkelingen bij MidZuid

In 2016/2017 is door de raden van alle deelnemende gemeenten unaniem ingestemd met de notitie 'Mensenwerk is de basis'. Daarmee heeft MidZuid de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en Beschut werk, activiteiten te ontwikkelen mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is duidelijk richting gegeven aan de toekomst van het bedrijf. Inmiddels is enkele jaren via deze koers gewerkt en dit wordt voortgezet in 2024. Middels het proces over het duurzaam perspectief wordt nadere invulling gegeven aan de werkzaamheden van MidZuid op langere termijn.

Naast het proces om te komen tot een meerjaren strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035 loopt ook het project omtrent nieuwe huisvesting voor MidZuid door. De verwachting is om, na concept besluitvorming door het algemeen bestuur van MidZuid in het voorjaar, in de zomer van 2023 te komen tot definitieve besluitvorming op dit onderwerp.

Aangezien er nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden over de vervolgstappen is de voorliggende begroting op basis van ongewijzigde huisvestingsplannen opgemaakt. Indien de besluitvorming daar aanleiding toe geeft, worden de financiële gevolgen in de toekomstige begrotingen meegenomen².

Ten aanzien van het aantal medewerkers uit de verschillende doelgroepen wordt verwacht dat de lijn, die na de invoering van de Participatiewet is ingezet, zich doorzet. Waardoor een afname van het aantal Wsw-medewerkers te zien is. In de praktijk gaat dit met golfbewegingen. Daar staat een groei van het aantal medewerkers via de doelgroepen nieuw beschut werk en andere participatiebanen tegenover. In deze begroting wordt ervan

² Indien in 2023 het besluit valt voor het nieuwbouwscenario dan betekent dit dat het MJOP zoals het nu is opgenomen in de begroting niet uitgevoerd hoeft te worden. Hierdoor is de rentelast in 2024 lager en vervalt ook de dotatie aan het MJOP in 2024. Voor 2024 zou dit indicatief eenmalig een besparing opleveren van € 334.000.

uitgegaan dat de uitgangspunten voor 2024 e.v., zowel voor nieuw beschut werk als voor participatiebanen gehaald kunnen worden. Daarnaast wordt blijvend ingezet op andere instrumenten, zoals leerwerken, om zo veel mogelijk mensen te ondersteunen om aan het werk te komen. Echter is in 2025 en 2026 op basis van de huidige verwachtingen een krimp zichtbaar in de omvang van medewerkers in deze verschillende doelgroepen. Toch wordt er door onderzoeksbureau Berenschot op langere termijn wel een groei verwacht van het aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Op dit moment wordt er door MidZuid samen met de vier gemeenten een proces gevolgd gericht op de strategische toekomstvisie van MidZuid. De taakuitvoering voor de vier gemeenten wordt hierin uitvoerig besproken. Eventuele gevolgen van de uitkomst van dit proces zullen worden opgenomen in de begroting van 2025 en verder.

In de arbeidsmarktregio West-Brabant wordt er door de gemeenten, UWV en de sociale werkontwikkelbedrijven samengewerkt en worden afspraken gemaakt over beleid, uitvoering en over de schaalniveau's. Dit komt o.a. tot uiting in het samenwerkingsverband WerkgeversServicepunt West-Brabant. De werkgeversadviseurs die in Oosterhout dichtbij de collega's van gemeenten en MidZuid werken zorgen voor de dienstverlening voor werkgevers in de gemeente Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. Ook wel de regio Dongemond genoemd. Sinds januari 2022 is de naam van het WerkgeversServicepunt dan ook officieel veranderd in WSP Dongemond. In 2017 is er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten tussen de betrokken gemeenten, de GR WAVA en MidZuid B.V.. De in de DVO gemaakte afspraken komen tot uitdrukking in het feit dat met ingang van 2018 voor WSP Dongemond een eigen jaarplan en begroting is opgesteld en vastgesteld door het dagelijks bestuur. Om die reden maakt het WSP Dongemond (financieel) geen onderdeel uit van deze begroting.

De begroting 2024 in cijfers

In december 2022 heeft het dagelijks bestuur de herziene begroting 2023 vastgesteld om aan te bieden aan de colleges van de deelnemende gemeenten. Zoals hiervoor al is opgemerkt zijn de cijfers in de begroting 2024 in lijn met de meerjarencijfers uit de herziene begroting 2023, waarbij deze op drie onderdelen is geactualiseerd. De huisvestingslasten, de rentelasten en de netto-omzet.

Vanaf 2015 zijn er vastgelegde afspraken over de opbouw en de verdeelsleutels gemeentelijke bijdrage voor de begroting en de meerjarenraming. Deze afspraken kennen een basis in collectiviteit en solidariteit, met een heldere verrekening over de zogeheten vaste lasten, maar ook een ontwikkeling richting een individuele verrekening per gemeentelijke opdrachtgever voor participatieactiviteiten. Het dagelijks bestuur heeft in november 2016 het uitgangspunt vastgelegd dat de (meerjaren)begrotingen vanaf 2017 sluitend moeten zijn. Dit uitgangspunt heeft consequenties voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. In de voorliggende

begroting betekent dit dat bij het bepalen van de gemeentelijke bijdrage, naast het subsidieresultaat Wsw en vaste lasten, ook de overige posten uit de begroting worden betrokken.

Verwacht resultaat jaarrekening 2022

Voor 2022 was een negatief resultaat begroot. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 werd voorzien dat het resultaat 2022 lastig te halen zou zijn. Uiteindelijk leveren de inspanningen gedurende 2022 wel een resultaat op dat boven de begroting eindigt. De coronaeffecten zijn nog steeds voelbaar als gevolg van de grotere structurele uitstroom tijdens de coronaperiode. Dit is niet volledig is ondervangen door nieuwe instroom. In 2022 is derhalve ook nog een bedrag van € 67.000 aan coronacompensatie ontvangen. De gerealiseerde bezuinigingen uit het verleden hebben geleid tot een structureel betere financiële bedrijfsvoering, maar door onder andere de inflatie en energieprijzen gaan deze meerjarig volledig teniet. De concept-jaarrekening 2022 vertoont desondanks een positief resultaat. In de begroting 2024 is met de structurele effecten uit de jaarcijfers 2022 rekening gehouden.

Recente ontwikkelingen

Voor 2024 blijft het na-ijl effect van de uitstroom tijdens de coronaperiode nog steeds voelbaar. Daarnaast spelen er zaken als de stijging van het WML, hoge indexeringen als gevolg van de stijgende inflatie, hogere rente, lagere huuropbrengst en ook extreem hoge energieprijzen, waarbij er in de begroting wel uitgegaan is van een daling van de energielasten vanaf 2025. De uitstroom van de Wsw gaat schoksgewijs. Voor 2025 en 2026 gaat een behoorlijke groep Wsw-medewerkers met pensioen, waarbij verwacht wordt dat de instroom dit in die periode niet compenseert. Hierdoor komt de productiecapaciteit onder druk te staan en daarmee het resultaat van de bedrijfsvoering. Voor de ontwikkeling in 2025 en verder wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is. Op dit moment wordt er door MidZuid samen met de vier gemeenten een proces gevolgd gericht op de strategische toekomstvisie van MidZuid. De taakuitvoering voor de vier gemeenten wordt hierin uitvoerig besproken.

Op basis van het huidige gesloten onderhandelaars akkoord voor de CAO gemeenten zal de stijging van de lonen uitkomen op 8,4% voor de groep medewerkers bij MidZuid die dit betreft. Dit is hoger dan de 5% waarin de begroting rekening mee is gehouden. Bij de indexering van de prijzen voor 2024, welke in de herziene begroting zullen worden meegenomen, wordt deze stijging in de indexering van de prijzen ook meegenomen. Hierdoor is het niet nodig om dit als extra last in 2024 mee te nemen.

2. Begroting 2024 en meerjarenraming

2.1 Uitgangspunten voor de begroting

Bij het samenstellen van de begroting 2024 en meerjarenraming zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Opzet van de begroting

De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (GR WAVA) heeft primair betrekking op de activiteiten en financiën van GR WAVA zelf. De bedrijfsactiviteiten vinden echter in belangrijke mate plaats binnen de 100% dochter van GR WAVA: MidZuid B.V. In de begroting wordt wel duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide rechtspersonen. Dit betekent dat de (formele) begrotingscijfers uitsluitend betrekking hebben op de GR WAVA. Het verwachte resultaat van MidZuid B.V. komt in de begroting van GR WAVA tot uitdrukking in één begrotingspost: het operationeel resultaat. Om ook inzicht te verschaffen in de begrote cijfers van MidZuid B.V. is in de toelichting op de begroting een geconsolideerde begroting van GR WAVA en MidZuid B.V. (met toelichting) opgenomen. De begroting is opgesteld rekening houdende met de meest recente regels op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV). De activiteiten waarop de begroting betrekking heeft, vinden plaats in één programma: werk en re-integratie.

Financiële uitgangspunten

In de herziene begroting 2023 die in december 2022 door het dagelijks bestuur is vastgesteld en aangeboden is aan de colleges, zijn ook de meerjarencijfers 2024 e.v. opgenomen. Aangezien de ontwikkelingen hard gaan sinds het moment van opstellen van de herziene begroting 2023 zijn de cijfers op onderdelen geactualiseerd waar het gaat om omzet ontwikkelingen, rente ontwikkelingen en onderhoudskosten voor het pand. Verder vormen de meerjarencijfers uit deze herziene begroting de basis voor de begroting 2024 en zijn zowel de kosten als de opbrengsten op het prijspeil van 2023. Dit kan omdat de indexeringen op de omzetten de verhoging van de kosten normaliter op kunnen vangen. Een belangrijke opbrengstpost vormt de rijkssubsidie Wsw. Binnen het macrobudget is sprake van een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). Afwijkingen in het volume kunnen effect hebben op de prijs. In deze begroting zijn de laatst bekende cijfers van het Rijk aangehouden op basis van de septembercirculaire 2022. De (financiële) uitgangspunten die betrekking hebben op de diverse begrotingsposten zijn nader in detail uitgewerkt in bijlage 2, waarnaar wordt verwezen. Verdere ontwikkelingen, waaronder indexeringen en loonontwikkelingen worden eind 2023 in de herziene begroting 2024 meegenomen.

Visie, missie en gemeentelijke bijdrage

Vanuit de vastgestelde visie en missie vervult de GR WAVA (hierna: WAVA) voor haar vier deelnemende gemeenten een publieke opdracht in een private omgeving. Deze opdracht luidt: mensen naar duurzaam passend werk begeleiden en dat zo efficiënt mogelijk doen. Ze voelen zich en zijn daardoor waardevol onderdeel van de maatschappij.

Dit leidt tot 3 uitgangspunten:

- Het ontwikkelen van mensen is leidend, dat betekent dat wij medewerkers zo hoog mogelijk plaatsen op de werkladder en binnen een trede hun loonwaarde of toegevoegde waarde optimaliseren.
- Om dit te behalen werken we duurzaam samen met onze partners en dat betekent:
 - o We maken heldere afspraken over prijs en kwaliteit op basis van marktconforme tarieven en loonwaarden van medewerkers.
 - o We maken heldere afspraken over de begeleiding en ondersteuning op de werkvloer.
 - o We zorgen voor een prettige en veilige werkomgeving voor medewerkers, conform de wettelijke eisen.
- Doelstelling is dat de bedrijfsvoering over alle werksoorten die MidZuid uitvoert samen budgettair neutraal verloopt en dat de gemeentelijke bijdrage zoveel als mogelijk wordt beperkt. Zie in dit kader ook hetgeen in hoofdstuk 1 over de gemeentelijke bijdrage is opgemerkt, alsmede de financiële uitgangspunten die zijn opgenomen in bijlage 2.

2.2 Begroting 2024 GR WAVA

Bedragen * € 1.000

	Bedrijfsplan 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023 oorspronkelijk	Begroting herzien 2023	Begroting 2024
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	11.600	11.927	11.307	12.007	11.815
Begeleid werken	-565	-654	-548	-596	-585
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.035	11.274	10.759	11.411	11.230
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.688	-11.403	-11.112	-11.692	-11.257
Vervoer doelgroep	-243	-196	-231	-193	-186
Totaal personeelskosten ca.	-11.931	-11.599	-11.343	-11.885	-11.443
Subsidieresultaat wsw	-895	-325	-584	-474	-213
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.026	804	1.174	1.247	1.386
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.880	-1.618	-2.148	-2.457	-2.749
Subsidieresultaat nieuw beschut	-853	-815	-974	-1.210	-1.363
Begeleidingsvergoedingen	744	791	850	822	913
Saldo nieuw beschut	-110	-23	-124	-389	-449
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	587	586	628	700	749
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.547	-1.238	-1.654	-1.788	-1.923
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-960	-652	-1.025	-1.088	-1.175
Begeleidingsvergoedingen	298	304	319	330	353
Saldo nieuwe doelgroepen	-662	-349	-706	-757	-822
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.667	-697	-1.414	-1.620	-1.484
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-593	-778	-578	-737	-773
Huuropbrengst derden	227	222	227	243	213
Doorbelast gebruik gebouwen	466	501	466	893	893
Rente lening BNG	-24	-15	-24	-24	-164
Energie	-139	-172	-129	-551	-551
Vaste lasten	-64	-242	-38	-176	-382
Overhead					
Personeelskosten	-67	-	-	-	-
Doorbelasting naar MidZuid B.V.	67	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-
Overige bedrijfskosten					
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	-22	-26	-22	-22	-22
Onvoorzien	-100	-	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.087	-1.939	-2.084	-2.476	-2.571
Gemeentelijke bijdrage	1.935	1.935	2.083	1.985	2.290
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-152	-4	-0	-492	-282
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-152	-4	-0	-492	-282

¹⁾ Betreffen de cijfers 2022 op basis van de concept-jaarrekening excl. WSP

2.3 Meerjarenperspectief 2023-2027 GR WAVA

Bedragen * € 1.000

	Begroting herzien 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming		
			2025	2026	2027
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	12.007	11.815	11.245	10.850	10.457
Begeleid werken	-596	-585	-569	-546	-528
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.411	11.230	10.676	10.304	9.930
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.692	-11.257	-10.654	-9.929	-9.297
Vervoer doelgroep	-193	-186	-176	-164	-154
Totaal personeelskosten ca.	-11.885	-11.443	-10.830	-10.093	-9.451
Subsidieresultaat wsw	-474	-213	-154	211	479
Nieuw beschermt					
Loonkostensubsidies	1.247	1.386	1.512	1.645	1.777
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-2.457	-2.749	-3.003	-3.267	-3.531
Subsidieresultaat nieuw beschermt	-1.210	-1.363	-1.491	-1.622	-1.753
Begeleidingsvergoedingen	822	913	996	1.084	1.171
Saldo nieuw beschermt	-389	-449	-495	-538	-582
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	700	749	797	846	894
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.788	-1.923	-2.048	-2.173	-2.297
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.088	-1.175	-1.251	-1.327	-1.403
Begeleidingsvergoedingen	330	353	376	399	422
Saldo nieuwe doelgroepen	-757	-822	-875	-928	-981
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.620	-1.484	-1.524	-1.255	-1.084
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-737	-773	-768	-764	-764
Huuropbrengst derden	243	213	183	68	68
Doorbelast gebruik gebouwen	893	893	673	673	673
Rente lening BNG	-24	-164	-197	-231	-264
Energie	-551	-551	-331	-331	-331
Vaste lasten	-176	-382	-441	-585	-618
Overhead					
Personeelskosten	-	-	-	-	-
Doorbelasting naar MidZuid B.V.	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-
Overige bedrijfskosten					
		-22	-22	-22	-22
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	-558	-583	-310	-453	-643
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.476	-2.571	-2.397	-2.415	-2.467
Gemeentelijke bijdrage	1.985	2.290	2.397	2.415	2.467
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-492	-282	-0	-0	-0
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-492	-282	-0	-0	-0

¹⁾ Betreffen de cijfers 2022 op basis van de concept-jaarrekening excl. WSP

2.4 Toelichting op de begroting 2024 en meerjarenraming

Zoals hiervoor is opgemerkt betreft deze begroting de GR WAVA. In de begroting zijn daarom uitsluitend de posten opgenomen die betrekking hebben op de GR WAVA. Hierna wordt in eerste instantie een toelichting gegeven op deze posten. Daarna wordt een overzicht gegeven van de geconsolideerde cijfers van GR WAVA en MidZuid B.V. en wordt, voor zover dat niet al is gebeurd in het kader van de begroting van de GR WAVA, een nadere toelichting op enkele geconsolideerde posten gegeven.

Bij de financiële ontwikkelingen in meerjarenperspectief kan het volgende worden opgemerkt. Met name het subsidieresultaat over de jaren 2015 tot en met 2020 vertoonde een negatieve ontwikkeling, wat werd veroorzaakt door de dalende subsidie van het rijk per arbeidsjaar (AJ). Vanaf 2021 is sprake van een verbetering van het subsidieresultaat, welke in de meerjarenraming doorzet. Deze ontwikkeling vertaalt zich langjarig niet door in de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van beschikbare arbeidsomvang, de hoge rente die jaarlijks resulteert in een lastenverzwaring ten opzichte van het voorgaande jaar en gestegen onderhoudskosten waarvoor liquide middelen aangetrokken moeten worden welke direct resulteren in een stijging van de rentelast. Hier staat tegenover dat er in de begroting is uitgegaan van een daling van de energielasten vanaf 2025. De uitstroom van de Wsw gaat schoksgewijs. Voor 2025 en 2026 gaat een behoorlijke groep Wsw-medewerkers met pensioen, waarbij verwacht wordt dat de instroom dit in die periode niet compenseert. Hierdoor komt de productiecapaciteit onder druk en daarmee het resultaat van de bedrijfsvoering. Voor de ontwikkeling in 2025 en 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is.

Subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen de loonkosten van de medewerkers met een sw-indicatie en de rijkssubsidie Wsw. Aangezien de rijkssubsidie lager is dan de loonkosten is sprake van een negatief subsidieresultaat.

Volgens de septembercirculaire 2022 bedraagt voor 2024 het bedrag per AJ € 31.349; In de jaren erna wordt tevens een (lichte) stijging van dit bedrag verwacht, mede dankzij de loon- en prijscompensatie. De personeelskosten van de Wsw-medewerkers zijn gebaseerd op de verwachte omvang van de formatie en daarbij is rekening gehouden met de verwachte prijsontwikkeling (zie ook toelichting in bijlage 2, financiële uitgangspunten). Door de lichte stijging in het bedrag per AJ en doordat het aantal Wsw-medewerkers geleidelijk afneemt, is er sprake van een verbetering van het subsidieresultaat.

De personeelskosten van de Wsw-medewerkers en de toerekening van de subsidie voor Wsw-medewerkers die begeleid werken zijn gebaseerd op de volgende aantallen:

Uitgedrukt in fte:

	Herziene		2025	2026	2027
	Begroting	Begroting			
	2023	2024			
Aantal fte in dienst bij WAVA	342,0	329,3	311,7	290,4	272,0
Aantal fte begeleid werken	18,9	18,2	17,2	16,0	15,0

Uitgedrukt in arbeidsjaren (AJ):

	Herziene		2025	2026	2027
	Begroting	Begroting			
	2023	2024			
Aantal AJ in dienst bij WAVA	355,2	342,0	323,7	301,7	282,5
Aantal AJ begeleid werken	19,4	18,7	17,7	16,5	15,4

Nieuw beschut

De kosten en opbrengsten zijn voor wat betreft de herziene begroting 2023 gebaseerd op het aantal medewerkers nieuw beschut werk volgens een publicatie van het Rijk van eind 2021, met de te realiseren aantallen ultimo 2022. Voor de jaren erna is het aantal gebaseerd op de budgetontwikkeling/ingroeiregeling genoemd in de brief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer inzake de Uitvoering en evaluatie Participatiewet van juli 2019. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van het aantal medewerkers nieuw beschut werk (o.b.v. 31 uur per week) weergegeven.

Medewerkers nieuw beschut	Herziene		2025	2026	2027
	Begroting	Begroting			
	2023	2024			
Taakstelling ultimo jaar	101	113	123	134	145

Uit het financieel meerjarenperspectief blijkt dat er sprake is van een negatief resultaat op nieuw beschut werk. Hierdoor ontstaat ten onrechte het beeld dat meer nieuw beschut werkplekken direct leidt tot een lager resultaat voor MidZuid. Door de inzet van deze medewerkers wordt er namelijk ook omzet gerealiseerd binnen de PMC's en verdienen zij hun resterende subsidieresultaat (grotendeels) terug.

Participatiebanen

Naast de Wsw en nieuw beschut werk wordt in de begroting uitgegaan van het aanbieden van participatiebanen (P-banen) aan mensen die óf binnen de eigen organisatie (PMC's) werken óf worden gedetacheerd.

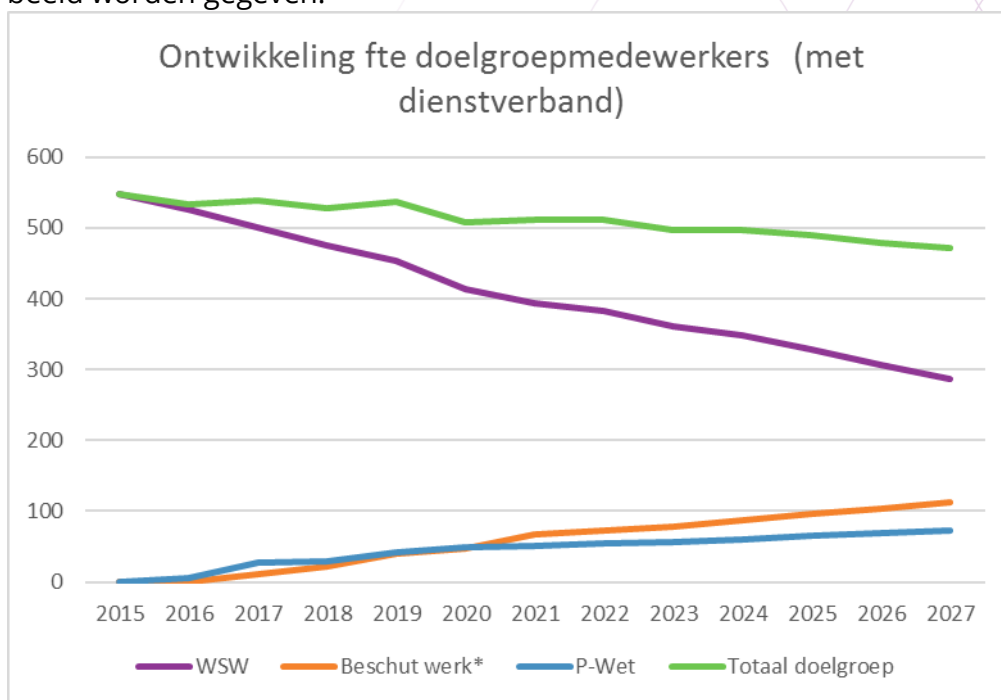
Uitgegaan wordt van een groeiende groep in de komende jaren volgens onderstaand overzicht.

	Herziene				
	Begroting	Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal medewerkers met P-baan	72	77	82	87	92

Hierbij wordt rekening gehouden met de stijging in P-banen als gevolg van de uitstroom van een deel van Wsw-medewerkers, waarvoor toch op een andere wijze invulling gezocht moet worden. Als mensen vanuit een bijstandsuitkering in dienst komen via een participatiebaan, dan leidt dit voor de betrokken gemeente tot een besparing van de uitkeringslasten (verschil tussen uitkering en loonkostensubsidie), waarbij de vergoeding voor loonkostensubsidie op basis van realisatie gecompenseerd wordt.

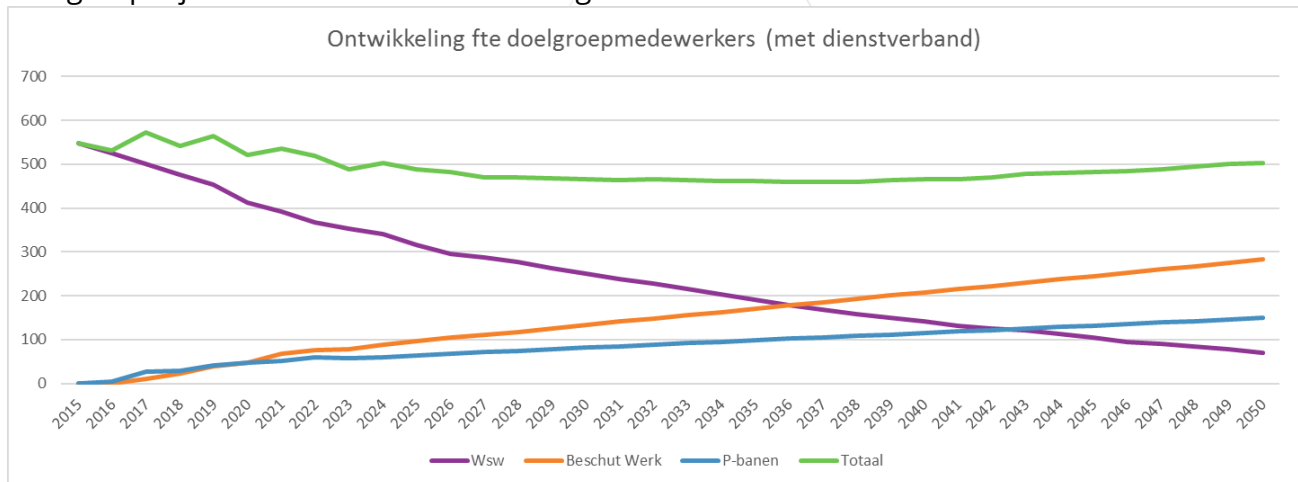
Ontwikkeling aantal doelgroepmedewerkers (fte)

Van de verwachte ontwikkeling in de omvang van de diverse doelgroepen kan het volgende beeld worden gegeven.

Uit dit overzicht blijkt een geleidelijke teruggang in het aantal Wsw-medewerkers, die echter grotendeels wordt opgevangen door instroom van medewerkers uit de nieuwe doelgroepen nieuw beschut werk en P-wet. De terugval in 2020 is direct gerelateerd aan de coronacrisis. Voor 2025 en 2026 wordt een iets grotere uitstroom verwacht dan instroom. Dit komt omdat dan ineens een grote groep Wsw-medewerkers met pensioen gaat. Dit wordt nu al onderkent en er wordt samen met onze deelnemende gemeenten gekeken naar een passende

oplossing. Overigens blijkt uit het model van Berenschot dat de doelgroep wel stijgt in de komende jaren. Derhalve is er voor MidZuid ook een opzet gemaakt van de ontwikkeling in de doelgroep bij MidZuid. Deze ziet er als volgt uit:

In bovenstaand overzicht is de gerealiseerde ontwikkeling tot en met 2022 weergegeven, met daarna de uitstroom langjarig gebaseerd op pensioendata van de Wsw-ers en de instroom op basis van de geëxtrapoleerde lijn van de taakstelling van nieuw beschut werk en de jaarlijkse groei participatiebanen volgens de begroting. In de bovenstaande tabel is ook te zien dat met een lagere instroom rekening wordt gehouden dan de daadwerkelijke realisatie over de afgelopen jaren. Op basis van deze tabel is de uitstroom slechts tijdelijk hoger dan de instroom, waarmee de omvang van MidZuid stabiliseert en uiteindelijk weer groeit.

Vaste lasten

In de meerjarencijfers dalen de afschrijvingen op de gebouwen in verband met het geheel afgeschreven raken van een aantal activa. Echter worden diverse groot onderhoud posten doorgeschoven en wordt al een paar jaar alleen het echt noodzakelijke groot onderhoud uitgevoerd. Dit heeft de laatste jaren wel als bijeffect dat de incidentele onderhoudskosten stijgen. Bij de actualisering van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) blijkt dat de jaarlijkse reservering verhoogd moet worden, om op lange termijn de onderhoudskosten te kunnen dekken. Dit betreft een extra last van € 96.000. In afwachting van de besluitvorming over huisvesting zien we wel het wegvallen van een deel van de huurders, wat lastig in te vullen blijkt door de onzekerheid over de beschikbaarheid van de ruimtes. De aangekondigde opzegging van een huurder is in de begroting 2024 en volgende jaren meegenomen (€ 30.000 voor 2024 en € 60.000 voor de daarop volgende jaren). De doorbelasting van de vaste lasten aan de PMC's is gemaximeerd op € 893.280. Hier zit de gedachte achter, dat een overcapaciteit aan ruimte niet ongelimiteerd doorbelast kan worden aan de PMC's. Dat risico ligt bij de GR WAVA. Derhalve resteert er daar een kostenpost voor vaste lasten. Dat het gemaximeerde bedrag bijna eens zo hoog ligt dan voorgaande jaren heeft te maken met de stijging van de energielasten, welke voor een groot gedeelte wel te laste van de PMC's moet worden gebracht. Deze energielasten zijn overigens vanaf 2025 wel weer op een lager niveau dan in 2023 en 2024 begroot. Echter blijven deze structureel op een hoger niveau dan in de

periode van voor 2023. Daarnaast is de rentelast aangepast aan het huidige tarief van 3,5% (eind 2021 0,17%) per vervaldatum van de leningen. Voor 2024 is dit effect € 140.000 die jaarlijks nog verder op loopt. Ervan uit gaande dat alle leningen uiteindelijk op 3,5% zijn gefinancierd. Met daarbij het risico dat de rente ook nog verder kan oplopen.

Overhead

De overhead heeft betrekking op de loonkosten van enkele reguliere medewerkers die een ambtelijke dienstbetrekking hebben binnen de GR WAVA. Zij zijn werkzaam in (staf)functies die vallen binnen de definitie van het BBV met betrekking tot overhead. In het BBV zijn enkele indicatoren specifiek voorgeschreven. Eén ervan betreft de overhead, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. Per 2023 zijn er geen medewerkers met een ambtelijke dienstbetrekking meer in dienst bij GR WAVA. Het verloop van dit kengetal is als volgt:

	Herziene				
	Begroting	Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027
Overhead in % totale lasten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Aangezien de overhead in de GR WAVA uitsluitend de loonkosten van medewerkers met een ambtelijke dienstbetrekking omvat, zeggen de in de tabel opgenomen percentages niet zoveel. Een beter beeld van de werkelijke overhead kan worden gevormd op basis van de geconsolideerde cijfers van de GR WAVA en MidZuid B.V. Daarop wordt hierna nog nader ingegaan.

Overige bedrijfskosten

Dit betreft de accountantskosten voor controle administratie en jaarrekening GR WAVA.

Operationeel resultaat

Dit betreft per saldo het resultaat op de activiteiten die binnen MidZuid B.V. zijn uitgevoerd. Aan het einde van deze paragraaf wordt daarop nog afzonderlijk (per PMC) ingegaan. Het in de begroting opgenomen operationeel resultaat is wat hoger dan hierna vermeld in de geconsolideerde cijfers, omdat de overige bedrijfskosten van de GR WAVA ook in de geconsolideerde cijfers worden meegenomen.

Onvoorzien

Deze post is, mede op aandringen van de provincie als toezichthouder, opgenomen om niet begrote bijzondere kosten op te kunnen vangen.

Gemeentelijke bijdrage

Zoals hiervoor al is toegelicht is er sprake van een licht stijgende gemeentelijke bijdrage in 2025 en 2026. Dit heeft vooral te maken met de iets grillige afname van de Wsw-medewerkers

deze twee jaren, in combinatie met een stabiele instroom van nieuw beschut werk en P-banen. Daarnaast speelt de renteontwikkeling en de ontwikkeling van de onderhoudskosten en de daarmee samenhangende rentelast een grote rol.

Ontwikkeling EMU-saldo

De cijfers met betrekking tot de ontwikkeling van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage 4, waarnaar wordt verwezen.

Incidentele baten en lasten

In de begrotingscijfers 2024 e.v. is voor 2024 sprake van een incidentele onttrekking aan de overige reserves. Verder zijn er geen incidentele baten en/of lasten opgenomen; de vermelde cijfers zijn derhalve allen structureel van karakter.

Geconsolideerde cijfers

Zoals hiervoor al is opgemerkt vindt een belangrijk deel van de activiteiten plaats binnen MidZuid B.V. Deze activiteiten vertalen zich uiteindelijk in het operationeel resultaat zoals opgenomen in de begroting van de GR WAVA. Ter verbetering van het inzicht in deze post, zijn hierna de geconsolideerde begrotingscijfers van de GR WAVA en MidZuid B.V. opgenomen.

Begroting WAVA en MidZuid B.V., geconsolideerd

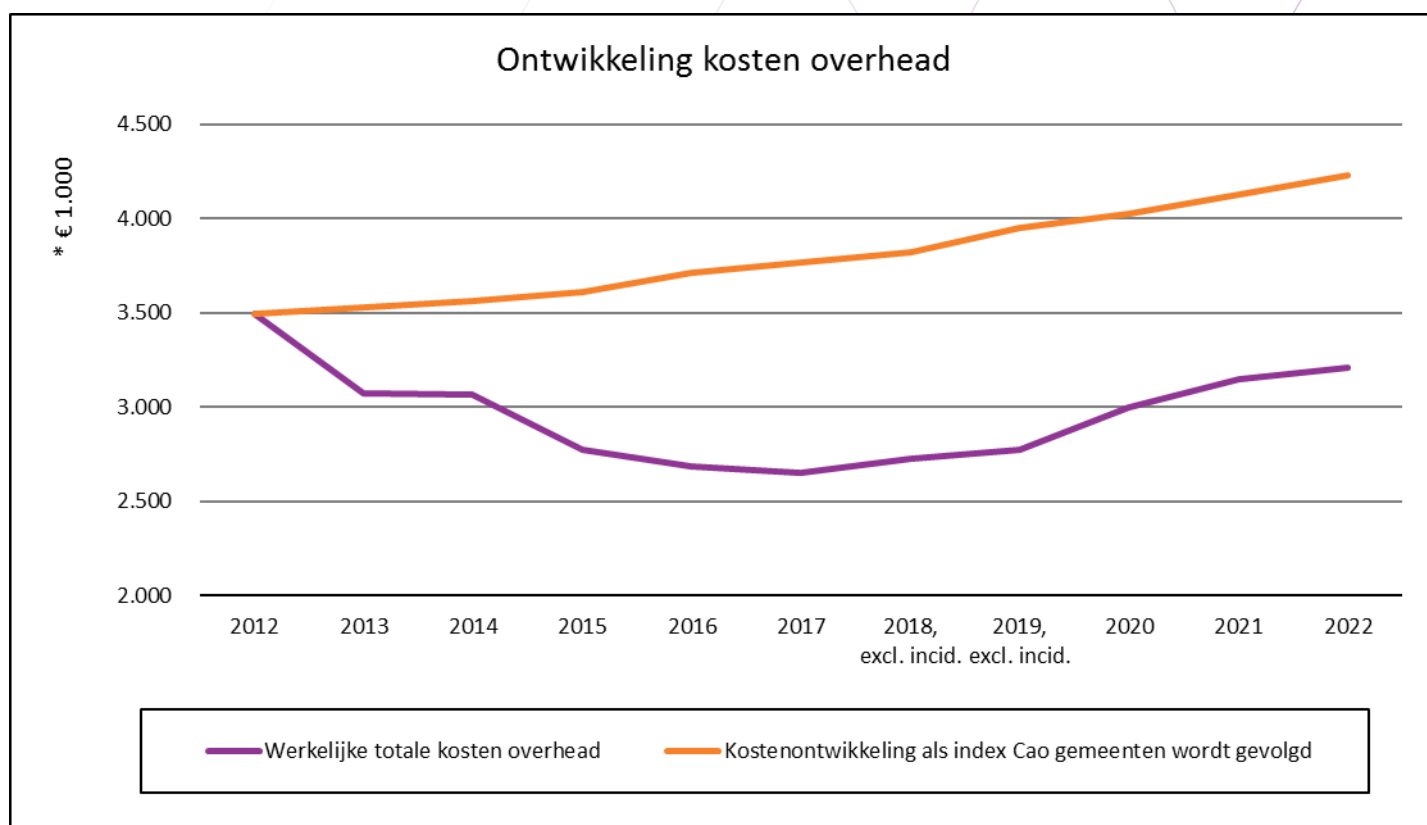
	Herziene begroting 2023	Meerjarenraming			
		2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	12.007	11.815	11.245	10.850	10.457
Begeleid werken	-596	-585	-569	-546	-528
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.411	11.230	10.676	10.304	9.930
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.692	-11.257	-10.654	-9.929	-9.297
Vervoer doelgroep	-193	-186	-176	-164	-154
Totaal personeelskosten ca.	-11.885	-11.443	-10.830	-10.093	-9.451
Subsidieresultaat wsw	-474	-213	-154	211	479
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.247	1.386	1.512	1.645	1.777
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-2.457	-2.749	-3.003	-3.267	-3.531
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.210	-1.363	-1.491	-1.622	-1.753
Begeleidingsvergoedingen	822	913	996	1.084	1.171
Saldo nieuw beschut	-389	-449	-495	-538	-582
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	700	749	797	846	894
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.788	-1.923	-2.048	-2.173	-2.297
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.088	-1.175	-1.251	-1.327	-1.403
Begeleidingsvergoedingen	330	353	376	399	422
Saldo nieuwe doelgroepen	-757	-822	-875	-928	-981
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.620	-1.484	-1.524	-1.255	-1.084
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-737	-773	-768	-764	-764
Huuropbrengst derden	243	213	183	68	68
Doorbelast gebruik gebouwen	893	893	673	673	673
Rente lening BNG	-24	-164	-197	-231	-264
Energie	-551	-551	-331	-331	-331
Vaste lasten	-176	-382	-441	-585	-618
Overhead					
Bedrijfskosten	-1.084	-1.084	-1.084	-1.084	-1.084
Indirect personeel	-2.196	-2.196	-2.196	-2.196	-2.196
Doorbelast gebruik gebouw	-234	-234	-176	-176	-176
Doorbelasting naar PMC's (en WSP MidZuid)	3.514	3.513	3.455	3.455	3.455
	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat PMC's					
Omzet (excl. begel.vergoedingen) incl.subs.BW	11.894	12.917	12.970	12.807	12.619
Kosten van de omzet	-2.917	-3.977	-3.970	-3.961	-3.953
Netto omzet	8.977	8.941	9.000	8.846	8.666
Begel.vergoed./nettoloonkn. P-banen/beschut	-	-	-	-	-
Loonkosten direct	-5.174	-5.167	-5.175	-5.167	-5.176
Doorbelast gebr. gebouw	-642	-642	-481	-481	-481
Beheerskosten	-312	-309	-306	-304	-304
Doorbelasting overhead	-3.427	-3.427	-3.370	-3.370	-3.370
Totaal kosten PMC's	-9.556	-9.545	-9.332	-9.322	-9.330
Operationeel resultaat PMC's	-581	-605	-332	-475	-665
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.477	-2.571	-2.397	-2.415	-2.467
Gemeentelijke bijdrage	1.985	2.290	2.397	2.415	2.467
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-492	-282	-0	-0	-0
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat operationeel	-492	-282	-0	-0	-0

Toelichting op de geconsolideerde cijfers

Hierna worden nog enkele specifieke posten in het overzicht met geconsolideerde cijfers toegelicht, voor zover niet reeds toegelicht naar aanleiding van de begrotingscijfers van de GR WAVA.

Overhead GR WAVA/MidZuid B.V.

De kosten van overhead zijn in de periode 2014 tot 2017 fors gedaald en daarna stabiel in lijn met de kostenstijging van de Cao. Zie onderstaande grafiek (waarin de ontwikkeling in de overhead tevens is afgezet tegen de salariskostenontwikkeling volgens de car-uwo).

Inmiddels is de ondergrens van de kosten van overhead bereikt, aangezien verdere bezuinigingen de goede, professionele bedrijfsvoering in gevaar brengen. De kosten van overhead zullen zich naar verwachting in de komende jaren stabiliseren. Dit betekent overigens niet dat niet nauwlettend wordt bewaakt hoe de kosten zo beperkt mogelijk gehouden kunnen worden.

De ontwikkeling van de overhead, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten, is in onderstaande tabel zichtbaar gemaakt. Volledigheidshalve wordt daarbij nog opgemerkt dat

in de geconsolideerde cijfers het begrip overhead ruimer wordt geïnterpreteerd dan volgens de definitie in het BBV.

	Bedrijfsplan Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027
Overhead in % totale lasten, geconsolideerd	11,7%	11,2%	11,3%	11,4%	11,5%

Gelet op de ontwikkeling van de doelgroepen (terugloop Wsw en toename overige doelgroepen) en de verwachte toename in het aantal participatietrajecten en participatieproducten, wordt verwacht dat de bedrijfsactiviteiten op een constant niveau blijven tot 2025. Daarna lijkt op dit moment de uitstroom tijdelijk iets harder te gaan dan de instroom. In bovenstaande tabel zijn de overheadkosten uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. De lichte stijging van het percentage vloeit niet voort uit een stijging van de overheadkosten, maar uit een daling van de totale lasten. Doordat de doelgroepen qua samenstelling wijzigen dalen de lasten per saldo (mensen via P-banen komen in de plaats van Wsw-medewerkers die relatief duurder zijn). Daarnaast is het percentage overhead in vergelijking tot overheidsinstellingen en de semipublieke sector laag te noemen.

PMC's totaal

De mogelijkheden tot het realiseren van omzet zijn sterk afhankelijk van het aantal beschikbare mensen. In de komende jaren zal sprake zijn van terugloop van het aantal Wsw-medewerkers. Hiertegenover staat een toename van het aantal medewerkers vanuit andere doelgroepen: nieuw beschut werk en participatiebanen. Zoals uit het hiervoor opgenomen overzicht met doelgroep medewerkers blijkt, vertoont de totale populatie doelgroep medewerkers een beperkte daling, waardoor de verwachting is dat de omzet van de PMC's de komende jaren tot 2025 redelijk op peil kan blijven. Voor wat betreft de met de omzet samenhangende kosten kan in algemene zin gesteld worden dat deze flexibel meebewegen met de omzet. Voor de ontwikkeling in 2025 en 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is.

Meerjarenbeeld per PMC

Algemeen

De resultaten van de PMC's bestaan enerzijds uit de netto-omzetten en de directe kosten van de PMC's. Anderzijds zijn in de resultaten ook doorbelaste kosten van overhead en gebouwen begrepen. Deze doorbelastingen zullen in de komende jaren stabiel blijven.

Beschermd werk

De verwachting bij deze PMC is dat de omzet de komende jaren op peil zal blijven, na een behoorlijke terugloop in 2019. Door de aard van de werkzaamheden zijn de toegevoegde

waarden relatief laag, zodat sprake is van een negatief operationeel resultaat. Naar verwachting zal dit negatieve resultaat op een enigszins stabiel niveau blijven. Wel is er vanaf 2022 ingezet op de inzet van technologie, waarmee er hoogwaardiger werk kan worden aangetrokken. Dit zou op termijn moeten bijdragen aan een beter resultaat. In de huidige begroting is dat effect nog niet meegenomen en worden eerst de ervaringen afgewacht van de pilot die daarmee loopt.

Groepsdetachering

Ook bij groepsdetachering is de verwachting dat de omzet op peil blijft en de netto omzet verbeterd door verbeteringen van tarieven. Ook bij deze PMC worden negatieve operationele resultaten verwacht die weliswaar negatief zijn, maar wel stabiel.

Publieke dienstverlening

Onder deze PMC vallen de activiteiten groenvoorziening, beheer milieustations en postbezorging. Naar verwachting zal de omzet in de komende jaren stabiel blijven. Er is wel potentie tot groei van de omzet, maar de vraag is of voldoende mensen vanuit de doelgroep beschikbaar zijn/komen om daaraan invulling te kunnen geven. Indien dat niet het geval is leidt dat tot relatief hoge kosten van het werk door derden. In de begroting wordt daarom (nog) uitgegaan van een stabiele omzet en een daarmee samenhangend stabiel resultaat. Binnen deze PMC worden ook vakkrachten ingezet om de uitstroom van ervaren Wsw - medewerkers op te vangen. Dit is een mooie door ontwikkel kans voor deze medewerkers, - maar leidt wel tot een stijging in personeelskosten.

Facilitaire dienstverlening

Onder deze PMC vallen de activiteiten met betrekking tot schoonmaak en catering. Door de beperkte instroom vanuit nieuwe doelgroepen en uitstroom als gevolg van een grote vraag in de markt staat het aantal beschikbare medewerkers voor het schoonmaakdeel in deze PMC erg onder druk. In 2023 is om deze reden afscheid genomen van bestaande opdrachten. Het operationeel resultaat van deze PMC blijft meerjarig wel stabiel.

Individuele Plaatsing & Detachering

Bij deze PMC is de verwachting dat de uitstroom van Wsw-medewerkers niet volledig gecompenseerd kan worden met mensen uit de nieuwe doelgroepen. Dit zal een dalend effect hebben op de omzet. Door het verbeteren van de detacheringstarieven blijft het operationeel resultaat in de komende jaren redelijk op niveau. Vanaf 2025 zal deze PMC de grootste effecten voelen van de Wsw-uitstroom, wat dan zal leiden tot een lager resultaat.

Participatieactiviteiten

Zoals in hoofdstuk 1 is toegelicht zijn de participatieactiviteiten nu onder de PMC's opgenomen. Voor de komende jaren wordt overigens een resultaat onder het nulpunt

verwacht als gevolg van de overheadkosten. De verwachting voor de komende jaren is dat de netto-omzet en het operationeel resultaat stabiel blijft, waarbij de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Altena een nieuwe impuls geeft om de dalende trend te breken. Hierbij is MidZuid wel direct afhankelijk van alle deelnemende gemeenten hoe zij deze producten inzetten.

2.5 Samenvattend overzicht van baten en lasten

Volgens het BBV is een samenvattend overzicht van baten en lasten voorgeschreven. Dit overzicht is hierna opgenomen:

Overzicht van baten en lasten, begroting 2024			
<i>Bedragen * € 1.000</i>	Baten	Lasten	Saldo
Totaal programma	18.029	-18.211	-182
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-
Onvoorzien	-	-100	-100
Saldo van baten en lasten	18.029	-18.311	-282
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	18.029	-18.311	-282

3. Paragrafen

3.1 Bedrijfsvoering

De toelichtingen in deze alinea zijn gebaseerd op de bedrijfsvoering van de GR WAVA en MidZuid B.V. gezamenlijk, aangezien de bedrijfsvoering in belangrijke mate plaatsvindt binnen MidZuid B.V.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

Door het vaststellen van de notitie 'Mensenwerk is de basis' heeft het bedrijf de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en nieuw beschut werk, activiteiten te ontwikkelen, mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is duidelijk richting gegeven aan de toekomst van het bedrijf. Het jaar 2017 was het eerste jaar waarin volgens deze koers is gewerkt. Dit wordt in de komende jaren doorgezet. Dit komt in de begroting onder meer tot uitdrukking in de samenstelling en ontwikkeling van het

personeelsbestand (waaronder P-banen) en in de verdere uitbouw van participatieactiviteiten. In 2021 heeft het scheidende bestuur een overdrachtsdocument opgesteld waarin deze werkwijze wordt bevestigd. In vervolg daarop vindt in 2023 het gesprek met het huidige bestuur plaats hoe dit verder concreet wordt vormgegeven.

Technologische inclusie

MidZuid heeft in 2022 een prijs gewonnen, waarmee zij een project gesubsidieerd krijgt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt middels de inzet van technologische ondersteuning verder te ontwikkelen zodat zij meer en hoogwaardigere werkzaamheden kunnen verrichten. Dit maakt het werk voor onze medewerkers leuker, maar geeft ook een hoger rendement. Deze ontwikkeling draagt daarmee ook bij aan de oplossing voor de stijgende gemeentelijke bijdrage vanaf 2025. In de begroting is met deze ontwikkeling nog geen rekening gehouden, maar het is wel een significant aandachtspunt van ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Inmiddels heeft MidZuid zich ontwikkeld tot Technohub Inclusieve Technologie (TINT) voor de regio West-Brabant. Hiermee wordt nog meer kennis en ervaring opgedaan om technologie in te zetten voor onze medewerkers.

Ontwikkelingen in samenstelling personeel

Hierna wordt ingegaan op de verwachte ontwikkelingen in de samenstelling van het personeel: de medewerkers uit de verschillende doelgroepen en de reguliere medewerkers.

Doelgroep medewerkers

Doordat geen instroom vanuit de Wsw plaatsvindt zal het aantal Wsw-medewerkers de komende jaren een dalende lijn laten zien. Dit wordt in belangrijke mate gecompenseerd door de verwachte instroom vanuit de nieuwe doelgroepen, nieuw beschermt werk en P-banen. Per saldo zal het aantal doelgroep medewerkers in de komende jaren naar verwachting licht gaan dalen, met een iets sterkere daling in 2025 en 2026. In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van het verwachte verloop.

Reguliere medewerkers

In de afgelopen jaren is een forse bezuinigingsslag doorgevoerd. Vooral door het invoeren van andere manieren van werken en het hanteren van een “vacaturestop, tenzij”, is de formatie met ongeveer 10% gekrompen. Bovendien is er intern een beweging op gang gebracht om binnen het reguliere personeel meer medewerkers te verplaatsen van een overheadfunctie naar een functie in de directe aansturing of begeleiding van medewerkers. In de herziene begroting 2023 is uitgegaan van een (directe) formatie op 98,56 fte, met daarnaast 9,77 fte aan vakkrachten. De begroting 2024 is gebaseerd op de formatie volgens de herziene begroting 2023.

Enkele uitgangspunten met te bereiken doelen

In het voorgaande zijn al enkele cijfers genoemd met betrekking tot aantallen medewerkers e.d. Voor 2024 gelden de volgende te bereiken aantallen voor nieuwe doelgroepen:

- Nieuw beschut werk, te realiseren aantal ultimo 2024 (o.b.v. budgetontwikkeling; gebaseerd op 31 uur per week): 113
- Aantal medewerkers via P-baan, te realiseren aantal ultimo 2024: 77

Voor wat betreft het bereiken van de hiervoor genoemde aantallen medewerkers voor nieuw beschut werk en P-wetters spelen de deelnemende gemeenten een grote rol, aangezien deze mensen (deels) door hen worden voorgedragen. Het aantal Wsw-medewerkers daalt en deze daling is voor het bedrijf niet beïnvloedbaar. Om die reden wordt het aantal hier niet als afzonderlijk doel genoemd. De verwachte aantallen op basis van de landelijke uitstroomcijfers zijn vermeld in paragraaf 2.4.

Het ontwikkelen van medewerkers is één van de uitgangspunten bij MidZuid. Doordat de instroom voor de Wsw is beëindigd, worden ook de mogelijkheden tot verdere groei op de werkladder voor deze doelgroep beperkter. Het uitgangspunt voor de komende jaren blijft om het aantal stijgers en dalers op de werkladder in evenwicht te houden. Het liefst realiseren we per saldo een stijging. Om dat te kunnen bereiken is voldoende instroom van mensen uit de nieuwe doelgroepen noodzakelijk.

We streven ernaar om medewerkers een werkplek zo dicht mogelijk bij de eigen woonomgeving te bieden. Bij dit uitgangspunt moet wel de kanttekening worden gemaakt dat werk gezocht moet worden, dat past bij de talenten van de betrokken werknemer.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe MidZuid invulling geeft en gaat geven aan de Wet open overheid.

Passieve openbaarmaking

Formeel heeft MidZuid tot op heden nog niet de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Hieraan wordt de komende periode verdere invulling gegeven. Tot de formele benoeming van deze persoon zal de senior adviseur bedrijfsvoering van MidZuid het eerste aanspreekpunt zijn om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen. Contactgegevens zullen op korte termijn worden opgenomen op de website en intern gecommuniceerd worden. Ten behoeve van de behandeling van Woo-verzoeken zal een procesbeschrijving opgesteld worden die voldoet aan de gestelde eisen en termijnen in de Woo.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. Over de ingangsdatum is op het moment van schrijven van deze paragraaf nog geen zekerheid. Naar verwachting moeten in de zomer van 2023 de eerste categorieën gepubliceerd worden.

MidZuid zorgt ervoor dat de verplichte informatiecategorieën actief gepubliceerd worden conform de daarvoor geldende regels. Zodra mogelijk zal MidZuid aangesloten worden op PLOOI (PLatform Open OverheidsInformatie) zoals de Woo voorschrijft.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. MidZuid bekijkt de mogelijkheden hierin en hieraan wordt in de komende jaren verdere invulling gegeven.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve. Eind 2022 bedraagt de algemene reserve € 1.656.000 vóór de resultaatbestemming over 2022. Naast de algemene reserve is in de begroting € 100.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

De algemene reserve dient om onvoorziene risico's die samenhangen met de uitvoering af te dekken. In december 2013 heeft het algemeen bestuur het volgende beleid vastgesteld:

1. GR WAVA brengt jaarlijks alle risico's die verbonden zijn aan haar activiteiten en de bedrijfsvoering in beeld.
2. GR WAVA splitst deze risico's enerzijds in vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds in overhead en exploitatieresultaat.
3. De berekening voor de weerstandscapaciteit voor GR WAVA wordt gebaseerd op 3% van de absolute bedragen van de aan GR WAVA toe te rekenen opbrengsten en kosten in de onderdelen overhead en exploitatieresultaat.
4. Een minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen omdat GR WAVA niet gewoon is gedurende het boekjaar begrotingswijzigingen door te voeren.
5. De minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen op éénmaal het berekende jaarrisico, het maximum op tweemaal dit risico.

6. De berekening van de weerstandscapaciteit is niet maatgevend voor een berekening van de bestemming bij het rekeningresultaat. Dat laatste vindt elk jaar apart plaats, waarbij wel het minimumniveau van de weerstandscapaciteit in acht wordt genomen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de algemene reserve beleidsmatig niet gerelateerd is en ook niet bedoeld is voor het opvangen van risico's en fluctuaties in de subsidie-systematiek. Bij het vaststellen van de resultaatbestemming over 2014 is door het bestuur overwogen om hiervoor eventueel een aparte risico- en egaliseringsreserve te vormen. Begin 2015 is echter besloten tot het alternatief dat de individuele gemeenten hiervoor een eigen risicoreserve aanhouden.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 is op grond van de genoemde uitgangspunten de bandbreedte van de algemene reserve als volgt berekend: ondergrens € 696.000; bovengrens € 1.392.000. De stand van de algemene reserve ultimo 2022 bevindt zich na onttrekking van € 633.000 door de verrekening van het verlies over 2021 nog steeds boven het maximum (op grond van de voorlopige cijfers 2022 kunnen deze grenzen worden bijgesteld naar € 695.000 c.q. € 1.390.000. Gezien het beleid lijkt dit reëel; daarover moet nog wel een besluit worden genomen bij het vaststellen van de jaarrekening 2022). Daarnaast lijkt het reëel om het hogere deel van de reserves aan te houden om het niet sluitende deel van de begroting 2023 en 2024 van in totaal € 774.000 op te vangen. Ook hierover moet nog een definitief besluit worden genomen bij het vaststellen van de jaarrekening 2022. Dit laten we voor de weerstandsvermogen bepaling hier verder buiten beschouwing. Ter afdekking van de hierna geïventariseerde risico's is na aftrek van het niet sluitende deel van de begroting voor de jaren 2023 en 2024 een weerstandscapaciteit beschikbaar van € 997.000 (algemene reserve) + € 100.000 (onvoorzien) = € 1.097.000.

Risico-inventarisatie (financieel)

In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in enerzijds de risico's die samenhangen met de vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat:

- Het macrobudget voor de Wsw is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in Q leiden tot aanpassingen in de P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Dit brengt risico's met zich mee die moeilijk zijn in te schatten. In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende cijfers (september-circulaire

2022). In opdracht van het ministerie heeft Berenschot de 2^e thermometer Wsw uitgevoerd (over de jaren 2015-2016), waaruit blijkt dat als gevolg van rijks bezuinigingen ook in de komende jaren sprake is van een forse financiële problematiek rond de Wsw-financiering. Dit kan volgens Berenschot niet worden opgevangen met verbeteringen in het operationele resultaat. Dit betekent dat aanvullende middelen nodig zijn. Volgens de staatssecretaris zijn deze middelen via het IBP (interbestuurlijk programma) beschikbaar, maar deze mening wordt niet gedeeld door Cedris en de VNG. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.

- De bijdrage per AJ waarmee in de begroting is gerekend, is gebaseerd op de septembercirculaire 2022 en bedraagt voor het jaar 2024 € 31.350. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2023 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2024 kan dit risico maximaal € 258.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.
- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij de GR WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat de GR WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2024 wordt ingeschat op maximaal 9 arbeidsjaren (loonkosten € 287.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 25%.
- In de cao SW is afgesproken dat de loonkostenstijging wordt gekoppeld aan de loon- en prijsontwikkeling (LPO) van het budget, waardoor dit in principe niet tot een extra risico leidt. Het loon van een groep SW-medewerkers ligt echter op het niveau van het wettelijk minimumloon (WML), zodat die ontwikkeling in ieder geval wel gevolgd moet worden, ongeacht of er sprake is van de LPO-ontwikkeling in het budget. Een WML-stijging in 2023 van 7% die niet tot compensatie zou leiden heeft een effect van € 261.000 met een na-ijleffect van 50% voor 2024 ; de kans hierop wordt ingeschat op 50%. De huidige cao voor het SW-personeel loopt tot en met 31 december 2025.
- Met ingang van 2017 is het LIV (lage inkomens voordeel) ingevoerd. Het LIV is van toepassing op medewerkers die tussen de 100% en 125% van het wettelijk minimumloon (WML) verdienen. Voor deze groep kan, mits aan voorwaarden van het aantal gewerkte uren e.d. wordt voldaan, een vergoeding in het kader van het LIV worden ontvangen. Deze wordt overigens pas een jaar later uitbetaald. Inmiddels kan het LIV vanuit de salarisadministratie redelijk worden benaderd. Een onzekerheid blijft echter het landelijke plafond in de middelen, die voor het LIV beschikbaar zijn. In de begroting is rekening gehouden met LIV-opbrengsten voor de doelgroepen Wsw, nieuw beschut werk en p-wetters, totaal € 304.000. Deze opbrengsten zijn zo specifiek mogelijk benaderd, maar door de hiervoor geschetste onzekerheden bestaat het risico dat de begrote opbrengsten niet worden gehaald. Dit risico wordt ingeschat op 50% (omvang risico dus € 152.000).

Risico's met betrekking tot de overhead en exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische-/marktsituatie. De begrote omzetten zijn zo goed als mogelijk ingeschat, maar door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat deze niet worden gehaald. Het risico wordt geschat op € 448.000 door grillige bewegingen in de markt. De kans van optreden is minder dan 50% en omvang risico is € 224.000.
- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal sw-medewerkers heeft hierop een negatief effect. In de begroting is er mee rekening gehouden dat deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werk of P-banen instromen, alsmede ook door de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt ingeschat op € 530.000 en de kans daarop, op 50% (omvang risico dus € 265.000).

Als alle hier genoemde risico's (exclusief de risico's die betrekking hebben op de subsidiesystematiek) zich tegelijk zouden voordoen maal de kans, dan zou dat een bedrag omvatten van € 669.000. Hiertegenover staat een weerstandscapaciteit van € 1.756.000 vóór bestemming van het resultaat van 2022. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de kans dat alle hiervoor genoemde risico's zich tegelijk zullen voordoen klein is. Hierna is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de reserves.

Overzicht verloop reserves							
Bedragen * € 1.000							
	Begrotingsjaar 2024				Meerjarenraming (saldi 31-12)		
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12	2025	2026	2027
Algemene reserve	1.279	-	282	997	997	997	997
Resultaat lopend jaar	-	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	1.279	-	282	997	997	997	997

Het saldo per 1 januari 2024 is het reserve bedrag € 1.656.000 per eind 2022 voor resultaatbestemming met daarbij een bedrag van € 115.000 voor de verwachte resultaatbestemming 2022 verminderd met een bedrag van € 492.000 in 2023 op basis van het verwachte verlies, waarna het saldo resteert van de maximale aan te houden algemene reserve van GR WAVA conform het reservebeleid.

Voorzieningen

Bij het beoordelen van de financiële positie is het ook van belang of de voorzieningen op peil zijn. De GR WAVA beschikt ultimo 2022 over een voorziening voor groot onderhoud. Deze is nader toegelicht, inclusief een overzicht van het verloop, in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Op grond van de thans aanwezige kennis kan worden geconcludeerd dat de omvang van de voorzieningen toereikend is.

Financiële positie en kengetallen

Door middel van onderstaande kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van GR WAVA. De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen schulden minus vorderingen en overige opbrengsten. Een netto schuldquote tussen 0% en 90% wordt als normaal beschouwd. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal geeft het percentage eigen vermogen weer ten opzichte van het totale vermogen. De minimumnorm voor deze ratio wordt gesteld op 30%. Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Jaarrek. 2022	Begroting: 2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	17,3%	23,9%	24,2%	23,7%	22,2%	20,2%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	17,3%	23,9%	24,2%	23,7%	22,2%	20,2%
Solvabiliteitsratio	18,3%	13,1%	10,1%	10,1%	10,0%	9,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	-2,8%	-1,6%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote fluctueert de komende jaren. Dit komt doordat in 2023 en 2024 groot onderhoud staat gepland inzake de huisvesting, wat gepaard gaat met een stijging van de schuldquote, doordat de daarvoor gereserveerde gelden in het verleden zijn aangewend voor aflossing op langlopende schulden. In de jaren daarna loopt het weer iets terug door de verwachte stijging van de uitzettingen. De solvabiliteitsratio voldoet nog niet aan de hiervoor genoemde minimumnorm, hetgeen te maken heeft met in het verleden aangetrokken leningen. De daling van de solvabiliteit in 2023 en 2024 komt voort uit het begrote verlies. Het is bij de GR WAVA niet de bedoeling om structureel (positieve) resultaten te boeken, maar om een sluitende exploitatie te hebben, hetgeen ook tot uitdrukking komt in het kengetal structurele exploitatieruimte.

3.3 Meerjarig risico

In de meerjarencijfers is de gemeentelijke bijdrage hoger dan in de begroting 2024. Tevens laat de meerjarenbegroting een lichte stijging zien van de gemeentelijke bijdragen. Op basis van de huidige ontwikkelingen is dat het meest reële beeld. De hogere bijdrage komt voort uit de stijging van de rentelasten en de onderhoudskosten in combinatie met de per saldo verwachte uitstroom in 2025 en 2026. Deze uitstroom gaat met pieken en wordt dan niet direct opgevangen met nieuwe instroom vanuit de Participatiewet. Omdat dit tijdig wordt onderkend vinden er uitvoerige gesprekken plaats met het bestuur en de deelnemende gemeenten om tot een duurzaam financieel perspectief te komen, waarmee er tijdig maatregelen voor ombuiging van deze ontwikkeling kunnen worden genomen of mogelijke intensivering van de dienstverlening op onderdelen. Verder wordt er binnen MidZuid steeds gezocht naar mogelijkheden om verdere besparingen te kunnen realiseren. MidZuid onderkent hiervan de noodzaak, welke wordt versterkt door het besef dat in 2026 de gemeenten geconfronteerd worden met een korting op hun begroting, onder meer door kortingen op de jeugdzorg en het voornemen van de rijksoverheid om de opschalingskorting vanaf 2026 weer te gaan innen. Op dit moment kan MidZuid nog niet vooruitlopen op de uitkomsten van de lopende gesprekken, omdat de deelnemende gemeenten pas in januari dit jaar hun visie op MidZuid hebben gepresenteerd. Vandaar dat deze hogere gemeentelijke bijdragen in de begroting 2024 en de meerjarenraming zijn opgenomen. Dit mede vanuit de gedachte om op een later moment tegenvallende afwijkingen ten opzichte van deze oorspronkelijke begroting 2024 te voorkomen. Naar verwachting zullen in de loop van dit jaar de uitkomsten van deze strategische besprekingen met de deelnemende gemeenten omtrent het duurzaam financieel duurzaam perspectief afgerond zijn.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De activiteiten van de GR WAVA zijn erop gericht de kapitaalgoederen, bestaande uit materiële vaste activa, voorraden en vorderingen goed te beheren. Het daartoe noodzakelijke onderhoud zal worden uitgevoerd.

Algemeen

De GR WAVA heeft de gebouwen aan de Esdoornlaan en Wilhelminakanaal Noord te Oosterhout in eigendom. In 2017 is op basis van een integrale inspectie de onderhoudstoestand opnieuw in beeld gebracht en begin 2021 is de onderhoudsplanning geactualiseerd. Bij het opstellen van de begroting 2024 is de uitvoeringsplanning van het groot onderhoud geactualiseerd en zijn de opgenomen prijzen geïndexeerd. Het plan heeft ook als leidraad gediend voor het begrote bedrag aan uit te voeren onderhoud en als onderbouwing voor het verloop van de voorziening onderhoud. Overigens wordt gestreefd naar optimalisatie van de verhouding tussen kosten en de hinder door werkzaamheden. Dit

vindt onder meer plaats door onderdelen te bundelen en zodoende kostentechnische en planning-technische voordelen te behalen. Hierdoor kunnen onderdelen tussen de verschillende jaren doorschuiven. Voorop staat de instandhouding van de activa op het overeengekomen niveau.

Financiële consequenties

Alle kosten van doorlopend onderhoud aan gebouwen en installaties e.d. worden in de resultatenrekening opgenomen. In het kader van het groot onderhoud is een voorziening voor het groot onderhoud beschikbaar. Zoals vermeld is in 2017 een inventarisatie van de onderhoudstoestand uitgevoerd, met daaraan gekoppeld een actualisatie begin 2023 van de onderhoudsprognose. Op basis daarvan is de voorziening geactualiseerd; ook zijn de dotaties en onttrekkingen in de begrote cijfers hierop gebaseerd. Onderstaand is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de voorziening onderhoud.

Overzicht verloop onderhoudsvoorziening								
Bedragen * € 1.000	Begrotingsjaar 2024				Meerjarenraming (saldi 31-12)			
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12	2025	2026	2027	2028
Voorziening onderhoud	508	264	327	445	388	543	763	486

3.5 Financiering

De GR WAVA is in de afgelopen jaren sterk afhankelijk gebleken van externe financiering. Dit wordt veroorzaakt door het ontbreken van voldoende eigen vermogen. Van het verloop van de langlopende leningen in het begrotingsjaar 2023 kan het volgende overzicht worden gegeven:

	1	2	3	4	5	6	7	Totaal
Oorspronkelijk bedrag	1.600.000	1.000.000	1.000.000	begroot 1.000.000	begroot 1.000.000	begroot 3.100.000	begroot 1.500.000	
Ingangsdatum	28-dec-2018	27-dec-2019	12-jun-2020	29-dec-2021	29-dec-2022	28-dec-2023	30-dec-2024	
Looptijd tot	28-dec-2023	30-dec-2024	31-dec-2025	29-dec-2026	29-dec-2027	29-dec-2028	29-dec-2029	
Aflossing	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	
Rentepercentage	0,47%	0,12%	0,17%	0,15%	3,31%	3,50%	3,50%	
Restant bedrag 31 dec. 2023	-	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.100.000	-	7.100.000
Aflossing in 2024	-	-1.000.000	-	-	-	-	-	-1.000.000
Nieuwe lening 2024	-	-	-	-	-	-	1.500.000	1.500.000
Restantbedrag 31 dec. 2024	-	-	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.100.000	1.500.000	7.600.000

Oorspronkelijk was sprake van leningen van totaal € 11 miljoen, waarvan € 5 miljoen ter financiering voor de aankoop van het pand en € 6 miljoen voor verliesfinanciering. Deze laatste lening is in 2014 overgesloten voor een bedrag van € 5 miljoen. Door de aflossingen is

de totale schuld eind 2022 teruggelopen tot € 5.600.000. De overige leningen betreffen herfinanciering van de aflossingen op de lening inzake verliesfinanciering, met een uitbreiding van € 600.000 voor de financiering van een investering in het wagenpark, begin 2019 (bestuursbesluit 22 november 2018).

De verwachting is dat de aflossingen in de toekomst geherfinancierd zullen worden. Dit komt doordat de reserves op maximaal staan en de bedragen daarboven normaliter aan de deelnemende gemeenten worden terugbetaald. Vanwege het geplande onderhoud is de verwachting dat de schuldpositie in 2023 en mogelijk in 2024 g toe neemt. Het geld dat voor dit onderhoud nodig is, is in het verleden aangewend om de schulden verder af te lossen. In 2023 en 2024 staat in totaal voor € 1.700.000 aan onderhoud gepland. Daarnaast is ook een investering nodig om het kantoorpand aan label-C te laten voldoen. Bij de BNG is een kredietfaciliteit beschikbaar van € 1 miljoen (met een intradaglimiet van € 1,5 miljoen).

Het betalingsverkeer is volledig geautomatiseerd en verloopt middels een systeem van elektronisch bankieren. In lijn met de bepalingen van de wet FIDO is een treasurystatuut beschikbaar dat is geactualiseerd begin 2019. De GR WAVA voldoet aan alle verplichtingen inzake het Schatkistbankieren. Dagelijks wordt het saldo beoordeeld en indien nodig afgestort ten gunste van de centrale overheid.

Gelet op de gemaakte afspraken met de deelnemende gemeenten, waarbij de begrote gemeentelijke bijdrage op kwartaalbasis vooraf wordt vergoed, wordt verwacht dat voorlopig geen beroep hoeft te worden gedaan op de kredietfaciliteit bij de BNG. In dit kader moet nog wel worden opgemerkt dat in de begroting rekening is gehouden met opbrengsten in het kader van het LIV en de bonus nieuw beschut werken. Deze opbrengsten moeten worden voorgefinancierd, aangezien de betaling ervan pas plaatsvindt in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

In bijlage 4 is de geprognosticeerde balans opgenomen, alsmede de ontwikkeling van het EMU-saldo. Daarnaast wordt verwezen.

3.6 Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

De deelnemende gemeenten in de GR WAVA zijn: Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.

Daarnaast zijn binnen de gemeenschappelijke regeling de volgende rechtspersonen aanwezig:

- MidZuid B.V., ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, gericht op de verbetering van de mogelijkheden voor de uitvoering van de doelstelling van de GR WAVA. MidZuid B.V. is voor 100% eigendom van WAVA. Het resultaat van MidZuid B.V. wordt volledig verrekend met de GR WAVA.
- MidZuid A.I.D. B.V.; is een 100% deelneming van MidZuid B.V. MidZuid A.I.D. B.V. is de entiteit waarin onder meer de werknemers vanuit andere contracten dan de WSW, ambtenaren en het regulier personeel worden verlonen. De activiteiten van MidZuid A.I.D. B.V. worden volledig verrekend met MidZuid B.V.

Bijlage I: Voorlopige bijdrage per gemeente

De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bijdrage in de vaste lasten en een bijdrage in het subsidieresultaat c.q. om te komen tot een sluitende begroting. De bijdrage in de *vaste lasten* wordt over de gemeenten verdeeld op basis van een eerder vastgesteld omslagpercentage. De mutaties in de vaste lasten component bestaat uit de hogere kosten van onderhoud, de hogere rentekosten en de lagere huurinkomstenkomt. Hierdoor zijn de vaste lasten hoger.

Verdeling vaste lasten:					
<i>Bedragen * € 1</i>	Omslagfactor	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	26,83%	102.500	118.331	156.970	165.825
Drimmelen	12,17%	46.500	53.682	71.211	75.228
Geertruidenberg	15,61%	59.625	68.834	91.311	96.461
Oosterhout	45,39%	173.375	200.153	265.509	280.486
	<u>100,00%</u>	<u>382.000</u>	<u>441.000</u>	<u>585.000</u>	<u>618.000</u>

Voor de gemeentelijke bijdrage in het *subsidieresultaat/begrotingssaldo* is het aantal plaatsingen bepalend. Daarvoor is het aantal definitieve plaatsingen in 2020 als uitgangspunt genomen. Op grond van deze verdeling bedraagt de bijdrage per gemeente in het subsidieresultaat/begrotingssaldo:

Verdeling subsidieresultaat / begrotingssaldo					
<i>Bedragen * € 1</i>	Omslagfactor	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	131	520.725	533.825	499.438	504.623
Drimmelen	57	226.575	232.275	217.313	219.569
Geertruidenberg	80	318.000	326.000	305.000	308.167
Oosterhout	212	842.700	863.900	808.250	816.642
	<u>480</u>	<u>1.908.000</u>	<u>1.956.000</u>	<u>1.830.000</u>	<u>1.849.000</u>

Hierbij wordt nog opgemerkt dat bovengenoemde bedragen voorschotbedragen zijn. Bij de jaarrekening vindt een onderlinge verrekening plaats op basis van het werkelijk aantal plaatsingen in dat jaar.

De totale bijdrage per gemeente is opgenomen in onderstaande tabel:

Totale bijdrage per gemeente				
<i>Bedragen * € 1</i>	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	623.225	652.156	656.407	670.448
Drimmelen	273.075	285.957	288.523	294.796
Geertruidenberg	377.625	394.834	396.311	404.628
Oosterhout	1.016.075	1.064.053	1.073.759	1.097.128
	<u>2.290.000</u>	<u>2.397.000</u>	<u>2.415.000</u>	<u>2.467.000</u>

Dit betekent ten opzichte van de herziene begroting 2023 de volgende wijzigingen:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
<u>Herziene begroting 2023:</u>					
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.984	2.024	2.012	2.028	
<u>Begroting 2024:</u>					
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.984	2.290	2.397	2.415	2.467
<u>Verschil begroting-herziene begroting</u>					
(- = herziene begroting is lager)	-0	266	385	387	

Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten

Hierna wordt een overzicht gegeven van de bij het opstellen van de begroting gehanteerde (financiële) uitgangspunten voor de diverse begrotingsposten:

- De begroting is opgemaakt op basis van de meest recente gegevens en inzichten. De basis voor deze begroting wordt gevormd door de meerjarencijfers uit de herziene begroting 2023, rekening houdende met tussentijdse ontwikkelingen die aanpassing van deze cijfers noodzakelijk maken.
- De kosten en opbrengsten worden zo zuiver mogelijk toegerekend aan de diverse posten in de begroting.
- De laatste bekende begrotingscijfers van het macrobudget voor de subsidie van het rijk m.b.t. de uitvoering van de Wsw worden als uitgangspunt genomen voor het te verwachten subsidiebedrag. Dit betekent dat de cijfers van de septembercirculaire 2022 zijn aangehouden voor wat betreft de rijkssubsidie Wsw voor 2024 en volgende jaren. De macrocijfers kunnen aangepast worden aan eventuele ontwikkelingen betreffende de hoogte van het wettelijk minimumloon (WML) en de lonen in de gesubsidieerde sector. Dit wordt pas bekend in de loop van het begrotingsjaar. Hiermee is, conform bestendige gedragslijn, geen rekening gehouden. Binnen het macrobudget is sprake van een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). Afwijkingen in het volume kunnen effect hebben op de prijs. Dit kan financiële risico's met zich meebrengen.
- Voor de Wsw is rekening gehouden met een teruglopend personeelsbestand. Deze terugloop is gebaseerd op de 'blijfkans' volgens het rijksbudget met betrekking tot de deelnemende gemeenten en de daaruit voortvloeiende volumecomponent (Q). Het aldus bepaalde aantal is bepalend geweest voor zowel de begrote rijkssubsidie als ook voor de berekening van de formatie/salariskosten Wsw-medewerkers.
- Voor nieuw beschut werk is uitgegaan van opbrengsten in de vorm van loonkostensubsidie en een begeleidingsvergoeding (€ 8.100 per medewerker). Het saldo op nieuw beschut werk is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de staat van baten en lasten. Het aantal medewerkers nieuw beschut werk voor 2024 is gebaseerd op de eind 2021 door het ministerie gepubliceerde aantallen (taakstelling ultimo jaar). Voor 2023 en volgende is het aantal hierop gebaseerd, aangepast aan de budgetontwikkeling. Deze aantallen zijn teruggerekend naar gemiddelden over het jaar.
- Voor 2023 is uitgegaan van 72 medewerkers die werkzaam zijn via een participatiebaan. Voor de jaren erna is dit aantal jaarlijks met 5 verhoogd. Verder is voor deze doelgroep rekening gehouden met een begeleidingsvergoeding van gemiddeld € 4.585 per persoon. Het saldo op de doelgroep participatiebanen is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de staat van baten en lasten

- De loonkosten van de SW-medewerkers zijn gebaseerd op de cao sw. Op grond van deze cao volgt de loonontwikkeling de prijsontwikkeling van het rijksbudget (LPO) resp. het wettelijk minimumloon. De nieuwe cao-sw loopt van 2021 – 2025, waarin de systematiek uit de vorige cao voor wat betreft het berekenen van de algemene loonstijgingen is voortgezet.
- De loonkosten van het reguliere personeel zijn gebaseerd op de cao gemeenten en de daarin gemaakte afspraken voor loonontwikkeling. In de herziene begroting 2023 is uitgegaan van een loonstijging van 5% in 2023.
- De loonkosten van de overige medewerkers (nieuw beschut, participatiebanen) zijn gebaseerd op de cao “Aan de slag”.
- De prijzen 2024 zijn gebaseerd op het prijsniveau 2023, zoals opgenomen in de herziene begroting 2023. Ook voor de meerjarenbegroting is dit prijspeil aangehouden. Dit geldt zowel voor de kosten als opbrengsten.
- De omzet wordt voornamelijk gerealiseerd binnen MidZuid B.V. en maakt daarmee onderdeel uit van het operationeel resultaat in de begroting.
- Voor de diverse te factureren opbrengsten (omzet, verhuur) is in het najaar 2022 de indexatie voor 2023 vastgesteld, welke ontwikkeling is gevolgd in de begrotingscijfers. De indexering varieert, al naar gelang de werksoort en/of de geldende afspraken. Voor de jaren 2024 e.v. is, zoals hiervoor vermeld, het prijspeil 2023 aangehouden.
- Onder de vaste lasten wordt verstaan de kosten van het gebouw en de rentekosten van een lening uit het verleden. De vaste lasten worden volgens een vastgesteld percentage verdeeld over de deelnemende gemeenten (zie hiertoe bijlage 1).
- De term overhead is bij de laatste wijziging van het BBV nader gedefinieerd. De onder overhead bij de GR WAVA in de begroting opgenomen kosten betreffen de ambtelijke medewerkers die werkzaam zijn in functies die binnen de nieuwe definitie van overhead vallen. In de geconsolideerde cijfers is ook een post overhead opgenomen. Aangezien MidZuid B.V. niet hoeft te voldoen aan de verslaggevingseisen van het BBV, wordt het begrip overhead in de geconsolideerde cijfers ruimer geïnterpreteerd. Deze overhead bestaat uit de algemene bedrijfskosten en de kosten van indirect personeel. Deze posten worden begroot op basis van een realistische inschatting van de ontwikkelingen op het gebied van volume, loon en prijs. De kosten van overhead worden geheel verrekend met de PMC's.
- Bij de PMC's publieke dienstverlening en facilitaire dienstverlening wordt een belangrijk deel van de werkzaamheden uitgevoerd in opdracht van de deelnemende gemeenten. Dat gebeurt juridisch onder het regime van quasi-inbesteding. Dat is mogelijk omdat deze omzet, en ook de omzet behaald bij bedrijven, valt onder de intentie van de opdracht van de gemeenten aan MidZuid B.V.. Daarmee wordt juridisch voldaan aan de eisen van quasi-inbesteding en past dit binnen de Europese regelgeving. Dit is getoetst door een specialist in Europees aanbestedingsrecht van AKD.

- Voor het bepalen van de hoogte van de post onvoorzien is uitgegaan van 2% van de loonkosten van het reguliere personeel van de GR WAVA en MidZuid B.V. (afgerond naar beneden). De verwachting is namelijk dat de grootste kans op onvoorziene uitgaven in de personele sfeer ligt (vervanging bij langdurige ziekte e.d.).
- De gemeentelijke bijdrage blijft beperkt tot het subsidieresultaat en de vaste lasten. Doelstelling is dat de bedrijfsvoering over alle werksoorten samen neutraal verloopt. In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 24 november 2016 is de afspraak gemaakt dat de begroting (en meerjarenbegroting) sluitend moeten zijn. Dit heeft effect op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen: de vaste lasten zijn geheel opgenomen in de gemeentelijke bijdrage; in de gemeentelijke bijdrage in het subsidieresultaat/begrotingssaldo worden nu, naast het subsidieresultaat, ook de overige exploitatieposten betrokken.
- In de begroting is geen rekening gehouden met eventuele lasten in het kader van de vennootschapsbelasting. Begin 2016 heeft de belastingdienst bericht dat er, gelet op de activiteiten van de GR WAVA en de wijze waarop eventuele resultaten worden verrekend, geen sprake is van een winsttoogmerk en dat daarom ook geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Overigens is eind 2018 de Vpb-regelgeving voor sociale werkbedrijven aangepast, waardoor de mogelijkheden voor toepassing van de Vpb-vrijstelling voor SW-bedrijven duidelijker zijn geworden. Voor MidZuid B.V. wordt met terugwerkende kracht naar 2018 daar ook gebruik van gemaakt.

Bijlage 3: Begroting naar taakvelden

Bedrijfsplan Begroting Meerjarenraming					
<i>Bedragen * € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
<u>0.1 Bestuur</u>					
Baten					
Lasten	22-	22-	22-	22-	22-
<u>0.4 Overhead</u>					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	-	-
<u>0.5 Treasury</u>					
Baten					
Lasten	24-	164-	197-	231-	264-
<u>0.8 Overige baten en lasten</u>					
Baten					
Lasten	100-	100-	100-	100-	100-
<u>0.9 Venootschapsbelasting (Vpb)</u>					
Baten					
Lasten					
<u>0.10 Mutatie reserves</u>					
Baten					
Lasten					
<u>011. Resultaat van de rekening van baten en lasten</u>					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	-	-
<u>6.4. Begeleide participatie</u>					
Baten	17.669	18.029	17.870	17.527	17.288
Lasten	18.014-	18.025-	17.550-	17.174-	16.902-
<u>6.5. Arbeidsparticipatie</u>					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten					
Totalen taakvelden					
Baten	17.669	18.029	17.870	17.527	17.288
Lasten	18.160-	18.311-	17.870-	17.527-	17.288-
Saldo	492-	282-	-	-	-

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Hieronder is een overzicht van het verwachte verloop van de balanscijfers opgenomen, alsmede de berekening van het EMU-saldo. Daarbij is gebruik gemaakt van de door de commissie BBV beschikbaar gestelde (berekenings)modellen.

Geprognosticeerde balans:

Begrotingsjaar T
Bedragen * € 1.000

2024

	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa						
(im) Materiële vaste activa	5.928	5.721	5.530	5.343	5.161	4.985
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	285	285	285	285	285	285
Financiële vaste activa: Leningen	0					
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0					+
Totaal Vaste Activa	6.213	6.006	5.815	5.628	5.446	5.270
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	0					
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0					
Uitzettingen <1 jaar	3.444	3.429	3.775	3.905	4.242	4.638
Liquide middelen	64	42	42	42	42	42
Overlopende activa	44	250	250	250	250	250 +
Totaal Vlottende Activa	3.552	3.721	4.067	4.197	4.534	4.930
Totaal Activa	9.765	9.727	9.882	9.825	9.980	10.200
Passiva						
Eigen vermogen	1.786	1.279	997	997	997	997
Vorzieningen	1.594	508	445	388	543	763
Vaste schuld	5.600	7.100	7.600	7.600	7.600	7.600 +
Totaal Vaste Passiva	8.980	8.887	9.042	8.985	9.140	9.360
Vlottende schuld	353	450	450	450	450	450
Overlopende passiva	432	390	390	390	390	390 +
Totaal Vlottende Passiva	785	840	840	840	840	840
Totaal Passiva	9.765	9.727	9.882	9.825	9.980	10.200

EMU-saldo:

Bedragen * € 1.000

		T-1	T	T+1	T+2	T+3		
		2023	2024	2025	2026	2027		
EMU-SALDO		-1.386	-154	130	337	396		
EMU-SALDO referentiewaarde								
Vershil EMU-saldo & referentiewaarde		-1.386	-154	130	337	396		
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	
			Uitzettingen	0	0	0	0	
		Vlottende activa	Uitzettingen	-15	346	130	337	396
			Liquide middelen	-22	0	0	0	0
	Passiva		Overlopende activa	206	0	0	0	
		Vaste Passiva		1.500	500	0	0	
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	97	0	0	0	0
			Overlopende passiva	-42	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa		0	0	0	0	0		

Gemeente

T.a.v. het college

Postbus

Datum:

Ons kenmerk: AB/JR/MM

Onderwerp: Aanbieding begroting MidZuid 2024

Geacht college,

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling WAVA heeft op 6 juli 2023 de begroting 2024 van MidZuid vastgesteld.

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van WAVA heeft in april 2023 de ontwerp begroting 2024 vastgesteld en toegestuurd naar de deelnemende gemeenten, waarmee deze de mogelijkheid geboden kregen om hun zienswijze in te dienen.

Zienswijzen

Van de gemeenten Geertruidenberg heeft MidZuid een zienswijze ontvangen. Deze zienswijze luidt als volgt:

1. Alvorens besluitvorming te laten plaatsvinden over de toekomstige huisvesting van MidZuid dient eerst de visie op de toekomst van WAVA/MidZuid inzichtelijk te zijn en dienen de consequenties van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in beeld gebracht te zijn, meer in het bijzonder ook de bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Overwegingen ten aanzien van de zienswijze

Ad 1:

Als gevolg van de wijzigingen op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen dient de gemeenschappelijke regeling WAVA een aantal formele wijzigingen door te voeren in haar regeling. Voor MidZuid zijn het beperkte aanpassingen, omdat MidZuid in haar transparantie al jaren handelt in de geest van deze nieuwe wetgeving. Daarnaast zal de wijziging vooral toezien op de uittredingsregeling. Deze formele aanpassingen zullen in het najaar van 2023 aan de gemeentes worden voorgelegd. In het verlengde hiervan is binnen het bestuur gesproken over de taakstelling van MidZuid. Hierover hebben de deelnemende gemeentes in het najaar 2022 met elkaar gesproken. De resultaten hiervan zijn in januari jl. gepresenteerd aan het algemeen bestuur van MidZuid. De uitkomsten van deze overleggen worden op dit moment vertaald naar een besluitvormingsdocument om deze basistaken formeel vast te stellen. In het verlengde hiervan is op bestuurlijk niveau tevens gesproken over de systematiek voor het vaststellen van de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen en de daarin opgenomen verdeelsleutels. Uit nader onderzoek is gebleken dat op er op dit moment geen enkele aanleiding is om de bekostigingssystematiek aan te passen. Gezien de onzekerheid op korte termijn in de gemeentelijke financiën hecht het bestuur er veel waarde aan om een bestendige gedragslijn in de onderlinge kostenverdeling te hanteren. In dat kader is binnen het **bestuur besloten om minimaal tot 2029** hierop geen verdere aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling aan te brengen.

Hierbij sturen wij u het d.d. 6 juli 2023 door het algemeen bestuur vastgestelde begroting 2024.

Met vriendelijke groet,

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA,
Namens dit bestuur,

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
Algemeen directeur

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 20230331102824

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 29 juni 2023
Agendanummer	:
Onderwerp	: Raadsvoorstel jaarrekening 2022 en begroting 2024 Verbonden Partijen
Portefeuillehouder	: M. Witte, A.M.E.J. van Rooij, M.P.C. Hofkens, T. Mertens en H.H.M. de Jongh

Voorstel

- a. Ten aanzien van de Regio West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de resultaatbestemmingsvoorstellen;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 4. Gelet op het nog op te stellen Actieprogramma 2024-2028 de RWB het volgende te verzoeken:
 - a. Het actieprogramma op te stellen in heldere taal;
 - b. Duidelijke en haalbare doelen in het actieprogramma op te nemen;
 - c. De meerwaarde van deze doelen voor de deelnemers aan de RWB aan te geven.
- b. Ten aanzien van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de eerste begrotingswijziging 2023;
 4. De Veiligheidsregio te verzoeken om, als gevolg van de aanpassing rapportagecyclus, naast de enige rapportage in een kalenderjaar, zijnde na 6 maanden (30 juni) in het kort op verwachte afwijkingen te rapporteren. Dit zijn de 'soft-closures' na 4,8 en 10 maanden;
 5. De Veiligheidsregio te verzoeken om bij het opstellen van de Kaderbrief 2025 een overzicht toe te voegen waaruit blijkt op welke wijze met de verschillende aangegeven richtlijnen rekening is gehouden (gespecificeerd per deelnemer) en zover mogelijk in de kaderbrief en begroting bij financiële tabellen naast jaar T de cijfers toe te voegen van jaar T-1 en jaar T-2.
- c. Ten aanzien van de Regionale Ambulancevoorzieningen Brabant Midden-West-Noord:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de ontwerp-begroting 2024.
- d. Ten aanzien van de Openbare Gezondheidszorg West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de resultaatbestemmingsvoorstellen;
 3. Een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024 en wel als volgt:
 - a. Aan de GGD voor te stellen om in 2023 gezamenlijk met het bestuur het verloop van de reserves onder de loep te nemen en hierover te beslissen. Hierdoor kan bij de volgende begroting en jaarrekening conform de financiële richtlijn 3 meer inzichtelijk gemaakt worden waardoor reserves toe- of afnemen of niet worden gebruikt.
 4. Geen zienswijze in te dienen tegen de 2^e begrotingswijziging 2023;
 5. In te stemmen met het Beleidsplan 2023-2026.
- e. Ten aanzien van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de 1^e begrotingswijziging 2023.
- f. Ten aanzien van de Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.
- g. Ten aanzien van WAVA/MidZuid:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024 en wel als volgt: alvorens besluitvorming te laten plaatsvinden over de toekomstige huisvesting van MidZuid dient eerst de visie op de toekomst van WAVA/MidZuid inzichtelijk te zijn en dienen de consequenties van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in beeld gebracht te zijn, meer in het bijzonder ook de bijdrage van de deelnemende gemeenten;
- h. Ten aanzien van de Uitvoering administratieve en inhoudelijke taken betreffende het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten:

1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.
- i. Ten aanzien van de BVO Centrum voor Jeugd en Gezin Drimmelen en Geertruidenberg;
1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.

Samenvatting

De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen. Deze Verbonden Partijen hebben hun jaarrekening 2022 en begroting 2024 ingediend. De gemeenteraad neemt kennis van de verschillende jaarrekeningen en de bestemming van een eventueel positief resultaat en besluit al dan niet een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting.

Inleiding

In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is bepaald dat een Verbonden Partij de begroting en rekening toezendt aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden kunnen bij de Verbonden Partij hun zienswijze over de begroting kenbaar maken. Het college van burgemeester en wethouders beoordeelt de jaarrekening van de Verbonden Partij eigenstandig en stelt de raad van dit standpunt op de hoogte. Deze zienswijzen worden vervolgens daar waar mogelijk verwerkt in de definitieve begroting en rekening van de Verbonden Partij die vervolgens wordt toegezonden aan de provincie (de definitieve jaarrekening voor 15 juli en de definitieve begroting voor 15 september).

De gemeente Geertruidenberg neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen:

1. Regio West-Brabant;
2. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant;
3. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord;
4. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD West-Brabant);
5. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB);
6. Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen;
7. Wava/MidZuid;
8. Regionaal Bureau Leren;
9. BVO Centrum Jeugd en gezin Drimmelen Geertruidenberg;
10. Beschermd Wonen Regio Breda;
11. Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en het meldpunt Crisiszorg.

De beide laatste gemeenschappelijke regelingen (Beschermd Wonen en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties) vallen buiten de scope van dit raadsvoorstel. De reden hiervoor is dat beide regelingen zogenaamde centrumregelingen zijn, waarbij de samenwerkende gemeenten de centrumgemeente, in dit geval Breda, gemandateerd hebben om een aantal taken uit te voeren. Hierdoor gelden er, wat betreft het beschikbaar stellen van budgetten, andere regels. Uw raad bepaalt namelijk in beide gevallen bij het vaststellen van de gemeentebegroting 2024 de bijdrage voor 2024 en uw raad bepaalt bij de jaarrekening 2022 de definitieve bijdrage over 2022 aan beide regelingen. Het indienen van een zienswijze is dus niet aan de orde.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect

De werkzaamheden van de elf Verbonden Partijen waarin wij samenwerken met andere gemeenten bestrijken verschillende maatschappelijke opgaven en dragen bij aan verschillende maatschappelijke effecten, waaronder het versterken van het bedrijfsleven (de RWB in relatie tot de opgave economie en toerisme) en de intensivering van de vrijetijdseconomie (de RWB in relatie tot de opgave economie en toerisme). Daarnaast dragen de werkzaamheden van onder meer de GGD, het CJG, het Regionaal Bureau Leren, Wava/MidZuid, Beschermd Wonen en GIA bij aan het realiseren van diverse maatschappelijke effecten van de opgave Mens en Zorg. Op het gebied van de opgave duurzaamheid vervullen de RWB, de OMWB en de Nazorg gesloten stortplaatsen en rol en voor wat betreft de opgave leefbaarheid kent de RWB de nodige werkzaamheden op dit gebied, evenals de Veiligheidsregio.

Argumenten

a.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van de RWB geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen
In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de RWB en ons standpunt hierover.

a.2 De motivatie voor de aanwending van het positief resultaat is voldoende onderbouwd

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de resultaatbestemmingsvoorstellen van de RWB en ons standpunt hierover.

a.3 Gelet op het beleidsarme karakter van de begroting 2024 van de RWB is er geen aanleiding om een zienswijze in te dienen tegen deze begroting.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van de Regio West-Brabant en ons standpunt hierover.

a.4 Gelet op de regionale discussie over vorm en inhoud van dit actieprogramma wordt aan de RWB een aantal vragen gesteld om er voor zorg te dragen dat het Actieprogramma meer aansluit op de behoefte van de deelnemende gemeenten aan dit samenwerkingsverband.

In bijlage 2 treft u hierover meer informatie aan. Aan de RWB zal gevraagd worden aan uw raad tekst en uitleg te geven over het Actieprogramma en de impact daarvan voor onze gemeente. Voor wat betreft de stijging van de kosten voor het KCV als gevolg van de verwachte aanbesteding willen wij na afronding hierover in overleg treden met de deelnemende gemeenten om te bekijken op welke wijze wij mogelijk een kostenbeheersing van het KCV kunnen doorvoeren.

b.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van de Veiligheidsregio geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de Veiligheidsregio en ons standpunt hierover.

b.2 De ontwerp-begroting 2024 geeft geen aanleiding hierover een zienswijze in te dienen.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van de Veiligheidsregio en ons standpunt hierover.

b.3 De eerste begrotingswijziging 2023 leidt op dit moment nog niet tot een hogere bijdrage voor de deelnemende gemeenten. De kosten worden gemonitord en indien nodig wordt dit besproken op de daarvoor afgesproken momenten met het bestuur van de Veiligheidsregio.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de eerste begrotingswijziging 2023 van de Veiligheidsregio en ons standpunt hierover.

b.4 Het aantal moment waarop gerapporteerd wordt over de voortgang is beperkt en een frequentere rapportage op hoofdlijnen wordt aanbevolen.

In bijlage 2 treft u een nadere toelichting hierop.

b.5 de deelnemende gemeenten dienen een zienswijze in over de Kaderbrief en de deelnemende gemeenten verwachten dat specifiek op deze richtlijnen wordt gereageerd. Zo'n overzicht ontbreekt nu nog.

In bijlage 2 treft u een nadere toelichting hierop.

c.1 Vanwege het ontbreken van een financiële relatie tussen de RAV en de gemeente is een zienswijze over de jaarrekening 2022 niet aan de orde.

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de RAV en ons standpunt hierover.

c.2 Vanwege het ontbreken van een financiële relatie tussen de RAV en de gemeente is een zienswijze over de begroting 2024 niet aan de orde.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van de RAV en ons standpunt hierover.

d.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van de GGD geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de GGD en ons standpunt hierover.

d.2 De motivatie voor de aanwending van het positief resultaat is voldoende onderbouwd

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de resultaatbestemmingsvoorstellen van de GGD en ons standpunt hierover.

d.3 Er wordt bij de begroting onvoldoende inzicht gegeven in het verloop van reserves en voorzieningen. Dit dient bij de volgende begroting wel inzichtelijk te worden gemaakt.

In bijlage 2 treft u een nadere toelichting hierop.

d.4 De stijging van de gemeentelijke bijdrage voor 2023, mede als gevolg van de nieuwe CAO is voldoende onderbouwd.

In bijlage 2 treft u een nadere toelichting hierop.

d.5 Het beleidsplan 2023-2026 is innovatief, kent een eerlijk verhaal en wordt onderbouwd met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek.

In bijlage 2 treft u een nadere toelichting hierop.

e.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van de OMWB geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de OMWB en ons standpunt hierover.

e.2 De ontwerp-begroting 2024 geeft geen aanleiding hierover een zienswijze in te dienen.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van de OMWB en ons standpunt hierover.

e.3 De definitieve besluitvorming over de eerste begrotingswijziging van de OMWB vindt plaats bij het vaststellen van de gemeentelijke Voorjaarsnota 2024

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de eerste begrotingswijziging 2023 en ons standpunt hierover.

f.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van de Nazorg gesloten Stortplaatsen geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van de Nazorg Gesloten Stortplaatsen en ons standpunt hierover.

f.2 De bijdrage voor 2024 is gelijk aan die in 2023, er is geen aanleiding om een zienswijze over de begroting 2024 van de Nazorg Gesloten Stortplaatsen in te dienen.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van de Nazorg Gesloten Stortplaatsen en ons standpunt hierover.

g.1 De jaarrekening 2022 van Wava/MidZuid geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen.

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van Wava/MidZuid en ons standpunt hierover.

g.2 Eerst dient de toekomstvisie van WAVA/MidZuid helder te zijn en zullen de gevolgen van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen voor WAVA/MidZuid duidelijk moeten zijn voordat besluitvorming over een nieuwe huisvesting kan plaatsvinden. Dit is een logische volgorde.

In bijlage 2 vindt u de analyse van de begroting Wava/MidZuid en ons standpunt hierover.

h.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van het Regionaal Bureau Leren geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen.

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van het Regionaal Bureau Leren en ons standpunt hierover.

h.2 De ontwerp-begroting 2024 kent een beperkte, verklaarbare stijging van de kosten en geeft voor ons geen aanleiding hierover een zienswijze in te dienen.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van het Regionaal Bureau Leren en ons standpunt hierover.

i.1 De ontwerp-jaarrekening 2022 van het CJG geeft voor ons geen aanleiding om hierover vragen te stellen.

In bijlage 1 treft u aan de analyse van de jaarrekening 2022 van het CJG en ons standpunt hierover.

i.2 De ontwerp-begroting 2024 kent een beperkte, verklaarbare stijging van de kosten als gevolg van indexering en geeft voor ons geen aanleiding hierover een zienswijze in te dienen.

In bijlage 2 treft u aan de analyse van de begroting 2024 van het CJG en ons standpunt hierover.

Kanttekeningen

De gemeente Geertruidenberg neemt deel aan diverse Gemeenschappelijke Regelingen. Besluitvorming over de financiële en beleidsmatige aangelegenheden van deze Verbonden Partijen geschiedt bij meerderheid van stemmen in de desbetreffende Gemeenschappelijke Regeling. De individuele invloed van onze gemeente is daarom beperkt.

Financiën

De ontwerp-begrotingen 2024 van de diverse Verbonden Partijen geven het volgende beeld voor de gemeente Geertruidenberg:

Verbonden Partij	2023	2024
Regio West Brabant	740.428	937.722
Veiligheidsregio	1.219.118	1.342.551
RAV	0	0
GGD *	909.163	953.236
Omgevingsdienst **	493.056	545.097
Nazorg gesloten stortplaatsen	30.965	30.965
Wava/Mid Zuid ***	328.971	377.625
Regionaal bureau Leren	87.549	93.581
Centrum Jeugd en Gezin	1.197.150	1.219.000
totaal	5.006.400	5.499.777

*Bijdrage 2023 GGD incl. begrotingswijziging

**Bijdrage 2023 Omgevingsdienst, incl. begrotingswijziging

***Bijdrage 2023 WAVA/MidZuid, incl. begrotingswijziging

Deze gemeentelijke bijdragen aan de diverse Verbonden Partijen worden opgenomen in de gemeentebegroting 2024.

Communicatie

nvt

Inclusieve samenleving

Dit voorstel is niet getoetst aan de uitgangspunten van de inclusieve samenleving. Het voorstel heeft vooral een procedureel karakter en is met name financieel gericht.

Uitvoering

De Verbonden Partijen worden van uw besluit op de hoogte gesteld.

Bijlagen

Bijlage 1: Analyse jaarrekening 2022 Verbonden Partijen

Bijlage 2: Analyse begroting 2024 Verbonden Partijen

RWB

- Aanbiedingsbrief RWB jaarrekening 2022, resultaatbestemming 2022 en begroting 2024
- Jaarrekening 2022 RWB
- Jaarrekening 2022 RWB in één oogopslag
- RWB jaarrekening 2022 uit te keren bedragen aan deelnemende gemeenten
- Begroting 2024 RWB
- Begroting 2024 RWB in één oogopslag

Veiligheidsregio

- Aanbiedingsbrief jaarrekening 2022 Veiligheidsregio
- Jaarrekening 2022 Veiligheidsregio
- Aanbiedingsbrief Veiligheidsregio begroting 2024 en begrotingswijziging 2023
- Begroting 2024 Veiligheidsregio
- Begrotingswijziging 2023 Veiligheidsregio

RAV

- Aanbiedingsbrief RAV jaarrekening 2022
- Jaarrekening 2022 RAV
- Aanbiedingsbrief RAV begroting 2024
- Begroting 2024 RAV

GGD

- Aanbiedingsbrief GGD jaarrekening 2022, begroting 2024, begrotingswijziging 2023 en Beleidsplan 2023-2026 GGD
- Jaarrekening 2022 GGD
- Begrotingswijziging 2023 GGD
- Effect CAO ivm begrotingswijziging 2023 GGD
- Beleidsplan 2024 GGD
- Begroting 2024 GGD

OMWB

- Jaarrekening 2022 OMWB
- Aanbiedingsbrief OMWB 1^e begrotingswijziging 2023 en ontwerp-begroting 2024 OMWB
- Begrotingswijziging 2023 OMWB
- Begroting 2024 OMWB

Nazorg Gesloten Stortplaatsen

- Jaarrekening 2022 Nazorg gesloten stortplaatsen
- Begroting 2024 Nazorg gesloten stortplaatsen

WAVA/MidZuid

- Aanbiedingsbrief jaarrekening 2022 Wava/MidZuid
- Jaarrekening 2022 Wava
- Jaarrekening 2022 MidZuid
- Aanbiedingsbrief begroting 2024 Wava/MidZuid
- Begroting 2024 Wava/MidZuid

Regionaal Bureau Leren

- Aanbiedingsbrief jaarrekening 2022 en begroting 23024 Regionaal Bureau Leren
- Jaarrekening 2022 Regionaal Bureau Leren
- Begroting 2024 Regionaal Bureau leren

CJG

- Jaarrekening 2022 CJG
- Begroting 2024 CJG

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de loco-secretaris, de burgemeester,

N.M. Bovenhorst

M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg inzake de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 van de Verbonden Partijen

Besluit:

De raad besluit:

- a. Ten aanzien van de Regio West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de resultaatbestemmingsvoorstellen;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 4. Gelet op het nog op te stellen Actieprogramma 2024-2028 de RWB het volgende te verzoeken:
 - a. Het actieprogramma op te stellen in heldere taal;
 - b. Duidelijke en haalbare doelen in het actieprogramma op te nemen;
 - c. De meerwaarde van deze doelen voor de deelnemers aan de RWB aan te geven.
- b. Ten aanzien van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de eerste begrotingswijziging 2023;
 4. De Veiligheidsregio te verzoeken om, als gevolg van de aanpassing rapportagecyclus, naast de enige rapportage in een kalenderjaar, zijnde na 6 maanden (30 juni) in het kort op verwachte afwijkingen te rapporteren. Dit zijn de 'soft-closures' na 4,8 en 10 maanden;
 5. De Veiligheidsregio te verzoeken om bij het opstellen van de Kaderbrief 2025 een overzicht toe te voegen waaruit blijkt op welke wijze met de verschillende aangegeven richtlijnen rekening is gehouden (gespecificeerd per deelnemer) en zover mogelijk in de kaderbrief en begroting bij financiële tabellen naast jaar T de cijfers toe te voegen van jaar T-1 en jaar T-2.
- c. Ten aanzien van de Regionale Ambulancevoorzieningen Brabant Midden-West-Noord:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de ontwerp-begroting 2024.
- d. Ten aanzien van de Openbare Gezondheidszorg West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Kennis te nemen van de resultaatbestemmingsvoorstellen;
 3. Een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024 en wel als volgt:
 - a. Aan de GGD voor te stellen om in 2023 gezamenlijk met het bestuur het verloop van de reserves onder de loep te nemen en hierover te beslissen. Hierdoor kan bij de volgende begroting en jaarrekening conform de financiële richtlijn 3 meer inzichtelijk gemaakt worden waardoor reserves toe- of afnemen of niet worden gebruikt.
 4. Geen zienswijze in te dienen tegen de 2^e begrotingswijziging 2023
 5. In te stemmen met het Beleidsplan 2023-2026
- e. Ten aanzien van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024;
 3. Geen zienswijze in te dienen tegen de 1^e begrotingswijziging 2023
- f. Ten aanzien van de Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.
- g. Ten aanzien van WAVA/MidZuid:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024 en wel als volgt: alvorens besluitvorming te laten plaatsvinden over de toekomstige huisvesting van MidZuid dient eerst de visie op de toekomst van WAVA/MidZuid inzichtelijk te zijn en dienen de consequenties van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling in beeld gebracht te zijn, meer in het bijzonder ook de bijdrage van de deelnemende gemeenten;
- h. Ten aanzien van de Uitvoering administratieve en inhoudelijke taken betreffende het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten:
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.
- i. Ten aanzien van de BVO Centrum voor Jeugd en Gezin Drimmelen en Geertruidenberg;
 1. Kennis te nemen van de ontwerp-jaarrekening 2022;
 2. Geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-begroting 2024.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 29 juni 2023,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

K.M.C. Millenaar-Rammelaere

M. Witte

Gemeenschappelijke Regeling Wava
Ter attentie van het dagelijks bestuur
Postbus 109
4900 AC OOSTERHOUT NB

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Toezichtoordeel informatie- en archiefbeheer in 2022

Geacht bestuur,

Toezicht houden op de taakuitvoering door lokale overheden is naast een wettelijke taak ook een van de kerntaken van de provincie Noord-Brabant. In dit kader beoordelen wij of uw gemeenschappelijke regeling op het gebied van informatie- en archiefbeheer voldoet aan de Archiefwet 1995 en de goede maatregelen neemt voor het tegengaan van risico's.

Toegankelijke en betrouwbare overheidsarchieven zijn essentieel voor een goed bestuur, alsmede voor de democratische controle op het bestuur en de verantwoording naar de samenleving. Hierbij is het op orde zijn van de digitale en papieren archivering een voorwaarde om alle andere overheidstaken goed uit te kunnen voeren.

Systematisch toezicht informatie- en archiefbeheer

Bij de uitvoering van ons systematisch toezicht op het informatie- en archiefbeheer vragen wij u jaarlijks uiterlijk 15 juli aan ons verslag te doen over het informatie- en archiefbeheer van het voorgaande jaar¹. Het verslag kan bestaan uit een volledig verslag of een voortgangsbericht en dient vergezeld te gaan van een SMART opgesteld verbeterplan en de begeleidende brief aan het algemeen bestuur. Uw voortgangsbericht over 2021 met bijbehorende stukken ontvingen wij op 25 oktober 2022. We verleenden u eenmalig uitstel tot 1 november 2022 voor het indienen van de gevraagde stukken. Zoals we eerder schriftelijk hebben laten weten, verwachten we dat u volgend jaar weer uiterlijk 15 juli verslag uitbrengt.

Datum

20 december 2022

Ons kenmerk

C2297835/5167537

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

T.T. (Teun) de Reijke

Telefoon

Email

TdReijke@brabant.nl

Bijlage(n)

-

¹ Zie: [Uitvoeringsagenda interbestuurlijk toezicht 2022](#) en [Factsheet Informatie- en archiefbeheer](#)

Op basis van de criteria die wij hanteren, beoordelen wij uw gemeenschappelijke regeling voor wat betreft ons systematisch toezicht op het informatie- en archiefbeheer over 2021 als **voldoet**.

Datum
20 december 2022
Ons kenmerk
C2297835/5167537

Uw verslag aan het algemeen bestuur beoordelen wij aan de hand van de volgende criteria.

Beoordeling	Criteria
Voldoet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het dagelijks bestuur brengt vóór 15 juli een volledig verslag of voortgangsbericht uit aan het algemeen bestuur. ▪ Gedeputeerde Staten heeft deze stukken uiterlijk op 15 juli ontvangen. ▪ De verslaglegging gaat gepaard met een SMART uitgewerkt verbeterplan op basis van de aanbevelingen van de archivaris en eventuele aanvullende risicovolle knelpunten.
Voldoet gedeeltelijk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De uitwerking in het verbeterplan is niet zodanig SMART beschreven dat er het vertrouwen is dat er op afzienbare termijn voldaan wordt aan de bepalingen die de Archiefwet stelt aan de informatiehuishouding van een gemeenschappelijke regeling.
Voldoet niet	<p>Indien voor 15 juli:</p> <p>a. geen verslag of voortgangsbericht met verbeterplan is uitgebracht aan het algemeen bestuur;</p> <p>of</p> <p>b. Gedeputeerde Staten de stukken niet heeft ontvangen.</p>

Beoordeling

Wij baseren onze beoordeling vooral op het proces van verslaglegging en de kwaliteit van het bijbehorende verbeterplan om de grootste risico's binnen afzienbare tijd beheersbaar te maken. Onze beoordeling kan daardoor afwijken van de bevindingen van de archivaris omdat de archivaris vooral kijkt naar de kwaliteit van en de wijze waarop u uitvoering geeft aan de Archiefwet 1995.

Wij ontvingen uw voortgangsbericht archiefbeheer met bijbehorende stukken op 25 oktober jl. Het voortgangsbericht is door u op 12 oktober 2022 naar het algemeen bestuur gezonden.

In principe had u in 2022 een volledig verslag met bijbehorende stukken aan ons en het dagelijks bestuur moeten toezenden. Op 2 februari jl. is echter gemotiveerd afgesproken, dat u dit jaar kunt volstaan met een uitgebreider voortgangsbericht.

Uw voortgangsbericht en bijbehorend verbeterplan beschrijft de knelpunten waarmee u risico loopt, inclusief de maatregelen die u gaat nemen om de risico's zo spoedig mogelijk te beheersen. Wij beoordelen uw gemeenschappelijke regeling daarom als 'voldoet'.

Datum

20 december 2022

Ons kenmerk

C2297835/5167537

Kanttekeningen

Bij de verslaglegging plaatsen we de volgende kanttekeningen.

1. We complimenteren u met het feit dat u rekening hebt gehouden met onze kanttekeningen uit het vorige toezichtoordeel betreffende de actualisatie van het verbeterplan en de aanvraag voor een machtiging tot opschorting van de overbrengingsverplichting. Mede hierdoor krijgt u dit jaar weer de beoordeling 'voldoet'.
2. We zien dat het verbeterplan feitelijk uit twee delen bestaat: een gedeelte met een actielijst en een gedeelte met SMART geformuleerde verbeterpunten. Graag zien we deze informatie in één overzicht. Een dergelijk overzicht is ook een nuttiger instrument voor uw algemeen bestuur in zijn hoedanigheid als horizontale controleur. De provincie heeft een format voor het verbeterplan ontwikkeld. We voegen dit format volledigheidshalve bij deze brief. Zoals blijkt uit een vergelijking van ons format met uw verbeterplan, ontbreekt het in het laatstgenoemde document aan een risico-inschatting van de knelpunten en een prioritering van de noodzakelijke verbeteringen.
3. Uit de toegezonden stukken wordt niet duidelijk hoe het dagelijks bestuur als zorgdrager kijkt naar het uitgebreide voortgangsverslag. Dit terwijl de zorg voor het informatie- en archiefbeheer van de gemeenschappelijke regeling een bestuurlijke aangelegenheid is. In navolgende jaren zien we ook graag een aanbiedingsbrief van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur, waarin het DB zijn standpunt verwoordt.

In verband met de rol van het algemeen bestuur in de horizontale verantwoording verzoeken wij u uw algemeen bestuur over deze uitkomst te informeren.

Gevraagde acties van uw kant in 2023

Uiterlijk 15 juli 2023 ontvangen wij graag een volledig verslag informatie- en archiefbeheer over 2022 dat u aan het algemeen bestuur heeft gestuurd.

De set met stukken bevat in elk geval:

- een volledig verslag informatie- en archiefbeheer over 2022;
- een apart, actueel en concreet (SMART) verbeterplan;
- de begeleidende brief van uw dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur;
- de begeleidende brief van uw dagelijks bestuur aan Gedeputeerde Staten.

In het verslag lezen wij graag op welke punten het informatie- en archiefbeheer voldoet aan de gestelde eisen uit de Archiefwet en bijbehorende regelgeving en op welke punten u verbeteringen door gaat voeren.

Datum

20 december 2022

Ons kenmerk

C2297835/5167537

In het verbeterplan zijn ten minste alle aanbevelingen van uw archivaris 1-op-1 overgenomen. De verbeteracties beschrijft u concreet (SMART) waarbij is aangegeven welke verbeteracties zijn afgerond, wat de stand van zaken is omtrent de ingezette verbeteracties en welke nieuwe verbeteracties opgepakt gaan worden.

Overzicht archiefbescheiden

In navolging van de kennisbijeenkomst, die wij samen met de Brabantse archivariissen op 17 mei jl. hebben georganiseerd, verzoeken wij u ons volgend jaar inzicht te geven in de stand van zaken en resultaten van het overzicht archiefbescheiden conform artikel 18 van de Archiefregeling en het beheer daarop. Doelstelling is dat het overzicht, gericht op de inventarisatie van de informatie, op 15 juli 2023 gereed is.

Tot slot

Indien u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer T.T. de Reijke van ons team IBT informatie- en archiefbeheer. Hij is op maandag tot en met vrijdag tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 06-52 79 42 32.

Een afschrift van deze brief wordt naar uw archivaris gezonden.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

B.J.H. Loeffen,
programmamanager Kwaliteit Openbaar Bestuur

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.